

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

**Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad**

informatiecentrum tel.
(070) 373 8393

uwkenmerk

bijlage(n)

7

Betreft
Modelverordeningen
Participatiewet

ons kenmerk
ECLBR/U201400920
Lbr. 14/043

datum
22 mei 2014

Samenvatting

In deze ledenbrief geven wij een toelichting op de concepten van de modelverordeningen die ter uitvoering van de Participatiewet zijn opgesteld, te weten de Modelverordening loonkostensubsidie Participatiewet, de Modelverordening individuele inkomensvoet Participatiewet, de Modelverordening cliëntenparticipatie Participatiewet, de Model-Re-integratieverordening Participatiewet en de Model-Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ.

Raad 23 MEI 2014

inh. Ambt:
Streefdat:
Afschr.: B&W/OW2
B.V.O.:

Gemeente Woerden 14.008596

Registratiedatum: 26/05/2014
Behandelend afdeling
Afgehandeld door/op:

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Aan de leden

informatiecentrum tel. (070) 373 8393	uwkenmerk	bijlage(n) 7
betreft Modelverordeningen Participatiewet	ons kenmerk ECLBR/U201400920 Lbr. 14/043	datum 22 mei 2014

Geacht college en gemeenteraad,

Algemeen

1. Aanleiding

Voor u liggen de concepten van de modelverordeningen die ter uitvoering van de Participatiewet zijn opgesteld, te weten de Modelverordening loonkostensubsidie Participatiewet, de Modelverordening individuele inkomenstoelage, de Modelverordening cliëntenparticipatie Participatiewet, de Model-Re-integratieverordening Participatiewet en de Model-Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ (hierna te noemen: de modelverordeningen). Deze modelverordeningen zijn gebaseerd op de Participatiewet en de Wet Maatregelen Wet Werk en Bijstand (WWB) zoals die op respectievelijk 11 en 20 februari 2014 door de Tweede Kamer zijn aangenomen. Het betreft twee afzonderlijke wetsvoorstellen, waarbij de WWB per 1 januari 2015 opgaat in de Participatiewet.

Het is ongebruikelijk om modelverordeningen al te maken terwijl het besluitvormingstraject voor de wet nog niet is afgerond. Wij hebben hier toch voor gekozen met het oog op het zeer korte tijdspad voor gemeenten om alle voorbereidingen te treffen. We verwachten dat de Participatiewet en Maatregelen WWB op zijn vroegst op 24 juni 2014 door de Eerste Kamer worden vastgesteld. Tot die tijd blijven deze modelverordeningen nadrukkelijk een concept.

Naast de twee wetten zullen kabinet en in een aantal gevallen ook de Tweede Kamer nog besluiten moeten nemen in lagere regelgeving. Het gaat daarbij om de minimumeisen aan de regionale werkbedrijven, de criteria waaraan de doelgroep loonkostensubsidie moet voldoen en de wijze waarop de loonwaarde wordt vastgesteld. Deze regelgeving zal naar verwachting vlak voor de zomer vastgesteld worden. We zullen eventuele consequenties voor de modelverordening zo snel mogelijk aan u doorgeven.

Bij de modelverordeningen hoort een korte algemene toelichting, een artikelsgewijze toelichting, handreikingen en deze uitgebreide ledenbrief.

In deze ledenbrief wordt hierna achtereenvolgens ingegaan op:

2. Wijze van totstandkoming modelverordeningen
3. Implementatiehandleiding
4. Deadline voor vaststellen nieuwe verordeningen 1 juli 2015
5. Onderwerpen uit de Participatiewet die in de verordening moeten terugkomen
6. Aandachtspunten bij opstellen verordeningen

2. Wijze van totstandkoming modelverordeningen

De modelverordeningen zijn ontwikkeld onder de verantwoordelijkheid van de Programmaraad, die gemeenten en arbeidsmarktregio's ondersteunt bij de implementatie van de Participatiewet. De modelverordeningen zijn ontwikkeld in samenwerking met gemeenten en de Landelijke Cliëntenraad. In de eerste maanden van 2014 heeft een klankbordgroep meegedacht in het proces en de verschillende concepten becommentarieerd. Alle opmerkingen zijn verzameld, gewogen en waar mogelijk verwerkt.

Naast de modelverordeningen ter uitvoering van de Participatiewet zijn ook modelverordeningen ter uitvoering van de Wmo 2015 en de Jeugdwet ontwikkeld. Gelet op de verschillen tussen de Participatiewet, de Wmo 2015 en de Jeugdwet qua inhoud, sturing en planning van het wetgevingsproces, bleek het op dit moment niet opportuun om te komen tot één verordening voor het Sociaal Domein. Voor de toekomst sluiten we deze mogelijkheid niet uit.

De modelverordening is ook besproken in de VNG-adviescommissie Gemeenterecht van maart 2014.

3. Implementatiehandleiding

De diverse modelverordeningen kennen een aantal bepalingen die als 'facultatief' zijn aangemerkt (deze zijn te herkennen aan de cursieve tekst). Uiteraard zijn alle modellen in zekere zin facultatief. Facultatief zoals aangeduid in een model betekent echter dat de keuze om die onderdelen over te nemen een bewuste keuze van een individuele gemeente dient te zijn. Hierbij is er in de modellen voor gezorgd dat gemeenten door het niet overnemen van deze bepalingen niet in de problemen komen met de Participatiewet, voor zover deze gemeenten verplicht bepaalde zaken te regelen. Daarnaast is er in de modellen voor gezorgd dat met het niet overnemen van de facultatieve bepalingen de systematiek van de verordeningen niet doorbroken wordt. Gemeenten die ervoor kiezen om andere bepalingen dan de facultatieve bepalingen niet over te nemen, deze in gewijzigde vorm over te nemen of deze aan te vullen, zullen er zelf scherp op moeten zijn dat deze keuzes zowel in lijn zijn met de Participatiewet als dat deze stroken met de systematiek van de bepalingen die wel overgenomen worden. Afhankelijk van de keuzes die gemaakt worden kan het noodzakelijk zijn om artikelen of artikelleden te vernummern. Verder zijn de toelichtingen grotendeels zo opgesteld dat gemeenten deze kunnen overnemen als ze ook de bepaling waar deze bij hoort overnemen. Afhankelijk van de gemaakte keuzes zullen dus ook bepaalde onderdelen van een toelichting wel of juist niet geschikt zijn voor overname. Toelichting bij facultatieve bepalingen is eveneens als facultatief aangemerkt (lees: cursief gemaakt).

3.1 Model-Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ

Artikel 3. Horen van belanghebbende: De gemeenteraad kan ervoor kiezen om in deze verordening regels op te nemen met betrekking tot het horen van belanghebbende. Het college is niet verplicht belanghebbende in het kader van het onderzoek te horen alvorens een verlaging ten opzichte van belanghebbende kan worden toegepast. Het betreft namelijk een beslissing ten aanzien van een financiële aanspraak en die zijn op grond van artikel 4:2 van de Awb uitgezonderd van de hoorplicht bij de voorbereiding van een besluit. Het kan echter de zorgvuldigheid van het besluit ten goede komen als belanghebbende wel wordt gehoord.

Artikel 4. Afzien van verlaging: In het eerste lid, onderdeel b, dient de ‘verjaringstermijn’ ingevuld te worden. Omwille van de effectiviteit (“lik op stuk”) is het nodig dat een verlaging spoedig nadat de gedraging heeft plaatsgehad, wordt opgelegd. Om deze reden kan ervoor gekozen worden dat het college geen verlagingen oplegt voor gedragingen die langer dan één jaar geleden hebben plaatsgevonden. Dit heeft tevens als voordeel dat een uitkeringsgerechtigde niet te lang in onzekerheid wordt gehouden over de vraag of het college overgaat tot het opleggen van een verlaging.

Een tweede optie is een termijn van drie jaar. Daarmee wordt aangesloten bij de vervaltermijn zoals genoemd in artikel 5:45 lid 2 van de Awb. Op grond van dat artikellid vervalt de bevoegdheid tot het opleggen van een bestuurlijke boete drie jaar nadat de overtreding heeft plaatsgevonden als een bestuurlijke boete van € 340 of minder kan worden opgelegd. Deze verjaringstermijn laat overigens onverlet dat het vanuit het oogpunt van effectiviteit (“lik op stuk”) nastrevenswaardig is zo spoedig mogelijk een verlaging op te leggen nadat de gedraging heeft plaatsgevonden. Dat heeft bovendien als voordeel dat een uitkeringsgerechtigde niet te lang in onzekerheid wordt gehouden over de vraag of de gemeente overgaat tot het opleggen van een verlaging.

Een derde optie is een termijn – afhankelijk van de hoogte van de afstemming – van drie of vijf jaar. Ook hiermee wordt aangesloten bij de vervaltermijnen zoals genoemd in artikel 5:45 lid 2 van de Awb. De bevoegdheid tot het afstemmen vervalt na drie jaar nadat de overtreding heeft plaatsgevonden als een verlaging van € 340 of minder kan worden opgelegd. De bevoegdheid tot het afstemmen vervalt na vijf jaar nadat de overtreding heeft plaatsgevonden als een verlaging van meer dan € 340 kan worden opgelegd. Ook hier laat deze verjaringstermijn onverlet dat het vanuit het oogpunt van effectiviteit nastrevenswaardig is zo spoedig mogelijk een verlaging op te leggen nadat de gedraging heeft plaatsgevonden.

Artikel 5. Ingangsdatum en tijdvak van een verlaging: Het opleggen van een verlaging vindt plaats door het verlagen van de uitkering. Verlaging van de uitkering kan in beginsel op drie manieren:

1. door middel van verlaging van het uitkeringsbedrag in de eerstvolgende maand(en);
2. met terugwerkende kracht, door middel van herziening van de uitkering, of
3. naar de toekomst toe, door de verlaging uit te voeren op de nieuwe uitkering.

De laatste twee manieren zijn als facultatieve artikelleden opgenomen in artikel 5. Voor overname van het tweede lid spreekt dat het niet altijd mogelijk is om een lopende uitkering af te stemmen. In die gevallen kan de verlaging met terugwerkende kracht van pas komen. Als een verlaging niet of niet geheel ten uitvoer kan worden gelegd als gevolg van de beëindiging of intrekking van de

uitkering, is het handig om ook de mogelijkheid achter de hand te hebben om de verlaging of dat deel van de verlaging dat nog niet is uitgevoerd, alsnog op te leggen als belanghebbende binnen een bepaalde termijn na beëindiging van de uitkering opnieuw een uitkering op grond van de wet ontvangt. Deze mogelijkheid wordt gecreëerd door overname van het derde lid.

Artikel 7. Gedragingen Participatiewet: In artikel 7 lid 2 onderdeel c is de gedraging inhoudende het schenden van de re-integratieplicht waardoor de ontheffing van de arbeidsplicht van een alleenstaande ouder is ingetrokken, neergelegd. De grondslag voor afstemming als bedoeld in artikel 9a lid 12 van de Participatiewet ontbreekt bij het verschijnen van deze modelverordening. De Invoeringswet Participatiewet houdt bij het opnieuw vastgestelde artikel 8 Participatiewet – waarin de grondslag voor onder andere de afstemmingsverordening is neergelegd – geen rekening met afstemmen zoals bedoeld in artikel 9a lid 12 van de Participatiewet. Mogelijk wordt dit wel nog hersteld vóór 1 januari 2015. Daarom is deze bepaling facultatief. Voegt de wetgever alsnog de grondslag voor afstemming als bedoeld in artikel 9a lid 12 van de Participatiewet toe, dan kan de bepaling als bedoeld in artikel 7 lid 2 onderdeel c worden toegevoegd aan de afstemmingsverordening. Let op: in de considerans en in artikel 2 in de aanhef moet deze grondslag dan ook worden toegevoegd.

Overigens zal de gedraging veelal ook onder een andere maatregelwaardige gedraging vallen waardoor afstemmen op een andere grond mogelijk is, ook al ontbreekt de grondslag voor afstemmen op grond van artikel 9a lid 12 van de Participatiewet. Immers, feitelijk heeft een belanghebbende door zijn houding en gedrag ondubbelzinnig laten blijken de verplichtingen zoals bedoeld in artikel 9 lid 1 onderdeel b van de Participatiewet niet te willen nakomen (artikel 9a lid 5 onderdeel d van de Participatiewet). Hierdoor wordt zijn ontheffing immers ingetrokken. Volgens artikel 9 lid 1 onderdeel b van de Participatiewet is een persoon verplicht gebruik te maken van een door het college aangeboden voorziening, waaronder begrepen sociale activering, gericht op arbeidsinschakeling, evenals mee te werken aan een onderzoek naar zijn mogelijkheden tot arbeidsinschakeling en mee te werken aan het opstellen, uitvoeren en evalueren van een plan van aanpak. Enkele van deze gedragingen worden afgestemd conform artikel 18 lid 4 van de Participatiewet, andere gedragingen kunnen als maatregelwaardige gedraging zijn omschreven in de afstemmingsverordening. Op die grond is afstemmen in dergelijke vallen dus toch mogelijk.

Artikel 9. Hoogte en duur van een verlaging: Het uitwerken van dit artikel kan op veel manieren. Hieronder zijn er twee uitgewerkt; een 'licht' en een 'zwaar' regime.

Bij het lichte regime wordt de verlaging, bij gedragingen zoals bedoeld in de artikelen 7 en 8, vastgesteld op:

- 10 procent van de bijstandsnorm gedurende één maand bij gedragingen van de eerste categorie;
- 20 procent van de bijstandsnorm gedurende één maand bij gedragingen van de tweede categorie;
- 100 procent van de bijstandsnorm gedurende één maand bij gedragingen van de derde categorie.

Bij het zware regime op:

- 50 procent van de bijstandsnorm gedurende één maand bij gedragingen van de eerste categorie;
- 100 procent van de bijstandsnorm gedurende één maand bij gedragingen van de tweede categorie;

- 100 procent van de bijstandsnorm gedurende twee maanden bij gedragingen van de derde categorie.

Artikel 10. Duur verlaging bij schending geüniformeerde arbeidsverplichting: De eerste keer dat het college een verwijtbaar niet naleven van een geüniformeerde arbeidsverplichting vaststelt, bedraagt de verlaging honderd procent van de bijstandsnorm gedurende een bij deze verordening vastgestelde periode van ten minste een maand en ten hoogste drie maanden (artikel 18 lid 5 eerste volzin van de Participatiewet). Er zijn twee varianten uitgewerkt; variant 1 waarbij onderscheid wordt gemaakt naar de ernst van de gedraging en variant 2 waarbij geen onderscheid wordt gemaakt.

Bij het bepalen van de duur moet verder rekening worden gehouden met artikel 18 lid 6 van de Participatiewet. Daarin is bepaald dat in geval van recidive de periode van de verlaging in ieder geval langer moet zijn dan de op grond van artikel 18 lid 5 van de Participatiewet vastgestelde periode van verlaging en ten hoogste drie maanden. Als in dit artikel voor sanctionering van een eerste gedraging wordt gekozen voor een periode van drie maanden, kan bij recidive niet worden voldaan aan wat is bepaald in artikel 18 lid 6 van de Participatiewet. Immers, de duur van de verlaging kan dan niet langer zijn dan de duur van de verlaging bij de eerste schending.

Artikel 11. Verrekenen verlaging: De afstemmingsverordening kan bepalen dat het bedrag van de verlaging wordt verrekend over de maand van oplegging van de maatregel en ten hoogste de twee volgende maanden. Of een dergelijke verrekeningsbepaling wordt opgenomen in de verordening is aan de gemeenteraad, vandaar dat dit artikel als facultatief is aangemerkt. De inhoud van het artikel dient als voorbeeldinvulling van een dergelijke verrekeningsbepaling.

Bij de verwijzingen in het artikel, evenals in de toelichting bij het artikel, is er vanuit gegaan dat bij artikel 10 voor variant 1 is gekozen. Is dat niet het geval, dan behoeft artikel 11 (inclusief de toelichting) – als het wordt overgenomen – enkele redactionele aanpassingen.

Artikel 12. Tekortschietend besef van verantwoordelijkheid: Het percentage van de verlaging en het aantal maanden waarover de verlaging wordt opgelegd is ter bepaling aan de gemeenteraad. Hierbij is het mogelijk om diverse benadelingsbedragen te onderscheiden en te variëren in de hoogte en duur van de verlaging per categorie benadelingsbedrag. In het artikel in de modelverordening worden enkele suggesties gedaan; het betreft een mild regime. Er kan ook worden gekozen voor een zwaarder regime. Hierbij kan een punt van overweging zijn of de bijstand bij tekortschietend besef wordt verleend in de vorm van een geldlening. Het college kan bij een tekortschietend besef van verantwoordelijkheid in combinatie met of als alternatief voor het geheel of gedeeltelijk verlenen van de bijstand in de vorm van een geldlening, de bijstand verlagen met toepassing van de afstemmingsverordening, als deze daartoe de mogelijkheid biedt. De gemeenteraad kan oordelen dat kan worden volstaan met een milde afstemming naast het verstrekken van de bijstand in de vorm van een geldlening wegens het betonen van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid in de voorziening van het bestaan.

Artikel 13. Zeer ernstige misdragingen: Van dit artikel zijn twee varianten uitgewerkt. Het verschil zit er vooral in dat bij variant 2 in de verordening meer gedetailleerd soorten 'zeer ernstige misdragingen' worden benoemd. Risico bij deze aanpak is dat een gedraging die niet in de verordening wordt beschreven, in beginsel niet kan worden gesanctioneerd. Bij deze variant kan

worden gevarieerd in hoogte en duur van de afstemming per soort gedraging. Bij beide varianten zullen de percentages en periodes ingevuld moeten worden.

Artikel 14. Niet nakomen van overige verplichtingen: Het percentage van de verlaging en het aantal maanden waarover de verlaging wordt opgelegd is ter bepaling aan de gemeenteraad. In het artikel in de modelverordening worden enkele suggesties gedaan.

Artikel 16. Recidive: Het is mogelijk om in het eerste en tweede lid "eenzelfde verwijtbare gedraging" te vervangen door "een verwijtbare gedraging als bedoeld in voornoemde artikelen". In dat geval telt schending van een andere verplichting wel mee voor recidive. Wij bevelen dit echter niet aan, omdat dit kan leiden tot disproportionele afstemming omdat de duur of de hoogte van de oorspronkelijke afstemming wordt verhoogd ondanks dat sprake is van een andere gedraging.

In het derde lid dient voorts de duur van de verlaging te worden bepaald. Dit dient een langere duur te zijn dan bij artikel 10, maar ten hoogste drie maanden (artikel 18 lid 6 van de Participatiewet).

3.2 Modelverordening loonkostensubsidie Participatiewet

Artikel 1. Vaststelling wie tot doelgroep loonkostensubsidie behoort: Het derde lid is als facultatief aangemerkt omdat het niet verplicht is om advies aan te vragen. Wordt er gekozen om het artikellid over te nemen, dan dient nog bepaald te worden welke externe organisatie het college kan adviseren. Dit kan bijvoorbeeld het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen zijn. Deze suggestie geeft de regering ook in de vierde nota van wijziging op de Invoeringswet Participatiewet.¹

Artikel 2 en bijlage. Vaststelling loonwaarde: De wijze van het vaststellen van de loonwaarde wordt uitgewerkt in de bijlage. Over de loonwaardemethodiek maken gemeenten, UWV en regionale sociale partners afspraken in het regionale werkbedrijf (zie ook onderdeel 6: afstemmen verordeningen voor eenduidige regionale aanpak). De methodiek moet voldoen aan een aantal kwaliteitseisen:

- de loonwaarde mag niet afhangen van degene die de loonwaarde bepaalt;
- het moet transparant zijn hoe de loonwaarde tot stand is gekomen;
- de methode moet inzichtelijk zijn beschreven;
- de methode moet betrouwbaar zijn;
- de methode moet richtlijnen bevatten om te komen tot de loonwaarde van een werknemer op een werkplek, die de prestatie van de werknemer weergeeft.²

Het kabinet legt het kader en de minimumeisen voor de loonwaardemeting naar verwachting vóór de zomer vast in een algemene maatregel van bestuur. Als partijen in het regionaal werkbedrijf gezamenlijk tot een keuze komen voor een loonwaardemethodiek, wordt deze marginaal door het rijk getoetst en vervalt voor deze regio de werking van de algemene maatregelen van bestuur.

¹ Kamerstukken II 2013/14, 33 161, nr. 107, blz. 62.

² Kamerstukken II 2013/14, 33 161, nr. 107, blz. 62.

Verder is ook hier het tweede lid als facultatief aangemerkt omdat het niet verplicht is om advies aan te vragen. Wordt er gekozen om het artikellid over te nemen, dan dient nog bepaald te worden welke externe organisatie het college kan adviseren.

3.3 Modelverordening individuele inkomenstoelage

Artikel 1. Begrippen: De door de gemeenteraad vastgestelde langdurige periode voorafgaand aan de peildatum, wordt aangeduid als referteperiode. Uit het feit dat de minimumleeftijd voor het recht op individuele inkomenstoelage is verlaagd van 23 naar 21 jaar kan echter worden afgeleid dat onder langdurig ten minste drie jaar moet worden begrepen. Een persoon is immers in beginsel vanaf achttien jaar een zelfstandig rechtssubject. In de modelverordening is de invulling van de periode teruggebracht tot twee opties:

- *optie 1: referteperiode bedraagt drie jaar.* De gemeenteraad hanteert als referteperiode: een periode van 36 maanden voorafgaand aan de peildatum.

- *optie 2: referteperiode bedraagt vijf jaar.* De referteperiode bedraagt vijf jaar. Dit is niet in strijd met artikel 36 van de Participatiewet. De omstandigheid dat het hanteren van een periode van 60 maanden tot gevolg heeft dat personen, jonger dan 23 jaar, niet in aanmerking komen voor individuele inkomenstoelage, maakt dat niet anders. Ook 21- en 22-jarigen moeten immers voldoen aan het langdurigheidsvereiste zoals dat in de verordening is ingevuld.³

Artikel 3. Langdurig laag inkomen: Een persoon heeft een langdurig laag inkomen als bedoeld in artikel 36 lid 1 van de Participatiewet als gedurende de referteperiode het in aanmerking te nemen inkomen niet hoger is dan een nader bepaald percentage van de toepasselijke bijstandsnorm. Met betrekking tot de invulling van het begrip "laag inkomen" moet rekening gehouden worden met een ondergrens en aan een bovengrens. De ondergrens van "laag" is de bijstandsnorm. De bovengrens is vrij te bepalen door de gemeenteraad, maar het moet wel gaan om een inkomen dat ook nog redelijkerwijs 'echt laag' is. Voor de invulling hiervan kan bijvoorbeeld worden gekozen voor 110 procent. Dit is het percentage zoals opgenomen in artikel 36 lid 5 van de WWB zoals deze bepaling luidde vóór 1 januari 2015. Dit was het percentage dat vóór 1 januari 2015 ten hoogste als laag inkomen werd gezien.

Artikel 4. Hoogte individuele inkomenstoelage: Bij de hoogte van de individuele inkomenstoelage wordt in de modelverordening onderscheid gemaakt tussen een alleenstaande, een alleenstaande ouder en gehuwden. Het staat gemeenten echter vrij om voor een ander onderscheid te kiezen, bijvoorbeeld een onderscheid tussen een alleenstaande en een alleenstaande ouder enerzijds en gehuwden anderzijds. In het artikel in de modelverordening worden enkele suggesties gedaan voor de verdere invulling.

3.4 Model-Re-integratieverordening Participatiewet

³ CRvB 18-09-2012, nr. 10/5811 WWB, ECLI:NL:CRVB:2012:BX8803.

Vooraf: De Participatiewet schrijft niet uitputtend voor welke voorzieningen het college aan moet bieden. Het enige criterium is dat de voorziening gericht moet zijn op de arbeidsinschakeling en moet bijdragen aan het (op termijn) mogelijk maken van reguliere arbeid door een persoon. Verschillende van de in deze modelverordening opgenomen voorzieningen zijn daarom als facultatief aangemerkt. Voor zover er bij de betreffende artikelen nog andere aandachtspunten bij de implementatie spelen worden ook die hieronder behandeld. Beleid over prioritering bij de verdeling van de diverse voorzieningen voor de verschillende (groepen van) personen kan het college desgewenst vastleggen in een beleidsregel.

Over een aantal instrumenten moeten gemeenten afspraken maken met UWV en sociale partners in het regionale werkbedrijf. Meer informatie hierover in onderdeel 6: Afstemming verordeningen voor eenduidige regionale aanpak.

Artikel 2. Evenwichtige verdeling en financiering: In het vierde lid dient nog bepaald te worden hoe vaak het college een verslag over de doeltreffendheid van het re-integratiebeleid aan de gemeenteraad uitbrengt. Iedere twee jaar lijkt redelijk.

Artikel 3. Algemene bepalingen over voorzieningen: Het eerste lid is als facultatief aangemerkt omdat de Participatiewet het vaststellen van dit beleidsplan niet verplicht.

Artikel 7. Scholing: Scholing is bij uitstek een maatwerkinstrument, waarbij het moeilijk is in een modelverordening algemene richtlijnen te geven. Wel is het nastrevenswaardig om op het niveau van de verordening een aantal randvoorwaarden te formuleren. Waaraan een scholingstraject dan in ieder geval moet voldoen moet dan in het tweede lid worden vastgelegd. Deze regels kunnen betrekking hebben op het type scholing of opleiding dat wordt ingezet.⁴ Hoe het wordt ingevuld is verder aan individuele gemeenten om uit te maken.

Het derde lid is als facultatief aangemerkt omdat het niets toevoegt aan de regeling hiervan in de Participatiewet (artikel 7 lid 3 onderdeel a van de Participatiewet). Om een volledig beeld te geven kan desondanks toch besloten worden het lid over te nemen.

Artikel 8. Participatieplaats: Het eerste en tweede lid zijn als facultatief aangemerkt omdat de Participatiewet niet verplicht dit te regelen.

In het derde lid wordt de hoogte van de premie bij een participatieplaats neergelegd. Voor de invulling kan worden gedacht aan bijvoorbeeld € 100. Het is ook mogelijk om het bedrag te differentiëren naar gelang het aantal uren dat een persoon werkzaamheden verricht op een participatieplaats. Bij het bepalen van de hoogte van de premie moeten de risico's van de armoedeval worden betrokken.⁵

Artikel 12. No-riskpolis: Voor de uitwerking van dit artikel zijn twee varianten gemaakt. Bij variant 1 vergoedt het college de kosten van de no-riskpolis voor werkgevers. Werkgevers sluiten zelf de polis af met een verzekeraar. De no-riskpolis moet wel voldoen aan de voorwaarden die daaraan zijn gesteld in het artikel. Bij variant 2 sluit het gemeentebestuur ten behoeve van het verstrekken van

⁴ Kamerstukken II 2007/08, 31 577, nr. 3, blz. 12

⁵ Kamerstukken II 2007/08, 31 577, nr. 3, blz. 12.

een no-riskpolis een verzekering af met een nader te bepalen verzekeraar. De gemeente treedt op als verzekeringsnemer. De werkgever is de begunstigde. Ook bij deze variant is geregeld dat de no-riskpolis aan bepaalde voorwaarden moet voldoen.

Onafhankelijk van de variant moeten enkele bepalingen nog ingevuld worden. Daarbij worden steeds suggesties gedaan.

Artikel 13. Loonkostensubsidie: Dit artikel bevat regels ten aanzien van het verstrekken van een loonkostensubsidie. Dit betreft echter niet de wettelijk geregelde loonkostensubsidie voor mensen met een arbeidsbeperking, als bedoeld in de artikelen 10c en 10d van de Participatiewet. Het betreft een (facultatief) gemeentelijk instrument.

In het derde lid wordt bepaald wat moet worden verstaan onder kwetsbare werknemer. De gekozen invulling betreft een suggestie. Verder moeten diverse bepalingen nog ingevuld worden. Daarbij worden steeds suggesties gedaan.

Artikel 14. Uitstroompremie: In het derde lid wordt bepaald dat de premie kan worden aangevraagd vanaf een nader te bepalen periode na de indiensttreding. Vanaf bijvoorbeeld de zevende maand lijkt een redelijke invulling. Het is raadzaam om een uitstroompremie niet te snel toe te kennen omdat in een vroeg stadium nog niet bekend is of een persoon duurzaam is uitgestroomd.

Artikel 15. Overgangsrecht: Het overgangsrecht is als facultatief aangemerkt omdat – mede gezien het rechtszekerheidsbeginsel – het strikt genomen niet noodzakelijk is om hieromtrent iets te regelen. Om daaromtrent duidelijkheid te verschaffen raden wij overname wel aan; daarbij zal het een en ander nog door individuele gemeenten ingevuld dienen te worden.

Wordt niks geregeld dan zou een toegekende voorziening direct beëindigd kunnen worden. Belanghebbende kan hiertegen vervolgens wel bezwaar maken en wellicht een succesvol beroep kunnen doen op het rechtszekerheidsbeginsel (vooral als een periode is toegezegd). Het overgangsrecht heeft ook een andere kant: als de voorziening niet wordt beëindigd en belanghebbende komt zijn verplichting niet na, dan kan het college toch afstemmen. Is geen overgangsrecht geregeld, dan werkt rechtszekerheid naar twee kanten toe en is het de vraag of de afstemming met succes in rechte kan stand houden aangezien een belanghebbende dan mogelijk niet meer verplicht is mee te werken aan die voorziening.

3.5 Modelverordening cliëntenparticipatie Participatiewet

Artikel 1, 5 & 6. Cliëntenraad, Taken en bevoegdheden van de cliëntenraad & Taken van de ambtelijk secretaris: In deze artikelen moeten enkele keuzes gemaakt worden en bepalingen worden ingevuld. Daarbij worden steeds suggesties gedaan. Het spreekt verder voor zich.

Artikel 3. Taken van gemeentebestuur: Het tweede lid moet nog ingevuld worden; het is voorzien van een suggestie. Verder is het derde lid als facultatief aangemerkt omdat goede cliëntenparticipatie ook goed denkbaar is zonder deze bepaling.

Artikel 4. Ondersteuning cliëntenraad: Het overgrote deel van dit artikel is als facultatief aangemerkt, omdat het aan individuele gemeenten is om te bepalen of ze het nuttig vinden deze zorgplicht van het college in detail uit te werken.

Artikel 8 & 9. Vergoeding aan de leden & Evaluatie: Deze artikelen zijn als facultatief aangemerkt omdat goede cliëntenparticipatie ook goed denkbaar is zonder deze bepalingen. Als er voor overname wordt gekozen, dan dienen de artikelen ingevuld te worden.

4. Deadline voor vaststellen nieuwe verordening 1 juli 2015

De huidige WWB verplicht gemeenten om een aantal zaken vast te leggen in verordeningen. Met de Participatiewet en de Maatregelen WWB blijft een aantal verplichtingen doorlopen, vervalt een deel van de verplichtingen en komen er nieuwe verplichtingen bij.

Artikel 78z lid 7 van de Participatiewet bepaalt dat de gemeenteraad binnen zes maanden na inwerkingtreding van de Participatiewet (naar verwachting 1 juli 2015) de in de wet genoemde verordeningen moet vaststellen. Opmerkelijk is dat alle verordeningen opnieuw vastgesteld moeten worden, ook verordeningen die niet inhoudelijk hoeven te worden aangepast door de inwerkingtreding van de Participatiewet.

Het gaat dan om de volgende verordeningen:

Verordening	Grondslag in de wet
Verordening loonkostensubsidie en loonwaarde*	artikel 6 lid 2 van de Participatiewet
Re-integratieverordening - ondersteuning arbeidsinschakeling en aanbieden van voorzieningen; - no-risk polis - scholing of opleiding; - premie gericht op arbeidsinschakeling; - beschut werk.	artikelen 8a lid 1 onderdelen a, b, c, d en e en 10b lid 4 van de Participatiewet
Verordening tegenprestatie	artikel 8a lid 1 onderdeel b van de Participatiewet
Afstemmingsverordening	artikel 8 lid 1 onderdeel a van de Participatiewet
Verordening individuele inkomensvoet	artikel 8 lid 1 onderdeel b van de Participatiewet
Verordening individuele studietoelage	artikel 8 lid 1 onderdeel c van de Participatiewet
Verordening verrekening bestuurlijke boete	artikel 8 lid 1 onderdeel d van de Participatiewet
Verordening cliëntenparticipatie	artikel 47 van de Participatiewet

** Verordening loonkostensubsidie en loonwaarde*

Uit de memorie van de toelichting blijkt dat de wetgever heeft beoogd om de verordening loonkostensubsidie en loonwaarde onder de overgangsbepaling van artikel 78z lid 7 van de Participatiewet te laten vallen. Deze verordening wordt namelijk letterlijk genoemd in de toelichting bij artikel 78z van de Participatiewet. In de wet staat technisch gezien dat deze verordening per 1 januari 2015 vastgesteld moet zijn. Deze omissie wordt waarschijnlijk hersteld vóór 1 januari 2015, bijvoorbeeld in een wetsvoorstel Verzamelwet SZW, waardoor deze verordening (ook) uiterlijk op 1 juli 2015 moet worden vastgesteld.

5. Onderwerpen uit de Participatiewet die in de verordening moeten terugkomen

In de verordening moeten in ieder geval regels worden opgenomen over de volgende onderwerpen:

- onder welke voorwaarden welke personen, die behoren tot de doelgroep voor ondersteuning bij de arbeidsinschakeling, en werkgevers van deze personen in aanmerking komen voor in de re-integratieverordening te omschrijven voorzieningen;
- hoe de re-integratievoorzieningen evenwichtig worden verdeeld over deze personen waarbij rekening moet worden gehouden met de omstandigheden zoals:
 - de zorgtaken; en
 - het feit dat een persoon tot de doelgroep loonkostensubsidie behoort; of
 - gebruik maakt van de voorziening beschut werk; of
 - een andere structurele functionele beperking heeft.
- voor welke vergoedingen naar hoogte en duur een werkgever in aanmerking komt bij ziekte van de werknemer die een structurele functionele of andere beperking heeft of ten behoeve van wie die werkgever een loonkostensubsidie ontvangt, voor zover artikel 29b van de Ziektewet niet van toepassing is (no-risk polis); en
- welke regels gelden voor het aanbod van scholing of opleiding en voor de premie indien onbeloonde additionele werkzaamheden worden verricht als bedoeld in artikel 10a van de Participatiewet, waarbij die regels voor de premie in ieder geval betrekking hebben op de hoogte van de premie in relatie tot de armoedeval.

Nieuwe onderdelen in de verordening

Met de Participatiewet krijgen gemeenten de verplichting om de volgende nieuwe onderdelen vast te leggen in verordeningen:

1. Beschut werk
2. Loonkostensubsidie en loonwaarde
3. No-risk polis
4. Voorziening persoonlijke ondersteuning (jobcoach)
5. Individuele studietoelage
6. Tegenprestatie (voor zover nog niet geregeld)
7. Inkomenstoelage
8. Cliëntenparticipatie in de vorm van een cliëntenraad (voor zover nog niet geregeld)

Beschut werk

De gemeenteraad moet in een verordening regels stellen over de voorziening beschut werk (artikel 8a lid 1 onderdeel e van de Participatiewet). In artikel 10b lid 4 van de Participatiewet is geregeld dat de gemeenteraad in ieder geval regels vaststelt over:

- op welke wijze wordt bepaald welke personen in aanmerking komen voor de ambtshalve vaststelling van de participatievoorziening beschut werk. De mate van arbeidsproductiviteit is voor deze vaststelling niet van belang. Het beschut werk is juist voor mensen die met (structurele) ondersteuning wel in staat zijn om arbeid te verrichten⁶;
- welke voorzieningen gericht op arbeidsinschakeling worden aangeboden om het beschut werk mogelijk te maken. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan fysieke aanpassingen van de werkplek, een uitsplitsing van taken of aanpassingen in de wijze van werkbegeleiding, werktempo of arbeidsduur;
- de wijze waarop de omvang van het aanbod van de voorziening beschut werk wordt vastgesteld. In de verordening kan bijvoorbeeld het aantal beschikbare beschut werk plekken worden vastgesteld. Wij wijzen gemeenten erop dat het aanvragen van een beoordeling beschut werk bij het UWV (voorwaarde om een beschutte werkplek in te vullen) voor de gemeente de verplichting betekent om de kandidaat ook daadwerkelijk een arbeidsovereenkomst aan te bieden en werkzaamheden te organiseren. Wij adviseren gemeenten – ook in verband met de kosten van beschut werk – om een maximum aantal plekken beschut werk in overweging te nemen. Het inbouwen van een dergelijk “plafond” is niet ongebruikelijk binnen de huidige WWB.

Ook kan worden vastgesteld hoe de dienstbetrekking wordt georganiseerd. Dit kan bijvoorbeeld bij een gemeentelijke dienst, een stichting of via een detachering naar een reguliere werkgever.

Loonkostensubsidie en loonwaarde

Op grond van de Participatiewet (artikel 6 lid 2) moet een verordening worden vastgesteld over de doelgroep loonkostensubsidie en de loonwaarde. Deze regels bepalen in ieder geval:

- de wijze waarop wordt vastgesteld wie tot de doelgroep loonkostensubsidie behoort; en
- de wijze waarop de loonwaarde wordt vastgesteld.

Dit betreft een nieuwe verordeningsopdracht. Over deze onderwerpen - en met name de wijze waarop de loonwaarde wordt vastgesteld - moet regionale afstemming plaatsvinden in het regionale werkbedrijf. Afstemming met een eventuele gemeentelijke algemene subsidieverordeningen verdient ook bij subsidies als deze aandacht.

No-risk polis

Met de Participatiewet zijn gemeenten verplicht in de (re-integratie)verordening regels te stellen over de no-riskpolis (artikel 8a lid 2 onderdeel b van de Participatiewet). Die regels betreffen in ieder geval de hoogte en duur van de van de vergoedingen bij ziekte van de werknemer die werkzaam is met een

⁶ Kamerstukken II 2013/14, 33 161, nr. 107, blz. 66.

loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 10d van de Participatiewet. Onder de huidige WWB bestaat deze verplichting niet.

Een aantal gemeenten werkt al met een no-risk polis. Dit beleid kan worden overgenomen in de (nieuwe) re-integratieverordening, waarbij artikel 8a lid 2 onderdeel b van de Participatiewet als grondslag moet worden toegevoegd en de regels in de verordening in ieder geval betrekking hebben op hetgeen dat is bepaald in artikel 8a lid 2 onderdeel b van de Participatiewet.

Voorziening persoonlijke ondersteuning (jobcoach)

Het college kan een persoon zoals bedoeld in artikel 10 lid 1 van de Participatiewet persoonlijke ondersteuning aanbieden bij het verrichten van de aan die persoon opgedragen taken, bijvoorbeeld in de vorm van een jobcoach.

Aan de inzet van de voorziening persoonlijke ondersteuning verbindt de Participatiewet geen maximumtermijn of voorschriften. Het is volgens de regering aan gemeenten om hieromtrent in de verordening regels te stellen. Zo kan bijvoorbeeld in de re-integratieverordening een maximumtermijn aan de inzet van een jobcoach worden gesteld (in uren of looptijd). Ook kan de gemeenteraad bepalen welke vorm in de inzet van de jobcoach kan krijgen en hoe vastgesteld kan worden of de begeleiding nog langer noodzakelijk is.

Individuele studietoelage

Met de studieregeling krijgen gemeenten de mogelijkheid om aan studenten met een arbeidsbeperking een individuele studietoelage te verstrekken. Omdat het volgen van een studie vaak extra kosten meebrengt voor deze groep en de mogelijkheden voor een bijbaan zeer beperkt zijn, kunnen gemeenten hen deze vorm van bijzondere bijstand verstrekken (artikel 5 onderdeel d van de Participatiewet).

In de verordening moeten gemeenten in ieder geval de hoogte en de frequentie van de betaling van de individuele studietoelage vastleggen. In beleidsregels kan het college nadere regels stellen aan wie een individuele studietoelage kan worden verstrekt. In de beleidsregels kunnen ook groepen worden uitgesloten van het recht op individuele studietoelage. Het verlenen van een individuele studietoelage is immers een discretionaire bevoegdheid van het college.

Tegenprestatie

De Participatiewet legt de gemeenteraad de verplichting op om bij verordening regels vast te stellen over het opdragen van een tegenprestatie aan personen in de leeftijd van 18 jaar tot de AOW-gerechtigde leeftijd die een bijstandsuitkering ontvangen (artikel 8a lid 1 onderdeel b van de Participatiewet). Daarnaast heeft het college de opdracht beleid te ontwikkelen ten behoeve van het verrichten van een tegenprestatie en het uitvoeren ervan (artikel 7 lid 1 onderdeel c van de Participatiewet).

Het ligt voor de hand de regels omtrent enerzijds re-integratie (zoals ondersteuning bij arbeidsinschakeling en het aanbieden van voorzieningen gericht op arbeidsinschakeling) en anderzijds het opdragen van een tegenprestatie te regelen in aparte verordeningen: de re-integratieverordening respectievelijk de verordening tegenprestatie. De tegenprestatie is immers uitdrukkelijk geen re-integratie-instrument. Dit laat onverlet dat de gemeenteraad ook kan kiezen

voor een geïntegreerde verordening.

De Programmaraad heeft recent de Werkwijzer Tegenprestatie gepubliceerd met daarin praktische handvatten om lokaal de tegenprestatie te kunnen invoeren. Daarbij wordt aandacht besteed aan zowel de beleidsontwikkeling als de uitvoering en handhaving. Aan de hand van vier vragen helpt de werkwijzer gemeenten en maatschappelijke organisaties om stapsgewijs de tegenprestatie naar vermogen vorm te geven:

1. Wat is de tegenprestatie?
Duidelijke kaders wat de tegenprestatie inhoudt en welke grenzen er gelden ten aanzien van re-integratie en omvang van de werkzaamheden.
2. Wat zijn de randvoorwaarden?
Spelregels die gemeenten in acht moeten nemen. Passend werk en begeleiding zijn van belang, maar net zo goed veiligheid en verzekeringen.
3. Hoe komt een gemeente aan voldoende plaatsen voor de tegenprestatie?
Concrete voorstellen om aan te sluiten bij het vrijwilligerswerkbeleid. Veel kennis en ervaring zijn bij collega-ambtenaren al aanwezig.
4. Hoe communiceer je de tegenprestatie?
Benoem de voordelen die vrijwilligerswerk kunnen hebben voor een bijstandsgerechtigde.
Dreigen en straffen werken snel averechts.

Inkomenstoeslag

De langdurigheidstoeslag wordt vervangen door een individuele inkomensvoorschot. Het college kan op verzoek een individuele inkomensvoorschot toekennen indien een persoon:

- een langdurig laag inkomen heeft en;
- geen in aanmerking te nemen vermogen heeft als bedoeld in artikel 34 van de Participatiewet en;
- gelet op zijn omstandigheden geen uitzicht heeft op inkomensverbetering.

Het toekennen van een individuele inkomensvoorschot is een bevoegdheid en geen verplichting. Dit kan ertoe leiden dat het college ook kan afzien van het toekennen van een individuele inkomensvoorschot, ook al voldoet een belanghebbende wel aan de voorwaarden voor een dergelijke toeslag.

Het is echter niet mogelijk te bepalen dat in het geheel nooit een individuele inkomensvoorschot wordt verstrekt. Dit blijkt mede uit de nadere regels die bij verordening moeten worden gesteld met betrekking tot het verstrekken van de individuele inkomensvoorschot. Het is echter wel toegestaan - nog voordat de verdere toetsing plaatsvindt - de wettelijke doelgroep nader af te bakenen en bijvoorbeeld bepaalde groepen - zoals studenten - uit te sluiten.

Wordt de doelgroep door het beleid (beleidsregels) vooraf niet beperkt door het uitsluiten van doelgroepen, dan moet het college verder toetsen aan de hand 'persoonlijke omstandigheden' of een belanghebbende recht heeft op individuele inkomensvoorschot. In de praktijk zal met name worden beoordeeld of een belanghebbende recht op inkomensverbetering heeft. Daarbij kunnen wel

algemene regels worden gesteld. Zo kan in beleidsregels in het algemeen ook worden gesteld dat een student een (goed) perspectief heeft op inkomensverbetering, maar moet je bij de toets oog blijven houden voor de uitzonderingsgevallen waarin dat niet zo is. Ook kan rekening worden gehouden met het feit dat een belanghebbende zelf niets gedaan heeft om zijn perspectief te verbeteren. Zo kan worden gedacht aan beleid waarbij iemand die een maatregel heeft gehad in de referentieperiode wordt geacht, voor zover zijn perspectief ontbreekt, daar zelf schuld aan te zijn en om die reden geen recht op een individuele inkomensvoorslag te hebben.

Om te voorkomen dat geen individuele inkomensvoorslag wordt verleend aan een belanghebbende die wel voldoet aan de voorwaarden, kan het college daarvoor in beleidsregels bepalen dat aan iedereen die voldoet aan de voorwaarden langdurigheidstoelagen wordt verleend.

Cliëntenparticipatie

De regering hecht sterk aan actieve betrokkenheid van burgers die met de Participatiewet te maken krijgen. Om een goede uitoefening van de cliëntenraad te waarborgen, moeten de leden van de cliëntenraad worden ondersteund en gefaciliteerd door de gemeente.

De huidige verordeningsopdracht met betrekking tot cliëntenparticipatie zoals neergelegd in artikel 47 van de WWB wordt in de Participatiewet uitgebreid met de opdracht om regels te stellen over de wijze waarop personen uit de doelgroep of hun vertegenwoordigers:

- a) vroegtijdig in staat worden gesteld gevraagd en ongevraagd advies uit te brengen bij de besluitvorming over verordeningen en beleidsvoorstellen;
- b) worden voorzien van ondersteuning om hun rol effectief te kunnen vervullen;

Aanpassingen in de afstemmingsverordening

Verwerken uniformering arbeidsverplichtingen

Artikel 18 lid 2 van de Participatiewet bepaalt in welke gevallen het college de bijstand moet afstemmen conform de afstemmingsverordening. Volgens het huidige artikel 18 lid 2 van de WWB is afstemmen mogelijk als belanghebbende verplichtingen "niet of onvoldoende nakomt".

De Participatiewet uniformeert de arbeidsverplichtingen:

- a. het aanvaarden of het behouden van algemeen geaccepteerde arbeid;
- b. het uitvoering geven aan de door het college opgelegde verplichting om ingeschreven te staan bij een uitzendbureau;
- c. het naar vermogen verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid in een andere dan de gemeente van inwoning, alvorens naar die andere gemeente te verhuizen;
- d. bereid te zijn om te reizen over een afstand met een totale reisduur van 3 uur per dag, indien dat noodzakelijk is voor het naar vermogen verkrijgen, het aanvaarden of het behouden van algemeen geaccepteerde arbeid;
- e. bereid zijn om te verhuizen, indien het college is gebleken dat er geen andere mogelijkheid is voor het naar vermogen verkrijgen, het aanvaarden of het behouden van algemeen geaccepteerde arbeid, en een belanghebbende een arbeidsovereenkomst met een duur van ten minste 1 jaar en een netto beloning die ten minste gelijk is aan de voor de belanghebbende geldende bijstandsnorm, kan aangaan;
- f. het verkrijgen en behouden van kennis en vaardigheden, noodzakelijk voor het naar vermogen

- verkrijgen, het aanvaarden of het behouden van algemeen geaccepteerde arbeid;
- g. het naar vermogen verkrijgen, het aanvaarden of het behouden van algemeen geaccepteerde arbeid niet belemmeren door kleding, gebrek aan persoonlijke verzorging of gedrag;
 - h. het gebruik maken van door het college aangeboden voorzieningen, waaronder begrepen sociale activering, gericht op arbeidsinschakeling en mee te werken aan onderzoek naar zijn of haar mogelijkheden tot arbeidsinschakeling.

Hoogte maatregel bij schending geüniformeerde arbeidsverplichting

Bij het schenden van een geüniformeerde arbeidsverplichting is het college verplicht de bijstand te verlagen met 100%. De periode van de verlaging (ten minste 1 maand en ten hoogste 3 maanden) moet worden vastgelegd in de afstemmingsverordening (artikel 8 lid 1 onderdeel a van de Participatiewet).

In de afstemmingsverordening kan tevens worden bepaald dat het bedrag van de verlaging wordt verrekend over de maand van oplegging van de maatregel en ten hoogste de 2 volgende maanden, waarbij over de eerste maand minimaal 1/3 van het bedrag van de verlaging wordt verrekend (artikel 18 lid 5 van de Participatiewet). Overigens spreekt de wettekst van verrekening, maar strikt genomen is geen sprake van verrekening maar van toedeling.

Herzien verlaging

Naast aanpassing van de Afstemmingsverordening kan in gemeentelijk beleid worden aangegeven wanneer het college de verlaging die is opgelegd op grond van artikel 18 lid 5, lid 6, lid 7 of lid 8 van de Participatiewet herziet. In beleid kan worden beschreven wanneer uit de houding en gedragingen van een belanghebbende ondubbelzinnig is gebleken dat hij verplichtingen zoals bedoeld in artikel 18 lid 4 van de Participatiewet nakomt.

Onderdelen die vervallen

Toeslagenverordening

De verplichting van de gemeenteraad om een toeslagenverordening vast te stellen vervalt met ingang van 1 januari 2015. De toeslagenverordening blijft gelden tot 6 maanden na de dag van inwerkingtreding (1 juli 2015) op grond van artikel 8a van de Participatiewet.

Verordening maatschappelijke participatie schoolgaande kinderen

Vanaf 1 januari 2015 is de gemeenteraad niet meer verplicht om een verordening vast te stellen met regels over het verlenen van bijzondere bijstand aan huishoudens met kinderen voor kosten in verband met maatschappelijke participatie en ontwikkeling. De verordening maatschappelijke participatie vervalt van rechtswege. De VNG adviseert de gemeenteraad de verordening in te trekken. Dat is duidelijker dan het van rechtswege laten vervallen van de verordening.

6. Aandachtspunten bij opstellen verordeningen

Samenhang tussen beleidsplan en verordening

De Participatiewet biedt gemeenten op het gebied van ondersteuning naar werk grote beleidsvrijheid. In het beleidsplan wordt het beleid op hoofdlijnen neergelegd, in de verordening wordt dit nader uitgewerkt in regels die burgers inzicht geven in hun rechten en plichten.

Niet alle onderwerpen die in het beleidsplan moeten worden beschreven, hoeven in de verordening te worden opgenomen. In de verordening worden alleen die onderwerpen geregeld waarvan de wet zegt dat gemeenten ze in de verordening moeten regelen of kunnen regelen.

Afstemming verordeningen voor eenduidige regionale aanpak

In het sociaal akkoord van april 2013 is afgesproken dat er regionale werkbedrijven komen, die een schakel vormen tussen de banen waarvoor werkgevers zich garant hebben gesteld (100.000 in de marktsector en 25.000 bij de overheid) en de mensen met een arbeidsbeperking. De gemeenten in de arbeidsmarktregio, UWV en regionale sociale partners (werkgevers en werknemers) stemmen binnen de regionale werkbedrijven af over de ondersteuning die aan werkgevers geboden wordt. Op deze manier is voor werkgevers duidelijk welke ondersteuning zij krijgen en wordt concurrentie tussen gemeenten onderling en tussen gemeenten en UWV voorkomen. Daarvoor is wél nodig dat gemeenten onderdelen van hun verordeningen binnen de arbeidsmarktregio met elkaar afstemmen. Het gaat dan met name om de verordening loonkostensubsidie en re-integratie.

De vorming van de 35 regionale werkbedrijven wordt wettelijk verankerd. Vóór de zomer zal het kabinet het Besluit SUWI hierop aanpassen. In dit Besluit wordt naar alle waarschijnlijkheid vastgelegd dat gemeenten, UWV en regionale sociale partners verplicht zijn om:

1. Afspraken te maken over de vorm en inrichting van het samenwerkingsverband (idealiter gereed vóór 1 januari 2015);
2. Een regionaal marktbeperkingsplan op te stellen (idealiter vóór 1 januari 2015);
3. Aan te geven op welke manier wordt aangesloten bij de bestaande regionale samenwerking (lees: registratie werkzoekenden en vacatures en de inrichting van de gecoördineerde dienstverlening aan werkgevers door gemeenten en UWV);
4. Aan te geven hoe wordt omgegaan met de afzonderlijk van toepassing zijnde verordeningen die door de afzonderlijke gemeenteraden zijn vastgesteld. Ook hieruit blijkt dat op het niveau van de arbeidsmarkt afstemming nodig is tussen de gemeenten in dat gebied over hun verordeningen;
5. De samenwerking te evalueren.

Gemeenten moeten bij het opstellen van hun verordening dus aansluiten bij de afspraken in het regionale werkbedrijf of – andersom – voorkómen dat het maken van regionale afspraken in het werkbedrijf onmogelijk wordt als gevolg van verschillende verordeningen. Het gaat dan om de volgende instrumenten:

- Beschut werk
- Loonkostensubsidie en loonwaarde
- No-risk polis
- Voorziening persoonlijke ondersteuning (jobcoach)

Ondanks dat zich reeds 35 arbeidsmarktregio's hebben gevormd waarin gemeenten samenwerken met UWV, is in de Participatiewet opgenomen dat de minister bij algemene maatregel van bestuur gebieden kan aanwijzen waarbinnen wordt samengewerkt door de gemeenten. Daar waar de noodzakelijke samenwerking ontbreekt, heeft het rijk de mogelijkheid om nadere regels te stellen over de wijze van samenwerking en inrichting daarvan. De Programmaraad faciliteert de samenwerking in de regio al enige tijd.

7. Tot slot

De modelverordeningen van De Programmaraad (een samenwerking van Cedris, Divosa, UWV en VNG) faciliteren gemeenten en arbeidsmarktregio's bij de invoering van de Participatiewet.

Als bijlage bij deze brief treft u de volgende modelverordeningen aan:

- de Model-Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ
- de Model-Re-integratieverordening Participatiewet
- de Modelverordening cliëntenparticipatie Participatiewet
- de Modelverordening individuele inkomenstoeslag
- de Modelverordening loonkostensubsidie Participatiewet

In de handreikingen Participatiewet (onderdelen Participatiewet en Wet Maatregelen WWB) vindt u een nadere toelichting en een handig Actiepuntenlijst voor het aanpassen van de verordeningen, beleidsregels en werkinstructies.

Op de website van de [Programmaraad](#) vindt u informatie over de ondersteuning die gemeenten en arbeidsmarktregio's de komende tijd en de producten die al opgeleverd zijn. U kunt voor vragen over deze modelverordeningen terecht bij Pwet@samenvoordeklant.nl of 070-373 84 62.

Hoogachtend,

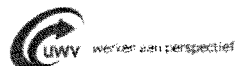
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

J. Kriens
Voorzitter directieraad

Handreiking Modelverordeningen Participatiewet Deel: Participatiewet

April 2014

Samen vernieuwen we de dienstverlening aan werkgevers en werkzoekenden

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Overzicht wijzigingen en gevolgen voor gemeentelijk beleid	5
1. Doelgroep ondersteuning bij arbeidsinschakeling.....	5
2. Verordeningplicht van de gemeenteraad over re-integratie	8
3. Gemeentelijke samenwerking.....	11
4. Ondersteuning leer-werktrajecten.....	12
5. Voorziening no-riskpolis.....	13
6. Voorziening persoonlijke ondersteuning door een jobcoach.....	15
7. Participatievoorziening beschut werk.....	16
8. Doelgroep loonkostensubsidie en loonwaardebepaling.....	18
9. Individuele studietoeslag.....	23
10. Structurele vrijlating voor mensen met medische urenbeperking.....	25
11. Cliëntenparticipatie	26
12. Overgangsrecht WWB	27
3. Actiepuntenlijst	31
1. Verordeningen moeten worden aangepast aan het wetsvoorstel Invoeringswet Participatiewet dat in werking treedt per 1 januari 2015.....	31
1.1 Algemeen	31
1.2 Re-integratieverordening.....	31
1.2 Verordening wijze vaststellen doelgroep loonkostensubsidie en loonwaarde	31
1.3 Verordening individuele studietoeslag.....	31
1.4 Verordening cliëntenparticipatie	31
2. Beleidsregels moeten worden aangepast aan het wetsvoorstel Invoeringswet Participatiewet dat in werking treedt per 1 januari 2015.....	31
2.1 Beleidsregels re-integratie.....	31
2.2 Beleid loonkostensubsidie en loonwaarde.....	32
3. Werkvoorschriften moeten worden aangepast aan het wetsvoorstel Invoeringswet Participatiewet dat in werking treedt per 1 januari 2015	32
3.1 Algemeen	32
3.2 Beleid vrijlaten van middelen.....	32
4. Standaardbeschikkingen moeten worden aangepast aan het wetsvoorstel Invoeringswet Participatiewet dat in werking treedt per 1 januari 2015.....	32
5. Voorlichtingsmateriaal moet worden aangepast aan het wetsvoorstel Invoeringswet Participatiewet dat in werking treedt per 1 januari 2015	32

1. Inleiding

Per 1 januari 2015 treedt de Invoeringswet Participatiewet naar verwachting in werking. Op dit moment bestaan voor mensen met arbeidsvermogen verschillende regelingen: de Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wajong), de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en de Wet werk en bijstand (WWB). Deze regelingen worden vervangen door één regeling voor mensen met arbeidsvermogen: de Participatiewet. Wajongers uit het zittend bestand behouden overigens hun Wajong-uitkering. De Participatiewet is gebaseerd op de ambitie van de regering om iedereen in staat te stellen als volwaardig burger mee te doen en bij te dragen aan de samenleving.

Handreiking Participatiewet

Deze handreiking beoogt u te ondersteunen bij de voorbereiding op, het maken van en het aanpassen van gemeentelijk beleid in verband met de inwerkingtreding van de Invoeringswet Participatiewet. De handreiking bevat een overzicht van de gevolgen van de Invoeringswet Participatiewet en een actiepuntenlijst voor gemeenten. Deze overzichten richten zich op de gevolgen voor uw gemeentelijk beleid. De handreiking geeft aan op grond van welke (nieuwe) wetsartikelen verordeningen en overig beleid moeten worden vastgesteld.

Doelstelling Participatiewet

De doelstelling van de Participatiewet is om zo veel mogelijk mensen met een arbeidsbeperking aan het werk te helpen. Daarnaast is de Participatiewet bedoeld om de kansen op arbeidsparticipatie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt of een arbeidsbeperking op de lange termijn te verbeteren (zie TK 2013-2014, 33 161, nr. 107, p. 45-46). Zo draagt de Participatiewet bij aan de ambitie van de regering om zoveel mogelijk mensen mee te laten doen aan de maatschappij. Gemeenten krijgen met de Participatiewet de ruimte om zelf, op lokaal niveau, te bepalen of zij ondersteuning aanbieden en zo ja, welke ondersteuning. De Participatiewet biedt gemeenten de mogelijkheid om zowel bestaande als nieuwe re-integratievoorzieningen in te zetten.

Doelgroep Participatiewet

De doelgroep van de Participatiewet bestaat uit mensen met arbeidsvermogen die zijn aangewezen op, al dan niet tijdelijke, ondersteuning om in hun bestaan te voorzien en/of op ondersteuning om aan het werk te komen. In de huidige situatie bestaan voor mensen met arbeidsvermogen verschillende regelingen: de Wajong, de Wsw en de WWB. Deze regelingen worden vervangen door één regeling voor mensen met arbeidsvermogen: de Participatiewet. Wajongers uit het zittend bestand behouden echter hun Wajong-uitkering. De Wsw wordt met ingang van 1 januari 2015 afgesloten voor nieuwe instroom. De Wsw blijft bestaan voor de mensen die vóór 1 januari 2015 al in een Wsw-dienstbetrekking werkzaam zijn. Mensen die op 31 december 2014 in een Wsw-dienstbetrekking werken, houden hun wettelijke rechten en plichten.

Nieuwe re-integratievoorzieningen

De Participatiewet vestigt de aandacht op diverse nieuwe re-integratievoorzieningen die specifiek in de wet worden benoemd. Het gaat om: beschut werk, loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 10d Participatiewet, ondersteuning bij leer-werktrajecten en persoonlijke ondersteuning bij het verrichten van aan een persoon opgedragen taken. Naast de nieuwe in de Participatiewet geregelde re-integratievoorzieningen, blijven gemeenten beschikken over alle bestaande instrumenten en voorzieningen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan re-integratietrajecten en proefplaatsingen.

Een van de instrumenten die gemeenten kunnen inzetten is de nieuwe voorziening beschut werk. Gemeenten kunnen met deze voorziening mensen in een dienstbetrekking laten werken. Het betreft mensen die door een lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking een zodanige mate van begeleiding op en aanpassingen van de werkplek nodig hebben dat van een reguliere werkgever redelijkerwijs niet kan worden verwacht dat hij deze in dienst neemt (zie TK 2013-2014, 33 161, nr. 107, p. 66). Mensen die (nog) niet in een reguliere baan kunnen werken, kunnen op basis van de Participatiewet in een beschutte werkomgeving aan de slag.

Mensen met een Wajong-uitkering

Mensen met een Wajong-uitkering gaan niet onder de doelgroep van de Participatiewet vallen. Voor deze doelgroep blijft het aparte regime van de Wajong bestaan en blijft het UWV verantwoordelijk. Het zittend bestand van de Wajong zal wel herbeoordeeld gaan worden op arbeidsvermogen. Wajongers die duurzaam geen arbeidsvermogen hebben, behouden hun uitkering van 75% wettelijk minimumloon. De groep Wajongers met arbeidsvermogen en Wajongers die tijdelijk geen arbeidsvermogen hebben, krijgen na de herbeoordeling te maken met een uitkeringsverlaging van hun Wajong-uitkering naar 70% wettelijk minimumloon per 1 januari 2018 (zie TK 2013-2014, 33 161, nr. 115, p. 6-7).

Regionale werkbedrijven

In het sociaal akkoord is afgesproken dat er 35 regionale Werkbedrijven komen. Zij vormen de schakel tussen de werkgevers en de mensen met een arbeidsbeperking die aan de slag worden geholpen. Er is een eenduidige (regionale) aanpak nodig voor mensen met een arbeidsbeperking bij UWV en bij gemeenten. Gemeenten hebben de leiding bij de vorming van de Werkbedrijven en werken daarbij nauw samen met sociale partners en UWV.

Wetsvoorstellen Maatregelen WWB en Hervorming kindregelingen

De beoogde invoeringsdatum van de Participatiewet is 1 januari 2015. Vanaf deze datum bestaat de WWB niet meer onder deze naam, maar wordt deze opgenomen in de Participatiewet. Naast deze wijziging krijgen gemeenten te maken met het wetsvoorstel Maatregelen WWB en het wetsvoorstel Hervorming kindregelingen. De beoogde invoeringsdatum van beide wetsvoorstellen is ook 1 januari 2015. Zie over het wetsvoorstel Maatregelen WWB de "Handreiking Wet maatregelen WWB: inkomen in de Participatiewet 2015" van de VNG.

VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap

De regering meent dat de Participatiewet overeenkomt met de doelstelling van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap. De doelstelling van dit verdrag is het bevorderen, beschermen en waarborgen van het volledige genot door alle personen met een handicap van alle mensenrechten en fundamentele vrijheden op voet van gelijkheid en het bevorderen van de eerbiediging van hun inherente waardigheid (zie het Tractatenblad van het Koninkrijk der Nederlanden, 2007, nummer 169). De Participatiewet levert volgens de regering een bijdrage aan de versterking van gelijke kansen voor mensen met een beperking.

2. Overzicht wijzigingen en gevolgen voor gemeentelijk beleid

1. Doelgroep ondersteuning bij arbeidsinschakeling

De doelgroep ondersteuning bij arbeidsinschakeling van de Participatiewet is breder dan die onder de WWB. De huidige doelgroep die het college moet ondersteunen bij de arbeidsinschakeling bestaat uit:

- personen die algemene bijstand ontvangen;
- personen met een nabestaanden- of wezenuitkering op grond van de Algemene nabestaandenwet;
- niet-uitkeringsgerechtigden; en
- personen die vanwege een voorziening gericht op arbeidsinschakeling in eerste instantie niet behoren tot een van de doelgroepen met aanspraak op ondersteuning.

Dit is geregeld in artikel 7 lid 1 onderdeel a WWB zoals dat luidt voor de inwerkingtreding van de Invoeringswet Participatiewet. Het college moet deze doelgroepen ook onder de Participatiewet ondersteunen bij de arbeidsinschakeling.

Uitbreiding doelgroep in de Participatiewet

De doelgroep wordt in de Participatiewet uitgebreid met de volgende personen:

- personen zoals bedoeld in artikel 34a lid 5 onderdelen b en c WIA, artikel 35 lid 4 onderdelen b en c WIA en artikel 36 lid 3 onderdelen b en c WIA tot het moment dat het inkomen uit arbeid in dienstbetrekking gedurende 2 aaneengesloten jaren ten minste het minimumloon bedraagt en ten behoeve van die persoon in die 2 jaren geen loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 10d Participatiewet is verleend;
- personen met een uitkering op grond van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW); en
- personen met een uitkering op grond van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ).

Dit is bepaald in artikel 7 lid 1 onderdeel a Participatiewet.

Beleid

Beleid waarin de doelgroep voor ondersteuning wordt genoemd, zal door de uitbreiding van de doelgroep moeten worden aangevuld. Voorts zal de grondslag moeten worden gewijzigd van artikel 7 lid 1 onderdeel a WWB naar artikel 7 lid 1 onderdeel a Participatiewet. Dit geldt ook voor de beschikkingen omtrent (het toekennen van) re-integratievoorzieningen.

Personen met een IOAW- of IOAZ-uitkering

Tot de doelgroep behoren dus personen met of zonder arbeidsbeperking en personen met of zonder uitkering. Personen met een uitkering op grond van de IOAW en de IOAZ worden aan de doelgroep toegevoegd. Dit omdat met de Participatiewet wordt beoogd één regeling in te voeren voor iedereen met arbeidsvermogen. Onder de huidige regelgeving is het college overigens ook verantwoordelijk voor de ondersteuning bij de arbeidsinschakeling van personen met een uitkering op grond van de IOAW en de IOAZ. Dit is bepaald in artikel 34 lid 1 onderdeel a IOAW en artikel 34 lid 1 onderdeel a IOAZ zoals die luiden voor inwerkingtreding van de Invoeringswet Participatiewet. Met de Participatiewet worden deze doelgroepen dus opgenomen in artikel 7 lid 1 onderdeel a Participatiewet.

Het college is tevens verantwoordelijk voor de re-integratie van een persoon als bedoeld in de genoemde artikelen van de WIA, tot het moment waarop deze persoon 2 jaar lang zonder

loonkostensubsidie het wettelijk minimumloon heeft verdiend. Pas na afloop van deze 2 jaar wordt het UWV verantwoordelijk. samenvoordeklant.nl

Personen met een UWV-uitkering

Het UWV blijft verantwoordelijk voor de re-integratie van personen die een uitkering van het UWV ontvangen (artikel 7 lid 3 Participatiewet). Op dit uitgangspunt bestaan 2 uitzonderingen:

- als het een persoon uit de doelgroep loonkostensubsidie betreft; of
- als het gaat om een persoon als bedoeld in artikel 34a lid 5 onderdelen b en c WIA, artikel 35 lid 4 onderdelen b en c WIA en artikel 36 lid 3 onderdelen b en c WIA tot het moment dat het inkomen uit arbeid in dienstbetrekking gedurende 2 aaneengesloten jaren ten minste het minimumloon bedraagt en ten behoeve van die persoon in die 2 jaren geen loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 10d Participatiewet is verleend (artikel 7 lid 1 onderdeel a, onder 2 Participatiewet).

Voor deze personen blijft het college verantwoordelijk voor de ondersteuning bij arbeidsinschakeling. Een persoon, op wie de voorziening loonkostensubsidie van toepassing is, die uitvalt en als gevolg daarvan recht heeft op een uitkering van het UWV (ZW, WIA of WW), blijft onder de ondersteuning van het college vallen (zie TK 2013–2014, 33 161, nr. 107, p. 113).

Het college kan met het UWV overeenkomen dat een persoon die een uitkering van het UWV ontvangt, toch door het college zal worden ondersteund in plaats van door het UWV. Het college en het UWV zijn bevoegd afspraken te maken over vergoeding van kosten (artikel 7 lid 7 Participatiewet).

Concurrentieverhoudingen niet verstoren

Het college mag bij de uitoefening van zijn taak (arbeidstoeleiding en het aanbieden van re-integratievoorzieningen) de concurrentieverhoudingen niet onverantwoord beïnvloeden. Dit is opgenomen in het voorgestelde artikel 7 lid 9 Participatiewet in samenhang met artikel 5 Wsw. Het gaat daarbij om het vragen van een vergoeding bij het detacheren van mensen die naar arbeid geleid worden als die in dienst zijn van de gemeente of een daaraan gelieerde onderneming. Daarnaast gaat het om de prijs van de producten die met de arbeid van deze mensen worden vervaardigd. De goederen en diensten die uit de re-integratie-activiteiten voortvloeien, mogen de concurrentieverhoudingen niet beïnvloeden. Het aanbieden van een re-integratievoorziening in de vorm van het in stand houden van een onderneming of re-integratiebedrijf, waarbij ook voorzien wordt in opleiding en training is overigens niet aan te merken als economische activiteiten. Dit betreft een taak van algemeen belang indien en zolang deze personen dienstig zijn aan de aan het college in artikel 7 lid 1 onderdeel a Participatiewet opgedragen wettelijke taak tot ondersteuning bij de arbeidsinschakeling. Deze activiteiten vallen daarom niet onder de aanbestedingsrichtlijnen (zie TK 2011–2012, 33 161, nr. 10, p. 13).

2. Verordeningplicht van de gemeenteraad over re-integratie

De verordeningplicht van de gemeenteraad met betrekking tot de re-integratievoorzieningen wordt afgesplitst van het huidige artikel 8 WWB en opgenomen in een nieuw artikel 8a Participatiewet. In de re-integratieverordening moeten regels worden gesteld over:

- het ondersteunen bij arbeidsinschakeling en het aanbieden van voorzieningen gericht op arbeidsinschakeling, bedoeld in artikel 7 lid 1 onderdeel a, en artikel 10 lid 1 Participatiewet;
- de scholing of opleiding, bedoeld in artikel 10a lid 5 Participatiewet (participatieplaatsen);
- de (stimulerings)premie, bedoeld in artikel 10a lid 6 Participatiewet (participatieplaatsen);
- het verrichten van werkzaamheden in een beschutte omgeving, bedoeld in artikel 10b Participatiewet.

Dit is geregeld in artikel 8a lid 1 Participatiewet.

Tegenprestatie is geen re-integratievoorziening

Overigens is in artikel 8a lid 1 onderdeel b Participatiewet ook de verordeningsoopdracht voor de tegenprestatie opgenomen. Dit artikel bevat ook de verordeningsoopdracht voor de re-integratieverordening. Niettemin is de tegenprestatie uitdrukkelijk geen re-integratie-instrument. Het enkele feit dat deze verordening wordt genoemd in artikel 8a Participatiewet maakt dit niet anders.

Beleid

Het ligt voor de hand de regels omtrent enerzijds re-integratie (zoals ondersteuning bij arbeidsinschakeling en het aanbieden van voorzieningen gericht op arbeidsinschakeling) en anderzijds het opdragen van een tegenprestatie te regelen in aparte verordeningen: de re-integratieverordening respectievelijk de verordening tegenprestatie. De tegenprestatie is immers uitdrukkelijk geen re-integratie-instrument. Dit laat onverlet dat de gemeenteraad er ook voor kan kiezen 1 WWB-verordening te maken waarin alle WWB-gerelateerde onderwerpen worden opgenomen. Voor de overzichtelijkheid is het echter aan te bevelen te kiezen voor aparte verordeningen per onderwerp.

Regels in re-integratieverordening

In de verordening moeten in ieder geval regels worden opgenomen over de volgende onderwerpen:

- onder welke voorwaarden welke personen, die behoren tot de doelgroep voor ondersteuning bij de arbeidsinschakeling, en werkgevers van deze personen in aanmerking komen voor in de re-integratieverordening te omschrijven voorzieningen;
- hoe de re-integratievoorzieningen evenwichtig worden verdeeld over deze personen waarbij rekening moet worden gehouden met de omstandigheden zoals:
 - de zorgtaken; en
 - het feit dat een persoon tot de doelgroep loonkostensubsidie behoort; of
 - gebruik maakt van de voorziening beschut werk; of
 - een andere structurele functionele beperking heeft.
- voor welke vergoedingen naar hoogte en duur een werkgever in aanmerking komt bij ziekte van de werknemer die een structurele functionele of andere beperking heeft of ten behoeve van wie die werkgever een loonkostensubsidie ontvangt, voor zover artikel 29b Ziektewet niet van toepassing is (no-risk polis); en
- welke regels gelden voor het aanbod van scholing of opleiding en voor de premie indien onbeloonde additionele werkzaamheden worden verricht als bedoeld in artikel 10a Participatiewet, waarbij die regels voor de premie in ieder geval betrekking hebben op de hoogte van de premie in relatie tot de armoedeval.

Dit is geregeld in artikel 8a lid 2 Participatiewet.

Re-integratievoorzieningen

Het college beschikt over een groot aantal instrumenten die kunnen worden ingezet voor de re-integratie van de doelgroep met aanspraak op ondersteuning bij de arbeidsinschakeling. Deze dienen in de re-integratieverordening te worden benoemd. Daarnaast benoemt de wetgever een aantal re-integratievoorzieningen specifiek in de Participatiewet: beschut werk, loonkostensubsidie en leerwerktrajecten. Ook kan worden gedacht aan persoonlijke ondersteuning door een jobcoach (artikel 10 lid 1 Participatiewet). Een jobcoach ondersteunt een persoon met beperkingen bij het verrichten van zijn taken op vaste tijden gedurende een langere periode (zie TK 2013–2014, 33 161, nr. 107, p. 115). In de verordening moet worden aangegeven hoe de instrumenten worden ingezet, waarbij rekening wordt gehouden met beperkingen of omstandigheden van personen uit de doelgroep.

Personen met een IOAW- of IOAZ-uitkering

Tot de doelgroep voor ondersteuning bij de arbeidsinschakeling als neergelegd in artikel 7 lid 1 onderdeel a Participatiewet behoren personen met een uitkering op grond van de IOAW en de IOAZ. De huidige grondslag in artikel 34 lid 1 onderdeel a IOAW en artikel 34 lid 1 onderdeel a IOAZ voor ondersteuning bij de arbeidsinschakeling van personen met een uitkering op grond van de IOAW en de IOAZ komt daarmee te vervallen.

Grondslagen Participatiewet

Met de Participatiewet wijzigen de grondslagen voor de diverse verordeningsoopdrachten binnen de bijstand. Omdat de grondslagen opnieuw worden vastgesteld door de wetgever, kan worden aangenomen dat bestaande verordeningen - zonder wijziging van de grondslag - van rechtswege vervallen per 1 januari 2015. De wetgever voorziet overigens in overgangsrecht waardoor de bestaande verordeningen worden geacht te zijn gebaseerd op de nieuwe grondslag in de Participatiewet. Zie hierover "12. Overgangsrecht WWB" van deze handreiking.

De verschillende (nieuwe) grondslagen voor de verordeningplicht in de Participatiewet kunnen schematisch als volgt worden weergegeven.

Grondslag verordeningplicht WWB	Grondslag verordeningplicht Participatiewet
<u>ondersteuning bij arbeidsinschakeling en aanbieden voorzieningen:</u>	
Artikel 8 lid 1 onderdeel a WWB	—————> Artikel 8a lid 1 onderdeel a Participatiewet
<u>verlagen van de bijstand:</u>	
Artikel 8 lid 1 onderdeel b WWB	—————> Artikel 8 lid 1 onderdeel a Participatiewet
<u>individuele inkomensvoorslag:</u>	
Artikel 8 lid 1 onderdeel d WWB (langdurigheidstoelag)	—————> Artikel 8 lid 1 onderdeel b Participatiewet
<u>scholing/opleiding:</u>	
Artikel 8 lid 1 onderdeel e WWB	—————> Artikel 8a lid 1 onderdeel c Participatiewet

<u>premie:</u>	
Artikel 8 lid 1 onderdeel f WWB	→ Artikel 8a lid 1 onderdeel d Participatiewet
<u>verrekening bestuurlijke boete bij recidive:</u>	
Artikel 8 lid 1 onderdeel i WWB	→ Artikel 8 lid 1 onderdeel d Participatiewet
<u>cliëntenparticipatie:</u>	
Artikel 47 WWB	→ Artikel 47 Participatiewet
<u>individuele studietoelage:</u>	
Nieuwe verordening, geen grondslag in de WWB	→ Artikel 8 lid 1 onderdeel c Participatiewet
<u>loonkostensubsidie en loonwaarde:</u>	
Nieuwe verordening, geen grondslag in de WWB	→ Artikel 6 lid 2 Participatiewet
<u>beschut werk:</u>	
Nieuwe verordening, geen grondslag in de WWB	→ Artikel 8a lid 1 onderdeel e Participatiewet
<u>tegenprestatie:</u>	
Nieuwe verordening, geen grondslag in de WWB	→ Artikel 8a lid 1 onderdeel b Participatiewet
<u>verordening bestrijding misbruik:</u>	
Artikel 8a WWB	→ Artikel 8b Participatiewet

De volgende bestaande WWB-verordeningen per 1 januari 2015, komen niet meer terug in de Participatiewet. Het betreft:

- de toeslagenverordening (opgenomen in het huidige artikel 8 lid 1 onderdeel c WWB);
- de verordening maatschappelijke participatie (opgenomen in het huidige artikel 8 lid 1 onderdeel g WWB).

De verordeningsplicht met betrekking tot deze onderwerpen vervalt per 1 januari 2015. De opdracht tot het stellen van regels in de (afstemmings)verordening over het verlagen van bijstand zoals bedoeld

in artikel 9a lid 12 WWB komt niet terug in de Participatiewet. Deze verordeningsopdracht staat thans in artikel 8 lid 1 onderdeel h WWB. Hier is sprake van een omissie aangezien het huidige artikel 9a

WWB niet komt te vervallen. Waarschijnlijk wordt deze omissie wel nog hersteld vóór 1 januari 2015, bijvoorbeeld in een wetsvoorstel Verzamelwet SZW.

Beleid

De verordeningen op grond van de Participatiewet moeten opnieuw worden vastgesteld op grond van de nieuwe grondslagen, ongeacht of de verordening ook inhoudelijk wijzigt. Dit moet uiterlijk op 1 juli 2015 (artikel 78z lid 7 Participatiewet). Overigens gelden ten aanzien van de bestaande verordeningen overgangsrecht. Zie hierover "12. Overgangsrecht WWB" van deze handreiking.

3. Gemeentelijke samenwerking

Gemeentelijke colleges kunnen ervoor kiezen de uitvoering van de Participatiewet geheel over te dragen aan het bestuur van een gemeenschappelijke regeling. De regering vindt het belangrijk dat de colleges samenwerken voor een samenhangende uitvoering van de Participatiewet en de daaraan gerelateerde wetten. Het initiatief daarvoor ligt bij de colleges.

In artikel 8c Participatiewet wordt in een nieuw lid 2 toegevoegd. Daarin wordt bepaald dat de minister bij algemene maatregel van bestuur gebieden kan aanwijzen waarbinnen wordt samengewerkt door de gemeenten. Dit geldt niet alleen voor de uitvoering van de Participatiewet, maar ook voor taken op grond van de andere wetten in het sociale domein. De minister heeft deze mogelijkheid uitsluitend indien de noodzakelijke samenwerking ontbreekt. Voorts is vereist dat de minister eerst op overeenstemming gericht overleg voert met de betrokken colleges.

Op grond van artikel 8c lid 2 Participatiewet kan worden bepaald welke vorm van samenwerking aangewezen is, waarbij ook vormen van gemeenschappelijke regelingen kunnen worden aangeduid.

Artikel 8c lid 2 Participatiewet heeft overigens geen betrekking op samenwerking van gemeenten in de Werkbedrijven.

4. Ondersteuning leer-werktrajecten

Op grond van artikel 10f Participatiewet kan het college ondersteuning bij leer-werktrajecten bieden. Deze bepaling is overgeheveld vanuit artikel 3 lid 3 Wet Participatiebudget zoals dat luidde voor inwerkingtreding van de Invoeringswet Participatiewet en wijzigt materieel niet (zie TK 2013-2014, 33 161, nr. 107, p. 117). Het biedt gemeenten een extra mogelijkheid om een specifieke voorziening aan de volgende personen aan te bieden:

- personen van 16 of 17 jaar van wie de leerplicht of de kwalificatieplicht, bedoeld in de Leerplichtwet 1969, nog niet is geëindigd; of
- personen van 18 tot 27 jaar die nog geen startkwalificatie hebben behaald.

De voorziening kan uitsluitend worden ingezet als het college meent dat een leer-werktraject nodig is en de ondersteuning nodig is voor het volgen van een leer-werktraject (artikel 10f Participatiewet).

De voorziening "ondersteuning bij leer-werktrajecten" is inzetbaar voor jongeren van 16 of 17 jaar oud die dreigen uit te vallen uit school, maar middels een leer-werktraject alsnog een startkwalificatie kunnen behalen. Om te voorkomen dat jongeren onnodig uitvallen, wordt de mogelijkheid geboden extra ondersteuning te bieden. Deze voorziening kan ook worden ingezet ter voorkoming van schooluitval bij jongeren van 18 tot 27 jaar die door een leer-werktraject alsnog een startkwalificatie kunnen behalen.

Beleid

Voor zover in de re-integratieverordening, de beleidsregels met betrekking tot re-integratie of beschikkingen (denk aan de beschikking tot toekenning van een leer-werktraject) de grondslag voor ondersteuning bij leer-werktrajecten is opgenomen, moet deze grondslag worden aangepast. De mogelijkheid tot ondersteuning bij leer-werktrajecten is vanaf 1 januari 2015 niet meer gegrond op artikel 3 lid 3 Wet Participatiebudget, maar op artikel 10f Participatiewet.

5. Voorziening no-riskpolis

De no-riskpolis kan worden ingezet als ondersteuning bij de arbeidsinschakeling (artikel 8a lid 2 onderdeel b Participatiewet). De no-riskpolis is een belangrijk instrument om aarzelingen bij werkgevers weg te nemen bij het in dienst nemen van mensen met arbeidsbeperkingen. Het is een verzekering waarbij de werkgever compensatie ontvangt voor de loonkosten wanneer een werknemer met arbeidsbeperkingen ziek wordt. Dit is aan de orde bij ziekte van de werknemer die een structurele functionele of andere beperking heeft of ten behoeve van wie die werkgever een loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 10d Participatiewet ontvangt. Als voorwaarde geldt dat artikel 29b Ziektewet niet van toepassing is. Nadat een belanghebbende twee jaar zelfstandig minimaal het minimumloon heeft verdiend, dus zonder loonkostensubsidie, gaat de verantwoordelijkheid voor de no-riskpolis namelijk over naar UWV en kan artikel 29b Ziektewet van toepassing zijn (zie TK 2013-2014, 33 161, nr. 116, p. 34).

De no-riskpolis zorgt er dus voor dat de werkgever compensatie ontvangt voor de loonkosten, wanneer een werknemer met arbeidsbeperkingen ziek wordt. De werkgever die een gemeentelijke no-riskpolis krijgt, wordt gevrijwaard voor het risico van verhoging van de WGA-premie en de ziektegelasten van de werknemer (zie TK 2013-2014, 33 161, nr. 116, p. 34). De werkgever is op deze wijze beschermd tegen de extra kosten van instroom in de WIA of instroom in de Ziektewet.

Verordeningplicht gemeenteraad

De gemeenteraad dient op grond van artikel 8a lid 2 onderdeel b Participatiewet in een verordening regels te stellen over voor welke vergoedingen naar hoogte en duur een werkgever in aanmerking komt bij ziekte van de werknemer. Het gaat dan om een zieke werknemer die een structurele functionele of andere beperking heeft of de werknemer ten behoeve van wie de werkgever een loonkostensubsidie ontvangt zoals bedoeld in artikel 10d Participatiewet.

Gemeenten kunnen een verzekeringspolis afnemen bij een verzekeraar of voorwaarden verbinden aan de door een werkgever af te sluiten verzekering, en deze verzekering vergoeden aan de werkgever. Gemeenten dienen in de verordening regels over de hoogte en de maximale duur van de no-riskpolis op te nemen. Zo kan worden bepaald dat een vergoeding van 100% van de geleden loonschade verzekerd is. Onder de geleden loonschade kunnen ook bijvoorbeeld pensioenpremies en premies werkgeversverzekeringen vallen. Ook kan worden gekozen voor vergoeding van 115% van het loon van de werknemer voor dekking van de extra werkgeverslasten. Hiernaast kunnen gemeenten afspreken dat bijvoorbeeld kosten van verzuimbegeleiding in het kader van de Wet verbetering Poortwachter vergoed worden. Ook kan bijvoorbeeld worden bepaald dat de werkgever gedurende een bepaalde periode eigen risico draagt voor de geleden loonschade van de zieke werknemer. Bijvoorbeeld de eerste veertien dagen ziekte van de werknemer komt een werkgever niet in aanmerking voor de no-riskpolis. Dit kan echter ook zijn neergelegd in de verzekeringsovereenkomst. Gemeenten zullen een maximale duur van de no-riskpolis in een verordening moeten vastleggen. Wettelijk is de maximale duur 2 jaar omdat de verantwoordelijkheid daarna overgaat naar het UWV. Gemeenten kunnen dus ook een kortere duur van de no-riskpolis bepalen, bijvoorbeeld voor 1 jaar.

Gemeenten zijn in de verordening vrij in het stellen van regels voor welke vergoedingen werkgevers in aanmerking komen. Deze decentrale aanpak biedt volgens de regering ruimte voor integraal beleid en maatwerk. Niettemin is in de Werkkamer afgesproken dat de 35 arbeidsmarktregio's afspraken kunnen maken over eenduidig regionaal beleid, waaronder ook regionale afstemming over de inzet van de no-riskpolis (zie TK 2013-2014, 33 161, nr. 116, p. 34).

Beleid

Met de Participatiewet zijn gemeenten verplicht in de (re-integratie)verordening regels te stellen over de no-riskpolis (artikel 8a lid 2 onderdeel b Participatiewet). Die regels betreffen in ieder geval de hoogte en duur van de van de vergoedingen bij ziekte. Onder de huidige WWB bestaat deze verplichting niet.

Aanpassing beleid**Huidige re-integratieverordening bevat al beleid over de no-riskpolis**

Overigens heeft een aantal gemeenten - ondanks het ontbreken van een verplichting daartoe - in de huidige re-integratieverordening regels gesteld over een no-riskpolis. Dit beleid kan in dat geval worden overgenomen in de (nieuwe) re-integratieverordening die wordt vastgesteld op grond van de Participatiewet. Het beleid dient - voor zover nodig - wel te worden aangepast aan de verordeningsopdracht in de Participatiewet. Dit betekent dat artikel 8a lid 2 onderdeel b Participatiewet als grondslag moet worden toegevoegd en de regels in de verordening in ieder geval betrekking hebben op hetgeen dat is bepaald in artikel 8a lid 2 onderdeel b Participatiewet.

Huidige re-integratieverordening bevat nog geen beleid over de no-riskpolis

Is in de huidige re-integratieverordening nog niet voorzien in regels over de no-riskpolis, dan zullen hierover regels moeten worden toegevoegd in de verordening die zal gelden onder de Participatiewet. Die regels zullen in ieder geval moeten voldoen aan de in artikel 8a lid 2 onderdeel b Participatiewet genoemde criteria.

Voorbeeld

Voor een voorbeeld van een bepaling inzake de no-riskpolis verwijzen wij u naar de re-integratieverordening van de VNG. Let op: binnen de 35 arbeidsmarktregio's kunnen afspraken worden gemaakt over eenduidig regionaal beleid, waaronder ook regionale afstemming over de inzet van de no-riskpolis.

Aandacht voor verzekeringen no-riskpolis

Bij de vorming van het beleid, dient ook aandacht te worden besteed aan de aanbieders van de verzekering die kan worden ingezet als no-riskpolis. De gemeenteraad kan ervoor kiezen de verzekering te vergoeden aan de werkgever. De werkgever zal dan de verzekering afsluiten met de verzekeraar. In dat geval doet de gemeenteraad er verstandig aan om bijvoorbeeld te bepalen aan welke voorwaarden verzekeringen moeten voldoen die in aanmerking komen voor vergoeding. Ook kan specifiek worden bepaald welke verzekeringen in aanmerking komen voor vergoeding.

6. Voorziening persoonlijke ondersteuning door een jobcoach

In artikel 10 lid 1 Participatiewet is bepaald dat de aanspraak op ondersteuning bij arbeidsinschakeling kan bestaan uit persoonlijke ondersteuning. Hierbij kan het gaan om ondersteuning op de werkplek door een jobcoach. De voorziening persoonlijke ondersteuning heeft als doel dat een werknemer wordt begeleid naar een situatie dat hij uiteindelijk zonder begeleiding via een dergelijke voorziening bij een reguliere werkgever werkzaam kan zijn (zie TK 2013-2014, 33 161, nr. 107, p. 115). Bij deze vorm van ondersteuning gaat het om systematische ondersteuning waarbij het van belang is dat de werknemer zonder die ondersteuning zijn werkzaamheden niet kan verrichten. Dit betekent dat het moet gaan om ondersteuning op vaste tijden en gedurende een langere periode.

Aan de inzet van de voorziening persoonlijke ondersteuning verbindt de Participatiewet geen maximumtermijn. Het is volgens de regering aan gemeenten om hieromtrent in de verordening regels te stellen. Zo kan bijvoorbeeld in de re-integratieverordening een maximumtermijn worden gesteld aan de voorziening persoonlijke ondersteuning door een jobcoach. Voorts zou kunnen worden bepaald hoe deze persoonlijke begeleiding op de werkplek eruit komt te zien en hoe invulling wordt gegeven aan het periodieke karakter van de ondersteuning.

Beleid

Het college kan een persoon zoals bedoeld in artikel 10 lid 1 Participatiewet persoonlijke ondersteuning aanbieden bij het verrichten van de aan die persoon opgedragen taken, bijvoorbeeld in de vorm van een jobcoach. Dit kan indien die persoon zonder persoonlijke ondersteuning niet in staat is de aan hem opgedragen taken te verrichten. Hierover kan de gemeenteraad beleid vaststellen in de re-integratieverordening. Hierin kunnen regels worden gesteld over de maximumtermijn voor het bieden van persoonlijke ondersteuning.

Voor een voorbeeld van een bepaling inzake de voorziening persoonlijke ondersteuning verwijzen wij u naar de re-integratieverordening van de VNG.

7. Participatievoorziening beschut werk

In artikel 10b Participatiewet wordt de nieuwe participatievoorziening beschut werk geregeld. Het college kan voor de in artikel 7 lid 1 onderdeel a Participatiewet aangewezen doelgroepen ambtshalve de participatievoorziening beschut werk vaststellen. Deze vaststelling richt zich op de vraag of een belanghebbende uitsluitend in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft.

Vaststelling doelgroep beschut werk door UWV

Ten behoeve van de participatievoorziening beschut werk voeren gemeenten een voorselectie uit, waarin wordt bepaald voor welke mensen het beschut werk wordt ingezet. Vervolgens vraagt de gemeente advies aan het UWV voor het vaststellen of een persoon tot de doelgroep beschut werk behoort. Het UWV voert op basis van landelijke criteria (nader te bepalen bij AMvB) de beoordeling uit of een persoon tot de doelgroep beschut werk behoort en brengt hierover advies uit aan de gemeente (artikel 10b lid 2 Participatiewet). De gemeente heeft geen bevoegdheid om een inhoudelijk oordeel te vellen over het advies, maar moet wel op grond van de Awb bezien of het advies op zorgvuldige wijze tot stand is gekomen. Als dit het geval blijkt te zijn, is er geen reden voor de gemeente om het advies niet (integraal) over te nemen (zie TK 2013-2014, 33 161, nr. 113, p. 3). Op basis hiervan adviseren wij gemeenten om in de beschikking, waarin de voorziening beschut werk wordt vastgesteld, het advies van het UWV als bijlage toe te voegen. Mensen die het niet eens zijn met de beslissing van de gemeenten gaan namelijk in bezwaar en beroep bij de gemeente en niet bij het UWV. Aangezien gemeenten inhoudelijk niet betrokken zijn geweest bij de totstandkoming van het advies van het UWV, wordt gemeenten geadviseerd om het UWV te betrekken bij de behandeling van bezwaar en beroep.

Dienstbetrekking beschut werk

Als de gemeente op basis van het advies van het UWV heeft vastgesteld dat een persoon tot de doelgroep beschut werk behoort, zorgt de gemeente ervoor dat deze persoon een dienstbetrekking krijgt (artikel 10b lid 3 Participatiewet). De definitie van een dienstbetrekking is opgenomen in artikel 6 lid 1 onderdeel f Participatiewet en betreft een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke dienstbetrekking. Gemeenten kunnen met deze voorziening mensen in een dienstbetrekking laten werken. Het gaat om mensen die door hun lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking een zodanige mate van begeleiding en aanpassingen van de werkplek nodig hebben, dat niet van een reguliere werkgever mag worden verwacht dat hij deze mensen in dienst neemt. Hoe de dienstbetrekking wordt georganiseerd, behoort tot de beleidsvrijheid van gemeenten. Een dienstbetrekking kan bijvoorbeeld worden georganiseerd via een gemeentelijke dienst, NV, BV of stichting (zie TK 2013-2014, 33 161, nr. 107, p. 66).

De regering meent dat gemeenten deze dienstbetrekking (ook) kunnen organiseren (eventueel via detachering) bij een reguliere werkgever die deze begeleiding en aanpassingen wel, met ondersteuning door een gemeente, kan aanbieden. De regering noemt als voorbeeld fysieke aanpassingen aan de werkplek of de werkomgeving, een uitsplitsing van taken of aanpassingen in de wijze van werkbegeleiding, werktempo of arbeidsduur (zie TK 2013-2014, 33 161, nr. 107, p. 66).

Verordeningsplicht gemeenteraad

De gemeenteraad moet in een verordening regels stellen over de voorziening beschut werk (artikel 8a lid 1 onderdeel e Participatiewet). In artikel 10b lid 4 Participatiewet is geregeld dat de gemeenteraad in ieder geval regels vaststelt over:

- op welke wijze wordt bepaald welke personen in aanmerking komen voor de ambtshalve vaststelling van de participatievoorziening beschut werk. De mate van arbeidsproductiviteit is voor deze vaststelling niet van belang. Het beschut werk is juist voor mensen die met (structurele) ondersteuning wel in staat zijn om arbeid te verrichten (zie TK 2013-2014, 33 161, nr. 107, p. 66);
- welke voorzieningen gericht op arbeidsinschakeling worden aangeboden om het beschut werk mogelijk te maken. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan fysieke aanpassingen van de

werkplek, een uitsplitsing van taken of aanpassingen in de wijze van werkbegeleiding, werktempo of arbeidsduur;

samenvoordeklant.nl

- de wijze waarop de omvang van het aanbod van de voorziening beschut werk wordt vastgesteld. In de verordening kan bijvoorbeeld het aantal beschikbare beschut werk plekken worden vastgesteld en hoe de dienstbetrekking wordt georganiseerd. Dit kan bijvoorbeeld bij een gemeentelijke dienst, een stichting of via een detachering naar een reguliere werkgever.

Beleid

Voor een voorbeeld van een bepaling over beschut werk, waarin het bovenstaande is verwerkt, verwijzen wij u naar de re-integratieverordening van de VNG.

8. Doelgroep loonkostensubsidie en loonwaardebepaling

De Invoeringswet Participatiewet introduceert een specifieke vorm van loonkostensubsidie voor de werkgever om de participatie van personen met een arbeidsbeperking mogelijk te maken. Met dit instrument compenseert de gemeente werkgevers voor de verminderde productiviteit van de werknemer. Loonkostensubsidie is voor gemeenten op zich geen onbekend instrument. Gemeenten zetten al jaren loonkostensubsidies vanuit het Participatiebudget in om mensen aan het werk te helpen. Hierbij gaat het om tijdelijke vormen van loonkostensubsidie, waarmee werkgevers tijdelijk worden gestimuleerd om mensen uit de gemeentelijke doelgroep aan te nemen. De Participatiewet introduceert een specifiek instrument loonkostensubsidie voor mensen met een arbeidsbeperking.

Met de loonkostensubsidie wordt de werknemer beloond conform de op hem van toepassing zijnde collectieve arbeidsovereenkomst of de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag. Op deze beloning worden ook de sociale zekerheid en de pensioenopbouw van de werknemer gebaseerd. Bij de inzet van het instrument loonkostensubsidie heeft de werknemer één inkomstenbron, namelijk het loon dat hij ontvangt van de werkgever. Dit biedt hem meer overzicht en leidt tot minder administratieve belasting.

De werkgever ontvangt loonkostensubsidie van de gemeente voor het verschil tussen de loonwaarde en het wettelijk minimumloon. Als de werkgever conform cao loon betaalt dat hoger is dan het wettelijk minimumloon, dan betaalt de werkgever ook het verschil tussen het wettelijk minimumloon en het cao-loon.

Manches bij loonkostensubsidie

Bij het verstrekken van een loonkostensubsidie voor mensen met een arbeidsbeperking moeten 2 fasen worden onderscheiden:

- het vaststellen wie behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie (voorselectie); en
- het vaststellen van de loonwaarde en het verlenen van de loonkostensubsidie.

Voorselectie

De wijze waarop wordt vastgesteld wie tot de doelgroep loonkostensubsidie behoort, is een zogenaamde voorselectie. Personen zoals bedoeld in artikel 7 lid 1 onderdeel a Participatiewet die mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben en van wie is vastgesteld dat zij met voltijdse arbeid niet in staat zijn tot het verdienen van het wettelijk minimumloon, behoren tot de doelgroep loonkostensubsidie (artikel 6 lid 1 onderdeel e Participatiewet).

Vaststellen loonwaarde

De volgende fase is het vaststellen van de loonwaarde. De loonwaarde is een vastgesteld percentage van het rechtens geldende loon voor de door een persoon - die behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie - verrichte arbeid in een functie naar evenredigheid van de arbeidsprestatie in die functie van een gemiddelde werknemer met een soortgelijke opleiding en ervaring, die niet tot de doelgroep loonkostensubsidie behoort (artikel 6 lid 1 onderdeel g Participatiewet).

Heeft het college vastgesteld dat een persoon behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie en is een werkgever voornemens met die persoon een dienstbetrekking aan te gaan, dan stelt het college in beginsel de loonwaarde van die persoon vast (artikel 10d lid 1 Participatiewet). Hiervoor is geen aanvraag vereist. De vastgestelde loonwaarde legt het college vast in een beschikking waartegen zowel de betrokken persoon als diens (potentiële) werkgever bezwaar en beroep kunnen instellen.

Regionale afstemming

De wetgever memoreert dat eenduidige toepassing van het instrument loonkostensubsidie voor werkgevers van groot belang is. Gemeenten en werkgevers op regionaal niveau binnen de 35 regionale Werkbedrijven moeten daarom over de inzet van loonkostensubsidie afstemming bereiken.

Dit geldt ook voor de methode van de loonwaardebepaling. Zie hierover "Verordeningsplicht gemeenteraad" en "Methoden voor loonwaardebepaling." samenvoordeklant.nl

Doelgroep loonkostensubsidie

De definitie van de doelgroep loonkostensubsidie betreft: personen als bedoeld in artikel 7 lid 1 onderdeel a Participatiewet van wie is vastgesteld dat zij met voltijdse arbeid niet in staat zijn tot het verdienen van een wettelijk minimumloon, doch wel mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben (artikel 6 lid 1 onderdeel e Participatiewet).

Gemeentelijke beleidsvrijheid is het uitgangspunt van de Participatiewet. Gemeenten moeten de manier waarop zij bepalen of mensen tot de doelgroep loonkostensubsidie behoren. Dit binnen de kaders van de Participatiewet. De doelgroep is wettelijk omschreven (in artikel 6 lid 1 onderdeel e Participatiewet). Daarvan kan de gemeenteraad niet afwijken. Voorts is in de Participatiewet vastgelegd dat het college gehouden is de loonwaarde van een belanghebbende vast te stellen wanneer een werkgever voornemens is een dienstbetrekking aan te gaan met een persoon die behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie. Komt die dienstbetrekking tot stand, dan moet het college loonkostensubsidie verstrekken aan de werkgever (artikel 10d lid 1 Participatiewet).

Gemeenten moeten in een verordening vaststellen hoe zij bepalen of mensen tot de doelgroep loonkostensubsidie behoren (artikel 6 lid 2 onderdeel a Participatiewet). Het moet voor belanghebbenden immers helder zijn wanneer zij in aanmerking kunnen komen voor de inzet van het instrument loonkostensubsidie. Gemeenten kunnen de selectie zelf doen of hiervoor een organisatie (bijvoorbeeld het UWV) inschakelen. Ook de wijze waarop gemeenten de doelgroep bepalen, leggen zij vast in een verordening. Een goede selectie van de doelgroep is van belang om de beschikbare middelen zo efficiënt mogelijk te besteden. De regering verwacht van gemeenten zorgvuldigheid en transparantie (zie TK 2013-2014, 33 161, nr. 107, p. 62).

Vaststellen doelgroep loonkostensubsidie

In artikel 10c Participatiewet is geregeld hoe de doelgroep loonkostensubsidie wordt vastgesteld. Alle groepen waarvoor het college re-integratieverantwoordelijkheid heeft op grond van artikel 7 lid 1 onderdeel a Participatiewet, kunnen een aanvraag indienen om vast te stellen of zij tot de doelgroep loonkostensubsidie behoren. De aanvraag kan eenmaal per 12 maanden worden ingediend (artikel 10c lid 2 Participatiewet). Indien bij een nieuwe aanvraag (na 12 maanden) niet is gebleken van nieuwe feiten of veranderende omstandigheden, kan de aanvraag door het college worden afgewezen onder verwijzing naar de eerdere afwijzende beschikking.

Het college kan ook ambtshalve vaststellen of een persoon tot de doelgroep loonkostensubsidie behoort. Deze ambtshalve vaststelling kan alleen ten aanzien van die mensen die een plicht tot arbeidsinschakeling hebben. Voor personen met een nabestaanden- of wezenuitkering op grond van de Anw en niet-uitkeringsgerechtigden kan geen ambtshalve vaststelling plaatsvinden (artikel 10c lid 1 onderdeel b Participatiewet).

De ambtshalve vaststelling van de loonkostensubsidie door het college vindt na aanvang van de dienstbetrekking jaarlijks plaats (artikel 10d lid 5 Participatiewet). Indien loonkostensubsidie is verleend, wordt ten aanzien van dezelfde dienstbetrekking geen andere subsidie voor de loonkosten verstrekt (artikel 10d lid 7 Participatiewet).

Loonwaardebepaling

In de Participatiewet is vastgelegd dat het college is gehouden de loonwaarde van een belanghebbende vast te stellen wanneer een werkgever voornemens is een dienstbetrekking aan te gaan met een persoon die behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie (artikel 10d lid 1 Participatiewet). Hiervoor is geen aanvraag vereist. Het gaat om de vaststelling van de loonwaarde van die persoon in die specifieke functie (zie TK 2013-2014, 33 161, nr. 107, p. 116).

De definitie van de loonwaarde is geregeld in artikel 6 lid 1 onderdeel g Participatiewet. Loonwaarde is een vastgesteld percentage van het rechtens geldende loon voor de door een persoon, die tot de doelgroep loonkostensubsidie behoort, verrichte arbeid in een functie naar evenredigheid van de

arbeidsprestatie in die functie van een gemiddelde werknemer met een soortgelijke opleiding en ervaring, die niet tot de doelgroep loonkostensubsidie behoort. samenvoordeklant.nl

De gemeenteraad moet in de verordening regelen op welke wijze de loonwaarde wordt vastgesteld (artikel 6 lid 2 onderdeel b Participatiewet). Zie hierover "Verordeningsplicht gemeenteraad" en "Methoden voor loonwaardebepaling."

Verstrekken loonkostensubsidie

Komt een dienstbetrekking tot stand tussen een werkgever en een persoon die behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie, dan moet het college loonkostensubsidie verstrekken aan de werkgever (artikel 10d lid 1 Participatiewet). Hierop gelden 2 uitzonderingen. Geen loonkostensubsidie kan worden verstrekt indien:

- arbeid wordt verricht in een dienstbetrekking zoals bedoeld in de artikelen 2 en 7 Wsw; of
- met betrekking tot de dienstbetrekking een proeftijd geldt en artikel 10d lid 3 Participatiewet is toegepast. Dit betreft de situatie waarin een belanghebbende maximaal 3 maanden onbeloonde werkzaamheden heeft verricht bij een werkgever met het oogmerk te komen tot een reële vaststelling van de loonwaarde. Waarschijnlijk beoogt de regering hiermee te voorkomen dat een dienstbetrekking met een proeftijd wordt overeengekomen na het verrichten van werkzaamheden met behoud van uitkering (artikel 10d lid 2 Participatiewet).

Het college kan een persoon die tot de doelgroep loonkostensubsidie behoort en voor wie de plicht tot arbeidsinschakeling geldt, maximaal 3 maanden bij een werkgever onbeloonde werkzaamheden laten verrichten om tot een reële vaststelling van de loonwaarde te komen.

Zowel de werkgever als de werknemer hebben belang bij de vaststelling van de loonwaarde. Zowel de werkgever als de werknemer kunnen dan ook bezwaar instellen tegen het vaststellen van de loonwaarde.

Hoogte loonkostensubsidie

De hoogte van de loonkostensubsidie is het verschil tussen het wettelijk minimumloon en de loonwaarde van de betreffende werknemer. Deze hoogte bedraagt maximaal 70% van het wettelijk minimumloon.

De definitie van het wettelijk minimumloon is neergelegd in artikel 2 onderdeel c Participatiewet: "wettelijk minimumloon: het minimumloon per maand, bedoeld in artikel 8 lid 1 onderdeel a Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag of, indien het een werknemer jonger dan 23 jaar betreft, het voor zijn leeftijd geldende minimumloon per maand zoals bedoeld in artikel 7 lid 3 en artikel 8 lid 3 Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag ."

De hoogte van de loonkostensubsidie wordt naar rato verminderd indien iemand in deeltijd werkt. Verder wordt in de hoogte van de loonkostensubsidie een bedrag voor vergoeding van werkgeverslasten opgenomen, waarbij gedacht moet worden aan premies werknemersverzekeringen, inkomensafhankelijke bijdrage Zorgverzekeringswet en pensioenpremie. Het bedrag voor deze vergoeding wordt bij ministeriële regeling vastgesteld, omdat dit bedrag fluctueert door jaarlijkse aanpassingen in deze premies en bijdragen.

Rekenvoorbeeld 1 hoogte loonkostensubsidie (dit rekenvoorbeeld is gebaseerd op TK 2013-2014, 33 161, nr. 116, p. 49-50):

Een werknemer verdient 100% van het wettelijk minimumloon, een fictief bedrag van € 20.000,00 op jaarbasis. De loonwaarde van deze werknemer is vastgesteld op 40%. De hoogte van de loonkostensubsidie bedraagt dan als volgt:

100% wettelijk minimumloon op jaarbasis:	€ 20.000,00
40% loonwaarde:(€ 20.000,00 x 40%)	€ 8.000,00 –
Hoogte loonkostensubsidie op jaarbasis:	€ 12.000,00

In dit rekenvoorbeeld wordt de werkgever met de loonkostensubsidie volledig gecompenseerd in de loonkosten.

samenvoordeklant.nl

Rekenvoorbeeld 2 hoogte loonkostensubsidie (Rekenvoorbeeld is gebaseerd op TK 2013-2014, 33 161, nr. 116, p. 49-50):

Een werknemer verdient 100% van het wettelijk minimumloon, een bedrag van € 20.000,00 op jaarbasis. De loonwaarde van deze werknemer is vastgesteld op 20%. De hoogte van de loonkostensubsidie bedraagt dan als volgt:

100% wettelijk minimumloon op jaarbasis:	€ 20.000,00
20% loonwaarde:(€ 24.000,00 x 20%)	€ 4.000,00 –
Hoogte loonkostensubsidie op jaarbasis:	€ 16.000,00 : € 14.000,00 (max. 70% x € 20.000,00).

De hoogte van de loonkostensubsidie mag maximaal 70% van het wettelijk minimumloon bedragen. In dit rekenvoorbeeld is zichtbaar dat bij een loonwaarde van 20% de werkgever niet volledig gecompenseerd wordt in de loonkosten, omdat de werkgever maximaal € 14.000,00 loonkostensubsidie kan krijgen. Voor het verschil van € 2.000,00 (€ 16.000,00 - € 14.000,00) ontvangt de werkgever dan ook geen compensatie.

Let op: de loonkostensubsidie wordt vermeerderd met een bij ministeriële regeling nader te bepalen vergoeding voor werkgeverslasten (artikel 10d lid 4 Participatiewet).

Let op: de werkgever ontvangt loonkostensubsidie van de gemeente voor het verschil tussen de loonwaarde en het wettelijk minimumloon. Als de werkgever conform cao loon betaalt dat hoger is dan het wettelijk minimumloon, dan betaalt de werkgever ook het verschil tussen het wettelijk minimumloon en het cao-loon.

Duur loonkostensubsidie

Gemeenten kunnen het nieuwe instrument loonkostensubsidie zo nodig onbeperkt (tot de pensioengerechtigde leeftijd van de werknemer) inzetten. De loonwaarde wordt jaarlijks en ingeval van beschut werk driejaarlijks) herbepaald. Zie hierover hetgeen dat beschreven is onder de kop 'Jaarlijkse vaststelling'. Zo wordt de ontwikkeling van (de loonwaarde van) werknemers gemonitord. In het ideale geval groeien de werknemers door totdat zij het wettelijk minimumloon kunnen verdienen. Er zullen echter altijd mensen zijn die het minimumloon niet kunnen bereiken. Voor diegenen met een blijvende loonwaarde van minder dan het minimumloon is loonkostensubsidie een structureel instrument gericht op duurzame arbeidsparticipatie (zie TK 2013-2014, 33 161, nr. 107, p. 63).

Jaarlijkse vaststelling

Het college stelt jaarlijks vast of een persoon die werkt in een dienstbetrekking met loonkostensubsidie nog tot de doelgroep loonkostensubsidie behoort. Verder stelt het college jaarlijks vast wat de hoogte van de loonwaarde en de loonkostensubsidie is. Deze jaarlijkse vaststelling vindt niet plaats indien het mensen betreft die met toepassing van de loonkostensubsidie werkzaam zijn in een voorziening beschut werk op grond van artikel 10b Participatiewet. Voor deze mensen vindt de vaststelling van de loonkostensubsidie elke 3 jaar plaats (artikel 10d lid 5 Participatiewet).

Intrekking beschikking loonkostensubsidie

Artikel 10d lid 1 t/m 5 Participatiewet is niet van toepassing vanaf het moment dat de gemeente vaststelt dat een persoon niet meer tot de doelgroep loonkostensubsidie behoort (artikel 10d lid 6 Participatiewet). Vanaf dat moment dient de beschikking toekenning loonkostensubsidie te worden ingetrokken.

Werknemer met loonkostensubsidie verhuist naar andere gemeente

Indien een werknemer die met loonkostensubsidie werkt verhuist naar een andere gemeente, blijft de gemeente die oorspronkelijk de loonkostensubsidie heeft verleend verantwoordelijk voor het verlenen

van de loonkostensubsidie. Dit geldt tevens voor de (jaarlijkse of driejaarlijkse) vaststelling van de hoogte van de loonwaarde en de loonkostensubsidie. Dit volgt uit artikel 10d lid 8 Participatiewet. samenvoordeklant.nl

Aanspraak op begeleiding op de werkplek

Personen die behoren tot de doelgroep van loonkostensubsidie hebben aanspraak op begeleiding op de werkplek (artikel 10da Participatiewet). De regering beoogt hiermee snelle doorstroming naar werk te ondersteunen.

Verordeningsplicht gemeenteraad

De gemeenteraad dient op grond van artikel 6 lid 2 Participatiewet in een verordening regels te stellen over de doelgroep loonkostensubsidie en de loonwaarde. Deze regels bepalen in ieder geval:

- de wijze waarop wordt vastgesteld wie tot de doelgroep loonkostensubsidie behoort; en
- de wijze waarop de loonwaarde wordt vastgesteld.

Bovenstaande zaken moeten in ieder geval worden geregeld in de verordening, bijvoorbeeld een nieuw vast te stellen verordening wijze vaststellen doelgroep loonkostensubsidie en loonwaarde. Er dient een objectieve vaststelling van de loonwaarde plaats te vinden. De methode ter bepaling van de loonwaarde moet objectief zijn en daarom aan bepaalde eisen voldoen. De kwaliteit van de loonwaarde dient volgens de regering op de volgende wijze te worden gewaarborgd:

- de loonwaarde moet de prestatie van de werknemer bepalen;
- de loonwaarde mag niet afhangen van degene die de loonwaarde bepaalt;
- het moet transparant zijn hoe tot de loonwaarde is gekomen;
- de methode moet inzichtelijk beschreven en betrouwbaar zijn;
- de methode moet richtlijnen bevatten om te komen tot de loonwaarde van een werknemer op een werkplek, die de prestatie van de werknemer weergeeft (zie ook TK 2013-2014, 33 161, nr. 107, p. 62).

Methoden voor loonwaardebepaling

In de 35 regionale Werkbedrijven moeten gemeenten, sociale partners en UWV een keuze maken voor een methodiek waarmee de loonwaarde op de werkplek kan worden vastgesteld. Door deze keuze vast te leggen in de gemeentelijke verordening is de gemeente transparant naar haar burgers en werkgevers over de manier waarop de loonwaarde op de werkplek in de praktijk vastgesteld wordt. In de Werkkamer wordt gesproken over de eisen waaraan de loonwaardebepaling zou moeten voldoen. De partijen in het regionale werkbedrijf zullen binnen dit kader tot een keuze moeten komen voor één methodiek die regionaal wordt toegepast.

Voor het geval de afspraken over minimumeisen binnen de Werkbedrijven niet of niet tijdig voor de inwerkingtreding van de Participatiewet tot stand zijn gekomen, legt de regering minimumeisen in lagere regelgeving vast (zie TK 2013-2014, 33 161, nr. 107, p. 62).

Financiering loonkostensubsidie

De middelen voor de inzet van het specifieke instrument loonkostensubsidie zoals bedoeld in artikel 10d Participatiewet worden gefinancierd vanuit het inkomensdeel (artikel 69 lid 1 onderdeel b Participatiewet). Deze specifieke vorm van loonkostensubsidie heeft een meer structureel karakter. De financieringssystematiek van het inkomensdeel stimuleert gemeenten om de loonkostensubsidie zo effectief mogelijk in te zetten en mensen te stimuleren om zoveel mogelijk via werk te participeren. Ook kunnen individuele gemeenten besparingen behouden die zij weten te bereiken door de inzet van loonkostensubsidie. Op deze manier draagt de financieringssystematiek volgens de regering bij aan de selectieve en gerichte inzet van middelen die de regering beoogt (zie TK 2013-2014, 33 161, nr. 107, p. 64).

Beleid loonkostensubsidie en loonwaarde

Op grond van de Participatiewet moet een verordening worden vastgesteld over de doelgroep loonkostensubsidie en de loonwaarde. Deze regels bepalen in ieder geval:

- de wijze waarop wordt vastgesteld wie tot de doelgroep loonkostensubsidie behoort; en
- de wijze waarop de loonwaarde wordt vastgesteld.

Dit betreft een nieuwe verordeningsopdracht. Over deze onderwerpen - en met name de wijze waarop de loonwaarde wordt vastgesteld - moet regionale afstemming plaatsvinden. Zie voor een voorbeeld de modelverordening wijze vaststellen doelgroep loonkostensubsidie en loonwaarde van de VNG.

9. Individuele studietoeslag

De Invoeringswet Participatiewet introduceert een studieregeling in de Participatiewet: de individuele studietoeslag. Deze toeslag moet worden aangemerkt als een vorm van bijzondere bijstand (artikel 5 onderdeel d Participatiewet). Met de studieregeling krijgen gemeenten de mogelijkheid om aan mensen van wie is vastgesteld dat ze niet in staat zijn het minimumloon te verdienen, een individuele studietoeslag te verstrekken als ze studeren. Het afronden van een studie versterkt de positie op de arbeidsmarkt. Een diploma is een bewijs tegenover werkgevers dat iemand gemotiveerd is en veel in zijn mars heeft.

Verbeteren positie arbeidsmarkt arbeidsgehandicapten

De gedachte achter de individuele studietoeslag is dat het vooral voor mensen met een arbeidshandicap van belang is de positie op de arbeidsmarkt te verbeteren middels het behalen van een diploma. Werkgevers zijn volgens de wetgever vaak huiverig om mensen met een arbeidshandicap in dienst te nemen. De wetgever verwacht dat de drempel om een contract aan te bieden lager is als een werkgever ziet dat iemand met succes een studie heeft afgerond. Met het verstrekken van een individuele studietoeslag krijgen mensen met een arbeidshandicap een extra steun in de rug. Een studieregeling stimuleert mensen om toch de stap te zetten om naar school te gaan of een studie te gaan volgen. Ook biedt het een financiële compensatie voor het feit dat het voor deze groep vaak moeilijk is om de studie te combineren met een bijbaan.

Voorwaarden individuele studietoeslag

Een belanghebbende die behoort tot de doelgroep voor ondersteuning bij de arbeidsinschakeling kan een aanvraag indienen voor een individuele studietoeslag. Artikel 36b lid 1 Participatiewet spreekt overigens zowel over verzoek als aanvraag. Het college kan op een dergelijk verzoek – gelet op de individuele omstandigheden van een belanghebbende - individuele inkomenstoeslag verlenen. Hiervoor is vereist dat belanghebbende op de datum van de aanvraag:

- a) 18 jaar of ouder is;
- b) recht heeft op studiefinanciering op grond van de Wet studiefinanciering 2000 of recht heeft op een tegemoetkoming op grond van hoofdstuk 4 van de Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten;
- c) geen in aanmerking te nemen vermogen heeft; en
- d) een persoon is van wie is vastgesteld dat hij met voltijdse arbeid niet in staat is tot het verdienen van het wettelijk minimumloon, doch wel mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft.

Dit volgt uit artikel 36b lid 1 Participatiewet. Het verlenen van een individuele studietoeslag is een discretionaire bevoegdheid van het college. De voorwaarden dat een belanghebbende recht moet hebben op studiefinanciering of een WTOS-tegemoetkoming, moet niet zodanig worden geïnterpreteerd dat belanghebbende ook daadwerkelijk studiefinanciering of een tegemoetkoming moet ontvangen. Het is voldoende dat hij recht heeft op studiefinanciering of een tegemoetkoming. Of recht hierop bestaat is afhankelijk van de gekozen opleiding, de leeftijd en het inkomen van een belanghebbende.

De artikelen 12, 43, 49 en 52 Participatiewet zijn niet van toepassing bij verlening van de individuele inkomenstoeslag (artikel 36b lid 2 Participatiewet). Een individuele studietoeslag wordt op aanvraag verleend (artikel 36b lid 1 Participatiewet). Artikel 43 Participatiewet is daarbij niet van toepassing (artikel 36b lid 2 Participatiewet). De aanvraag moet worden ingediend bij het college. Een individuele studietoeslag kan niet als lening worden verstrekt als belanghebbende met de toeslag schulden wil aflossen. Artikel 49 Participatiewet is namelijk niet van toepassing op de individuele studietoeslag (artikel 36 lid 5 Participatiewet). Ook artikel 52 Participatiewet is niet van toepassing op de individuele studietoeslag (artikel 36 lid 5 Participatiewet). Dit maakt dat de individuele studietoeslag niet kan worden verstrekt in de vorm van een voorschot.

Verordeningsplicht

De gemeenteraad dient in een verordening regels vast te stellen over het verlenen van een individuele

studietoelage (artikel 8 lid 1 onderdeel c Participatiewet). Deze toelage moet worden aangemerkt als een vorm van bijzondere bijstand (artikel 5 onderdeel d Participatiewet).

De regels in de verordening individuele studietoelage moeten in ieder geval betrekking hebben op de hoogte en de frequentie van de betaling van de individuele studietoelage.

De verordening individuele studietoelage wordt genoemd in artikel 78z lid 7 Participatiewet en moet daarom uiterlijk worden vastgesteld op 1 juli 2015.

Nieuw beleid in verband met individuele studietoelage

In verband met de introductie van een individuele studietoelage in de Participatiewet zal nieuw beleid moeten worden ontwikkeld. Denk aan een verordening individuele studietoelage, alsmede aan beleidsregels, werkvoorschriften en beschikkingen inzake de individuele studietoelage.

De regels in de verordening individuele studietoelage moeten in ieder geval betrekking hebben op de hoogte en de frequentie van de betaling van de individuele studietoelage.

In beleidsregels kan het college nadere regels stellen aan wie een individuele studietoelage kan worden verstrekt. In de beleidsregels kunnen ook groepen worden uitgesloten van het recht op individuele studietoelage. Het verlenen van een individuele studietoelage is immers een discretionaire bevoegdheid van het college.

10. Structurele vrijlating voor mensen met medische urenbeperking

De Invoeringswet Participatiewet introduceert een structurele vrijlating voor mensen met medische urenbeperking. De gedachte hierachter is dat werken voor iedereen structureel moet lonen, ook voor mensen met een medische urenbeperking. Mensen met een medische urenbeperking zijn vanwege medische belemmeringen alleen in staat tot werken in deeltijd en moeten in voorkomende gevallen een beroep doen op (aanvullende) bijstand.

Maximum vrijlating en voorwaarden

Inkomsten uit arbeid van een belanghebbende met een medische urenbeperking worden niet gerekend tot zijn middelen tot 15 procent van deze inkomsten uit arbeid, met een maximum van € 124,00 per maand. Voorwaarde is dat belanghebbende:

- algemene bijstand ontvangt; en
- de reguliere vrijlating of de aanvullende vrijlating voor alleenstaande ouders van inkomsten uit arbeid zoals bedoeld in artikel 31 lid 2 onderdeel n of r Participatiewet niet van toepassing is.

Dit volgt uit artikel 31 lid 2 onderdeel z Participatiewet.

Begrip medisch urenbeperkt

Een belanghebbende is medisch urenbeperkt indien hij voor een geringer aantal uren belastbaar is dan de normale arbeidsduur zoals bedoeld in artikel 12 lid 2 Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag. Dit moet een rechtstreeks en objectief medisch vast te stellen gevolg zijn van ziekte, gebreken, zwangerschap of bevalling (artikel 6b lid 1 Participatiewet).

Het college kan ten aanzien van belanghebbenden die algemene bijstand ontvangen vaststellen of zij medisch urenbeperkt zijn. Dit kan het college ambtshalve of op schriftelijke aanvraag van een belanghebbende vaststellen (artikel 6b lid 2 Participatiewet). Een belanghebbende kan slechts eenmaal per 12 maanden een aanvraag indienen om vast te stellen of hij medisch urenbeperkt is (artikel 6b lid 3 Participatiewet). Het UWV verricht voor het college de werkzaamheden ten behoeve van de vaststelling of een belanghebbende medisch urenbeperkt is en adviseert het college hierover (artikel 6b lid 4 Participatiewet).

Een vergelijkbare regeling is ook opgenomen in de IOAW en de IOAZ. Zie hiervoor de artikelen 4b en 8 lid 7 en 8 IOAW en de artikelen 4b en 8 lid 11 en 12 IOAZ.

Beleid

In de werkvoorschriften - voor zover daar aandacht wordt besteed aan de vrijlatingen van middelen zoals bedoeld in artikel 31 lid 2 Participatiewet - moet rekening worden gehouden met deze nieuwe vrijlating voor mensen met een structurele urenbeperking.

11. Cliëntenparticipatie

Op grond van artikel 47 Participatiewet dienen personen uit de doelgroep voor ondersteuning bij de arbeidsinschakeling (zoals bedoeld in artikel 7 lid 1 onderdeel a Participatiewet) te worden betrokken bij de uitvoering van de Participatiewet. Hiertoe moet de gemeenteraad een verordening opstellen. Om een goede uitoefening van de cliëntenraad te waarborgen, moeten de leden van de cliëntenraad worden ondersteund en gefaciliteerd door de gemeente. De regering hecht sterk aan actieve betrokkenheid van burgers die met de Participatiewet te maken krijgen.

De gemeenteraad kan aan de verordeningsopdracht van artikel 47 Participatiewet voldoen middels het opstellen van een verordening cliëntenparticipatie. In de verordening moeten regels worden vastgesteld over de wijze waarop personen als bedoeld in artikel 7 lid 1 Participatiewet of hun vertegenwoordigers betrokken worden bij de ontwikkeling van het gemeentelijke beleid. In de verordening dient in ieder geval te worden geregeld de wijze waarop de personen uit de doelgroep of hun vertegenwoordigers:

- a) vroegtijdig in staat worden gesteld gevraagd en ongevraagd advies uit te brengen bij de besluitvorming over verordeningen en beleidsvoorstellen;
- b) worden voorzien van ondersteuning om hun rol effectief te kunnen vervullen;
- c) deel kunnen nemen aan periodiek overleg;
- d) onderwerpen voor de agenda van dit overleg kunnen aanmelden;
- e) worden voorzien van de voor een adequate deelname aan het overleg benodigde informatie.

De punten genoemd onder a en b zijn nieuw ten aanzien van de huidige verordeningsopdracht met betrekking tot cliëntenparticipatie zoals neergelegd in het huidige artikel 47 WWB. Niettemin voldoet een aantal huidige gemeentelijke verordeningen cliëntenparticipatie al aan deze verordeningsopdracht.

Gemeenten kunnen bij het instellen van een cliëntenraad de bevoegdheden van verschillende lokale cliëntenraden samenbrengen tot één gezamenlijke cliëntenraad. Een voorbeeld hiervan is om een gezamenlijke cliëntenraad te vormen uit bijvoorbeeld cliëntenraden van de Participatiewet en de Wet maatschappelijke ondersteuning.

Beleid

De huidige verordeningsopdracht met betrekking tot cliëntenparticipatie zoals neergelegd in artikel 47 WWB wordt in de Participatiewet uitgebreid met de opdracht om regels te stellen over de wijze waarop personen uit de doelgroep of hun vertegenwoordigers:

- a) vroegtijdig in staat worden gesteld gevraagd en ongevraagd advies uit te brengen bij de besluitvorming over verordeningen en beleidsvoorstellen;
- b) worden voorzien van ondersteuning om hun rol effectief te kunnen vervullen;

Huidige verordening voldoet al aan nieuwe verordeningsopdracht

Niettemin is het mogelijk dat uw huidige verordening cliëntenparticipatie al regels hierover bevat. In dat geval kunnen die regels worden overgenomen in de verordening cliëntenparticipatie die wordt vastgesteld op grond van de Participatiewet.

Huidige verordening voldoet niet aan nieuwe verordeningsopdracht

Voldoet uw huidige verordening cliëntenparticipatie nog niet aan de verordeningsopdracht zoals neergelegd in artikel 47 Participatiewet, dan moeten de bestaande regels worden aangevuld met regels omtrent de onderwerpen zoals genoemd in artikel 47 Participatiewet.

Voor een modelverordening verwijzen wij u naar de verordening cliëntenparticipatie van de VNG.

12. Overgangsrecht WWB

Het overgangsrecht ten aanzien van de WWB wordt geregeld in artikel 78z Participatiewet.

Nieuwe verordening uiterlijk vaststellen op 1 juli 2015

Artikel 78z lid 7 Participatiewet bepaalt dat de gemeenteraad binnen zes maanden na inwerkingtreding van de Participatiewet (naar verwachting 1 juli 2015) de verordeningen moet vaststellen die moeten worden vastgesteld op grond van de Participatiewet. Artikel 78z lid 7 Participatiewet verwijst naar de verordeningen zoals bedoeld in de artikelen 8, 8a, 10b, 18b lid 2 en 47 Participatiewet. Artikel 18b Participatiewet bestaat overigens niet: dit is een wetstechnische omissie.

Schematisch ziet dit er als volgt uit:

Verordening:	Uiterlijke datum vaststelling verordening:
Verordening loonkostensubsidie en loonwaarde (artikel 6 lid 2 Participatiewet)	1 januari 2015? *
Re-integratieverordening: (artikelen 8a lid 1 onderdelen a, c, d en e en 10b lid 4 Participatiewet) - ondersteuning arbeidsinschakeling en aanbieden van voorzieningen; - scholing of opleiding; - premie gericht op arbeidsinschakeling; - beschut werk.	1 juli 2015 (artikel 78z lid 7 Participatiewet)
Verordening tegenprestatie (artikel 8a lid 1 onderdeel b Participatiewet)	1 juli 2015 (artikel 78z lid 7 Participatiewet)
Verordening individuele inkomenstoelage (artikel 8 lid 1 onderdeel b Participatiewet)	1 juli 2015 (artikel 78z lid 7 Participatiewet)
Verordening cliëntenparticipatie (artikel 47 Participatiewet)	1 juli 2015 (artikel 78z lid 7 Participatiewet)
Afstemmingsverordening (artikel 8 lid 1 onderdeel a Participatiewet)	1 juli 2015 (artikel 78z lid 7 Participatiewet)
Verordening individuele studietoelage (artikel 8 lid 1 onderdeel c Participatiewet)	1 juli 2015 (artikel 78z lid 7 Participatiewet)
Verordening verrekening bestuurlijke boete	1 juli 2015 (artikel 78z lid 7 Participatiewet)

* Verordening loonkostensubsidie en loonwaarde

De verordening loonkostensubsidie en loonwaarde valt niet onder de overgangsbepaling van artikel 78z lid 7 Participatiewet. Hierin heeft de wetgever bepaald dat de nieuwe verordeningen binnen zes maanden na inwerkingtreding van de Participatiewet moeten worden vastgesteld (naar verwachting 1 juli 2015). Artikel 6 lid 2 Participatiewet wordt niet genoemd in deze overgangsbepaling. Uit de Memorie van de Toelichting blijkt dat de wetgever wel heeft beoogd om de verordening loonkostensubsidie en loonwaarde onder de overgangsbepaling van artikel 78z lid 7 Participatiewet te laten vallen. Deze verordening wordt namelijk letterlijk genoemd in de toelichting bij artikel 78z Participatiewet. Hierdoor moet deze verordening bij de inwerkingtreding van de Participatiewet op 1 januari 2015 klaar zijn. Dit betreft een wetstechnische omissie. Deze omissie wordt waarschijnlijk hersteld vóór 1 januari 2015, bijvoorbeeld in een wetsvoorstel Verzamelwet SZW, waardoor deze verordening (ook) uiterlijk op 1 juli 2015 moet worden vastgesteld.

Opmerkelijk is dat alle verordeningen binnen de Participatiewet binnen 6 maanden na inwerkingtreding moeten worden vastgesteld. Dit geldt namelijk ook voor die verordeningen die niet inhoudelijk hoeven te worden aangepast door de inwerkingtreding van de Participatiewet. Het betreft de afstemmingsverordening, de verordening tegenprestatie, de verordening individuele inkomenstoelage en de verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive.

Huidige verordeningen gelden op grond van de Participatiewet

De verordeningen die op grond van de WWB zijn vastgesteld zouden - zonder overgangsrecht - van rechtswege vervallen met de inwerkingtreding van de Participatiewet omdat de wettelijke grondslag opnieuw wordt vastgesteld. Artikel 78z Participatiewet bevat echter overgangsrecht met betrekking tot de bestaande verordeningen.

Artikel 78z lid 5 Participatiewet bepaalt dat verordeningen die zijn vastgesteld op grond van de WWB (artikel 8 lid 1 onderdeel b en d, 8a en artikel 47 WWB) gelden als regels op grond van artikel 8 lid 1 onderdeel a en c, 8b en artikel 47 Participatiewet. Het betreft de afstemmingsverordening, verordening langdurigheidstoelage (onder de Participatiewet: de verordening individuele inkomenstoelage), de verordening bestrijding misbruik en de verordening cliëntenparticipatie. De verwijzing in artikel 78z lid 5 Participatiewet klopt overigens niet. Er had verwezen moeten worden naar 8 lid 1 onderdeel a en b, 8b en artikel 47 Participatiewet, in plaats van 8 lid 1 onderdeel a en c, 8b en artikel 47 Participatiewet. Deze omissie wordt waarschijnlijk hersteld vóór 1 januari 2015, bijvoorbeeld in een wetsvoorstel Verzamelwet SZW.

Artikel 78z lid 6 Participatiewet bepaalt dat de regels in de verordening die zijn vastgesteld op grond van de artikelen 8 lid 1 onderdelen a, c, e en f WWB, 35 lid 1 onderdeel a IOAW en 35 lid 1 onderdeel a IOAZ (zoals deze wetten luiden op de dag voor inwerkingtreding van de Invoeringswet Participatiewet) gelden tot 1 juli 2015 als regels op grond van artikel 8a Participatiewet (zes maanden na de dag van inwerkingtreding van de Invoeringswet Participatiewet). Dit geldt voor de regels in de verordening over:

- het ondersteunen bij arbeidsinschakeling en het aanbieden van voorzieningen gericht op arbeidsinschakeling (in de re-integratieverordening);
- het verhogen en verlagen van de norm (in de toeslagenverordening);
- de scholing of opleiding zoals bedoeld in artikel 10a lid 5 WWB (meestal geregeld in de re-integratieverordening)
- de premie zoals bedoeld in artikel 10a lid 6 WWB (meestal geregeld in de re-integratieverordening);
- het ondersteunen bij arbeidsinschakeling en het aanbieden van voorzieningen gericht op arbeidsinschakeling in het kader van de IOAW en IOAZ.

Opvallend is dat niet is voorzien in overgangsrecht voor de verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive. Voor deze verordening vervalt formeel de bestaande grondslag op 1 januari 2015. Deze

verordening dient daarom per 1 januari 2015 opnieuw te worden vastgesteld op grond van de dan geldende grondslag (artikel 8 lid 1 onderdeel d Participatiewet).

Besluiten op grond van de WWB

Door het college op grond van de WWB genomen besluiten gelden als besluiten op grond van de Participatiewet (artikel 78z lid 1 Participatiewet). Deze besluiten moeten uiterlijk op 1 juli 2015 (6 maanden na inwerkingtreding van de Invoeringswet Participatiewet) in overeenstemming worden gebracht met de Participatiewet. Uiteraard voor zover die besluiten afwijken van de Participatiewet (artikel 78z lid 2 Participatiewet).

Beslissen op aanvragen

Op een aanvraag op grond van de WWB waarop niet is beslist vóór 1 januari 2015 (de beoogde datum van inwerkingtreding van de Invoeringswet Participatiewet) wordt beslist met toepassing van de Participatiewet. Dit is geregeld in artikel 78z lid 3 Participatiewet. Deze overgangsbepaling maakt dat de normen van 2015 moeten worden toegepast op het recht op bijstand over 2014. Hiermee wordt niet bedoeld dat de kostendelersnorm moet worden toegepast - want die geldt voor het zittend bestand eerst per 1 juli 2015 - maar dat de nieuwe geïndexeerde normen per 1 januari 2015 moeten worden toegepast. De beslistermijn op een aanvraag om bijstand is in beginsel niet langer dan 8 weken en begint te lopen na ontvangst van de aanvraag (artikel 4:13 lid 1 Awb). Dit betekent dus dat een belanghebbende over november 2014 en december 2014 recht heeft op de toepasselijke norm van 2015 - en niet de norm van 2014 - als niet vóór 1 januari 2015 wordt beslist op zijn aanvraag.

Beslissen op bezwaar- en beroepschriften

Op een bezwaar- of beroepschrift tegen een door het college op grond van de WWB genomen besluit dat is ingediend vóór of op 1 januari 2015 (de datum van inwerkingtreding van de Invoeringswet Participatiewet) en waarop op die datum nog niet onherroepelijk is beslist, moet worden beslist met toepassing van de WWB. Dit volgt uit artikel 78z lid 4 Participatiewet.

Tijdsfad aanpassingen in verband met wetsvoorstellen

Let op: De verordening loonkostensubsidie en loonwaarde moet worden vastgesteld op 1 januari 2015. Dit betreft een wetstechnische omissie. Deze omissie wordt waarschijnlijk hersteld vóór 1 januari 2015, bijvoorbeeld in een wetsvoorstel Verzamelwet SZW, waardoor deze verordening (ook) uiterlijk op 1 juli 2015 moet worden vastgesteld. Het schema gaat uit van vaststelling op 1 januari 2015.

1	Activiteiten	2014			2015									
		okt	nov	dec	jan	feb	maa	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt
1	Voorbereiding wetsvoorstellen													
2														
3														
4														
5														
6	1. Voorbereiding wetsvoorstellen													
7	2. Kostendelersnorm nieuwe gevallen													
8	3. Kostendelersnorm zittend bestand													
9	4. WWB-besluiten in overeenstemming brengen met Participatiewet													
10	5. Afstemmingsverordening WWB (oud)													
11	6. Afstemmingsverordening Pw (nieuw)													
12	7. Verordening langdurigheidstoeslag (oud)													
13	8. Verordening ind. inkomensvoet (nieuw)													
14	9. Re-integratieverordening (oud)													
15	10. Re-integratieverordening (nieuw)													
16	11. Verordening verrekening boete (oud)													
17	12. Verordening verrekening boete (nieuw)													
18	13. Verordening cliëntenparticipatie (oud)													
19	14. Verordening cliëntenparticipatie (nieuw)													
20	15. Verordening loonkostensubsidie en loonwaarde (nieuw)													
21	16. Verordening tegenprestatie (nieuw)													
22	17. Verordening ind. studietoelage (nieuw)													
23	18. Verordening bestrijding misbruik													
24	19. Toeslagenverordening													
25	20. Verordening maatschappelijke participatie													
26	Roze: voorbereiding													
27	Groen: verordening kan worden vastgesteld													
28	Oranje: verordening moet zijn vastgesteld													
29	Blauw: oude verordening geldt nog, tenzij ingetrokken door de raad													
30	Zwart: verordening is vervallen													
31	Rood: niet van toepassing													
32														

3. Actiepuntenlijst

1. Verordeningen moeten worden aangepast aan het wetsvoorstel Invoeringswet Participatiewet dat in werking treedt per 1 januari 2015

1.1 Algemeen

De verordeningen op grond van de Participatiewet moeten opnieuw worden vastgesteld op grond van de nieuwe grondslagen, ongeacht of de verordening ook inhoudelijk wijzigt. Zie '2. Verordeningplicht van de gemeenteraad over re-integratie' en '12. Overgangsrecht WWB'.

1.2 Re-integratieverordening

De re-integratieverordening dient als volgt te worden aangepast:

- alle verwijzingen naar de 'WWB' moeten worden vervangen door 'Participatiewet';
- in de aanhef van de verordening verandert de juridische grondslag;
- in de verordening dient expliciet aandacht te worden besteed aan evenwichtige verdeling van de re-integratievoorzieningen;
- in de verordening dient een bepaling te worden opgenomen over de no-riskpolis. Indien in de huidige re-integratieverordening een bepaling is opgenomen over de no-riskpolis dan dient dit beleid te worden aangepast aan de verordeningsopdracht in de Participatiewet;
- in de verordening dienen regels te worden opgenomen voor het aanbod van scholing of opleiding en voor de premie indien onbeloofde additionele werkzaamheden worden verricht als bedoeld in artikel 10a Participatiewet (participatieplaatsen);
- in de verordening dient een bepaling te worden opgenomen over het verrichten van werkzaamheden in een beschutte omgeving;
- indien in de re-integratieverordening de grondslag voor ondersteuning bij leer-werktrajecten is opgenomen, moet deze grondslag worden aangepast (artikel 10f Participatiewet in plaats van artikel 3 lid 3 Wet Participatiebudget);
- aan de re-integratieverordening kan een bepaling worden toegevoegd over persoonlijke ondersteuning;
- aan de re-integratieverordening kan indien nodig een bepaling worden toegevoegd met overgangsrecht.

Zie '2. Verordeningplicht van de gemeenteraad over re-integratie', '4. Ondersteuning leer-werktrajecten', '5. Voorziening no-riskpolis' en '6. Voorziening persoonlijke ondersteuning door een jobcoach' en '7. Participatievoorziening beschut werk'.

1.2 Verordening wijze vaststellen doelgroep loonkostensubsidie en loonwaarde

Op grond van de Participatiewet moet een verordening worden vastgesteld over de doelgroep loonkostensubsidie en de loonwaarde. Zie '8. Doelgroep loonkostensubsidie en loonwaardebepaling'.

1.3 Verordening individuele studietoeslag

Op grond van de Participatiewet moet de gemeenteraad in een verordening regels vaststellen over het verlenen van een individuele studietoeslag. Zie '9. Individuele studietoeslag'.

1.4 Verordening cliëntenparticipatie

De verordening cliëntenparticipatie dient als volgt te worden aangepast:

- alle verwijzingen naar de 'WWB' moeten worden vervangen door 'Participatiewet';
- de bestaande verordening cliëntenparticipatie moet worden aangepast aan de verordeningsopdracht van artikel 47 Participatiewet. Zie '11. Cliëntenparticipatie'.

2. Beleidsregels moeten worden aangepast aan het wetsvoorstel Invoeringswet Participatiewet dat in werking treedt per 1 januari 2015

2.1 Beleidsregels re-integratie

Naast aanpassing van de re-integratieverordening moeten ook de beleidsregels re-integratie worden aangepast:

- alle verwijzingen naar de 'WWB' moeten worden vervangen door 'Participatiewet';
- in de beleidsregels dient rekening te worden gehouden met de wijzigingen zoals opgesomd onder '1.2 Re-integratieverordening';
- indien in het beleid de doelgroep voor ondersteuning wordt genoemd, dan zal dit beleid per 1 januari 2015 moeten worden aangepast omdat de doelgroep voor ondersteuning per die datum uitbreidt. Zie '1. Doelgroep ondersteuning bij arbeidsinschakeling'.

2.2 Beleid loonkostensubsidie en loonwaarde

Naast het vaststellen van een verordening wijze vaststellen doelgroep loonkostensubsidie en loonwaarde kan het college ook beleid formuleren met betrekking tot dit onderwerp. Zie '8. Doelgroep loonkostensubsidie en loonwaardebepaling'.

2.3 Beleid individuele studietoelage

Naast het vaststellen van een verordening individuele studietoelage kan het college ook beleid formuleren met betrekking tot dit onderwerp. Zie '9. Individuele studietoelage'.

3. Werkvoorschriften moeten worden aangepast aan het wetsvoorstel Invoeringswet Participatiewet dat in werking treedt per 1 januari 2015

3.1 Algemeen

De belangrijkste wijzigingen worden genoemd onder "1. Verordeningen moeten worden aangepast aan het wetsvoorstel Invoeringswet Participatiewet dat in werking treedt per 1 januari 2015" en "2. Beleidsregels moeten worden aangepast aan het wetsvoorstel Invoeringswet Participatiewet dat in werking treedt per 1 januari 2015".

3.2 Beleid vrijlaten van middelen

Indien in werkvoorschriften aandacht wordt besteed aan het vrijlaten van middelen moet rekening worden gehouden met de structurele vrijlating voor mensen met medische urenbeperking. Zie 10. 'Structurele vrijlating voor mensen met medische urenbeperking'.

4. Standaardbeschikkingen moeten worden aangepast aan het wetsvoorstel Invoeringswet Participatiewet dat in werking treedt per 1 januari 2015

De belangrijkste wijzigingen worden genoemd onder "1. Verordeningen moeten worden aangepast aan het wetsvoorstel Invoeringswet Participatiewet dat in werking treedt per 1 januari 2015" en "2. Beleidsregels moeten worden aangepast aan het wetsvoorstel Invoeringswet Participatiewet dat in werking treedt per 1 januari 2015".

5. Voorlichtingsmateriaal moet worden aangepast aan het wetsvoorstel Invoeringswet Participatiewet dat in werking treedt per 1 januari 2015

De belangrijkste wijzigingen worden genoemd onder "1. Verordeningen moeten worden aangepast aan het wetsvoorstel Invoeringswet Participatiewet dat in werking treedt per 1 januari 2015" en "2. Beleidsregels moeten worden aangepast aan het wetsvoorstel Invoeringswet Participatiewet dat in werking treedt per 1 januari 2015".

Colofon

Handreiking Modelverordeningen Participatiewet
Deel: Participatiewet

Uitgave

April 2014
Programmaraad, project Implementatie Participatiewet

Tekst

Kluwer Schulinck

Auteurs

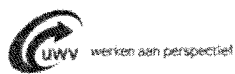
Lance op den Camp (Kluwer Schulinck)
Josan van Hoof (Kluwer Schulinck)

Meer informatie

W: www.samenvoordeklant.nl
E: pwet@samenvoordeklant.nl

Handreiking Modelverordening Participatiewet Deel: Wet maatregelen WWB

April 2014

Samen vernieuwen we de dienstverlening aan werkgevers en werkzoekenden

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
2. Overzicht wijzigingen en gevolgen voor gemeentelijk beleid.....	6
1. Geüniformeerde arbeidsverplichtingen en maatregelen	6
2. Bijzondere bijstand	13
3. Tegenprestatie naar vermogen	15
4. Individuele inkomenstoelage	17
5. Normen	21
6. Koopkrachttegemoetkoming (MKOB).....	24
7. Bewijsopdracht en aanbod tot huisbezoek.....	25
8. Terugvordering	26
9. Ontheffen van plicht arbeidsinschakeling.....	27
10. Overgangsrecht WWB.....	28
3. Actiepuntenlijst.....	32
1. Verordeningen moeten worden aangepast aan het wetsvoorstel Wet maatregelen WWB dat in werking treedt per 1 januari 2015	32
1.1 Afstemmingsverordening	32
1.2 Verordening individuele inkomenstoelage.....	32
1.3 Toeslagenverordening	32
1.4 Verordening maatschappelijke participatie schoolgaande kinderen	33
1.5 Verordening tegenprestatie naar vermogen	33
2. Beleidsregels moeten worden aangepast aan het wetsvoorstel Wet maatregelen WWB dat in werking treedt per 1 januari 2015	33
2.1 Beleidsregels individuele inkomenstoelage.....	33
2.2 Herzien verlaging.....	33
2.3 Verlaging wegens lagere woonkosten.....	33
2.4 Schoolverlatersverlaging	33
2.5 Categoriale bijzondere bijstand - algemeen	33
2.6 Categoriale bijzondere bijstand - collectieve aanvullende zorgverzekering of tegemoetkoming in de premie	33
2.7 Beleid tegenprestatie naar vermogen.....	33
2.8 Bewijsopdracht en aanbod tot huisbezoek.....	34
2.9 Terugvordering	34
2.10 Ontheffen van plicht arbeidsinschakeling.....	34

3. Werkvoorschriften moeten worden aangepast aan het wetsvoorstel Wet maatregelen WWB dat in werking treedt per 1 januari 2015 34
samenvoordeklant.nl

3.1 Algemeen..... 34

3.2 Beleid vrijlaten van middelen 34

4. Standaardbeschikkingen moeten worden aangepast aan het wetsvoorstel Wet maatregelen WWB dat in werking treedt per 1 januari 2015 34

5. Voorlichtingsmateriaal moet worden aangepast aan het wetsvoorstel Wet maatregelen WWB dat in werking treedt per 1 januari 2015..... 34

1. Inleiding

Op 1 januari 2015 treden de wetsvoorstellen Wet maatregelen WWB en de Invoeringswet Participatiewet in werking. Doelstelling van het wetsvoorstel Wet maatregelen WWB is het activerender maken van de bijstand. De Invoeringswet Participatiewet heeft als doel om iedereen met arbeidsvermogen naar werk toe te leiden.

Handreiking Wet maatregelen WWB

Deze handreiking beoogt u te ondersteunen bij de voorbereiding op, het maken van en het aanpassen van gemeentelijk beleid in verband met de inwerkingtreding van de Wet maatregelen WWB. De handreiking bevat een overzicht van de gevolgen van de Wet maatregelen WWB en een actiepuntenlijst voor gemeenten. Deze overzichten richten zich op de gevolgen voor uw gemeentelijk beleid. De handreiking geeft aan op grond van welke (nieuwe) wetsartikelen verordeningen en overig beleid moeten worden vastgesteld.

Geüniformeerde arbeidsverplichtingen en maatregelen

De Wet maatregelen WWB introduceert in artikel 18 lid 4 Participatiewet diverse geüniformeerde arbeidsverplichtingen. Indien een belanghebbende een geüniformeerde arbeidsverplichting schendt dan verlaagt het college de bijstand in ieder geval met 100% voor een bij afstemmingsverordening vastgestelde periode van ten minste 1 maand en ten hoogste 3 maanden.

Bijzondere bijstand

De mogelijkheid tot het verlenen van categoriale bijzondere bijstand wordt verkleind. Het college kan - na wijziging van artikel 35 Participatiewet - uitsluitend categoriale bijzondere bijstand verlenen voor een collectieve aanvullende zorgverzekering of een tegemoetkoming in de kosten van de premie van een dergelijke verzekering. Daarnaast zal het vanaf 1 januari 2015 mogelijk zijn om deze vorm van categoriale bijzondere bijstand te verlenen aan een belanghebbende met een inkomen hoger dan 110% van de toepasselijke bijstandsnorm.

Tegenprestatie naar vermogen

De Wet maatregelen WWB legt de gemeenteraad de verplichting op om bij verordening regels vast te stellen over het opdragen van een tegenprestatie aan personen in de leeftijd van 18 jaar tot de AOW-gerechtigde leeftijd die een bijstandsuitkering ontvangen. Daarnaast heeft het college de opdracht beleid te ontwikkelen ten behoeve van het verrichten van een tegenprestatie. De bevoegdheid van het college om een belanghebbende te verplichten naar vermogen een tegenprestatie te verrichten, geldt al sinds 1 januari 2012.

Individuele inkomenstoeslag

De langdurigheidstoeslag wordt vervangen door een individuele inkomenstoeslag. Na wijziging van artikel 36 Participatiewet kan het college op verzoek een individuele inkomenstoeslag toekennen indien een persoon een langdurig laag inkomen heeft en geen in aanmerking te nemen vermogen heeft als bedoeld in artikel 34 Participatiewet en gelet op zijn omstandigheden geen uitzicht heeft op inkomensverbetering. De beoordeling door het college of er al dan niet sprake is van 'zicht op inkomensverbetering' zal aan de hand van de individuele omstandigheden van het geval moeten plaatsvinden. Vanaf 1 januari 2015 is het mogelijk om individuele inkomenstoeslag te verlenen aan een belanghebbende met een inkomen hoger dan 110% van de toepasselijke bijstandsnorm.

Normen

De Wet maatregelen WWB voegt de kostendelersnorm toe aan de Participatiewet. De kostendelersnorm is van toepassing op personen van 21 jaar en ouder indien een belanghebbende de woning deelt met een of meer meerderjarige personen.

Koopkrachttegemoetkoming

De koopkrachttegemoetkoming op grond van de Wet mogelijkheid koopkrachttegemoetkoming oudere belastingplichtigen (hierna: MKOB) wordt uitgezonderd van de middelentoets.

Bewijsopdracht en aanbod tot huisbezoek

Een belanghebbende kan door het college worden gevraagd te bewijzen dat de kostendelersnorm niet op hem, van toepassing is. Ook kan hij worden gevraagd te bewijzen dat er niet meer dan het door hem gestelde aantal meerderjarige personen in dezelfde woning zijn hoofdverblijf heeft.

Terugvordering

De bevoegdheid van het college om de in de voorafgaande maanden ontvangen middelen met de algemene bijstand te verrekenen wordt verruimd van 3 maanden naar 6 maanden. Daarnaast wordt het mogelijk terug te vorderen van een verzwegen gezinslid.

Samenhang met andere wetsvoorstellen

Op 1 januari 2015 treden de wetsvoorstellen Wet maatregelen WWB, de Invoeringswet Participatiewet en de Wet hervorming kindregelingen in werking. Het verdient aanbeveling om aanpassing van het beleid door deze wetsvoorstellen gelijktijdig op te pakken. De wetsvoorstellen hangen immers met elkaar samen. Zie over het wetsvoorstel Invoeringswet Participatiewet de "Handreiking Invoeringswet Participatiewet: Doelgroep en voorzieningen in de Participatiewet 2015" van de VNG.

2. Overzicht wijzigingen en gevolgen voor gemeentelijk beleid

1. Geüniformeerde arbeidsverplichtingen en maatregelen

Niet of onvoldoende nakomen verplichtingen

Artikel 18 lid 2 Participatiewet wordt door de Wet maatregelen WWB geherformuleerd. Dit lid bepaalt in welke gevallen het college de bijstand moet afstemmen conform de afstemmingsverordening. Volgens het huidige artikel 18 lid 2 WWB is afstemmen mogelijk als belanghebbende verplichtingen "niet of onvoldoende nakomt". Met het wetsvoorstel wordt dit gewijzigd in "het niet nakomen van de verplichtingen". Het woord "onvoldoende" valt hiermee weg. Niettemin kan in het "het niet nakomen van de verplichtingen" ook het onvoldoende nakomen van verplichtingen worden gelezen.

Geüniformeerde arbeidsverplichtingen

De Wet maatregelen WWB introduceert in artikel 18 lid 4 Participatiewet enkele geüniformeerde arbeidsverplichtingen:

- a. het aanvaarden of het behouden van algemeen geaccepteerde arbeid;
- b. het uitvoering geven aan de door het college opgelegde verplichting om ingeschreven te staan bij een uitzendbureau;
- c. het naar vermogen verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid in een andere dan de gemeente van inwoning, alvorens naar die andere gemeente te verhuizen;
- d. bereid te zijn om te reizen over een afstand met een totale reisduur van 3 uur per dag, indien dat noodzakelijk is voor het naar vermogen verkrijgen, het aanvaarden of het behouden van algemeen geaccepteerde arbeid;
- e. bereid zijn om te verhuizen, indien het college is gebleken dat er geen andere mogelijkheid is voor het naar vermogen verkrijgen, het aanvaarden of het behouden van algemeen geaccepteerde arbeid, en een belanghebbende een arbeidsovereenkomst met een duur van tenminste 1 jaar en een netto beloning die ten minste gelijk is aan de voor de belanghebbende geldende bijstandsnorm, kan aangaan;
- f. het verkrijgen en behouden van kennis en vaardigheden, noodzakelijk voor het naar vermogen verkrijgen, het aanvaarden of het behouden van algemeen geaccepteerde arbeid;
- g. het naar vermogen verkrijgen, het aanvaarden of het behouden van algemeen geaccepteerde arbeid niet belemmeren door kleding, gebrek aan persoonlijke verzorging of gedrag;
- h. het gebruik maken van door het college aangeboden voorzieningen, waaronder begrepen sociale activering, gericht op arbeidsinschakeling en mee te werken aan onderzoek naar zijn of haar mogelijkheden tot arbeidsinschakeling.

Hoogte maatregel bij schending geüniformeerde arbeidsverplichting

Indien een belanghebbende een geüniformeerde arbeidsverplichting schendt (artikel 18 lid 4 Participatiewet) dan verlaagt het college de bijstand in ieder geval met 100% voor een bij afstemmingsverordening vastgestelde periode van ten minste 1 maand en ten hoogste 3 maanden (artikel 18 lid 5 Participatiewet). De periode van de verlaging moet worden vastgelegd in de afstemmingsverordening (artikel 8 lid 1 onderdeel a Participatiewet).

In de afstemmingsverordening kan tevens worden bepaald dat het bedrag van de verlaging wordt verrekend over de maand van oplegging van de maatregel en ten hoogste de 2 volgende maanden, waarbij over de eerste maand minimaal 1/3 van het bedrag van de verlaging wordt verrekend (artikel 18 lid 5 Participatiewet). Overigens spreekt de wettekst van verrekening, maar strikt genomen is geen sprake van verrekening maar van toedeling.

Sanctionering bij recidive

Met betrekking tot recidive ontstaat een mengvorm met betrekking tot de grondslag van de sanctionering:

- eerste keer recidive (2 keer schending geüniformeerde arbeidsverplichting): het college verlaagt de bijstand met 100% voor een in de afstemmingsverordening vastgestelde periode. De periode moet in ieder geval langer zijn dan de op grond van artikel 18 lid 5 Participatiewet

vastgestelde periode van verlaging en ten hoogste 3 maanden (artikel 18 lid 6 Participatiewet);

- tweede keer recidive (3 keer schending geüniformeerde arbeidsverplichting): het college verlaagt de bijstand met 100% voor een periode van 3 maanden (artikel 18 lid 7 Participatiewet);
- derde en volgende keer recidive (ten minste 4 keer schending geüniformeerde arbeidsverplichting): het college verlaagt de bijstand telkens met 100% voor een periode van 3 maanden (artikel 18 lid 8 Participatiewet).

Herzien verlaging

Indien het college de bijstand met toepassing van artikel 18 lid 5, lid 6, lid 7 of lid 8 Participatiewet heeft verlaagd, dan kan het college op verzoek van belanghebbende de verlaging herzien. Herziening vindt plaats zodra uit de houding en gedragingen van de belanghebbende ondubbelzinnig is gebleken dat hij de verplichtingen zoals bedoeld in artikel 18 lid 4 Participatiewet nakomt (artikel 18 lid 11 Participatiewet). Artikel 18 lid 3 Participatiewet is volgens het ministerie van SZW niet van toepassing bij schending van geüniformeerde arbeidsverplichtingen.

Overgangsrecht

De Wet maatregelen WWB bevat geen overgangsrecht ten aanzien van de sanctionering van de geüniformeerde maatregelen. De regering lijkt ervan uit te gaan dat ook oude gedragingen met ingang van inwerkingtreding van het wetsvoorstel moeten worden gesanctioneerd volgens het nieuwe recht (een afstemming van 100% gedurende minimaal 1 maand en maximaal 3 maanden). Dit is echter onjuist. Formeel werkt het nieuwe artikel 18 Participatiewet onmiddellijk door, maar het rechtszekerheidsbeginsel maakt dat strenger sanctioneren van oude gedragingen materieel gezien onmogelijk is. Dit volgt uit artikel 15 IVBPR (zie CRvB 19-05-2009, nr. 08/655 WWB).

Overgangsrecht afstemmingsverordening

De afstemmingsverordening hoeft pas uiterlijk te worden vastgesteld op 1 juli 2015. Niettemin raden wij aan alle verordeningen, maar zeker de afstemmingsverordening, zo snel mogelijk vast te stellen, het liefst op 1 januari 2015. Dit is namelijk nodig om de Participatiewet goed te kunnen uitvoeren. Vanaf 1 januari 2015 gelden immers de geüniformeerde arbeidsverplichtingen en de in artikel 18 lid 4 en verder Participatiewet geregelde maatregelen. Voor een deugdelijke toepassing van artikel 18 lid 4 en verder van de Participatiewet is vereist dat de nieuwe verordening is vastgesteld. In de nieuwe afstemmingsverordening moet onder meer de duur van de afstemming indien belanghebbende een geüniformeerde arbeidsverplichting schendt, zijn bepaald. Is de nieuwe verordening niet tijdig vastgesteld, dan zal op grond van de oude verordening moeten worden afgestemd, ook al leidt dit tot een lagere afstemming dan wettelijk is voorgeschreven. Op grond van artikel 78z lid 5 in samenhang met artikel 78z lid 7 Participatiewet geldt immers de afstemmingsverordening WWB gedurende maximaal 6 maanden als nieuwe afstemmingsverordening (dus inclusief de tijdsbepalingen voor de door de wetgever genormeerde verlagingen voor geüniformeerde arbeidsverplichtingen). Gedurende deze periode van maximaal 6 maanden moet de oude verordening in voornoemde gevallen toegepast worden.

Voorbeeld:

Stel dat de nieuwe afstemmingsverordening wordt vastgesteld op 1 juli 2015. In de periode van 1 januari 2015 tot 1 juli 2015 moet in dat geval de dan bestaande afstemmingsverordening worden gehanteerd, ook voor geüniformeerde arbeidsverplichtingen. Hierdoor kan het gebeuren dat een geüniformeerde arbeidsverplichting in de periode tot 1 juli 2015 wordt afgestemd met een lagere maatregel dan is voorgeschreven op grond van artikel 18 lid 5 Participatiewet. Stel dat in de bestaande afstemmingsverordening is voorzien in een afstemming van 40% van de bijstand gedurende 1 maand, dan moet deze afstemming worden gevolgd. Dat die afstemming lager is dan de op grond van de Participatiewet voorgeschreven afstemming van 100% gedurende 1, 2 of 3 maanden doet daaraan niet af omdat een passende verordening (vooralsnog) ontbreekt.

Sanctionering gedragingen: grondslag sanctionering

Dit schema toont of een maatregelwaardige gedraging moet worden omschreven in de afstemmingsverordening of valt onder artikel 18 lid 4 Participatiewet.

Gedraging	Grondslag sanctionering
<i>Artikel 9 lid 1 onderdeel a Participatiewet</i>	
Het zich niet tijdig laten registreren als werkzoekende bij het UWV of het niet tijdig laten verlengen van de registratie	Sanctionering met toepassing van de Afstemmingsverordening
Het niet naar vermogen trachten algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen	Sanctionering met toepassing van de Afstemmingsverordening, tenzij de schending het gevolg is van <ol style="list-style-type: none"> 1. het niet verhuizen naar een andere gemeente (artikel 18 lid 4 onderdeel c Participatiewet); 2. het niet bereid zijn om te reizen over een afstand met een totale reisduur van 3 uur per dag (artikel 18 lid 4 onderdeel d Participatiewet); 3. het niet bereid zijn om te verhuizen (artikel 18 lid 4 onderdeel e Participatiewet); 4. het verkrijgen en behouden van kennis en vaardigheden die noodzakelijk zijn voor het verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid (artikel 18 lid 4 onderdeel f Participatiewet); 5. het belemmeren van het verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid door kleding, gebrek aan persoonlijke verzorging en gedrag (artikel 18 lid 4 onderdeel g Participatiewet).
Het niet aanvaarden van algemeen geaccepteerde arbeid	Sanctionering met toepassing van artikel 18 lid 4 onderdeel a Participatiewet, duur verlaging bepaald in Afstemmingsverordening
Het door eigen toedoen niet behouden van algemeen geaccepteerde arbeid	Sanctionering met toepassing van artikel 18 lid 4 onderdeel a Participatiewet, duur verlaging bepaald in Afstemmingsverordening
<i>Artikel 9 lid 1 onderdeel b Participatiewet</i>	
Het niet of in onvoldoende mate meewerken aan een onderzoek naar de mogelijkheden tot arbeidsinschakeling	Sanctionering met toepassing van artikel 18 lid 4 onderdeel h Participatiewet, duur verlaging bepaald in Afstemmingsverordening
Het niet of onvoldoende gebruik maken van een door het college aangeboden voorziening zoals bedoeld in artikel 9 lid 1 onderdeel b Participatiewet	Sanctionering met toepassing van artikel 18 lid 4 onderdeel h Participatiewet, duur verlaging bepaald in Afstemmingsverordening
Het niet meewerken aan het opstellen, uitvoeren en evalueren van een plan van aanpak zoals bedoeld in artikel 44a Participatiewet	Sanctionering met toepassing van de Afstemmingsverordening
<i>Artikel 9 lid 1 onderdeel c Participatiewet</i>	

Het niet of onvoldoende verrichten van een door het college opgedragen tegenprestatie naar vermogen zoals bedoeld in artikel 9 lid 1 onderdeel c Participatiewet	Sanctionering met toepassing van de Afstemmingsverordening
<i>Artikel 9 lid 1 Participatiewet en artikel 55 Participatiewet</i>	
Het onvoldoende nakomen van de verplichtingen zoals bedoeld in artikel 9 lid 1 Participatiewet of artikel 55 Participatiewet gedurende 4 weken na de melding zoals bedoeld in artikel 43 lid 4 Participatiewet	Sanctionering met toepassing van de Afstemmingsverordening voor zover de gedraging niet wordt genoemd in artikel 18 lid 4 Participatiewet
<i>Artikel 9 lid 6 Participatiewet</i>	
Het zich niet onthouden van zeer ernstige misdragingen jegens de met de uitvoering van deze wet belaste personen en instanties tijdens het verrichten van hun werkzaamheden	Sanctionering met toepassing van de Afstemmingsverordening
<i>Artikel 18 lid 2 Participatiewet</i>	
Het betonen van een tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan	Sanctionering met toepassing van de Afstemmingsverordening. Bijstand verstrekken in de vorm van een geldlening (artikel 48 lid 2 onderdeel b Participatiewet). Als het college besluit beide instrumenten te gebruiken (leenbijstand én verlaging) moet het wel voldoende acht slaan op het totale effect hiervan voor de bijstandsgerechtigde (zie CRvB 20-03-2007, nrs. 06/515 NABW e.a., ECLI:NL:CRVB:2007:BA2344).
<i>Artikel 18 lid 4 Participatiewet</i>	
Het niet uitvoering geven aan de door het college opgelegde verplichting om ingeschreven te staan bij een uitzendbureau	Sanctionering met toepassing van artikel 18 lid 4 onderdeel b Participatiewet, duur verlaging bepaald in Afstemmingsverordening
Het niet naar vermogen verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid in een andere gemeente dan de gemeente van inwoning, alvorens naar die andere gemeente te verhuizen	Sanctionering met toepassing van artikel 18 lid 4 onderdeel c Participatiewet, duur verlaging bepaald in Afstemmingsverordening
Het niet bereid zijn om te reizen over een afstand met een totale reisduur van 3 uur per dag, indien dat noodzakelijk is voor het naar vermogen verkrijgen, het aanvaarden of het behouden van algemeen geaccepteerde arbeid.	Sanctionering met toepassing van artikel 18 lid 4 onderdeel d Participatiewet, duur verlaging bepaald in Afstemmingsverordening
Het niet bereid zijn om te verhuizen, indien: <ul style="list-style-type: none"> het college is gebleken dat er geen andere mogelijkheid is voor het naar vermogen verkrijgen, het aanvaarden of het behouden van algemeen geaccepteerde arbeid, en belanghebbende een arbeidsovereenkomst met een duur van tenminste een jaar kan aangaan en daarvoor een netto beloning ontvangt die ten minste gelijk is aan de voor belanghebbende geldende bijstandsnorm. 	Sanctionering met toepassing van artikel 18 lid 4 onderdeel e Participatiewet, duur verlaging bepaald in Afstemmingsverordening

Het niet verkrijgen en behouden van kennis en vaardigheden, noodzakelijk voor het naar vermogen verkrijgen, het aanvaarden of het behouden van algemeen geaccepteerde arbeid	Sanctionering met toepassing van artikel 18 lid 4 onderdeel f Participatiewet, duur verlaging bepaald in Afstemmingsverordening
Het belemmeren van het naar vermogen verkrijgen, aanvaarden of behouden van algemeen geaccepteerde arbeid door kleding, gebrek aan persoonlijke verzorging of gedrag	Sanctionering met toepassing van artikel 18 lid 4 onderdeel g Participatiewet, duur verlaging bepaald in Afstemmingsverordening
<i>Artikel 55 Participatiewet</i>	
Het niet of onvoldoende nakomen van een of meerdere door het college opgelegde verplichtingen als bedoeld in artikel 55 Participatiewet	Sanctionering met toepassing van de Afstemmingsverordening

Gevolgen voor gemeentelijk beleid

De afstemmingsverordening moet als volgt worden aangepast:

- *Verwijzingen naar 'WWB'*
Alle verwijzingen naar de 'WWB' moeten worden vervangen door 'Participatiewet'.
- *Juridische grondslag*
In de aanhef van de verordening verandert de juridische grondslag: vanaf 1 januari 2015 is de juridische grondslag te vinden in artikel 8 lid 1 onderdelen a Participatiewet, artikel 35 IOAW en artikel 35 IOAZ. Momenteel is de juridische grondslag van de afstemmingsverordening verankerd in artikel 8 lid 1 onderdelen b en h WWB, artikel 35 IOAW en artikel 35 IOAZ.
De grondslag voor afstemming zoals bedoeld in artikel 9a lid 12 Participatiewet ontbreekt bij het verschijnen van deze handreiking. Het betreft de grondslag voor afstemming van de volgende gedraging: het uit houding en gedrag ondubbelzinnig laten blijken verplichtingen zoals bedoeld in artikel 9 lid 1 onderdeel b Participatiewet niet te willen nakomen, wat heeft geleid tot het intrekken van de ontheffing van de arbeidsplicht voor een alleenstaande ouder, bedoeld in artikel 9a lid 1 Participatiewet. Het oorspronkelijke wetsvoorstel Wet maatregelen WWB voorzag in het vervallen van artikel 9a Participatiewet, maar deze voorgestelde wijziging is later in het wetstraject teruggedraaid. Met het terugzetten van artikel 9a Participatiewet houdt de Invoeringswet Participatiewet bij het opnieuw vastgestelde artikel 8 Participatiewet – waarin de grondslag voor onder andere de afstemmingsverordening is neergelegd – echter geen rekening. Dit betekent dat het huidige artikel 8 lid 1 onderdeel h WWB (inhoudende dat in een verordening regels moeten worden vastgesteld over het verlagen van de bijstand zoals bedoeld in artikel 9a lid 12 WWB) niet terugkomt in de Participatiewet. Voor afstemming zoals bedoeld in artikel 9a lid 12 Participatiewet ontbreekt daarom bij het verschijnen van deze handreiking de grondslag. Waarschijnlijk wordt dit wel nog hersteld vóór 1 januari 2015, bijvoorbeeld in een wetsvoorstel Verzamelwet SZW.
Overigens zal de gedraging veelal ook onder een andere maatregelwaardige gedraging vallen waardoor afstemmen op een andere grond mogelijk is, ook al ontbreekt de grondslag voor afstemmen op grond van artikel 9a lid 12 Participatiewet. Immers, feitelijk heeft een belanghebbende door zijn houding en gedrag ondubbelzinnig laten blijken de verplichtingen zoals bedoeld in artikel 9 lid 1 onderdeel b Participatiewet niet te willen nakomen (artikel 9a lid 5 onderdeel d Participatiewet). Hierdoor wordt zijn ontheffing immers ingetrokken. Volgens artikel 9 lid 1 onderdeel b Participatiewet is een persoon verplicht gebruik te maken van een door het college aangeboden voorziening, waaronder begrepen sociale activering, gericht op arbeidsinschakeling, alsmede mee te werken aan een onderzoek naar zijn mogelijkheden tot arbeidsinschakeling en mee te werken aan het opstellen, uitvoeren en evalueren van een plan van aanpak. Enkele van deze gedragingen worden afgestemd conform artikel 18 lid 4 Participatiewet. Andere gedragingen kunnen als maatregelwaardige gedraging zijn omschreven in de afstemmingsverordening. Op die grond is afstemmen in dergelijke vallen dus toch mogelijk.
- *Splitsing gedragingen Participatiewet en gedragingen IOAW/IOAZ*

Indien in de afstemmingsverordening één bepaling is opgenomen over afstemming van gedragingen waaronder schending van arbeidsverplichtingen in de WWB, IOAW en IOAZ, dan verdient het aanbeveling deze bepaling te splitsen. Dat wil zeggen één artikel met betrekking tot gedragingen zoals bedoeld in de Participatiewet en één artikel met gedragingen zoals bedoeld in de IOAW en de IOAZ. Anders dan de Participatiewet kennen de IOAW en IOAZ geen geüniformeerde arbeidsverplichtingen. Dit maakt dat bepaalde gedragingen in de Participatiewet vallen onder de geüniformeerde arbeidsverplichtingen en bij de IOAW en IOAZ vanzelfsprekend niet. Het splitsen van deze gedragingen komt de overzichtelijkheid ten goede.

- *Rekening houden met artikel 18 lid 4 Participatiewet*
De bepaling in de afstemmingsverordening die ziet op afstemming van gedragingen waaronder schending van arbeidsverplichtingen in het kader van de huidige WWB moet worden aangepast conform de Participatiewet. Tussen de bepaling in de afstemmingsverordening en artikel 18 lid 4 Participatiewet behoort een wisselwerking te bestaan: eenzelfde gedraging kan niet zowel een geüniformeerde arbeidsverplichting als een ander in de verordening geregelde gedraging zijn. Voor de geüniformeerde arbeidsverplichtingen geldt beleidsvrijheid binnen de marges van artikel 18 lid 4 Participatiewet. Voor andere afstemmingswaardige gedragingen heeft de gemeenteraad meer beleidsvrijheid, uiteraard binnen de marges van de wet en jurisprudentie.
- *Duur verlaging bij schending artikel 18 lid 4 Participatiewet*
Aan de afstemmingsverordening moet een artikel worden toegevoegd dat de duur van de verlaging bij schending van een geüniformeerde arbeidsverplichting (artikel 18 lid 4 Participatiewet) regelt. Op grond van artikel 18 lid 5 Participatiewet dient bij verordening een periode vastgesteld te worden van minimaal 1 maand en ten hoogste 3 maanden. Bij het bepalen van de duur van de verlaging is het aan te bevelen om rekening te houden met recidive. In artikel 18 lid 6 Participatiewet is namelijk bepaald dat het college bij recidive de bijstand verlaagt met 100% voor een in de afstemmingsverordening vastgestelde periode. De periode dient in ieder geval langer te zijn dan de op grond van artikel 18 lid 5 Participatiewet vastgestelde periode. Dit maakt dat het aanbevelenswaardig is de periode van verlaging bij een eerste schending van een geüniformeerde arbeidsverplichting te stellen op 1 of 2 maanden, maar niet op 3 maanden. Bij recidive moet immers langer worden afgestemd dan de afstemming voor een eerste schending van een geüniformeerde arbeidsverplichting, maar mag de afstemming ten hoogste 3 maanden duren. Wordt gekozen voor afstemming met 100% van de bijstand gedurende 3 maanden voor een eerste schending van een geüniformeerde arbeidsverplichting, dan kan bij recidive niet worden voldaan aan het gestelde in artikel 18 lid 6 Participatiewet: ofwel de verlaging voor recidive is niet langer, maar gelijk aan de duur van de afstemming bij een eerste schending ofwel is de afstemming bij recidive langer dan de toegestane 3 maanden.
- *Verrekenen verlaging*
Aan de afstemmingsverordening kan een artikel worden toegevoegd dat bepaalt dat het bedrag van de verlaging wordt verrekend over de maand van oplegging van de maatregel en ten hoogste de 2 volgende maanden, waarbij over de eerste maand ten minste een derde van het bedrag van de verlaging wordt verrekend. Het gaat in dit geval om situaties waarin belanghebbende een van de geüniformeerde arbeidsverplichtingen heeft geschonden (artikel 18 lid 5 Participatiewet). Overigens spreekt de wettekst van verrekening, maar strikt genomen is geen sprake van verrekening maar van toedeling.
- *Zeer ernstig misdragen*
In de bepaling die ziet op het zich zeer ernstig misdragen tegenover personen en instanties moet een onderscheid worden gemaakt tussen het zich zeer ernstig misdragen tegenover personen en instanties die zijn belast met de uitvoering van de Participatiewet en het zich zeer ernstig misdragen tegenover personen en instanties die zijn belast met de uitvoering van de IOAW of de IOAZ. De verplichting van belanghebbende zich te onthouden van zeer ernstige misdragingen is vanaf 1 januari 2015 een zelfstandige verplichting in de Participatiewet (artikel 9 lid 6 Participatiewet). Onder de WWB was sprake van een onzelfstandige verplichting. Binnen de IOAW en de IOAZ blijft deze verplichting een onzelfstandige verplichting. Om een

belanghebbende te sanctioneren wegens zeer ernstige misdragingen, moet binnen de IOAW en de IOAZ sprake zijn van samenhang tussen de zeer ernstige misdrijving en het niet nakomen van een of meer verplichtingen die voortvloeien uit de IOAW of IOAZ (zie bijvoorbeeld CRvB 06-07-2010, nr. 08/2025 WWB, ECLI:NL:CRVB:2010:BN0660). Dit verschil maakt dat voor het zich zeer ernstig misdragen binnen de Participatiewet enerzijds en het zich zeer ernstig misdragen binnen de IOAW en IOAZ anderzijds, niet kan worden volstaan met een gelijklopende bepaling.

- **Samenloop**

In de huidige verordeningsbepaling over samenloop kan rekening worden gehouden met:

- de situatie waarin sprake is van meerdere gedragingen die schending opleveren van 1 of meerdere geüniformeerde arbeidsverplichtingen;
- de situatie waarin sprake is van 1 gedrijving die schending oplevert van zowel een geüniformeerde arbeidsverplichting als een in de afstemmingsverordening genoemde verplichting;
- de situatie waarin sprake is van meerdere gedragingen die schending opleveren van zowel geüniformeerde arbeidsverplichtingen als een in de afstemmingsverordening genoemde verplichting;
- de situatie waarin sprake is van 1 gedrijving die zowel schending van een in artikel 18 lid 4 Participatiewet of in de afstemmingsverordening opgenomen verplichting als schending van de inlichtingenplicht oplevert, voor zover voor die schending een bestuurlijke boete wordt opgelegd;
- de situatie waarin sprake is van meerdere gedragingen die schending opleveren van zowel een in de afstemmingsverordening of artikel 18 lid 4 Participatiewet benoemde verplichting als een schending van de inlichtingenplicht oplevert, waarvoor een bestuurlijke boete kan worden opgelegd.

- **Recidive schending geüniformeerde arbeidsverplichting**

In de bepaling die betrekking heeft op recidive dient een lid te worden toegevoegd dat regelt hoe het college handelt in de situatie dat belanghebbende voor de eerste keer recidiveert in het kader van artikel 18 lid 4 Participatiewet. In artikel 18 lid 6 Participatiewet is bepaald dat het college in dat geval de bijstand verlaagt met 100% voor een in de afstemmingsverordening vastgestelde periode. De periode dient in ieder geval langer te zijn dan de op grond van artikel 18 lid 5 Participatiewet vastgestelde periode van verlaging voor een eerste schending van een geüniformeerde arbeidsverplichting en ten hoogste 3 maanden. De Participatiewet voorziet in de situaties waarin sprake is van tweede, derde en volgende recidive (artikel 18 lid 7 en 8 Participatiewet).

Beleid

Bovenstaande punten dienen te worden verwerkt in de Afstemmingsverordening die op grond van de Participatiewet moet worden vastgesteld.

Zie voor een voorbeeld het model afstemmingsverordening van de VNG.

Naast aanpassing van de Afstemmingsverordening kan in gemeentelijk beleid worden aangegeven wanneer het college de verlaging die is opgelegd op grond van artikel 18 lid 5, lid 6, lid 7 of lid 8 Participatiewet herziet. In beleid kan worden beschreven wanneer uit de houding en gedragingen van een belanghebbende ondubbelzinnig is gebleken dat hij verplichtingen zoals bedoeld in artikel 18 lid 4 Participatiewet nakomt.

Voorts moeten beschikkingen, eventuele beleidsregels en werkvoorschriften worden aangepast aan de nieuwe geüniformeerde arbeidsverplichtingen en de nieuwe grondslagen onder de Participatiewet. Bovengenoemde punten zijn hierbij van belang.

2. Bijzondere bijstand

Het college is onder de huidige WWB bevoegd om bijzondere bijstand categoriaal toe te kennen aan de volgende groepen of voor de volgende kostensoort:

- aangewezen groepen personen die de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt (artikel 35 lid 3 WWB);
- chronisch zieken en gehandicapten (artikel 35 lid 4 WWB);
- huishoudens met kinderen voor kosten in verband met maatschappelijke participatie en ontwikkeling (artikel 35 lid 5 WWB);
- een collectieve aanvullende zorgverzekering of een tegemoetkoming in de kosten van de premie van zo'n verzekering (artikel 35 lid 6 WWB).

Het college kan - na wijziging van het huidige artikel 35 WWB - uitsluitend categoriale bijzondere bijstand verlenen voor een collectieve aanvullende zorgverzekering of een tegemoetkoming in de kosten van de premie van zo'n verzekering (artikel 35 Participatiewet).

Vanaf 1 januari 2015 is het verlenen van categoriale bijzondere bijstand aan een belanghebbende met een inkomen hoger dan 110% van de toepasselijke bijstandsnorm mogelijk. De inkomensgrens die is neergelegd in het huidige artikel 35 lid 9 WWB, is niet opgenomen in artikel 35 Participatiewet.

Gevolgen voor gemeentelijk beleid

Vanaf 1 januari 2015 is de gemeenteraad niet meer verplicht om een verordening vast te stellen met regels over het verlenen van bijzondere bijstand aan huishoudens met kinderen voor kosten in verband met maatschappelijke participatie en ontwikkeling. De verordeningplicht zoals thans neergelegd in artikel 8 lid 1 onderdeel g WWB vervalt. De verordening maatschappelijke participatie vervalt daarom van rechtswege per 1 januari 2015. De gemeenteraad is dan ook niet gehouden de verordening in te trekken per 1 januari 2015. De gemeenteraad kan de verordening wel intrekken. Dat is duidelijker dan het van rechtswege laten vervallen van de verordening.

Artikel 8 lid 1 onderdeel g WWB wordt niet genoemd in artikel 78z Participatiewet. Dit betekent dat er geen overgangsrecht van toepassing is.

Indien de gemeente categoriale bijzondere bijstand voor aangewezen groepen personen die de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt, chronisch zieken en gehandicapten en huishoudens met kinderen voor kosten in verband met maatschappelijke participatie en ontwikkeling voert, dan moet dit beleid worden aangepast. Bij de aanpassing moeten de genoemde wijzigingen van artikel 35 Participatiewet in acht worden genomen. Met betrekking tot het verlenen van categoriale bijzondere bijstand in de vorm van een collectieve aanvullende zorgverzekering of een tegemoetkoming in de kosten van de premie van een dergelijke verzekering kan het bestaande beleid overeind blijven. Punt van aandacht is het vervallen van de inkomensgrens van 110%. Het college is vrij om deze vorm van categoriale bijzondere bijstand te verlenen aan personen met een hoger inkomen dan 110% van de toepasselijke bijstandsnorm.

Beleid

Beschikkingen, beleidsregels en werkvoorschriften moeten worden aangepast in verband met het vervallen van de mogelijkheid tot het verlenen van categoriale bijzondere bijstand voor:

- aangewezen groepen personen die de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt zoals neergelegd in het huidige artikel 35 lid 3 WWB;
- chronisch zieken en gehandicapten zoals neergelegd in het huidige artikel 35 lid 4 WWB;
- huishoudens met kinderen voor kosten in verband met maatschappelijke participatie en ontwikkeling zoals neergelegd in het huidige artikel 35 lid 5 WWB.

Aanvragen voor dergelijke vormen van bijzondere bijstand moeten vanaf 1 januari 2015 individueel worden beoordeeld.

De beleidsregels en werkvoorschriften inzake het verlenen van categoriale bijzondere bijstand in de vorm van een collectieve aanvullende zorgverzekering of een tegemoetkoming in de kosten

van de premie van zo'n verzekering kunnen wel in stand blijven. Het bestaande beleid kan wèl worden aangepast aan het vervallen van de maximale inkomensgrens van 110% van de toepasselijke bijstandsnorm voor recht op categoriale bijzondere bijstand zoals neergelegd in het huidige artikel 35 lid 9 WWB.

3. Tegenprestatie naar vermogen

De Wet maatregelen WWB legt de gemeenteraad de verplichting op om bij verordening regels vast te stellen over het opdragen van een tegenprestatie aan personen in de leeftijd van 18 jaar tot de AOW-gerechtigde leeftijd die een bijstandsuitkering ontvangen (artikel 8a lid 1 onderdeel b Participatiewet). Daarnaast heeft het college de opdracht beleid te ontwikkelen ten behoeve van het verrichten van een tegenprestatie en het uitvoeren ervan (artikel 7 lid 1 onderdeel c Participatiewet). De bevoegdheid van het college om een belanghebbende te verplichten naar vermogen een tegenprestatie te verrichten geldt sinds 1 januari 2012.

Plicht tot tegenprestatie

De plicht voor de uitkeringsgerechtigde om naar vermogen een tegenprestatie te verrichten, bestaat naast de overige verplichtingen van artikel 9 lid 1 Participatiewet. Het college kan bij dringende redenen in individuele gevallen een tijdelijke ontheffing verlenen van de verplichting om een opgedragen tegenprestatie te verrichten (artikel 9 lid 2 Participatiewet). Bij weigering van de bijstandsgerechtigde om de tegenprestatie te verrichten, dient het college op basis van het individuele geval de hoogte en de duur van de op te leggen maatregel te bepalen (zie TK 2013-2014, 33 801, nr. 3, p. 29). Uiteraard voor zover de afstemmingsverordening hierin voorziet.

Geen re-integratie-instrument

Artikel 8a lid 1 onderdeel b Participatiewet bevat de verordeningsopdracht voor de tegenprestatie. Dit artikel bevat ook de verordeningsopdracht voor de re-integratieverordening. Niettemin is de tegenprestatie uitdrukkelijk geen re-integratie-instrument. Het enkele feit dat deze verordening wordt genoemd in artikel 8a Participatiewet maakt dit niet anders.

Beleid

De Wet maatregelen WWB legt de gemeenteraad de verplichting op om bij verordening regels vast te stellen over het opdragen van een tegenprestatie. Dit betreft een nieuwe verordeningsplicht.

Deze nieuwe verordening maakt dat het bestaande beleid en werkvoorschriften aangepast moeten worden aan de nieuwe verordening.

In beleid tegenprestatie uitsluiten

De gemeenteraad is verplicht op om bij verordening regels vast te stellen over het opdragen van een tegenprestatie (artikel 8a lid 1 onderdeel b Participatiewet). Dit wil niet zeggen dat het college verplicht is een tegenprestatie op te leggen. Wanneer het college een tegenprestatie oplegt, is belanghebbende wel gehouden de werkzaamheden in het kader van de tegenprestatie te verrichten.

Het is volgens ons niet mogelijk om integraal in beleid te bepalen dat het college nooit een tegenprestatie oplegt. Er moeten immers in de verordening regels worden gesteld voor het opdragen van de tegenprestatie en de regering hecht veel belang aan het opdragen van een tegenprestatie. Als u in de praktijk niet of nauwelijks een tegenprestatie wilt opleggen, dan kunt u het beleid zo (minutieus) vormgeven dat een situatie waarin een tegenprestatie kan worden opgelegd zich niet snel zal voordoen. In de praktijk is dit mogelijk. Een tegenprestatie mag namelijk niet leiden tot verdringing. Veel maatschappelijk nuttige werkzaamheden zijn niet geschikt als tegenprestatie, omdat de meeste werkzaamheden leiden tot verdringing. Let op: verdringing speelt ook een rol bij de re-integratievoorzieningen werkstages, detacheringbanen en loonkostensubsidie.

Voorbeelden tegenprestatie

Het wetsvoorstel geeft het college de opdracht om aan personen het verrichten van een tegenprestatie op te dragen. Voor voorbeelden van maatschappelijke nuttige werkzaamheden verwijst de regering naar het onderzoeksrapport 'Voor wat hoort wat' van de Inspectie SZW. Deze zijn hierna weergegeven. De regering benadrukt dat de tegenprestatie werkzaamheden betreft die worden verricht naast of in aanvulling op reguliere arbeid en die niet mogen leiden tot verdringing op de arbeidsmarkt. Het oordeel in hoeverre concrete activiteiten hieraan voldoen ligt bij het college. De Programmaraad heeft de Werkwijzer Tegenprestatie ontwikkeld om gemeenten te ondersteunen bij het vormgeven van het beleid ten aanzien van de tegenprestatie.

4. Individuele inkomenstoelage

De langdurigheidstoelage wordt vervangen door een individuele inkomenstoelage. Aan de bijstand ligt het uitgangspunt ten grondslag dat het normbedrag, bedoeld ter voorziening in de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan met inbegrip van een component reservering, in beginsel toereikend is. Toch kan de financiële positie van mensen die langdurig op een minimuminkomen zijn aangewezen onder druk komen te staan als er na verloop van tijd geen enkel perspectief lijkt te zijn om door inkomen uit arbeid het inkomen te verhogen. Om die reden is bij de invoering van de WWB in 2004 de langdurigheidstoelage in het leven geroepen. Sinds 1 januari 2009 is de langdurigheidstoelage gedecentraliseerd. Ook is de langdurigheidstoelage sinds die datum een bijzondere vorm van (categoriale) bijzondere bijstand. Per 1 januari 2015 vervangt de individuele inkomenstoelage de langdurigheidstoelage.

Het college kent onder de huidige WWB op aanvraag een langdurigheidstoelage toe indien een persoon:

- een langdurig laag inkomen heeft en;
- geen in aanmerking te nemen vermogen heeft als bedoeld in artikel 34 WWB; en
- geen uitzicht heeft op inkomensverbetering.

Voorwaarden individuele inkomenstoelage

Na wijziging van artikel 36 Participatiewet kan het college op verzoek een individuele inkomenstoelage toekennen indien een persoon:

- een langdurig laag inkomen heeft en;
- geen in aanmerking te nemen vermogen heeft als bedoeld in artikel 34 Participatiewet en;
- gelet op zijn omstandigheden geen uitzicht heeft op inkomensverbetering.

Beoordeling zicht op inkomensverbetering

De beoordeling door het college of er al dan niet sprake is van 'zicht op inkomensverbetering' zal aan de hand van de individuele omstandigheden van het geval moeten plaatsvinden. Het college zal in ieder geval de individuele omstandigheden zoals genoemd in artikel 36 lid 2 Participatiewet moeten betrekken bij de beoordeling van het recht op een individuele inkomenstoelage. Het betreft:

- de krachten en bekwaamheden van de persoon; en
- de inspanningen die de persoon heeft verricht om tot inkomensverbetering te komen.

Discretionaire bevoegdheid

Voor de langdurigheidstoelage gold dat het college de langdurigheidstoelage moest verlenen als een belanghebbende voldoet aan de voorwaarden daarvoor. Onder de Participatiewet kan het college een individuele inkomenstoelage verlenen. Het toekennen van een individuele inkomenstoelage is daarmee een bevoegdheid geworden en geen verplichting. Dit kan ertoe leiden dat het college ook kan afzien van het toekennen van een individuele inkomenstoelage, ook al voldoet een belanghebbende wel aan de voorwaarden voor een dergelijke toeslag.

Het is echter niet mogelijk te bepalen dat in het geheel nooit een individuele inkomenstoelage wordt verstrekt. Dit blijkt mede uit de nadere regels die bij verordening moeten worden gesteld met betrekking tot het verstrekken van de individuele inkomenstoelage. Het is echter wel toegestaan - nog voordat de verdere toetsing plaatsvindt - de wettelijke doelgroep nader af te bakenen en bijvoorbeeld bepaalde groepen - zoals studenten - uit te sluiten.

Wordt de doelgroep door het beleid (beleidsregels) vooraf niet beperkt door het uitsluiten van doelgroepen, dan moet het college verder toetsen aan de hand 'persoonlijke omstandigheden' of een belanghebbende recht heeft op individuele inkomenstoelage. In de praktijk zal met name worden beoordeeld of een belanghebbende zicht op inkomensverbetering heeft. Daarbij kunnen wel algemene regels worden gesteld. Zo kan in beleidsregels in het algemeen ook worden gesteld dat een student een (goed) perspectief heeft op inkomensverbetering, maar moet je bij de toets oog blijven houden voor de uitzonderingsgevallen waarin dat niet zo is. Ook kan rekening worden gehouden met het feit

dat een belanghebbende zelf niets gedaan heeft om zijn perspectief te verbeteren. Zo kan worden gedacht aan beleid waarbij iemand die een maatregel heeft gehad in de referentieperiode wordt geacht,

voor zover zijn perspectief ontbreekt, daar zelf schuld aan te zijn en om die reden geen recht op een individuele inkomensvoorslag te hebben.

Voorbeeldbeleid

Om te voorkomen dat geen individuele inkomensvoorslag wordt verleend aan een belanghebbende die wel voldoet aan de voorwaarden, kan het college daarvoor in beleidsregels bepalen dat aan iedereen die voldoet aan de voorwaarden langdurigheidstoelag wordt verleend. Een dergelijke bepaling kan er als volgt uitzien:

Artikel x. Recht op individuele inkomensvoorslag

Het college verleent een persoon op verzoek individuele inkomensvoorslag indien hij voldoet aan de voorwaarden als opgenomen in artikel 36 van de wet en de verordening individuele inkomensvoorslag.

Toelichting op artikel x. Recht op individuele inkomensvoorslag

Het college verleent een persoon individuele inkomensvoorslag indien hij voldoet aan de in artikel 36 van de wet en de in de verordening individuele inkomensvoorslag opgenomen voorwaarden. Deze bepaling is opgenomen in de beleidsregels omdat het verlenen van individuele inkomensvoorslag een bevoegdheid is en geen verplichting. Artikel 36 lid 1 van de Participatiewet bepaalt immers dat het college een individuele inkomensvoorslag kan verlenen aan een persoon indien hij voldoet aan de in die bepaling opgenomen voorwaarden. Dit betekent dat het college de mogelijkheid heeft af te zien van het toekennen van een individuele inkomensvoorslag, ook al voldoet een persoon wel aan de voorwaarden voor een dergelijke toelag. Dit vindt de gemeenteraad niet wenselijk. Daarom bepaalt artikel x van deze beleidsregels dat het college individuele inkomensvoorslag moet verstrekken als een persoon voldoet aan de voorwaarden daarvoor.

Op verzoek

Een individuele inkomensvoorslag wordt na inwerkingtreding van het wetsvoorstel niet meer op aanvraag verstrekt, maar op verzoek. Dit kan leiden tot onduidelijkheid voor de uitvoerders van de Participatiewet. Beoogt de regering hiermee een inhoudelijke wijziging? Deze wijziging wordt niet nader toegelicht door de regering.

Eerder verstrekte toelag is geen inkomen

Het huidige artikel 36 lid 2 WWB keert niet terug in artikel 36 Participatiewet. De bepaling dat bij de vaststelling van het inkomen voor het recht op de langdurigheidstoelag een eerder verstrekte langdurigheidstoelag buiten beschouwing wordt gelaten, komt daarmee te vervallen. Dit maakt echter niet dat een eerder verstrekte langdurigheidstoelag of een eerder verstrekte individuele inkomensvoorslag als inkomen in aanmerking wordt genomen, tenzij anders bepaald in de verordening individuele inkomensvoorslag. Uit artikel 32 Participatiewet volgt immers reeds dat bijstand – waaronder langdurigheidstoelag of individuele inkomensvoorslag – niet als inkomen in aanmerking wordt genomen.

Inkomensgrens 110% komt te vervallen

Ook het huidige artikel 36 lid 5 WWB ("Voor de toepassing van het eerste lid wordt onder laag inkomen niet verstaan in aanmerking te nemen inkomen hoger dan 110 procent van de op de desbetreffende alleenstaande of gezin van toepassing zijnde bijstandsnorm.") keert niet terug in artikel 36 Participatiewet. Dit betekent dat de gemeenteraad bij verordening een inkomensgrens mag bepalen die hoger is dan 110%.

Gevolgen voor de verordening

De verordening langdurigheidstoelag dient als volgt te worden aangepast.

- *Verwijzingen naar 'WWB'*

Alle verwijzingen naar de 'WWB' moeten worden vervangen door 'Participatiewet'.

samenvoordeklant.nl

- *Term 'langdurigheidstoeslag'*
De term 'individuele inkomenstoeslag' komt in de plaats voor 'langdurigheidstoeslag'.
- *Juridische grondslag*
In de aanhef van de verordening verandert de juridische grondslag: in de Participatiewet is de juridische grondslag te vinden in artikel 8 lid 1 onderdelen b en artikel 8 lid 2 Participatiewet. Momenteel is de juridische grondslag van de verordening langdurigheidstoeslag verankerd in artikel 8 lid 1 onderdeel d en artikel 8 lid 2 onderdeel b WWB.
- *Op verzoek*
De Wet maatregelen WWB wijzigt artikel 36 lid 1 Participatiewet dusdanig dat een belanghebbende een verzoek tot verlening van individuele inkomenstoeslag kan indienen. Voorheen was de langdurigheidstoeslag alleen op aanvraag verkrijgbaar. Onder aanvraag wordt verstaan: een verzoek van een belanghebbende, een besluit te nemen (artikel 1:3 lid 3 Awb). Een aanvraag dient in beginsel schriftelijk te worden ingediend (artikel 4:1 Awb). Het veranderen van 'aanvraag' in 'verzoek' is niet nader toegelicht door de wetgever zodat discussie mogelijk is of een verzoek zoals bedoeld in artikel 36 lid 1 Participatiewet een aanvraag is. Omdat 'verzoek' niet letterlijk is gedefinieerd in de Awb en ter bevordering van de leesbaarheid adviseren wij om in de verordening te bepalen dat een verzoek schriftelijk moet worden ingediend op een door het college opgesteld formulier. Dit voorkomt procedures over eventuele niet schriftelijk ingediende verzoeken. Bovendien kan de gemeenteraad dan in de toelichting daarop aangeven dat het een verzoek zoals bedoeld in artikel 36 lid 1 Participatiewet opvat als een schriftelijke aanvraag zoals bedoeld in afdeling 4.1.1 Awb.
- *Bovengrens 110%*
In de verordening moet worden bepaald wanneer sprake is van een langdurig laag inkomen. Vanaf 1 januari 2015 is de bovengrens van 110% van de toepasselijke bijstandsnorm losgelaten doordat het huidige artikel 36 lid 5 WWB niet terugkeert in artikel 36 Participatiewet. Op dit punt kan de verordening dan ook worden aangepast (indien nodig en gewenst).

Beleid

Bovenstaande punten dienen te worden verwerkt in de Verordening individuele inkomenstoeslag die op grond van de Participatiewet moet worden vastgesteld.

Zie voor een voorbeeld het model van de verordening individuele inkomenstoeslag van de VNG.

Gevolgen voor overig beleid

Naast aanpassing van de verordening langdurigheidstoeslag moeten ook de beleidsregels, het eventuele werkvoorschrift en de beschikkingen inzake langdurigheidstoeslag worden aangepast.

- *Verwijzingen naar 'WWB'*
Alle verwijzingen naar de 'WWB' moeten worden vervangen door 'Participatiewet'.
- *Term 'langdurigheidstoeslag'*
De term 'individuele inkomenstoeslag' komt in de plaats voor 'langdurigheidstoeslag'.
- *Criterium 'zicht op inkomensverbetering'*
De beoordeling van het criterium 'zicht op inkomensverbetering' moet worden aangepast. Het college zal in ieder geval de individuele omstandigheden zoals genoemd in artikel 36 lid 2 Participatiewet (de krachten en bekwaamheden van de persoon en de inspanningen die de persoon heeft verricht om tot inkomensverbetering te komen) moeten betrekken bij de beoordeling.

Voorbeeld beoordeling zicht op inkomensverbetering

Aan de hand van de krachten en bekwaamheden van een belanghebbende en de inspanningen die belanghebbende heeft verricht om tot inkomensverbetering te komen, moet worden beoordeeld of hij op de peildatum uitzicht heeft op inkomensverbetering. Indien een belanghebbende op de peildatum geen inkomsten uit arbeid of inkomsten uit arbeid uit een deeltijdbaan heeft en er geen vastgestelde belemmeringen zijn om (meer uren) te gaan werken, dan heeft belanghebbende uitzicht op inkomensverbetering. De gevolgen die er zijn als belanghebbende zicht heeft op inkomensverbetering, maar niet wil werken of niet meer uren wil werken, kunnen niet worden afgewenteld op de gemeente. In een dergelijk geval bestaat alleen recht op individuele inkomensstoeslag als is vastgesteld dat belanghebbende door redenen van medische of sociale aard niet in staat is (meer uren) te gaan werken of als belanghebbende gedurende de referteperiode aantoonbaar naar vermogen heeft geprobeerd arbeid te verkrijgen en te aanvaarden.

- *Discretionaire bevoegdheid*

Vanaf 1 januari 2015 is het mogelijk groepen uit te sluiten van het recht op langdurigheidstoeslag omdat artikel 36 lid 1 Participatiewet een discretionaire bevoegdheid is geworden. Het college kan in beleidsregels voorts aangeven welke groepen niet in aanmerking komen voor individuele inkomensstoeslag omdat betreffende groepen uitzicht hebben op inkomensverbetering. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan personen aan wie in de referteperiode een maatregel is opgelegd wegens een schending van een arbeids- of re-integratieverplichting of aan personen die uit 's Rijks kas bekostigd onderwijs volgen.

Voorbeeld beoordeling zicht op inkomensverbetering

Een belanghebbende heeft geen zicht op inkomensverbetering, waardoor hij niet in aanmerking komt voor een individuele inkomensstoeslag indien:

- aan hem in de referteperiode een maatregel is opgelegd wegens een schending van een arbeids- of re-integratieverplichting;
- hij uit 's Rijks kas bekostigd onderwijs volgt of tijdens de referteperiode heeft gevolgd.

Toelichting

Een belanghebbende aan wie in de referteperiode een maatregel is opgelegd wegens een schending van een arbeids- of re-integratieverplichting heeft in beginsel geen zicht op inkomensverbetering (zie ook CRvB 17-12-2013, nr. 12/83 WWB, ECLI:NL:CRVB:2013:2842). Het college beoordeelt in dergelijke gevallen niettemin telkens het uitzicht op inkomensverbetering van belanghebbende als hij zijn verplichtingen niet zou hebben geschonden (zie ook Rechtbank Rotterdam 20-06-2013, nr. ROT 12/520, ECLI:NL:RBROT:2013:CA3895). Het enkele feit dat een belanghebbende zijn arbeids of re-integratieverplichting heeft geschonden, vooronderstelt niet dat hij, als hij zijn verplichtingen niet had geschonden, wel uitzicht op inkomensverbetering zou hebben gehad. Dit is mogelijk wel het geval indien belanghebbende een (goede) baan heeft laten lopen, maar als hij enkel onvoldoende heeft meegewerkt aan een re-integratieactiviteit, hoeft geen sprake te zijn van geen zicht op inkomensverbetering. Daarom moet het college dit telkens individueel beoordelen.

5. Normen

De Wet maatregelen WWB voegt de kostendelersnorm toe aan de Participatiewet (artikel 22a Participatiewet). De kostendelersnorm is van toepassing op personen van 21 jaar en ouder indien de bijstandsgerechtigde de woning deelt met een of meer meerderjarige personen.

Ingangsdatum kostendelersnorm en zittend en nieuw bestand

De invoering van de kostendelersnorm is voorzien in de Participatiewet per 1 januari 2015 voor nieuwe instroom. Voor het zittend bestand gaat de kostendelersnorm in de Participatiewet in op 1 juli 2015. De invoeringsdatum van de kostendelersnorm in de IOAW en IOAZ is voorzien per 1 juli 2015 (zie pagina 5 van de brief van 3 februari 2014 van staatssecretaris Klijnsma van SZW).

Kostendelersnorm

De (kostendelers)norm voor belanghebbende wordt als volgt berekend:

$$\frac{(40\% + A \times 30\%)}{A} \times B$$

A staat voor het totaal aantal meerderjarige personen dat in dezelfde woning zijn hoofdverblijf heeft. B staat voor de rekennorm zoals bedoeld in artikel 22a lid 2 Participatiewet. De rekennorm bedraagt voor een belanghebbende:

- van 21 jaar of ouder doch jonger dan de pensioengerechtigde leeftijd, de norm voor gehuwden zoals bedoeld in artikel 21 onderdeel c Participatiewet;
- van 21 jaar of ouder doch jonger dan de pensioengerechtigde leeftijd, waarvan de echtgenoot de pensioengerechtigde leeftijd heeft bereikt, de norm voor gehuwden zoals bedoeld in artikel 22 onderdeel d Participatiewet;
- die de pensioengerechtigde leeftijd heeft bereikt, de norm voor gehuwden, bedoeld in artikel 22 onderdeel c Participatiewet.

Rekenvoorbeeld

De berekening van de kostendelersnorm voor een alleenstaande van 29 jaar met 2 in aanmerking te nemen personen van 21 jaar of ouder die hun hoofdverblijf hebben in dezelfde woning.

$$\frac{(40\% + 3 \times 30\%)}{3} \times \text{€ } 1.354,54 \quad (\text{bedrag geldig per 1 januari 2014, bij verschijnen van deze handreiking zijn de bedragen per 1 januari 2015 nog niet bekend})$$

De uitkomst bedraagt € 586,97.

Schema hoogte bijstandsnorm per huishoudtype

Huishoudtype	Individuele norm	Totale bijstandsnorm indien allen bijstand ontvangen
Eénpersoonshuishouden	70%	70%
Tweepersoonshuishouden	50%	100%

Driepersoonshuishouden	43,33%	130%
Vierpersoonshuishouden	40%	160%
Vijfpersoonshuishouden	38%	190%
Zespersoonshuishouden	36,67%	220%
Zevenpersoonshuishouden	35,71%	250%

Jongerennormen, normen 21 - pensioengerechtigde leeftijd, normen pensioengerechtigden

Artikel 20 Participatiewet (jongerennormen), artikel 21 Participatiewet (normen 21 - pensioengerechtigde leeftijd) en artikel 22 Participatiewet (normen pensioengerechtigden) wijzigen in verband met introductie van de kostendelersnorm. Aan de verschillende categorieën wordt 'die niet met een of meer meerderjarige personen in dezelfde woning zijn hoofdverblijf heeft' toegevoegd. Deze normen zijn daarmee uitsluitend van toepassing indien het een belanghebbende betreft die zonder een of meer meerderjarige personen in dezelfde woning zijn hoofdverblijf hebben.

Toeslagenverordening en beleid

De verplichting van de gemeenteraad om een toeslagenverordening vast te stellen vervalt met ingang van 1 januari 2015. In artikel 20, 21 en 22 Participatiewet wordt immers de toeslag in verband met het niet kunnen delen van kosten in de basisnorm voor een alleenstaande (ouder) opgenomen. Artikel 22a Participatiewet (kostendelersnorm) zorgt ervoor dat de bepalingen over verlaging wegens het kunnen delen van kosten ook overbodig zijn. Alleen artikel 27 Participatiewet (verlaging wegens lagere woonkosten) en artikel 28 Participatiewet (schoolverlatersverlaging) blijven bestaan. Met betrekking tot deze 2 artikelen kan het college beleid formuleren (zie TK 2013-2014, 33 801, nr. 3, p. 10). De toeslagenverordening blijft gelden tot 6 maanden na de dag van inwerkingtreding (1 juli 2015) op grond van artikel 8a Participatiewet (artikel 78z lid 6 Participatiewet). Met ingang van 1 juli 2015 vervalt de Toeslagenverordening van rechtswege. De gemeenteraad is daarom niet gehouden deze verordening in te trekken per 1 juli 2015. Niettemin kan dit voor de duidelijkheid wel wenselijk zijn.

Voorbeeldbeleid verlaging woonkosten

In beleidsregels kunnen regels worden gesteld over het lager vaststellen van de norm wegens lagere woonkosten (artikel 27 Participatiewet). Hier volgt een voorbeeld van een dergelijk artikel.

Artikel x. Verlaging norm wegens lagere woonkosten

De verlaging in verband met de woonsituatie zoals bedoeld in artikel 27 Participatiewet bedraagt:

- a) 20 procent van de gehuwdennorm van artikel 21 onderdeel c Participatiewet indien een woning wordt bewoond waaraan voor belanghebbende geen woonkosten zijn verbonden;
- b) 10 procent van de gehuwdennorm van artikel 21 onderdeel c Participatiewet indien geen woning wordt bewoond.

Toelichting bij artikel x. Verlaging norm wegens lagere woonkosten

In artikel x onderdeel a van deze beleidsregels is bepaald dat de norm wordt verlaagd met 20 procent van de gehuwdennorm indien een woning wordt bewoond waaraan voor belanghebbende geen woonkosten zijn verbonden. Hieronder valt ook de situatie waarin er geen huur of hypotheeklasten zijn, maar anderszins wel sprake is van andere woonlasten. Ook in dat geval bedraagt de verlaging 20 procent van de gehuwdennorm. Van lagere bestaanskosten als gevolg van de woonsituatie kan sprake zijn:

- a. bij het niet aanhouden van een woning (in dat geval is artikel x onderdeel b van deze beleidsregels van toepassing);
- b. bij bewoning van een woning waaraan geen woonlasten zijn verbonden, bijvoorbeeld in het geval van krakers;
- c. indien een derde, bijvoorbeeld een onderhoudsplichtige, de woonlasten betaalt van de woning.

Als een derde, bijvoorbeeld de ex-echtgenoot, de woonlasten van de door belanghebbende bewoonde woning draagt, heeft het college de keuze om het aldus verkregen woongenot aan te merken als inkomen in natura of de norm of toeslag te verlagen op grond van artikel 27 Participatiewet (zie ook TK 2002-2003, 28 870, nr. 3, p. 54-55).

Overigens kan het college, indien noch in het kader van artikel 27 Participatiewet noch in het kader van artikel 33 lid 1 Participatiewet rekening wordt gehouden met de situatie waarin een

ander dan belanghebbende de woonkosten betaalt, de bijstand in voorkomende gevallen lager vaststellen op grond van het individualiseringsbeginsel van artikel 18 lid 1 Participatiewet.

Geen woning wordt bewoond

In artikel x onderdeel b van deze beleidsregels is bepaald dat de verlaging 10 procent van de gehuwdennorm bedraagt indien geen woning wordt bewoond. Deze bepaling ziet op de mogelijkheid om de uitkering van dak- en thuislozen te verlagen omdat deze lagere bestaanskosten hebben dan belanghebbenden die een woning bewonen. Tegenover het ontbreken van kosten omdat geen woonruimte wordt aangehouden, staat dat dak- en thuislozen regelmatig kosten zullen moeten maken voor dak- en thuislozenopvang. Daarom is gekozen voor een verlaging van slechts 10 procent van de gehuwdennorm.

Voorbeeldbeleid verlaging schoolverlaters

In beleidsregels kunnen regels worden gesteld over het lager vaststellen van de norm voor schoolverlaters (artikel 28 Participatiewet). Hier volgt een voorbeeld van een dergelijk artikel.

Artikel x. Verlaging norm wegens lagere woonkosten

De verlaging voor schoolverlaters zoals bedoeld in artikel 28 Participatiewet bedraagt 10% van de gehuwdennorm van artikel 21 onderdeel c Participatiewet gedurende 6 maanden, gerekend vanaf het tijdstip van de beëindiging van de aanspraak op studiefinanciering of tegemoetkoming in de onderwijsbijdrage en de schoolkosten.

Toelichting bij artikel x. Verlaging norm wegens lagere woonkosten

In artikel 6 lid 1 van deze beleidsregels is bepaald dat de verlaging voor schoolverlaters 10 procent van de gehuwdennorm bedraagt gedurende 6 maanden, gerekend vanaf het tijdstip van de beëindiging van de aanspraak op de studiefinanciering of tegemoetkoming in de onderwijsbijdrage en de schoolkosten.

Bij toepassing van de verlaging voor schoolverlaters is het volgende van belang. Om de verlaging te kunnen toepassen moet voldaan zijn aan de voorwaarde dat voor het onderwijs of de beroepsopleiding recht bestond op studiefinanciering op grond van de Wet op de studiefinanciering 2000 (WSF 2000) of op een tegemoetkoming in de studiekosten op grond van hoofdstuk 4 van de Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten (WTOS). Van belang is dat de belanghebbende daadwerkelijk recht heeft op studiefinanciering en niet dat het volgen van de soort opleiding daar in theorie recht op geeft. Dit volgt uit de bedoeling van de wetgever zoals die blijkt uit de toelichting op artikel 28 Participatiewet. Daarnaast is van belang dat de belanghebbende zijn recht op studiefinanciering ontleent aan de WSF 2000 of de WTOS. Een extraneus valt niet onder de WSF 2000. Daarvoor is inschrijving als student vereist. Een voormalig extraneus is dus geen schoolverlater in de zin artikel 28 Participatiewet.

Kostendelersnorm zittend bestand per 1 juli 2015

Voor het zittend bestand gaat de kostendelersnorm gelden per 1 juli 2015. Dit betekent niet dat het recht op bijstand van deze personen eindigt op 1 juli 2015 en vanaf 1 juli 2015 een nieuw recht ontstaat. Er is sprake van één en hetzelfde doorlopende recht van hetzelfde rechtssubject. Enkel de omvang van het recht wijzigt. Belanghebbenden moeten hierover uiteraard worden bericht. Hiervoor is in beginsel geen besluit in de vorm van een beschikking vereist aangezien toepassing van de kostendelersnorm rechtstreeks volgt uit de wet. Het oordeel dat de kostendelersnorm moet worden toegepast (en wie allemaal in die berekening moet worden meegenomen is wel een voor bezwaar vatbaar besluit, maar de daaruit volgende hoogte van de norm (in beginsel) niet. Dit is alleen anders als een belanghebbende betoogt dat in zijn geval de bijstand op een andere (hogere) hoogte moet worden vastgesteld middels individualisering op grond van artikel 18 lid 1 Participatiewet.

6. Koopkrachttegemoetkoming (MKOB)

Aan artikel 31 lid 2 Participatiewet wordt onderdeel y toegevoegd. De tegemoetkoming op grond van de MKOB wordt weer uitgezonderd van de middelentoets.

Deze vrijlating was al per 1 juni 2011 geïntroduceerd in de WWB (zie Stb. 2011, 231), maar uit de lijst met vrijgelaten middelen gehaald per 1 januari 2012 (zie Stb. 2011, 647). Door deze tegemoetkoming mee te nemen in de middelentoets voorkwam de wetgever dat pensioengerechtigden van 65 jaar of ouder die gebruik maakten van bijstand, daar bovenop nog extra deze koopkrachttegemoetkoming kregen (zie TK 2011–2012, 32 777, nr. 3, p. 2). Bovendien meende de wetgever dat de koopkrachttegemoetkoming naar zijn aard past in de middelentoets van de bijstand aangezien het een algemene financiële tegemoetkoming betreft ter compensatie van het wegvallen van fiscale voordelen voor alle binnenlands belastingplichtige ouderen (zie TK 2011–2012, 32 777, nr. 3, p. 9).

Per 1 januari 2015 wordt de koopkrachttegemoetkoming weer uitgezonderd van de middelentoets.

Beleid

In werkvoorschriften en beleidsregels - voor zover daar aandacht wordt besteed aan de vrijlatingen van middelen zoals bedoeld in artikel 31 lid 2 Participatiewet - moet rekening worden gehouden met deze opnieuw geïntroduceerde vrijlating.

7. Bewijsopdracht en aanbod tot huisbezoek

Artikel 53a Participatiewet wijzigt. Aan een belanghebbende kan - in aanvulling op de huidige bewijsopdracht - door het college worden gevraagd te bewijzen dat artikel 22a Participatiewet niet van toepassing is. Ook kan hem worden gevraagd te bewijzen dat er niet meer dan het door hem gestelde aantal meerderjarige personen in dezelfde woning zijn hoofdverblijf heeft.

Slaagt belanghebbende niet in zijn bewijsopdracht dan kent het college de uitkering toe of herziet het de uitkering naar 30% van de in artikel 22a lid 2 Participatiewet bedoelde rekennorm. Voorheen ging het om 50% van de toepasselijke norm.

Beleid

Indien het college in beleidsregels nadere regels heeft geformuleerd omtrent de bewijsopdracht van artikel 53a Participatiewet, dan moeten deze beleidsregels worden aangepast conform de wijzigingen van artikel 53a Participatiewet.

8. Terugvordering

Het college is bevoegd tot verrekening van in de voorafgaande maanden ontvangen middelen met de algemene bijstand. De verrekeningsbevoegdheid wordt verruimd van 3 maanden naar 6 maanden (artikel 58 lid 4 Participatiewet).

Daarnaast wordt aan artikel 59 Participatiewet een nieuw lid toegevoegd zodat het college ook kan terugvorderen van een verzwegen gezinslid en niet alleen van de verzwegen partner.

Beleid

Indien het college in beleidsregels de bevoegdheid tot verrekening beschrijft, dan kunnen de beleidsregels worden gewijzigd vanwege de verruiming van de verrekeningsbevoegdheid. In het beleid kan ook de mogelijkheid om terug te vorderen van een verzwegen gezinslid worden beschreven.

9. Ontheffen van plicht arbeidsinschakeling

Het college is onder de huidige WWB bevoegd in individuele gevallen een bijstandsgerechtigde tijdelijk te ontheffen van de verplichting tot arbeidsinschakeling als dringende redenen daartoe nopen (zie het huidige artikel 9 lid 2 WWB). Ontheffing is thans mogelijk voor de arbeidsplicht, de re-integratieplicht en het verrichten van een tegenprestatie naar vermogen.

De mogelijkheid tot het verlenen van een individuele ontheffing wordt met de invoering van de Wet maatregelen WWB beperkt. Het college kan op grond van artikel 9 lid 2 Participatiewet uitsluitend tijdelijk een ontheffing verlenen van de arbeidsplicht en het verrichten van een tegenprestatie (zie artikel 9 lid 1 onderdeel a en c Participatiewet). Het college kan een belanghebbende geen tijdelijke ontheffing meer verlenen van de re-integratieplicht (artikel 9 lid 1 onderdeel b Participatiewet). Het gaat dan concreet om het gebruik maken van een door het college aangeboden voorziening en meewerken aan het opstellen, uitvoeren en evalueren van een plan van aanpak.

Op personen die volledig en duurzaam arbeidsongeschikt zijn zoals bedoeld in artikel 4 Wsw zijn de arbeidsplicht, de re-integratieplicht en het verrichten van een tegenprestatie naar vermogen niet van toepassing (artikel 9 lid 5 Participatiewet).

De verplichting tot het opleggen van een tegenprestatie is niet van toepassing op een alleenstaande ouder die in het bezit is van een (tijdelijke) ontheffing van de arbeidsplicht (artikel 9 lid 7 Participatiewet).

Beleid

Indien het college in beleidsregels regels heeft opgenomen over de mogelijkheid van het verlenen van ontheffingen, moet dit worden aangepast aan bovengenoemde wijzigingen. Met name de hoofdregel dat geen tijdelijke ontheffing van de re-integratieplicht meer kan worden verleend op grond van artikel 9 lid 2 Participatiewet.

Overgangsrecht

Een belanghebbende kan onder de Participatiewet in beginsel niet meer worden ontheven van de re-integratieplicht. Dit volgt uit artikel 9 lid 2 Participatiewet). Volgens artikel 78z lid 2 Participatiewet moeten besluiten genomen op grond van de WWB binnen 6 maanden na inwerkingtreding van de Participatiewet in overeenstemming worden gebracht met de Participatiewet. Zie hierover ook "10. Overgangsrecht WWB" van deze handreiking. Hieruit volgt in beginsel dat alle verleende tijdelijke ontheffingen van de re-integratieplicht moeten worden ingetrokken op uiterlijk 1 juli 2015. Dit laat echter onverlet dat het mogelijk is dat in sommige gevallen de ontheffing op grond van het rechtszekerheidsbeginsel ook nog na 1 juli 2015 gerespecteerd moeten worden, maar in ieder geval nooit langer dan de duur waarvoor de ontheffing was verleend. Een verlenging van een ontheffing van de re-integratieplicht na 1 januari 2015 is immers niet meer mogelijk.

10. Overgangsrecht WWB

Het overgangsrecht ten aanzien van de WWB wordt geregeld in artikel 78z Participatiewet. Dit overgangsrecht had oorspronkelijk alleen betrekking op de wijzigingen als gevolg van de Invoeringswet Participatiewet, maar krijgt nu ook betekenis voor de wijzigingen op grond van de Wet maatregelen WWB, mits beide wetsvoorstellen op hetzelfde tijdstip (1 januari 2015) ook daadwerkelijk in werking treden.

Nieuwe verordening uiterlijk vaststellen op 1 juli 2015

Artikel 78z lid 7 Participatiewet bepaalt dat de gemeenteraad binnen 6 maanden na inwerkingtreding van de Participatiewet (naar verwachting 1 juli 2015) de verordeningen moet vaststellen die moeten worden vastgesteld op grond van de Participatiewet. Artikel 78z lid 7 Participatiewet verwijst naar de verordeningen zoals bedoeld in de artikelen 8, 8a, 10b, 18b lid 2 en 47 Participatiewet. Artikel 18b Participatiewet bestaat overigens niet: dit is een wetstechnische omissie. Deze omissie wordt waarschijnlijk hersteld vóór 1 januari 2015, bijvoorbeeld in een wetsvoorstel Verzamelwet SZW.

Verordening:	Uiterlijke datum vaststelling verordening:
Verordening loonkostensubsidie en loonwaarde (artikel 6 lid 2 Participatiewet)	1 januari 2015? *
Re-integratieverordening: (artikelen 8a lid 1 onderdelen a, c, d en e en 10b lid 4 Participatiewet) - ondersteuning arbeidsinschakeling en aanbieden van voorzieningen; - scholing of opleiding; - premie gericht op arbeidsinschakeling; - beschut werk.	1 juli 2015 (artikel 78z lid 7 Participatiewet)
Verordening tegenprestatie (artikel 8a lid 1 onderdeel b Participatiewet)	1 juli 2015 (artikel 78z lid 7 Participatiewet)
Verordening individuele inkomensvoet (artikel 8 lid 1 onderdeel b Participatiewet)	1 juli 2015 (artikel 78z lid 7 Participatiewet)
Verordening cliëntenparticipatie (artikel 47 Participatiewet)	1 juli 2015 (artikel 78z lid 7 Participatiewet)
Afstemmingsverordening (artikel 8 lid 1 onderdeel a Participatiewet)	1 juli 2015 (artikel 78z lid 7 Participatiewet)
Verordening individuele studietoelage (artikel 8 lid 1 onderdeel c Participatiewet)	1 juli 2015 (artikel 78z lid 7 Participatiewet)
Verordening verrekening bestuurlijke boete	1 juli 2015 (artikel 78z lid 7 Participatiewet)

(artikel 8 lid 1 onderdeel d Participatiewet)

samenvoordeklant.nl

** Verordening loonkostensubsidie en loonwaarde*

De verordening loonkostensubsidie en loonwaarde valt niet onder de overgangsbepaling van artikel 78z lid 7 Participatiewet. Hierin heeft de wetgever bepaald dat de nieuwe verordeningen binnen zes maanden na inwerkingtreding van de Participatiewet moeten worden vastgesteld (naar verwachting 1 juli 2015). Artikel 6 lid 2 Participatiewet wordt niet genoemd in deze overgangsbepaling. Uit de Memorie van de Toelichting blijkt dat de wetgever wel heeft beoogd om de verordening loonkostensubsidie en loonwaarde onder de overgangsbepaling van artikel 78z lid 7 Participatiewet te laten vallen. Deze verordening wordt namelijk letterlijk genoemd in de toelichting bij artikel 78z Participatiewet. Hierdoor moet deze verordening bij de inwerkingtreding van de Participatiewet op 1 januari 2015 klaar zijn. Dit betreft een wetstechnische omissie. Deze omissie wordt waarschijnlijk hersteld vóór 1 januari 2015, bijvoorbeeld in een wetsvoorstel Verzamelwet SZW, waardoor deze verordening (ook) uiterlijk op 1 juli 2015 moet worden vastgesteld.

Opmerkelijk is dat alle verordeningen binnen de Participatiewet binnen 6 maanden na inwerkingtreding moeten worden vastgesteld. Dit geldt namelijk ook voor die verordeningen die niet inhoudelijk hoeven te worden aangepast door de inwerkingtreding van de Participatiewet. Het betreft de afstemmingsverordening, de verordening tegenprestatie, de verordening individuele inkomenstoelage en de verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive.

Huidige verordeningen gelden op grond van de Participatiewet

De verordeningen die op grond van de WWB zijn vastgesteld zouden - zonder overgangsrecht - van rechtswege vervallen met de inwerkingtreding van de Participatiewet omdat de wettelijke grondslag opnieuw wordt vastgesteld. Artikel 78z Participatiewet bevat echter overgangsrecht met betrekking tot de bestaande verordeningen.

Artikel 78z lid 5 Participatiewet bepaalt dat verordeningen die zijn vastgesteld op grond van de WWB (artikel 8 lid 1 onderdeel b en d, 8a en artikel 47 WWB) gelden als regels op grond van artikel 8 lid 1 onderdeel a en c, 8b en artikel 47 Participatiewet. Het betreft de afstemmingsverordening, verordening langdurigheidstoelage (onder de Participatiewet: de verordening individuele inkomenstoelage), de verordening bestrijding misbruik en de verordening cliëntenparticipatie. De verwijzing in artikel 78z lid 5 Participatiewet klopt overigens niet. Er had verwezen moeten worden naar 8 lid 1 onderdeel a en b, 8b en artikel 47 Participatiewet, in plaats van 8 lid 1 onderdeel a en c, 8b en artikel 47 Participatiewet. Deze omissie wordt waarschijnlijk hersteld vóór 1 januari 2015, bijvoorbeeld in een wetsvoorstel Verzamelwet SZW.

Opvallend is dat niet is voorzien in overgangsrecht voor de verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive. Voor deze verordening vervalt formeel de bestaande grondslag op 1 januari 2015. Deze verordening dient daarom per 1 januari 2015 opnieuw te worden vastgesteld op grond van de dan geldende grondslag (artikel 8 lid 1 onderdeel d Participatiewet).

Besluiten op grond van de WWB

Door het college op grond van de WWB genomen besluiten gelden als besluiten op grond van de Participatiewet (artikel 78z lid 1 Participatiewet). Deze besluiten moeten uiterlijk op 1 juli 2015 (zes maanden na inwerkingtreding van de Invoeringswet Participatiewet) in overeenstemming worden gebracht met de Participatiewet. Uiteraard voor zover die besluiten afwijken van de Participatiewet (artikel 78z lid 2 Participatiewet).

Beslissen op aanvragen (indexatie)

Op een aanvraag op grond van de WWB waarop niet is beslist vóór 1 januari 2015 (de beoogde datum van inwerkingtreding van de Invoeringswet Participatiewet) wordt beslist met toepassing van de Participatiewet. Dit is geregeld in artikel 78z lid 3 Participatiewet. Deze overgangsbepaling maakt dat de normen van 2015 moeten worden toegepast op het recht op bijstand over 2014. Hiermee wordt niet bedoeld dat de kostendelersnorm moet worden toegepast - want die geldt voor het zittend bestand eerst per 1 juli 2015 - maar dat de nieuwe geïndexeerde normen per 1 januari 2015 moeten worden toegepast. De beslistermijn op een aanvraag om bijstand is in beginsel niet langer dan 8

weken en begint te lopen na ontvangst van de aanvraag (artikel 4:13 lid 1 Awb). Dit betekent dus dat een belanghebbende over november 2014 en december 2014 recht heeft op de toepasselijke norm van 2015 - en niet de norm van 2014 - als niet vóór 1 januari 2015 wordt beslist op zijn aanvraag.

Belissen op bezwaar- en beroepschriften

Op een bezwaar- of beroepschrift tegen een door het college op grond van de WWB genomen besluit dat is ingediend vóór of op 1 januari 2015 (de datum van inwerkingtreding van de Invoeringswet Participatiewet) en waarop op die datum nog niet onherroepelijk is beslist, moet worden beslist met toepassing van de WWB. Dit volgt uit artikel 78z lid 4 Participatiewet.

Tijdspad aanpassingen in verband met wetsvoorstellen

Let op: De verordening loonkostensubsidie en loonwaarde moet worden vastgesteld op 1 januari 2015. Dit betreft een wetstechnische omissie. Deze omissie wordt waarschijnlijk hersteld vóór 1 januari 2015, bijvoorbeeld in een wetsvoorstel Verzamelwet SZW, waardoor deze verordening (ook) uiterlijk op 1 juli 2015 moet worden vastgesteld. Het schema gaat uit van vaststelling op 1 januari 2015.

Activiteiten	2014			2015		
	okt	nov	dec	jan	feb	mar
1. Voorbereiding wetsvoorstellen						
2. Kostendelersnorm nieuwe gevallen						
3. Kostendelersnorm zittend bestand						
4. WWB-besluiten in overeenstemming brengen met Participatiewet						
5. Afstemmingsverordening WWB (oud)						
6. Afstemmingsverordening Pw (nieuw)						
7. Verordening langdurigheidstoeslag (oud)						
8. Verordening ind. inkomensvoet (nieuw)						
9. Re-integratieverordening (oud)						
10. Re-integratieverordening (nieuw)						
11. Verordening verrekening boete (oud)						
12. Verordening verrekening boete (nieuw)						
13. Verordening cliëntenparticipatie (oud)						
14. Verordening cliëntenparticipatie (nieuw)						
15. Verordening loonkostensubsidie en loonwaarde (nieuw)						
16. Verordening tegenprestatie (nieuw)						
17. Verordening ind. studietoelage (nieuw)						
18. Verordening bestrijding misbruik						
19. Toeslagenverordening						
20. Verordening maatschappelijke participatie						
21. Roze: voorbereiding						
22. Groen: verordening kan worden vastgesteld						
23. Oranje: verordening moet zijn vastgesteld						
24. Blauw: oude verordening geldt nog, tenzij ingetrokken door de raad						
25. Zwart: verordening is vervallen						
26. Rood: niet van toepassing						

3. Actiepuntenlijst

1. Verordeningen moeten worden aangepast aan het wetsvoorstel Wet maatregelen WWB dat in werking treedt per 1 januari 2015

1.1 Afstemmingsverordening

De afstemmingsverordening dient als volgt te worden aangepast:

- alle verwijzingen naar de 'WWB' moeten worden vervangen door 'Participatiewet';
- in de aanhef van de verordening verandert de juridische grondslag;
- indien in de afstemmingsverordening één bepaling is opgenomen over afstemming van gedragingen waaronder schending van arbeidsverplichtingen in de WWB, IOAW en IOAZ, dan moet deze bepaling worden gesplitst;
- de bepaling in de afstemmingsverordening die ziet op gedragingen in het kader van de WWB dient te worden aangepast conform de Participatiewet. Tussen de bepaling in de afstemmingsverordening en artikel 18 lid 4 Participatiewet behoort een wisselwerking te bestaan;
- aan de afstemmingsverordening moet een artikel worden toegevoegd dat de duur van de verlaging bij schending van een geüniformeerde arbeidsverplichting (artikel 18 lid 4 Participatiewet) regelt;
- aan de afstemmingsverordening kan een artikel worden toegevoegd dat bepaalt dat het bedrag van de verlaging wordt verrekend over de maand van oplegging van de maatregel en ten hoogste de 2 volgende maanden, waarbij over de eerste maand ten minste 1/3 van het bedrag van de verlaging wordt verrekend;
- in de bepaling die ziet op het zich zeer ernstig misdragen tegenover personen en instanties moet een onderscheid worden gemaakt tussen het zich zeer ernstig misdragen tegenover personen en instanties die zijn belast met de uitvoering van de Participatiewet en het zich zeer ernstig misdragen tegenover personen en instanties die zijn belast met de uitvoering van de IOAW of de IOAZ;
- in het artikel van de verordening waarin de samenloop is geregeld, moet rekening worden gehouden met situaties van samenloop waarbij samenloop met geüniformeerde arbeidsverplichtingen nieuw is. Bij samenloop gaat het om 1 gedraging die schending oplevert van meerdere verplichtingen of meerdere gedragingen die schending opleveren van 1 of meerdere geüniformeerde arbeidsverplichtingen;
- in de bepaling die ziet op recidive dient een lid te worden toegevoegd dat regelt hoe het college handelt in de situatie dat belanghebbende voor de eerste keer recidiveert in het kader van artikel 18 lid 4 Participatiewet.

Zie '1. Geüniformeerde arbeidsverplichtingen een maatregelen'.

1.2 Verordening individuele inkomenstoelage

De verordening langdurigheidstoelage dient als volgt te worden aangepast:

- alle verwijzingen naar de 'WWB' moeten worden vervangen door 'Participatiewet';
- 'individuele inkomenstoelage' komt in de plaats voor 'langdurigheidstoelage';
- in de aanhef van de verordening verandert de juridische grondslag;
- aan de verordening individuele inkomenstoelage kan een bepaling worden toegevoegd die regelt dat een verzoek schriftelijk moet worden ingediend op een door het college opgesteld formulier;
- met betrekking tot de inkomensgrens geldt de bovengrens van 110% niet meer. Op dit punt kan de verordening worden aangepast.

Zie '4. Individuele inkomenstoelage'.

1.3 Toeslagenverordening

De verplichting van de gemeenteraad om een toeslagenverordening vast te stellen vervalt met ingang van 1 januari 2015. De toeslagenverordening blijft gelden tot 6 maanden na de dag van inwerkingtreding (1 juli 2015) op grond van artikel 8a Participatiewet. Zie '5. Normen'.

1.4 Verordening maatschappelijke participatie schoolgaande kinderen

De verordening maatschappelijke participatie vervalt van rechtswege per 1 januari 2015. Artikel 8 lid 1 onderdeel g WWB wordt niet genoemd in artikel 78z Participatiewet. Dit betekent dat er geen overgangsrecht van toepassing is. De gemeenteraad kan de verordening ook intrekken. Dat is duidelijker dan het van rechtswege laten vervallen van de verordening. Zie '2. Bijzondere bijstand'.

1.5 Verordening tegenprestatie naar vermogen

De gemeenteraad dient bij verordening regels vast te stellen over het opdragen van een tegenprestatie aan personen in de leeftijd van 18 jaar tot de AOW-gerechtigde leeftijd die een bijstandsuitkering ontvangen. Zie '3. Tegenprestatie naar vermogen'.

2. Beleidsregels moeten worden aangepast aan het wetsvoorstel Wet maatregelen WWB dat in werking treedt per 1 januari 2015

2.1 Beleidsregels individuele inkomensvoetstuk

Naast aanpassing van de verordening langdurigheidstoelag moeten ook beleidsregels langdurigheidstoelag worden aangepast:

- alle verwijzingen naar de 'WWB' moeten worden vervangen door 'Participatiewet';
- 'individuele inkomensvoetstuk' komt in de plaats voor 'langdurigheidstoelag';
- de beoordeling van het criterium 'zicht op inkomensverbetering' moet worden aangepast;
- in de beleidsregels kan worden aangegeven welke groepen belanghebbenden niet in aanmerking komen voor individuele inkomensvoetstuk omdat betreffende groepen uitzicht hebben op inkomensverbetering.

Zie '4. Individuele inkomensvoetstuk'.

2.2 Herzien verlaging

In beleid kan beschreven worden wanneer uit de houding en gedragingen van de belanghebbende ondubbelzinnig is gebleken dat hij verplichtingen zoals bedoeld in artikel 18 lid 4 Participatiewet nakomt. Indien dat het geval is, kan het college de verlaging die is opgelegd op grond van artikel 18 lid 5, lid 6, lid 7 of lid 8 Participatiewet herzien.

Zie '1. Geüniformeerde arbeidsverplichtingen een maatregelen'.

2.3 Verlaging wegens lagere woonkosten

De gemeente kan ter invulling van artikel 27 Participatiewet beleid formuleren. Zie '5. Normen'.

2.4 Schoolverlatersverlaging

De gemeente kan ter invulling van artikel 28 Participatiewet beleid formuleren. Zie '5. Normen'.

2.5 Categoriele bijzondere bijstand - algemeen

Indien de gemeente categoriele bijzondere bijstand voor aangewezen groepen personen die de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt, chronisch zieken en gehandicapten en huishoudens met kinderen voor kosten in verband met maatschappelijke participatie en ontwikkeling voert, dan dient het beleid aangepast te worden. Deze vormen van bijzondere bijstand kunnen niet meer categoriaal worden verstrekt, doch enkel op grond van de individuele bijzondere bijstand. Zie '2. Bijzondere bijstand'.

2.6 Categoriele bijzondere bijstand - collectieve aanvullende zorgverzekering of tegemoetkoming in de premie

De inkomensgrens van 110% vervalt. Het beleid kan hierop worden aangepast. Zie '2. Bijzondere bijstand'.

2.7 Beleid tegenprestatie naar vermogen

Het college heeft de opdracht om beleid te ontwikkelen ten behoeve van het verrichten van een tegenprestatie. Zie '3. Tegenprestatie naar vermogen'.

2.8 Bewijsopdracht en aanbod tot huisbezoek

Indien het college in beleidsregels nadere regels heeft geformuleerd omtrent de bewijsopdracht van artikel 53a Participatiewet, dan moeten deze beleidsregels worden aangepast. Zie '7. Bewijsopdracht en aanbod tot huisbezoek'.

2.9 Terugvordering

Indien het college in beleidsregels de bevoegdheid tot verrekening beschrijft, dan kunnen de beleidsregels worden gewijzigd vanwege de verruiming van de verrekeningsbevoegdheid. In het beleid kan ook de mogelijkheid om terug te vorderen van een verzwegen gezinslid worden beschreven. Zie '8. Terugvordering'.

2.10 Ontheffen van plicht arbeidsinschakeling

Indien het college in beleidsregels regels heeft opgenomen over de mogelijkheid van het verlenen van ontheffingen, dan moeten deze regels worden aangepast. Zie '9. Ontheffen van plicht arbeidsinschakeling'.

3. Werkvoorschriften moeten worden aangepast aan het wetsvoorstel Wet maatregelen WWB dat in werking treedt per 1 januari 2015

3.1 Algemeen

De belangrijkste wijzigingen worden genoemd onder "1. Verordeningen moeten worden aangepast aan het wetsvoorstel Wet maatregelen WWB dat in werking treedt per 1 januari 2015" en "2. Beleidsregels moeten worden aangepast aan het wetsvoorstel Wet maatregelen WWB dat in werking treedt per 1 januari 2015".

3.2 Beleid vrijlaten van middelen

Indien in werkvoorschriften aandacht wordt besteed aan het vrijlaten van middelen moet rekening worden gehouden met het vrijlaten van de tegemoetkoming op grond van de MKOB. Zie '6. Koopkrachttegemoetkoming (MKOB)'.

4. Standaardbeschikkingen moeten worden aangepast aan het wetsvoorstel Wet maatregelen WWB dat in werking treedt per 1 januari 2015

De belangrijkste wijzigingen worden genoemd onder "1. Verordeningen moeten worden aangepast aan het wetsvoorstel Wet maatregelen WWB dat in werking treedt per 1 januari 2015" en "2. Beleidsregels moeten worden aangepast aan het wetsvoorstel Wet maatregelen WWB dat in werking treedt per 1 januari 2015".

5. Voorlichtingsmateriaal moet worden aangepast aan het wetsvoorstel Wet maatregelen WWB dat in werking treedt per 1 januari 2015

De belangrijkste wijzigingen worden genoemd onder "1. Verordeningen moeten worden aangepast aan het wetsvoorstel Wet maatregelen WWB dat in werking treedt per 1 januari 2015" en "2. Beleidsregels moeten worden aangepast aan het wetsvoorstel Wet maatregelen WWB dat in werking treedt per 1 januari 2015".

Colofon

Handreiking Modelverordening Participatiewet
Deel: Wet maatregelen WWB

Uitgave

April 2014
Programmaraad, project Implementatie Participatiewet

Tekst

Kluwer Schulinck

Auteurs

Lance op den Camp (Kluwer Schulinck)
Josan van Hoof (Kluwer Schulinck)

Meer informatie

W: www.samenvoordeklant.nl
E: pwet@samenvoordeklant.nl

Van: VNG <VNG@VNG.NL>
Verzonden: vrijdag 23 mei 2014 10:00
Aan: VNG
Onderwerp: Lbr. 14/043 - Modelverordeningen Participatiewet

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

informatiecentrum tel.
(070) 373 8393

uw kenmerk

bijlage(n)
5

Betreft
Modelverordeningen Participatiewet

ons kenmerk
ECLBR/U201400920
Lbr. 14/043

datum
23 mei 2014

Geachte heer, mevrouw,

In deze ledenbrief geven wij een toelichting op de concepten van de modelverordeningen die ter uitvoering van de Participatiewet zijn opgesteld, te weten de Modelverordening loonkostensubsidie Participatiewet, de Modelverordening individuele inkomstenstoeslag, de Modelverordening cliëntenparticipatie Participatiewet, de Model-Re-integratie Participatiewet en de Model-Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ.

Klik of kopieer de link om de gehele ledenbrief en de bijlagen te lezen:

<http://www.vng.nl/onderwerpenindex/decentralisaties-sociaal-domein/participatiewet/brieven/modelverordening>

Model-Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ

Leeswijzer modelbepalingen

- [...] of [iets] = door gemeente in te vullen, zie bijvoorbeeld artikel 4, eerste lid (variant 1), onderdeel b.
- [iets] = facultatief, zie bijvoorbeeld artikel 3.
- Ook zijn er combinaties mogelijk. Zie bijvoorbeeld de considerans voor een facultatief onderdeel waarbij, als ervoor wordt gekozen het over te nemen, ook nog iets ingevuld dient te worden.
- Ook wordt er gewerkt met varianten waaruit gekozen kan worden. Zie bijvoorbeeld artikel 10.

Nadere uitleg is opgenomen in de implementatiehandleiding, onderdeel van de bij deze modelverordening behorende ledenbrief.

De raad van de gemeente [naam gemeente];
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van [datum en nummer];
gelet op artikel 8, eerste lid, aanhef en onderdeel a, van de Participatiewet, artikel 35 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers en artikel 35 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen; gezien het advies van [naam commissie];
[overwegende dat [...]];
besluit vast te stellen de Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ [naam gemeente en eventueel jaartal].

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Begrippen

In deze verordening wordt verstaan onder:

- benadelingsbedrag: netto-uitkering waarop eerder, langer of tot een hoger bedrag een beroep wordt of is gedaan ten gevolge van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan;
- bijstandsnorm:
 - 1° toepasselijke bijstandsnorm als bedoeld in artikel 5, onderdeel c, van de Participatiewet, of
 - 2° grondslag van de uitkering als bedoeld in artikel 5 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers of artikel 5 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen voor zover sprake is van een uitkering op grond van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers of de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;
- uitkering: algemene bijstand op grond van de Participatiewet of een uitkering op grond van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers of de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen.

Artikel 2. Het besluit tot opleggen van een verlaging

In het besluit tot het opleggen van een verlaging van de uitkering als bedoeld in artikel 18, tweede, vijfde en zesde lid, van de Participatiewet, de artikelen 20 en 38, twaalfde lid, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers en de artikelen 20 en 38, twaalfde lid, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen worden in ieder geval vermeld:

- a. de reden van de verlaging;

- b. de duur van de verlaging;
- c. het bedrag of percentage waarmee de uitkering wordt verlaagd, en
- d. indien van toepassing, de reden om af te wijken van de standaardverlaging.

[Artikel 3. Horen van belanghebbende

1. Voordat een maatregel wordt opgelegd wordt een belanghebbende in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze naar voren te brengen.
2. Het horen van een belanghebbende kan achterwege blijven als:
 - a. de vereiste spoed zich daartegen verzet;
 - b. belanghebbende al eerder in de gelegenheid is gesteld zijn zienswijze naar voren te brengen en zich sindsdien geen nieuwe feiten of omstandigheden hebben voorgedaan;
 - c. het college het horen niet nodig acht voor het vaststellen van de ernst van de gedraging of de mate van verwijtbaarheid, of
 - d. belanghebbende aangeeft hiervan geen gebruik te willen maken.]

Artikel 4. Afzien van verlaging

Variant 1 (eerste lid bij opties 1 en 2)

1. Het college ziet af van een verlaging als:
 - a. elke vorm van verwijtbaarheid ontbreekt, of
 - b. de gedraging meer dan [aantal] jaar voor constatering daarvan door het college heeft plaatsgevonden.

Variant 2 (eerst lid bij optie 3)

1. Het college ziet af van een verlaging als:
 - a. elke vorm van verwijtbaarheid ontbreekt;
 - b. de gedraging meer dan drie jaar voor constatering daarvan door het college heeft plaatsgevonden en voor die gedraging een verlaging van € 340 of minder kan worden opgelegd, of
 - c. de gedraging meer dan vijf jaar voor constatering daarvan door het college heeft plaatsgevonden en voor die gedraging een verlaging van meer dan € 340 kan worden opgelegd.
2. Het college kan afzien van een verlaging als het daarvoor dringende redenen aanwezig acht.
3. Als het college afziet van een verlaging op grond van dringende redenen, wordt een belanghebbende hiervan schriftelijk op de hoogte gesteld.

Artikel 5. Ingangsdatum en tijdvak van een verlaging

1. Een verlaging wordt toegepast op de uitkering of bijzondere bijstand die is verleend met toepassing van artikel 12 van de Participatiewet over de kalendermaand volgend op de maand waarin het besluit tot het opleggen van de verlaging aan een belanghebbende is bekendgemaakt. Daarbij wordt uitgegaan van de op dat tijdstip voor die belanghebbende geldende bijstandsnorm.
 - [2. Een verlaging kan met terugwerkende kracht worden toegepast op de uitkering over de periode waarop de gedraging betrekking heeft gehad of over de periode waarin de gedraging heeft plaatsgevonden als een verlaging overeenkomstig het eerste lid niet mogelijk is omdat de uitkering is beëindigd of ingetrokken.]
 - [3. Als een verlaging niet of niet geheel ten uitvoer kan worden gelegd als gevolg van de beëindiging of intrekking van de uitkering, wordt de verlaging of dat deel van de verlaging dat nog niet is uitgevoerd, alsnog opgelegd als belanghebbende binnen de termijn, bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel b, opnieuw een uitkering ontvangt.]

Artikel 6. Berekeningsgrondslag

1. Een verlaging wordt berekend over de bijstandsnorm.
2. In afwijking van het eerste lid kan een verlaging worden toegepast op de bijzondere bijstand als:

- a. aan belanghebbende bijzondere bijstand wordt verleend met toepassing van artikel 12 van de Participatiewet, of
 - b. de verwijtbare gedraging van belanghebbende in relatie met zijn recht op bijzondere bijstand daartoe aanleiding geeft.
3. Bij toepassing van het tweede lid, onderdeel a, moet in de hoofdstukken 2, 3 en 4 'bijstandsnorm' worden gelezen als 'bijstandsnorm inclusief de op grond van artikel 12 van de Participatiewet verleende bijzondere bijstand'.
4. Bij toepassing van het tweede lid, onderdeel b, moet in de hoofdstukken 2, 3 en 4 'bijstandsnorm' worden gelezen als 'de verleende bijzondere bijstand'.

Hoofdstuk 2. Niet nakomen van de niet geüniformeerde verplichtingen met betrekking tot de arbeidsinschakeling

Artikel 7. Gedragingen Participatiewet

Gedragingen van een belanghebbende waardoor algemeen geaccepteerde arbeid niet wordt verkregen of een verplichting op grond van de artikelen 9, 9a en 55 van de Participatiewet niet of onvoldoende wordt nagekomen, worden onderscheiden in de volgende categorieën:

- a. eerste categorie: het zich niet tijdig laten registreren als werkzoekende bij het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen of het niet tijdig laten verlengen van de registratie;
- b. tweede categorie:
 - 1°. het niet of onvoldoende meewerken aan het opstellen, uitvoeren en evalueren van een plan van aanpak als bedoeld in artikel 44a van de Participatiewet;
 - 2°. het onvoldoende nakomen van verplichtingen als bedoeld in de artikelen 9, eerste lid, of 55 van de Participatiewet, voor zover het gaat om een belanghebbende jonger dan 27 jaar, gedurende vier weken na een melding als bedoeld in artikel 43, vierde en vijfde lid, van de Participatiewet, voor zover deze verplichtingen niet worden genoemd in artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet;
 - [3°. het uit houding en gedrag ondubbelzinnig laten blijken verplichtingen als bedoeld in artikel 9, eerste lid, onderdeel b, van de Participatiewet niet te willen nakomen, wat heeft geleid tot het intrekken van de ontheffing van de arbeidsplicht voor een alleenstaande ouder, bedoeld in artikel 9a, eerste lid, van de Participatiewet;]*
 - 4°. het niet of onvoldoende verrichten van een door het college opgedragen tegenprestatie naar vermogen als bedoeld in artikel 9, eerste lid, onderdeel c, van de Participatiewet;
- c. derde categorie: het niet naar vermogen proberen algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen in de gemeente van inwoning voor zover dit niet voortvloeit uit een gedraging als bedoeld in artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet.

Artikel 8. Gedragingen IOAW en IOAZ

Gedragingen van een belanghebbende waardoor algemeen geaccepteerde arbeid niet wordt verkregen of een verplichting op grond van de artikelen 37 en 38 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers of de artikelen 37 en 38 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen niet of onvoldoende wordt nagekomen, worden onderscheiden in de volgende categorieën:

- a. eerste categorie: het zich niet tijdig laten registreren als werkzoekende bij het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen of het niet tijdig laten verlengen van de registratie;
- b. tweede categorie:
 - 1°. het niet of in onvoldoende mate meewerken aan een onderzoek naar de mogelijkheden tot arbeidsinschakeling;
 - 2°. het niet of onvoldoende gebruik maken van een door het college aangeboden voorziening als bedoeld in de artikelen 36, eerste lid, en 37, eerste lid, onderdeel e, van de Wet

inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers of de artikelen 36, eerste lid, en artikel 37, eerste lid, onderdeel e, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen, voor zover dit niet heeft geleid tot het geen doorgang vinden of tot voortijdige beëindiging van die voorziening;

3°. het uit houding en gedrag ondubbelzinnig laten blijken de verplichtingen als bedoeld in artikel 37, eerste lid, onderdeel e, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers of artikel 37, eerste lid, onderdeel e, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen niet te willen nakomen, wat heeft geleid tot het intrekken van de ontheffing van de arbeidsplicht voor een alleenstaande ouder als bedoeld in artikel 38, eerste lid, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers of artikel 38, eerste lid, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;

4°. het niet of onvoldoende verrichten van een door het college opgedragen tegenprestatie naar vermogen als bedoeld in artikel 37, eerste lid, onderdeel f, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers of artikel 37, eerste lid, onderdeel f, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;

c. derde categorie:

1°. het niet naar vermogen proberen algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen;

2°. het niet aanvaarden van algemeen geaccepteerde arbeid;

3°. het door eigen toedoen niet behouden van algemeen geaccepteerde arbeid;

4°. het niet of onvoldoende gebruik maken van een door het college aangeboden voorziening gericht op arbeidsinschakeling als bedoeld in de artikelen 36, eerste lid, en 37, eerste lid, onderdeel e, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers en de artikelen 36, eerste lid, en 37, eerste lid, onderdeel e, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen, voor zover dit heeft geleid tot het geen doorgang vinden of tot voortijdige beëindiging van die voorziening.

Artikel 9. Hoogte en duur van de verlaging

De verlaging, bij gedragingen als bedoeld in de artikelen 7 en 8, wordt vastgesteld op:

- a. [percentage] van de bijstandsnorm gedurende [periode] bij gedragingen van de eerste categorie;
- b. [percentage] van de bijstandsnorm gedurende [periode] bij gedragingen van de tweede categorie;
- c. [percentage] van de bijstandsnorm gedurende [periode] bij gedragingen van de derde categorie.

Hoofdstuk 3. Niet nakomen van de geüniformeerde verplichtingen met betrekking tot de arbeidsinschakeling

Artikel 10. Duur verlaging bij schending geüniformeerde arbeidsverplichting

Variant 1

Als een belanghebbende een verplichting als bedoeld in artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet niet of onvoldoende nakomt, bedraagt de verlaging 100 procent van de bijstandsnorm gedurende:

- a. [periode (bijvoorbeeld één maand)], bij gedragingen als bedoeld in artikel 18, vierde lid, onderdeel b, f en g, van de Participatiewet;
- b. [periode (bijvoorbeeld twee maanden)], bij gedragingen als bedoeld in artikel 18, vierde lid, onderdeel a, c, d, e en h, van de Participatiewet.

Variant 2

Als een belanghebbende een verplichting als bedoeld in artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet niet of onvoldoende nakomt, bedraagt de verlaging 100 procent van de bijstandsnorm gedurende **[periode (bijvoorbeeld twee maanden)]**.

[Artikel 11. Verrekenen verlaging

1. Het bedrag van de verlaging, bedoeld in artikel 10, wordt toegepast over de maand van oplegging van de maatregel en de volgende twee maanden als bijzondere omstandigheden dit rechtvaardigen.

2. Bij een verlaging als bedoeld in artikel 10, onderdeel a, kan de verlaging worden toegepast over twee maanden waarbij zowel aan de maand van oplegging als aan de daaropvolgende maand de helft van de verlaging wordt toebedeeld.

3. Bij een verlaging als bedoeld in artikel 10, onderdeel b, kan de verlaging worden toegepast over drie maanden waarbij zowel aan de maand van oplegging als aan de twee daaropvolgende maanden een derde van de verlaging wordt toebedeeld.

4. Als sprake is van een verlaging op grond van artikel 18, vierde lid, onderdeel a, van de Participatiewet, vindt geen verrekening als bedoeld in het eerste lid plaats.]

Hoofdstuk 4. Overige gedragingen die leiden tot een verlaging

Artikel 12. Tekortschietend besef van verantwoordelijkheid

1. Een verlaging wegens tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan als bedoeld in artikel 18, tweede lid, van de Participatiewet wordt afgestemd op het benadelingsbedrag.

2. De verlaging wordt vastgesteld op:

- a. **[percentage (bijvoorbeeld 10 procent)]** van de bijstandsnorm gedurende **[periode (bijvoorbeeld één maand)]** bij een benadelingsbedrag tot **[bedrag (bijvoorbeeld € 1000)]**;
- b. **[percentage (bijvoorbeeld 20 procent)]** van de bijstandsnorm gedurende **[periode (bijvoorbeeld één maand)]** bij een benadelingsbedrag vanaf **[bedrag (bijvoorbeeld € 1000)]** tot **[bedrag (bijvoorbeeld € 2000)]**;
- c. **[percentage (bijvoorbeeld 40 procent)]** van de bijstandsnorm gedurende **[periode (bijvoorbeeld één maand)]** bij een benadelingsbedrag vanaf **[bedrag (bijvoorbeeld € 2000)]** tot **[bedrag (bijvoorbeeld € 4000)]**;
- d. **[percentage (bijvoorbeeld 100 procent)]** van de bijstandsnorm gedurende **[periode (bijvoorbeeld één maand)]** bij een benadelingsbedrag van **[bedrag (bijvoorbeeld € 4000)]** of hoger.

Artikel 13. Zeer ernstige misdragingen

Variant 1

1. Als een belanghebbende zich zeer ernstig misdraagt tegenover personen en instanties die zijn belast met de uitvoering van de Participatiewet als bedoeld in artikel 9, zesde lid, van die wet, wordt een verlaging opgelegd van **[percentage (bijvoorbeeld 50 procent)]** van de bijstandsnorm gedurende **[periode (bijvoorbeeld één maand)]**.

2. Als een belanghebbende zich zeer ernstig misdraagt tegenover het college of zijn ambtenaren, onder omstandigheden die rechtstreeks verband houden met de uitvoering van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers of Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen, wordt een verlaging opgelegd van **[percentage (bijvoorbeeld 50 procent)]** van de bijstandsnorm gedurende **[periode (bijvoorbeeld één maand)]**.

Variant 2

1. Als een belanghebbende zich zeer ernstig misdraagt tegenover personen en instanties die zijn belast met de uitvoering van de Participatiewet als bedoeld in artikel 9, zesde lid, van die wet, wordt een verlaging opgelegd van:

- a. **[percentage]** van de bijstandsnorm gedurende **[periode]**, bij het uitoefenen van fysiek geweld tegen de in het eerste lid genoemde personen;
- b. **[percentage]** van de bijstandsnorm gedurende **[periode]**, bij het uitoefenen van fysiek geweld tegen materiële zaken en bij mondelinge of schriftelijke bedreigingen gericht tegen de in het eerste lid genoemde personen.

2. Als een belanghebbende zich zeer ernstig misdraagt tegenover het college of zijn ambtenaren, onder omstandigheden die rechtstreeks verband houden met de uitvoering van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers of Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen, wordt een verlaging opgelegd van:

- a. **[percentage]** van de bijstandsnorm gedurende **[periode]** bij het uitoefenen van fysiek geweld tegen de in het tweede lid genoemde personen;
- b. **[percentage]** van de bijstandsnorm gedurende **[periode]** bij het uitoefenen van fysiek geweld tegen materiële zaken en bij mondelinge of schriftelijke bedreigingen gericht tegen de in het tweede lid genoemde personen.

Artikel 14. Niet nakomen van overige verplichtingen

Als een belanghebbende een door het college opgelegde verplichting als bedoeld in artikel 55 van de Participatiewet niet of onvoldoende nakomt, wordt een verlaging toegepast. De verlaging wordt vastgesteld op:

- a. **[percentage (bijvoorbeeld 20 procent)]** van de bijstandsnorm gedurende **[periode (bijvoorbeeld één maand)]**, bij het niet of onvoldoende nakomen van verplichtingen die strekken tot arbeidsinschakeling;
- b. **[percentage (bijvoorbeeld 20 procent)]** van de bijstandsnorm gedurende **[periode (bijvoorbeeld één maand)]**, bij het niet of onvoldoende nakomen van verplichtingen die verband houden met de aard en het doel van een bepaalde vorm van bijstand;
- c. **[percentage (bijvoorbeeld 40 procent)]** van de bijstandsnorm gedurende **[periode (bijvoorbeeld één maand)]**, bij het niet of onvoldoende nakomen van verplichtingen die strekken tot vermindering van de bijstand;
- d. **[percentage (bijvoorbeeld 100 procent)]** van de bijstandsnorm gedurende **[periode (bijvoorbeeld één maand)]**, bij het niet of onvoldoende nakomen van verplichtingen die strekken tot beëindiging van de bijstand.

Hoofdstuk 5. Samenloop en recidive

Artikel 15. Samenloop van gedragingen

1. Als sprake is van één gedraging die schending oplevert van meerdere in deze verordening of artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet genoemde verplichtingen, wordt één verlaging opgelegd. Voor het bepalen van de hoogte en duur van de verlaging wordt uitgegaan van de gedraging waarop de hoogste verlaging is gesteld.

2. Als sprake is van meerdere gedragingen die schending opleveren van één of meerdere in deze verordening of artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet genoemde verplichtingen, wordt voor iedere gedraging een afzonderlijke verlaging opgelegd. Deze verlagingen worden gelijktijdig opgelegd, tenzij dit gelet op de ernst van de gedraging, de mate van verwijtbaarheid en de omstandigheden van de belanghebbende niet verantwoord is.

3. Als sprake is van één gedraging die schending oplevert van zowel een in deze verordening of artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet genoemde verplichting als een in artikel 17, eerste lid,

van de Participatiewet genoemde verplichting, wordt geen verlaging opgelegd, voor zover voor die schending een bestuurlijke boete wordt opgelegd.

4. Als sprake is van meerdere gedragingen die schending opleveren van zowel een in deze verordening of artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet genoemde verplichting als een in artikel 17, eerste lid, van de Participatiewet genoemde verplichting, waarvoor een bestuurlijke boete kan worden opgelegd, wordt voor iedere gedraging een afzonderlijke verlaging opgelegd, tenzij dit gelet op de ernst van de gedraging, de mate van verwijtbaarheid en de omstandigheden van de belanghebbende niet verantwoord is.

Artikel 16. Recidive

1. Als een belanghebbende zich binnen twaalf maanden na bekendmaking van een besluit waarmee een verlaging is toegepast vanwege een gedraging als bedoeld in de artikelen 7, tweede of derde lid, 8, tweede of derde lid, 12, eerste lid, of 14 opnieuw schuldig maakt aan eenzelfde verwijtbare gedraging, wordt telkens de duur van de oorspronkelijke verlaging verdubbeld.

2. Als een belanghebbende zich binnen twaalf maanden na bekendmaking van een besluit waarmee een verlaging is toegepast vanwege een gedraging als bedoeld in de artikelen 7, eerste lid, 8, eerste lid of 13 opnieuw schuldig maakt aan eenzelfde verwijtbare gedraging, wordt telkens de hoogte van de oorspronkelijke verlaging verdubbeld.

3. Als een belanghebbende zich binnen twaalf maanden na bekendmaking van een besluit waarmee een verlaging is toegepast vanwege een gedraging als bedoeld in artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet, opnieuw schuldig maakt aan een verwijtbare gedraging als bedoeld in artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet, bedraagt de verlaging honderd procent van de bijstandsnorm gedurende [periode (bijvoorbeeld drie maanden)].

Hoofdstuk 6. Blijvende of tijdelijke weigering IOAW/IOAZ

Artikel 17. Samenloop bij weigeren uitkering IOAW/IOAZ

Als het college de uitkering op grond van artikel 20, eerste lid, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers of artikel 20, tweede lid, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen blijvend of tijdelijk weigert en de gedraging die tot deze weigering heeft geleid tevens op grond van deze verordening tot een verlaging zou kunnen leiden, blijft een verlaging ter zake van die gedraging achterwege.

Hoofdstuk 7. Slotbepalingen

Artikel 18. Intrekken oude verordening

De [citeertitel 'oude' afstemmingsverordening] wordt ingetrokken.

Artikel 19. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2015.

2. Deze verordening wordt aangehaald als: Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ [naam gemeente en eventueel jaartal].

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van [datum].

De voorzitter,

De griffier,

Toelichting

Algemeen

Rechten en plichten in de Participatiewet

De gemeente heeft een verantwoordelijkheid met betrekking tot de invulling van de rechten en plichten van bijstandsgerechtigden. Mede gelet op de rechtszekerheid van een bijstandsgerechtigde moet het gemeentelijk beleid vastgelegd worden in een verordening. Rechten en plichten zijn echter twee kanten van één medaille. Het recht op algemene bijstand is altijd verbonden aan de plicht zich in te zetten om weer onafhankelijk te worden van de uitkering.

Artikel 18, eerste lid, van de Participatiewet spreekt over het afstemmen van de bijstand en de daaraan verbonden verplichtingen op de omstandigheden, mogelijkheden en middelen van een belanghebbende. In deze bepaling wordt benadrukt dat het vaststellen van de hoogte van de uitkering en de daaraan verbonden verplichtingen voor bijstandsgerechtigden maatwerk is. Daarbij moet recht worden gedaan aan de individuele situatie en de persoonlijke omstandigheden van bijstandsgerechtigden. Artikel 18, tweede lid, van de Participatiewet legt een directe koppeling tussen de rechten en plichten van uitkeringsgerechtigden: het recht op een uitkering is altijd verbonden aan de plicht zich in te zetten om weer onafhankelijk te worden van de uitkering. Dit betekent dat de vaststelling van de hoogte van de uitkering niet alleen afhangt van de toepasselijke uitkeringsnorm en de beschikbare middelen van de bijstandsgerechtigde, maar ook van de mate waarin de verplichtingen worden nagekomen. De inspanningen die van de bijstandsgerechtigde naar vermogen kunnen worden verwacht, spelen ook een rol.

Wanneer het college tot het oordeel komt dat een bijstandsgerechtigde zijn verplichtingen niet of in onvoldoende mate nakomt, verlaagt het de uitkering. Er is dus geen sprake van een bevoegdheid, maar van een verplichting. Alleen wanneer iedere vorm van verwijtbaarheid ontbreekt, ziet het college af van een dergelijke verlaging. Het college moet niettemin bij de vaststelling van de verlaging rekening houden met de persoonlijke omstandigheden en de individueel vastgestelde verplichtingen. Het college kan dan ook van een verlaging afzien als het college daartoe zeer dringende redenen aanwezig acht.

Met ingang van 1 januari 2015 zijn in artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet geüniformeerde arbeidsverplichtingen opgenomen. Voor schending van deze verplichting geldt dat de bijstand in beginsel moet worden verlaagd met honderd procent gedurende één tot drie maanden. In de verordening de duur van de verlaging vastgelegd (artikel 18, vijfde lid, van de Participatiewet).

Is afgezien van een verlaging wegens het ontbreken van elke vorm van verwijtbaarheid, dan is het niet mogelijk om bij toepassing van bepalingen ten aanzien van recidive deze gedraging mee te tellen. Is vanwege de afstemming op grond van artikel 18, eerste lid, van de Participatiewet of vanwege dringende redenen afgezien van het opleggen van een verlaging, dan is daarin geen reden gelegen om de betreffende gedraging buiten beschouwing te laten in geval van recidive.

Het college beoordeelt uiterlijk drie maanden na de datum van de beschikking of de omstandigheden en het gedrag van belanghebbende aanleiding geven de beslissing te herzien (artikel 18, derde lid, van de Participatiewet). Bij een dergelijke herbeoordeling hoeft niet opnieuw een besluit te worden genomen, waarbij alle feiten en omstandigheden opnieuw tegen het licht worden gehouden. Het heeft slechts als doel vast te stellen of belanghebbende tussentijds (binnen de periode waarover de verlaging zich uitstrekt) blijkt heeft gegeven van een zodanige gedragsverandering of dat sprake is van een zodanige wijziging van omstandigheden, dat aanleiding bestaat de eerder opgelegde verlaging in

zwaarte of duur bij te stellen.¹ Artikel 18, derde lid, van de Participatiewet is naar oordeel van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid niet van toepassing als sprake is van schending van een van de geüniformeerde arbeidsverplichtingen (artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet). Ten aanzien van geüniformeerde arbeidsverplichtingen is artikel 18, elfde lid, van de Participatiewet van toepassing. Verschil tussen artikel 18, derde lid, en artikel 18, elfde lid, van de Participatiewet is dat artikel 18, elfde lid, pas wordt toegepast als belanghebbende daarom vraagt.

Een verlaging krachtens de afstemmingsverordening is een punitieve sanctie voor zover de verlaging wordt opgelegd omdat belanghebbende zich zeer ernstig heeft misdragen.² Als een betreffende gedraging ook een strafbaar feit oplevert, kan belanghebbende hier strafrechtelijk voor worden vervolgd. Deze verlaging en de strafvervolging kunnen alleen naast elkaar bestaan als sprake is van juridisch te onderscheiden feiten. Bijvoorbeeld: belanghebbende beledigt opzettelijk een ambtenaar. Strafrechtelijk gezien kan een geldboete worden opgelegd of een gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden. Daarnaast is sprake van zich zeer ernstig misdragen zoals bedoeld in artikel 9, zesde lid, van de Participatiewet op grond waarvan de bijstand kan worden verlaagd.

In andere gevallen waarin een verlaging wordt opgelegd krachtens de afstemmingsverordening is sprake van een reparatoire sanctie (bijvoorbeeld bij schending arbeidsverplichting). Als een betreffende gedraging ook een strafbaar feit oplevert, kan belanghebbende hier strafrechtelijk voor worden vervolgd. De verlaging en de strafvervolging kunnen naast elkaar bestaan omdat het hier gaat om een reparatoire maatregel en een punitieve sanctie.

Afstemmen in de IOAW en de IOAZ

Sinds 1 juli 2010 heeft het college de mogelijkheid een uitkering op grond van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (hierna: IOAW) of Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (hierna: IOAZ) te verlagen of te weigeren als een belanghebbende de aan het recht op uitkering verbonden verplichtingen niet of onvoldoende nakomt (artikel 20 van de IOAW en artikel van de 20 IOAZ). Het gemeentelijk beleid moet vastgelegd worden in een verordening (artikel van de 35 IOAW en artikel 35 van de IOAZ).

De verlaging van de uitkering komt in de plaats van het boeten- en maatregelenregime, waarbij moet worden opgemerkt dat de mogelijkheid om een boete op te leggen al per 1 januari 2010 was vervallen.

Niet verlenen van medewerking

Het niet verlenen van medewerking zal niet snel aanleiding geven tot verlaging van de bijstand. Het belangrijkste voorbeeld van de medewerkingsplicht is het toestaan van een huisbezoek. In de praktijk zal het niet toestaan van een huisbezoek echter leiden tot beëindiging of intrekking van het recht op bijstand omdat het recht op bijstand niet kan worden vastgesteld. Het verlagen van de bijstand is in dat geval niet aan de orde. Het niet voldoen aan een oproep om op een bepaalde plaats en tijd te verschijnen in verband met arbeidsinschakeling valt ook onder het niet voldoen aan de medewerkingsplicht. In de praktijk betreft het echter veelal oproepen voor gesprekken om bepaalde inlichtingen te verstrekken zodat het niet verschijnen dan wordt gezien als het niet nakomen van de inlichtingenplicht. Daarom is ervoor gekozen het niet verlenen van medewerking zoals bedoeld in artikel 17, tweede lid, van de Participatiewet niet als verlagingwaardige gedraging op te nemen in deze verordening.

¹ CRvB 19-04-2011, nr. 10/4882 WWB, ECLI:NL:CRVB:2011:BQ3002.

² CRvB 31-12-2007, nrs. 06/4510 WWB, ECLI:NL:CRVB:2007:BC1811, CRvB 29-07-2008, nrs. 07/2262 WWB e.a., ECLI:NL:CRVB:2008:BD9023, CRvB 19-08-2008, nrs. 07/2416 WWB e.a., ECLI:NL:CRVB:2008:BE8919 en CRvB 19-01-2010, nr. 08/1012 WWB, ECLI:NL:CRVB:2010:BL0052.

Schenden van de inlichtingenplicht

De bestuurlijke boete is per 1 januari 2013 opnieuw ingevoerd in de Wet werk en bijstand (hierna: WWB) (thans: Participatiewet), IOAW en IOAZ. Deze moet worden opgelegd bij een schending van de inlichtingenplicht en komt in de plaats van de verlaging van de bijstand.

[Verrekening bestuurlijke boete bij recidive

De Participatiewet verplicht in een verordening nadere regels te stellen over de bevoegdheid de beslagvrije voet tijdelijk buiten werking te stellen bij verrekening van de recidiveboete. Gemeenten hebben daarmee de ruimte een afweging te maken van situaties of omstandigheden waarin het buiten werking stellen van de beslagvrije voet niet proportioneel wordt geacht. Het is mogelijk deze regels onder te brengen in de afstemmingsverordening. De gemeenteraad heeft er echter voor gekozen deze regels niet in deze verordening op te nemen omdat deze verordening een gecombineerde Participatiewet, IOAW en IOAZ afstemmingsverordening is. De regels over de bevoegdheid om de beslagvrije voet tijdelijk buiten werking te stellen bij verrekening van de recidiveboete zijn neergelegd in de [citeertitel verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive].]

Artikelsgewijze toelichting

Enkel die bepalingen die nadere toelichting behoeven worden hier behandeld.

Artikel 1. Begrippen

Begrippen die al zijn omschreven in de Participatiewet, de IOAW, de IOAZ, de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) of de Gemeentewet worden niet afzonderlijk gedefinieerd in deze verordening. Deze zijn vanzelfsprekend van toepassing op deze verordening.

Bijstandsnorm

Onder de 'bijstandsnorm' wordt in deze verordening verstaan de in de situatie van belanghebbende geldende bijstandsnorm. Dit is de toepasselijke norm, vermeerderd met toeslagen, en verminderd met verlagingen, alles inclusief vakantietoeslag. Voor zover sprake is van een uitkering op grond van de IOAW of de IOAZ wordt onder bijstandsnorm verstaan de toepasselijke grondslag zoals bedoeld in artikel 5 van de IOAW en artikel 5 van de IOAZ.

Benadelingsbedrag

Het benadelingsbedrag is de netto-uitkering waarop eerder, langer of tot een hoger bedrag een beroep wordt of is gedaan ten gevolge van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan. Voor het bepalen van het benadelingsbedrag wordt uitgegaan van het nettobedrag van de uitkering, zoals ook het geval is bij het benadelingsbedrag in het kader van de bestuurlijke boete.³

Artikel 2. Het besluit tot opleggen van een verlaging

Het verlagen van een uitkering op grond van deze verordening vindt plaats door middel van een besluit. Tegen dit besluit kan een belanghebbende bezwaar en beroep indienen. In dit artikel is aangegeven wat in het besluit in ieder geval moet worden vermeld. Deze eisen vloeien rechtstreeks voort uit de Awb en dan vooral uit het motiveringsvereiste. Het motiveringsvereiste houdt onder andere in dat een besluit kenbaar is en van een deugdelijke motivering is voorzien.

Artikel 4. Afzien van verlaging

Afzien van verlagen

³ Kamerstukken II 2011/12, 33 207, nr. 3, blz. 43.

Het afzien van het opleggen van een verlaging "indien elke vorm van verwijtbaarheid ontbreekt", is overgenomen uit artikel 18, negende lid, van de Participatiewet, respectievelijk artikel 20, derde lid, van de IOAW en artikel 20, derde lid, van de IOAZ. Aangenomen moet worden dat hiervan uitsluitend sprake is bij evidente afwezigheid van verwijtbaarheid.⁴ Het is aan het college te beoordelen of elke vorm van verwijtbaarheid ontbreekt aan het betreffende gedrag. Is vanwege de afwezigheid van elke vorm van verwijtbaarheid afgezien van een verlaging, dan is het niet mogelijk om bij toepassing van recidive deze gedraging mee te tellen (zie artikel 16 van deze verordening). Is vanwege de afstemming op grond van artikel 18, eerste lid, van de Participatiewet van een verlaging afgezien dan is daarin geen reden gelegen om de betreffende gedraging buiten beschouwing te laten in geval van recidive.

Een andere reden om af te zien van het opleggen van een verlaging is dat de gedraging te lang geleden heeft plaatsgevonden (verjaring). Omwille van de effectiviteit ("lik op stuk") is het nodig dat een verlaging spoedig nadat de gedraging heeft plaatsgehad, wordt opgelegd.

Nadere toelichting als ervoor gekozen wordt geen verlaging op te leggen voor gedragingen die langer dan een jaar geleden hebben plaatsgevonden

Om deze reden regelt artikel 4, eerste lid, onderdeel b, van deze verordening dat het college geen verlagingen oplegt voor gedragingen die langer dan één jaar geleden hebben plaatsgevonden. Dit heeft tevens als voordeel dat een uitkeringsgerechtigde niet te lang in onzekerheid wordt gehouden over de vraag of het college overgaat tot het opleggen van een verlaging.

Nadere toelichting als ervoor gekozen wordt geen verlaging op te leggen voor gedragingen die langer dan drie jaar geleden hebben plaatsgevonden

Het college kan geen verlaging opleggen voor gedragingen die langer dan drie jaar geleden hebben plaatsgevonden. Hiermee wordt aangesloten bij de vervaltermijn zoals genoemd in artikel 5:45, tweede lid, van de Awb. Op grond van dat artikellid vervalt de bevoegdheid tot het opleggen van een bestuurlijke boete drie jaar nadat de overtreding heeft plaatsgevonden als een bestuurlijke boete van € 340 of minder kan worden opgelegd. Deze verjaringstermijn laat overigens onverlet dat het vanuit het oogpunt van effectiviteit ("lik op stuk") nastrevenswaardig wordt geacht zo spoedig mogelijk een verlaging op te leggen nadat de gedraging heeft plaatsgevonden. Dat heeft bovendien als voordeel dat een uitkeringsgerechtigde niet te lang in onzekerheid wordt gehouden over de vraag of de gemeente overgaat tot het opleggen van een verlaging.

Nadere toelichting als ervoor gekozen wordt geen verlaging op te leggen voor gedragingen die langer dan drie of vijf jaar geleden hebben plaatsgevonden

Het college kan geen verlaging opleggen voor gedragingen die langer dan drie of vijf jaar geleden hebben plaatsgevonden. De vervaltermijn is afhankelijk van de hoogte van de afstemming. Hiermee wordt aangesloten bij de vervaltermijnen zoals genoemd in artikel 5:45, tweede lid, van de Awb. De bevoegdheid tot het afstemmen vervalt na drie jaar nadat de overtreding heeft plaatsgevonden als een verlaging van € 340 of minder kan worden opgelegd. De bevoegdheid tot het afstemmen vervalt na vijf jaar nadat de overtreding heeft plaatsgevonden als een verlaging van meer dan € 340 kan worden opgelegd. Deze verjaringstermijn laat overigens onverlet dat het vanuit het oogpunt van effectiviteit ("lik op stuk") nastrevenswaardig wordt geacht zo spoedig mogelijk een verlaging op te leggen nadat de gedraging heeft plaatsgevonden. Dat heeft bovendien als voordeel dat een uitkeringsgerechtigde niet te lang in onzekerheid wordt gehouden over de vraag of de gemeente overgaat tot het opleggen van een verlaging.

Afzien van verlagen in verband met dringende redenen

⁴ CRvB 24-07-2001, nr. 99/1857 NABW, ECLI:NL:CRVB:2001:AD4887.

In het tweede lid is geregeld dat kan worden afgezien van het opleggen van een verlaging als daarvoor dringende redenen aanwezig zijn. De verordening stelt een algemene verplichting tot het opleggen van een verlaging voorop. Uitzonderingen moeten echter mogelijk zijn als voor de belanghebbende onaanvaardbare consequenties zouden optreden. Uit het woord "dringend" blijkt dat er wel iets heel bijzonders en uitzonderlijks aan de hand moet zijn, wil een afwijking van het algemene principe gerechtvaardigd zijn. Wat dringende redenen zijn, is afhankelijk van de concrete situatie en kan dus niet op voorhand worden vastgelegd. Er kan worden gedacht aan enerzijds een mindere mate van verwijtbaarheid ten aanzien van de gedraging en anderzijds aan de financiële of sociale gevolgen voor belanghebbende en/of diens gezin. Daarbij moet worden opgemerkt dat ernstige financiële gevolgen op zichzelf geen reden zijn om van een verlaging af te zien, omdat dit inherent is aan het verlagen van een uitkering.

Afzien verlagen ook mogelijk bij geüniformeerde arbeidsverplichtingen

De wet schrijft bij overtreding van een geüniformeerde arbeidsverplichting een afstemming voor van honderd procent van de bijstand gedurende één tot drie maanden. Op grond van artikel 18, tiende lid, van de Participatiewet moet het college een op te leggen maatregel of een opgelegde maatregel afstemmen op de omstandigheden van een belanghebbende en diens mogelijkheden om middelen te verwerven. Dit als - volgens het college - dringende redenen daartoe noodzakelijk, gelet op bijzondere omstandigheden. Op grond van bijzondere omstandigheden kan het college besluiten de maatregel op een lager niveau, voor een kortere duur of op nul vast te stellen.

Schriftelijke mededeling in verband met recidive

Het doen van een schriftelijke mededeling in een beschikking dat het college afziet van het opleggen van een verlaging wegens dringende redenen is van belang in verband met eventuele recidive (artikel 4, derde lid). Het opleggen van een verlaging bij recidive is geregeld in artikel 16.

Artikel 5. Ingangsdatum en tijdvak van een verlaging

Het verlagen van de uitkering die in de nabije toekomst wordt verstrekt, is de gemakkelijkste methode van het opleggen van een verlaging. Dan hoeft niet te worden overgegaan tot herziening van de uitkering en terugvordering van het te veel betaalde bedrag. In de praktijk zal dit meestal inhouden dat een verlaging wordt opgelegd met ingang van de eerste dag van de kalendermaand, die volgt op de kalendermaand waarin het besluit bekend is gemaakt. Voor de berekening van de hoogte van de verlaging moet worden uitgegaan van de voor die maand geldende bijstandsnorm.

Nadere toelichting als het tweede lid wordt overgenomen.

[Verlagen met terugwerkende kracht (tweede lid)

Het is niet altijd mogelijk om een lopende uitkering af te stemmen. In die gevallen kan de verlaging met terugwerkende kracht te worden toegepast. Het afstemmingsbesluit dat in dat geval wordt genomen, is een bijzondere vorm van herziening van de uitkering. Het besluit leidt namelijk tot te veel verstrekte uitkering. De uitkering die op grond van het afstemmingsbesluit te veel is verstrekt kan met toepassing van artikel 58, tweede lid, onderdeel a, van de Participatiewet, respectievelijk artikel 25, tweede lid, van de IOAW en van de IOAZ, worden teruggevorderd. Afstemming met terugwerkende kracht is echter niet altijd mogelijk. Als alle uitkering over de betreffende periode is ingetrokken en teruggevorderd, resteert er niets meer om af te stemmen. Is geen duidelijke datum te koppelen aan de gedraging van een belanghebbende of is de verlaging het gevolg van een gedraging voorafgaande aan de aanvraag, dan is verlagen met terugwerkende kracht evenmin mogelijk en kan de verlaging uitsluitend naar de toekomst toe worden toegepast. Denk bijvoorbeeld aan het nalaten om voldoende te solliciteren.]

Nadere toelichting als het derde lid wordt overgenomen.

[Verlaging uitvoeren op nieuwe uitkering (derde lid)

Een verlaging kan niet los worden gezien van het recht op bijstand. Het opleggen van een verlaging is niet mogelijk als een belanghebbende geen recht op bijstand (meer) heeft.⁵ Als een verlaging niet of niet geheel ten uitvoer kan worden gelegd als gevolg van de beëindiging of intrekking van de uitkering, is het ook mogelijk om de verlaging of dat deel van de verlaging dat nog niet is uitgevoerd, alsnog op te leggen als belanghebbende binnen een bepaalde termijn na beëindiging van de uitkering opnieuw een uitkering op grond van de wet ontvangt. Het college moet wel rekening houden met de vervaltermijn voor het opleggen van een maatregel zoals bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel b.

Een dergelijke maatregel kan vanwege de samenhang met het recht op bijstand niet bij voorbaat worden opgelegd. Het college moet bij het opnieuw toekennen van het recht op bijstand beoordelen in hoeverre er nog aanleiding bestaat om een verlaging toe te passen. Pas dan is sprake van een afstemmingsbesluit en staat de mogelijkheid van bezwaar tegen de maatregel open.⁶]

Artikel 6. Berekeningsgrondslag

Bijstandsnorm

In het eerste lid is het uitgangspunt vastgelegd dat een verlaging wordt berekend over de bijstandsnorm. Onder de bijstandsnorm wordt verstaan de wettelijke norm, inclusief gemeentelijke toeslag of verlaging en inclusief vakantietoeslag. Bij een uitkering op grond van de IOAW of de IOAZ wordt gekeken naar de grondslag als bedoeld in artikel 5 van de IOAW respectievelijk van de IOAZ.

Bijzondere bijstand

In het tweede lid is bepaald dat een verlaging ook kan worden toegepast op de bijzondere bijstand als aan een belanghebbende bijzondere bijstand wordt verleend met toepassing van artikel 12 van de Participatiewet. Personen tussen de 18 en 21 jaar ontvangen een lage jongerennorm, die indien noodzakelijk wordt aangevuld door middel van aanvullende bijzondere bijstand in de kosten van levensonderhoud. Als een verlaging uitsluitend op de lage jongerennorm wordt opgelegd, zou dit leiden tot rechtsongelijkheid ten opzichte van de 21-jarigen. Daarom is in het derde lid, onderdeel a, geregeld dat de berekeningsgrondslag in dat geval bestaat uit de bijstandsnorm inclusief de verleende bijzondere bijstand op grond van artikel 12 van de Participatiewet.

Op grond van het tweede lid, onderdeel b, is het mogelijk dat het college in incidentele gevallen een verlaging oplegt over de bijzondere bijstand. Er moet dan wel een verband bestaan tussen de gedraging van een belanghebbende en zijn recht op bijzondere bijstand. Een verlaging kan uitsluitend worden opgelegd als daadwerkelijk bijzondere bijstand is verstrekt.

De verordening biedt geen ruimte om een verlaging toe te passen op een individuele inkomensvoet.

Artikel 7. Gedragingen Participatiewet

De artikelen 7 en 9 moeten in onderlinge samenhang worden gelezen. In artikel 7 worden schendingen van verplichtingen uit de Participatiewet geformuleerd. De verwijtbare gedragingen die zijn genoemd in artikel 7 zijn ondergebracht in categorieën. Aan die categorieën wordt in artikel 9 een gewicht toegekend in de vorm van een verlagingpercentages. De categorieën zijn gerangschikt naar toenemende zwaarte. Een gedraging wordt ernstiger geacht naarmate de gedraging meer concrete gevolgen heeft voor het niet verkrijgen of behouden van betaalde arbeid.

Niet of onvoldoende nakomen van verplichtingen

⁵ CRvB 07-08-2012, nr. 10/3435 WWB, ECLI:NL:CRVB:2012:BX3978.

⁶ CRvB 08-09-2009, nrs. 07/6337 WWB e.a., ECLI:NL:CRVB:2009:BJ7732 en CRvB 07-12-2010, nr. 09/1094 WWB, ECLI:NL:CRVB:2010:BO6721.

De verwijtbare gedragingen omvatten zowel het niet als het onvoldoende nakomen van diverse verplichtingen. Artikel 18, tweede lid, van de WWB zoals dat luidde vóór 1 januari 2015 bepaalt dat het college moest afstemmen als een belanghebbende de verplichtingen "niet of onvoldoende nakomt". Met het huidige artikel 18, tweede lid, van de Participatiewet wordt dit gewijzigd in "het niet nakomen van de verplichtingen". Het woord "onvoldoende" valt hiermee weg. Gemeend wordt dat de wetgever hiermee echter geen inhoudelijke wijziging heeft beoogd en dat dit moet worden gelezen als het niet of onvoldoende nakomen van verplichtingen. Om onduidelijkheid hierover te voorkomen is daarom in artikel 7 neergelegd dat sprake is van een verwijtbare gedraging bij het niet of onvoldoende nakomen van de verplichtingen.

Het niet naar vermogen proberen algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen (onderdeel c)

Deze verwijtbare gedraging is niet aan de orde voor zover het gaat om het niet naar vermogen proberen te verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid als dit het gevolg is van een gedraging zoals bedoeld in artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet. In artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet staan de geüniformeerde arbeidsverplichtingen. Voor schending van een geüniformeerde arbeidsverplichting geldt een apart afstemmingsregime: verlaging van de bijstand met honderd procent gedurende een in de afstemmingsverordening vastgelegde duur van ten minste een maand en ten hoogste drie maanden (artikel 18, vijfde lid, van de Participatiewet). In deze verordening is de duur vastgelegd in artikel 10.

Er is dus geen sprake van een verwijtbare gedraging zoals bedoeld in artikel 7, derde lid, als het niet naar vermogen proberen te verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid voortvloeit uit een gedraging zoals bedoeld in artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet zoals:

- het niet verkrijgen of niet behouden van kennis en vaardigheden die noodzakelijk zijn voor het verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid, en
- het belemmeren van het verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid door kleding, gebrek aan persoonlijke verzorging en gedrag.

Inspanningen in eerste vier weken na de melding

De plicht tot arbeidsinschakeling geldt vanaf datum melding (zie artikel 9, eerste lid, van de Participatiewet). Specifiek voor personen jonger dan 27 jaar geldt dat zij worden beoordeeld op hun inspanningen in de eerste vier weken na de melding (artikel 43, vierde en vijfde lid, van de Participatiewet). Is geen enkele inspanning verricht, dan bestaat op grond van artikel 13, tweede lid, onderdeel d, van de Participatiewet geen recht op bijstand. Zijn er wel inspanningen verricht, maar naar het oordeel van het college onvoldoende, dan verlaagt het college de uitkering. De verlaging kan in principe al worden toegepast op basis van de grondslagen zoals genoemd in artikel 6 van deze verordening. Een aparte grondslag is strikt genomen niet noodzakelijk. Het zou wellicht zelfs tot verwarring kunnen leiden als het bijvoorbeeld gaat om een belanghebbende die in de vijfde of zesde week na de melding de fout in gaat. Desalniettemin is het niet of onvoldoende verrichten van inspanningen vanwege de herkenbaarheid toch als aparte gedraging genoemd opgenomen in de afstemmingsverordening (zie artikel 7, tweede lid, onderdeel b).

Artikel 8. Gedragingen IOAW en IOAZ

De artikelen 8 en 9 moeten in onderlinge samenhang worden gelezen. In artikel 8 worden schendingen van verplichtingen uit de IOAW en IOAZ geformuleerd. De verwijtbare gedragingen die zijn genoemd in artikel 8, zijn ondergebracht in categorieën. Aan die categorieën wordt in artikel 9 een gewicht toegekend in de vorm van een verlagingspercentage. De categorieën zijn gerangschikt naar toenemende zwaarte. Een gedraging wordt ernstiger geacht naarmate de gedraging meer concrete gevolgen heeft voor het niet aanvaarden, verkrijgen of behouden van betaalde arbeid.

Artikel 9. Hoogte en duur van de verlaging

Zie voor de verlagingswaardige gedragingen de toelichting bij de artikelen 7 en 8.

Nadere toelichting als gekozen wordt voor het 'lichte' regime.

Er is gekozen voor een afstemmingsregime bij gedragingen zoals bedoeld in de artikelen 7 en 8 dat afwijkt van de maatregel bij schending van de geüniformeerde arbeidsverplichtingen als bedoeld in artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet. Dit ondanks dat enkele van de in de artikelen 7 en 8 genoemde gedragingen verwant zijn aan de geüniformeerde arbeidsverplichtingen.

Nadere toelichting als gekozen wordt voor het 'zware' regime.

Met de Wet Maatregelen WWB zijn geüniformeerde arbeidsverplichtingen en bijbehorende maatregelen geïntroduceerd. Zie artikel 18, vierde en vijfde lid, van de Participatiewet. Er is voor gekozen bij de zwaarte van de afstemming aan te sluiten bij de forse maatregelen voor het schenden van geüniformeerde arbeidsverplichtingen. Dit omwille van eenvoud en duidelijkheid. Bovendien zijn diverse geüniformeerde arbeidsverplichtingen verwant aan de gedragingen als bedoeld in de artikelen 7 en 8 van deze verordening.

Artikel 10. Duur verlaging bij schending geüniformeerde arbeidsverplichting

De eerste keer dat het college een verwijtbaar niet naleven van een geüniformeerde arbeidsverplichting vaststelt, bedraagt de verlaging honderd procent van de bijstandsnorm gedurende een bij deze verordening vastgestelde periode (artikel 18, vijfde lid, eerste volzin, van de Participatiewet).

Nader toelichting als gekozen wordt voor variant 1

Bij het vaststellen van de duur van de verlaging is de ernst van de gedraging leidend. Voor lichte overtredingen (overtreding van de in artikel 18, vierde lid, onderdeel b, f en g, van de Participatiewet genoemde verplichtingen) bedraagt de duur [periode]. Voor zware overtredingen (overtreding van de in artikel 18, vierde lid, onderdeel a, c, d, e en h, van de Participatiewet) bedraagt de duur [periode].

[Artikel 11. Verrekenen verlaging

Het college heeft de mogelijkheid bij verlaging van de bijstand wegens schending van een geüniformeerde arbeidsverplichting, de verlaging te verrekenen. Dit over de maand van oplegging van de maatregel en ten hoogste over de twee volgende maanden. Over de eerste maand moet minimaal een derde van het bedrag van de verlaging worden verrekend (artikel 18, vijfde lid, tweede volzin, van de Participatiewet). Wanneer belanghebbende tot inkeer komt, wordt de verlaging stopgezet en ontvangt belanghebbende weer de volledige uitkering (artikel 18, elfde lid, van de Participatiewet). Het gaat hier om een facultatieve bepaling.

Verrekenen bij bijzondere omstandigheden

Er is voor gekozen gebruik te maken van de mogelijkheid tot het verrekenen van het bedrag van de verlaging bij een eerste schending van een geüniformeerde arbeidsverplichting (of een herhaalde schending buiten de recidivetermijn) als bijzondere omstandigheden dit rechtvaardigen. Hierbij kan worden gedacht aan:

- vergroting schuldenproblematiek;*
- (dreigende) huisuitzetting;*
- afsluiting van gas en elektriciteit.*

De maand van oplegging

In het eerste, tweede en derde lid wordt gesproken over de "maand van oplegging". Deze term is overgenomen uit artikel 18, vijfde lid, van de Participatiewet. Met de "maand van oplegging" wordt in deze verordening bedoeld: de maand waarin het besluit aan belanghebbende is bekend gemaakt.

Toedeling over twee maanden bij lichte overtredingen

Is sprake van een lichte overtreding van een geüniformeerde arbeidsverplichting, dan kan worden verrekend over twee maanden. Van een lichte overtreding is sprake bij schending van een gedraging zoals bedoeld in artikel 18, vierde lid, onderdelen b, f en g, van de Participatiewet. Bij een dergelijke overtreding wordt de bijstand verlaagd met honderd procent gedurende [periode]. Aan de maand van oplegging en aan de daaropvolgende maand wordt de helft van het bedrag van de verlaging wordt toebedeeld. Dit betekent dat in de maand van oplegging van de maatregel en de daaropvolgende maand de inhouding in beginsel vijftig procent bedraagt (artikel 11, tweede lid, van deze verordening).

Toedeling over drie maanden bij zware overtredingen

Is sprake van een zware overtreding van een geüniformeerde arbeidsverplichting, dan kan worden verrekend over drie maanden. Van een zware overtreding is sprake bij schending van een gedraging zoals bedoeld in artikel 18, vierde lid, onderdeel a, c, d, e en h, van de Participatiewet. Bij een dergelijke overtreding wordt de bijstand verlaagd met honderd procent gedurende [periode]. Aan de maand van oplegging en aan de twee daaropvolgende maanden wordt een derde van het bedrag van de verlaging wordt toebedeeld. Dit betekent dat in de maand van oplegging van de maatregel en de daaropvolgende maanden de inhouding in beginsel 66,67 procent bedraagt (artikel 11, derde lid, van deze verordening).

Geen verrekening bij niet aanvaarden of behouden algemeen geaccepteerde arbeid

In het vierde lid is bepaald dat als sprake is van een verlaging op grond van artikel 18, vierde lid, onderdeel a, van de Participatiewet, geen verrekening plaatsvindt zoals bedoeld in artikel 11, eerste lid. Het betreft het niet aanvaarden of behouden van algemeen geaccepteerde arbeid. Deze keuze is gebaseerd op de zwaarte van de gedraging.

Geen verrekening bij recidive

Is sprake van een tweede of volgende schending van een geüniformeerde arbeidsverplichting binnen de recidivetermijn, dan is verrekenen van de maatregel niet mogelijk. Artikel 11 bepaalt immers dat verrekenen uitsluitend mogelijk is bij een gedraging zoals bedoeld in artikel 10 van deze verordening én als sprake is van bijzondere omstandigheden. Recidive is niet geregeld in artikel 10, maar in artikel 16, derde lid, van deze verordening en artikel 18, zesde, zevende en achtste lid, van de Participatiewet. Daarom is verrekenen bij recidive niet mogelijk.

Geen verrekening bij maatregel wegens schending andere gedragingen

Verrekening bij maatregelen voor schendingen van andere gedragingen dan de geüniformeerde arbeidsverplichtingen, is niet mogelijk. Dit volgt uit artikel 11 van deze verordening en artikel 18, vijfde lid, van de Participatiewet.]

Artikel 12. Tekortschietend besef van verantwoordelijkheid

Aan de Participatiewet ligt het beginsel ten grondslag dat iedereen in eerste instantie in zijn eigen bestaan (skosten) dient te voorzien. Pas wanneer dat niet mogelijk is, kan men een beroep doen op bijstand. Hoofdregel is dus dat iedereen alles zal moeten doen en nalaten om een beroep op bijstand te voorkomen. Leidt een gedraging ertoe dat belanghebbende eerder, langer of voor een hoger bedrag is aangewezen op bijstand, dan is veelal sprake van een tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan. Hiervan is in ieder geval sprake bij de volgende gedragingen (als die er toe leiden dat belanghebbende eerder, langer of voor een hoger bedrag is aangewezen op bijstand):

- het te snel interen van vermogen;
- het door eigen schuld verliezen van het recht op een uitkering;
- het door eigen schuld te laat aanvragen van een voorliggende voorziening.

Het door eigen toedoen niet behouden van algemeen geaccepteerde arbeid moet worden aangemerkt als een geüniformeerde arbeidsverplichting (zie de artikelen 9, eerste lid, onderdeel a, en 18, vierde lid, onderdeel g, van de Participatiewet). Is sprake van het door eigen toedoen niet behouden van algemeen geaccepteerde arbeid, dan moet afstemming plaatsvinden volgens de regels van artikel 18 van de Participatiewet en artikel 10 en 16, derde lid, van deze verordening.

Op grond van artikel 12 van deze verordening kan een verlaging worden opgelegd wegens het betonen van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan. De ernst van de gedraging komt tot uitdrukking in de hoogte van het benadelingsbedrag. Dat is in dit geval het gedeelte van de uitkering waarop eerder, langer of tot een hoger bedrag een beroep wordt gedaan.

Bijstand in de vorm van een geldlening

Als sprake is van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid kan het college tevens besluiten de bijstand in de vorm van een geldlening te verstrekken. Dit volgt uit artikel 48, tweede lid, onderdeel b, van de Participatiewet. Als het college besluit beide instrumenten te gebruiken (leenbijstand én verlaging) moet het wel voldoende acht slaan op het totale effect hiervan voor de bijstandsgerechtigde.⁷

Artikel 13. Zeer ernstige misdragingen

Participatiewet (eerste lid)

Onder de term 'zeer ernstige misdraging' dient in elk geval te worden verstaan: elke vorm van ongewenst en agressief fysiek contact met een persoon of het ondernemen van pogingen daartoe. Hieronder valt bijvoorbeeld schoppen, slaan of het (dreigen met) gooien van voorwerpen naar een persoon. Ook het toebrengen van schade aan een gebouw of inventarisonderdeel, evenals het ondernemen van pogingen daartoe in enige vorm wordt als zeer ernstige misdraging gezien. Handelingen die door hun grote en mogelijk blijvende impact op de desbetreffende persoon of personen grote invloed hebben zoals het opzetten van gerichte lastercampagnes, seksuele intimidatie, het tonen van steek en/of vuurwapens evenals (pogingen tot) opsluiting in een ruimte zijn eveneens als zeer ernstige misdraging te beschouwen.⁸ Ook verbaal geweld valt onder de noemer 'zeer ernstige misdraging'.⁹

Het gaat dus om alle vormen van zeer ernstige misdragingen tegenover de met de uitvoering van de Participatiewet belaste personen en instanties (college, SVB en re-integratiebedrijven) tijdens het verrichten van hun werkzaamheden.¹⁰ Met de zinsnede 'tijdens het verrichten van de werkzaamheden' wordt aangegeven dat de misdraging dient plaats te vinden in het kader van de uitvoering van de Participatiewet. Dat is anders als betrokkenen elkaar buiten werktijd tegen komen: dan is alleen het strafrecht van toepassing.¹¹

Met ingang van 1 januari 2015 is de verplichting om zich te onthouden van zeer ernstige misdragingen een zelfstandige verplichting die is opgenomen in artikel 9, zesde lid, van de Participatiewet. Deze verplichting staat dus op zichzelf. Vóór 1 januari 2015 was dit een onzelfstandige verplichting. Om een belanghebbende te sanctioneren wegens zeer ernstige misdragingen, moest sprake zijn van een samenhang tussen de zeer ernstige misdragingen met het niet nakomen van een of meer verplichtingen die voortvloeien uit de toenmalige WWB, IOAW of IOAZ.¹²

⁷ CRvB 20-03-2007, nrs. 06/515 NABW e.a., ECLI:NL:CRVB:2007:BA2344.

⁸ Kamerstukken II 2013/14, 33 801, nr. 3, blz. 24.

⁹ CRvB 19-08-2008, nrs. 07/2416 WWB e.a., ECLI:NL:CRVB:2008:BE8919.

¹⁰ Kamerstukken II 2013/14, 33 801, nr. 3, blz. 55.

¹¹ Kamerstukken II 2013/14, 33 801, nr. 3, blz. 25-26.

¹² CRvB 06-07-2010, nr. 08/2025 WWB, ECLI:NL:CRVB:2010:BN0660.

IOAW en IOAZ (tweede lid)

Onder de term 'zeer ernstige misdragingen' kunnen diverse vormen van agressie worden verstaan, zij het dat er sprake moet zijn van verwijtbaarheid en van gedrag dat in het normale menselijke verkeer in alle gevallen als onacceptabel wordt beschouwd. Ook verbaal geweld valt onder de noemer 'zeer ernstige misdraging'.¹³ Het college kan alleen een verlaging opleggen als er een verband bestaat tussen de ernstige misdraging en (mogelijke) belemmeringen bij het vaststellen van het recht op een uitkering. De IOAW en IOAZ bevatten immers geen afzonderlijke plicht tot het nalaten van zeer ernstige misdragingen. Het recht op uitkering kan daarom alleen worden afgestemd wegens het zich zeer ernstig misdragen als dit heeft plaatsgevonden bij het (niet) nakomen van een (andere) aan de uitkering verbonden verplichting.¹⁴ Vandaar dat in het tweede lid wordt bepaald dat de zeer ernstige misdragingen moeten hebben plaatsgevonden onder omstandigheden die rechtstreeks verband houden met de uitvoering van IOAW of IOAZ. Als een belanghebbende zich zeer ernstig misdraagt, geheel los van een (andere) aan de uitkering verbonden verplichting - hij komt bijvoorbeeld uit eigen beweging stennis maken - dan is binnen de IOAW en IOAZ tegen deze gedraging geen sanctie mogelijk.

Artikel 14. Niet nakomen van overige verplichtingen

De Participatiewet geeft het college de bevoegdheid om personen verplichtingen op te leggen die volledig individueel bepaald zijn. Artikel 55 van de Participatiewet biedt daartoe de mogelijkheid en beperkt deze tot een viertal categorieën, te weten:

1. verplichtingen die strekken tot arbeidsinschakeling;
2. verplichtingen die verband houden met de aard en het doel van een bepaalde vorm van bijstand;
3. verplichtingen die strekken tot vermindering van de bijstand, en
4. verplichtingen die strekken tot beëindiging van de bijstand.

De hoogte van de verlaging is in deze verordening per categorie verschillend vastgesteld. Omdat de verplichtingen die het college op grond van artikel 55 van de Participatiewet kan opleggen een zeer individueel karakter hebben, kan het voorkomen dat de in de verordening vastgestelde verlaging niet is afgestemd op de individuele omstandigheden van een belanghebbende. Het college zal daarom altijd rekening moeten houden met de individualiseringsbepaling van artikel 18, eerste lid, van de Participatiewet. Deze bepaling verplicht het college de bijstand af te stemmen op de omstandigheden, mogelijkheden en middelen van een belanghebbende. In individuele gevallen kan dus worden afgeweken van de in dit artikel vastgestelde verlaging.

Artikel 15. Samenloop van gedragingen

Samenloop bij één gedraging waardoor meerdere verplichtingen worden geschonden

Het eerste lid regelt samenloop als sprake is van één gedraging die schending oplevert van meerdere verplichtingen, die zijn genoemd in deze verordening, artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet of in beide regelingen. In dat geval wordt één verlaging opgelegd. Voor het bepalen van de hoogte en de duur van de verlaging wordt uitgegaan van de gedraging waarop de hoogste verlaging is gesteld.

Samenloop bij meerdere gedraging waardoor één of meerdere verplichtingen worden geschonden

Het tweede lid regelt samenloop als sprake is van meerdere gedraging die schending opleveren van één of meerdere verplichtingen, die zijn genoemd in deze verordening, artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet of in beide regelingen. Dit wordt 'meerdaadse samenloop' genoemd. In dat geval wordt voor iedere gedraging een afzonderlijke verlaging toegepast. Deze verlagingen worden in principe gelijktijdig opgelegd. Dit is anders als dit niet verantwoord is. Hierbij spelen factoren zoals de ernst van de gedraging, de mate van verwijtbaarheid en de omstandigheden van een

¹³ CRvB 19-08-2008, nrs. 07/2416 WWB e.a., ECLI:NL:CRVB:2008:BE8919.

¹⁴ CRvB 06-07-2010, nr. 08/2025 WWB, ECLI:NL:CRVB:2010:BN0660.

belanghebbende een rol. Daarvoor moet altijd gekeken worden naar de individuele omstandigheden. De verlaging wordt dan over meerdere maanden uitgesmeerd.

Samenloop met een bestuurlijke boete

Het derde en vierde lid regelen in hoeverre een verlaging kan worden opgelegd als sprake is van een verlagingswaardige gedraging die tevens een boetewaardige gedragingen is.

Als sprake is van één gedraging die zowel schending van een in deze verordening opgenomen verplichting als schending van de inlichtingenplicht oplevert, kan de schending van deze verplichtingen niet gezamenlijk worden afgedaan, omdat schending van de inlichtingenplicht (wettelijk) is geregeld in de vorm van een bestuurlijke boete. In het geval zich de situatie voordoet dat er sprake is van samenloop tussen de bestuurlijke boete en afstemming dient het college in het individuele geval te beoordelen welke sanctie wordt opgelegd. Bij eendaadse samenloop ligt het voor de hand één sanctie op te leggen. Het college bepaalt of al dan niet een boete wordt opgelegd. Is dit het geval, dan wordt geen verlaging meer opgelegd (derde lid).

Bij meedaadse samenloop ligt het voor de hand de gedraging te sanctioneren door het opleggen van een bestuurlijke boete voor zover sprake is van een gedraging waarin ook een beboetbare gedraging zit. Daarnaast kan het college in dit geval nog een of meer maatregelen opleggen, waarbij bij de hoogte van de afstemming zo nodig rekening kan worden gehouden met de boete en de eventuele andere maatregelen (vierde lid).

Als sprake is van één gedraging die zowel schending van een in artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet benoemde verplichting als schending van de inlichtingenplicht oplevert, is het voorgaande ook van toepassing.

Artikel 16. Recidive

Verdubbeling duur verlaging

Als binnen twaalf maanden na een eerste verwijtbare gedraging wederom sprake is van een verwijtbare gedraging waarmee dezelfde verplichting wordt geschonden, wordt de grotere mate van verwijtbaarheid tot uitdrukking gebracht in een verdubbeling van de hoogte of duur van de verlaging. Een verlaging kan nooit hoger zijn dan honderd procent. Daarom is bij gedragingen waar relatief zware verlagingen voor gelden, gekozen voor een verdubbeling van de duur van de maatregel in plaats van de hoogte. Met de eerste verwijtbare gedraging wordt de eerste gedraging bedoeld die aanleiding is geweest tot een verlaging, ook als wegens dringende redenen – op grond van artikel 4, tweede lid, van deze verordening en eventueel 18, tiende lid, van de Participatiewet – is afgezien van het opleggen van een verlaging. Dit geldt ook als van afstemming op grond van artikel 18, eerste lid, van de Participatiewet is afgezien van het opleggen van een verlaging. Is vanwege de afwezigheid van elke vorm van verwijtbaarheid afgezien van een verlaging, dan is het niet mogelijk om bij toepassing van recidive deze gedraging mee te tellen. Voor het bepalen van de aanvang van de termijn van twaalf maanden, geldt het tijdstip waarop het besluit waarmee de verlaging is opgelegd, is verzonden.

Verdubbeling hoogte verlaging

Als binnen twaalf maanden na een eerste verwijtbare gedraging wederom sprake is van een verwijtbare gedraging waarmee dezelfde verplichting wordt geschonden, wordt de grotere mate van verwijtbaarheid tot uitdrukking gebracht in een verdubbeling van de hoogte of duur van de verlaging. Voor lichte verlagingen is gekozen voor een verdubbeling van de hoogte van de verlaging.

Recidive op recidive bij niet geüniformeerde arbeidsverplichtingen

Ook in het geval dat een belanghebbende voor een derde of volgende keer een niet geüniformeerde arbeidsverplichting schendt, is de recidivebepaling van artikel 16, eerste of tweede lid, van deze verordening van toepassing. Dit wordt tot uitdrukking gebracht door het woord "telkens" in de recidivebepaling. Voor toepassing van de recidivebepaling is vereist dat het opnieuw schenden van dezelfde verplichting plaatsvindt binnen twaalf maanden na bekendmaking van het vorige besluit waarmee een verlaging is toegepast.

Is sprake van een derde of volgende schending, dan geldt – evenals bij de eerste keer recidive – dat ofwel de hoogte ofwel de duur van de oorspronkelijke verlaging wordt verdubbeld. Bij lichte gedragingen geldt een verdubbeling van de hoogte van de verlaging. Bij zware gedragingen geldt een verdubbeling van de duur van de verlaging.

Telkens wordt de hoogte of de duur van de oorspronkelijke verlaging verdubbeld. Dit is de verlaging die geldt bij een eerste schending van de verplichting. Er is expliciet niet voor gekozen de hoogte of de duur van de vorige verlaging te verdubbelen. Uitgangspunt is verdubbeling van de hoogte of de duur van de oorspronkelijke verlaging. Hiermee wordt stapeling van verdubbeling van de verlaging voorkomen.

Eenzelfde gedraging vereist voor recidive

Voor recidive als bedoeld in het eerste en tweede lid is vereist dat sprake moet zijn van "eenzelfde verwijtbare gedraging" als de gedraging waarvoor de eerste verlaging is opgelegd. Voorwaarde is dus dat dezelfde verplichting wordt geschonden. Is dit niet het geval, dan moet de verwijtbare gedraging worden aangemerkt als een eerste schending van een verplichting. Heeft een persoon zich zeer ernstig misdragen (artikel 13) binnen twaalf maanden nadat een verlaging is opgelegd wegens het zich niet tijdig laten registreren als werkzoekende bij Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (artikel 7, eerste lid), dan is geen sprake van recidive aangezien het niet "eenzelfde gedraging" betreft. Evenmin is sprake van recidive als een belanghebbende niet meewerkt aan het opstellen van een plan van aanpak (artikel 7, tweede lid, onderdeel a) en vervolgens een opgedragen tegenprestatie niet verricht (artikel 7, tweede lid, onderdeel d). Ook dan is geen sprake van eenzelfde gedraging aangezien twee verschillende verplichtingen zijn geschonden.

Recidive schending geüniformeerde arbeidsverplichting

Is sprake van het niet of onvoldoende nakomen van een geüniformeerde arbeidsverplichting binnen twaalf maanden nadat aan een belanghebbende een eerste maatregel is opgelegd wegens schending van een geüniformeerde arbeidsverplichting, dan bedraagt de verlaging honderd procent gedurende [periode]. Dit valt binnen de in artikel 18, zesde lid, van de Participatiewet gegeven marges.

Bij een derde, vierde en volgende schending van een geüniformeerde arbeidsverplichting, telkens binnen twaalf maanden na oplegging van de vorige maatregel, bedraagt de verlaging honderd procent gedurende drie maanden (artikel 18, zevende en achtste lid, van de Participatiewet).

Artikel 17. Samenloop bij weigeren uitkering IOAW/IOAZ

Het college is op grond van artikel 20 van de IOAW en artikel 20 van de IOAZ bevoegd de uitkering blijvend of tijdelijk te weigeren als een belanghebbende, kort gezegd, inkomen uit arbeid had kunnen verwerven, maar dit nalaat. Dit is een discretionaire bevoegdheid van het college. De vraag of een verlaging moet worden toegepast, zal pas aan de orde komen als het college zich een oordeel heeft gevormd over de eventuele weigering van de uitkering. Deze beoordeling gaat in beginsel voor. Pas als het college concludeert dat van een weigering geen sprake is, kan op grond van deze verordening een verlaging worden toegepast. Artikel 17 van deze verordening is derhalve bedoeld om samenloop te voorkomen.

Model-Re-integratieverordening Participatiewet

Leeswijzer modelbepalingen

- [...] of [iets]= door gemeente in te vullen, zie bijvoorbeeld artikel 2, vierde lid.
- [iets] = facultatief, zie bijvoorbeeld artikel 3, eerste lid, en artikel 4.
- [(iets)] = een voorbeeld ter illustratie of uitleg voor gemeente, zie bijvoorbeeld artikel 2, vierde lid.
- Ook zijn er combinaties mogelijk. Zie bijvoorbeeld artikel 13 voor een facultatief artikel waarbij, als ervoor wordt gekozen het over te nemen, ook nog iets ingevuld dient te worden.
- Ook wordt er gewerkt met varianten waaruit gekozen kan worden. Zie bijvoorbeeld artikel 12.

Nadere uitleg is opgenomen in de implementatiehandleiding, onderdeel van de bij deze modelverordening behorende ledenbrief.

De raad van de gemeente [naam gemeente];
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van [datum en nummer];
gelet op de artikelen 8a, eerste lid, aanhef en onder a, c, d en e, en tweede lid, en 10b, vierde lid, van de Participatiewet;
gezien het advies van [naam commissie];
[overwegende dat [...]];
besluit vast te stellen de Re-integratieverordening Participatiewet [naam gemeente en eventueel jaartal].

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Begrippen

In deze verordening wordt verstaan onder:

- doelgroep: personen als bedoeld in artikel 7, eerste lid, onder a, van de wet;
- grote afstand tot de arbeidsmarkt: deelname aan de arbeidsmarkt is redelijkerwijs niet mogelijk binnen één jaar;
- korte afstand tot de arbeidsmarkt: deelname aan de arbeidsmarkt is redelijkerwijs mogelijk binnen één jaar;
- wet: Participatiewet.

Hoofdstuk 2. Beleid en financiën

Artikel 2. Evenwichtige verdeling en financiering

1. Het college kan de voorziening, bedoeld in artikel 6, aanbieden aan personen die behoren tot de doelgroep met een korte afstand tot de arbeidsmarkt.
2. Het college kan de voorzieningen, bedoeld in de artikelen 4, 5 en 8, aanbieden aan personen die behoren tot de doelgroep met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.
3. Het college houdt bij het aanbieden van de in deze verordening opgenomen voorzieningen rekening met de omstandigheden en functionele beperkingen van een persoon. De omstandigheden hebben in ieder geval betrekking op zorgtaken van die persoon en de mogelijkheid dat hij behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie of gebruik maakt van de voorziening beschut werk. Onder zorgtaken wordt in ieder geval verstaan:
 - a. de opvang van ten laste komende kinderen tot vijf jaar, en
 - b. de noodzakelijkheid van het verrichten van mantelzorg.
4. Het college zendt [... (bijvoorbeeld tweejaarlijks)] aan de gemeenteraad een verslag over de doeltreffendheid van het beleid. Het verslag bevat in ieder geval het oordeel van de cliëntenraad.

Hoofdstuk 3. Voorzieningen

Artikel 3. Algemene bepalingen over voorzieningen

[1. Het college stelt ter nadere uitvoering van deze verordening een beleidsplan vast waarin wordt vastgelegd welke voorzieningen, waaronder ondersteunende voorzieningen, het college in ieder geval kan aanbieden en de voorwaarden die daarbij gelden voor zover daarover in deze verordening geen nadere bepalingen zijn opgenomen.]

2. Het college kan een voorziening beëindigen als:

- a. de persoon die aan de voorziening deelneemt zijn verplichting als bedoeld in de artikelen 9 en 17 van de wet, de artikelen 13 en 37 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers of de artikelen 13 en 37 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen niet nakomt;
- b. de persoon die aan de voorziening deelneemt niet meer behoort tot de doelgroep;
- c. de persoon die aan de voorziening deelneemt algemeen geaccepteerde arbeid aanvaardt waarbij geen gebruik wordt gemaakt van een in deze verordening genoemde voorzieningen, tenzij het betreft een persoon als bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a, van de wet;
- d. naar het oordeel van het college de voorziening onvoldoende bijdraagt aan een snelle arbeidsinschakeling;
- e. de voorziening naar het oordeel van het college niet meer geschikt is voor de persoon die gebruik maakt van de voorziening;
- f. de persoon die aan de voorziening deelneemt niet naar behoren gebruik maakt van de aangeboden voorziening;
- g. de persoon die aan de voorziening deelneemt niet meer voldoet aan de voorwaarden die in deze verordening worden gesteld om in aanmerking te komen voor die voorziening.

[Artikel 4. Werkstage

1. Het college kan een persoon een werkstage gericht op arbeidsinschakeling aanbieden als deze:
 - a. behoort tot de doelgroep, en
 - b. nog niet actief is geweest op de arbeidsmarkt of een afstand tot de arbeidsmarkt heeft door langdurige werkloosheid.
2. Het doel van een werkstage is het opdoen van werkervaring of het leren functioneren in een arbeidsrelatie.
3. Het college plaatst de persoon uitsluitend als hierdoor de concurrentieverhoudingen niet onverantwoord worden beïnvloed en er geen verdringing op de arbeidsmarkt plaatsvindt.
4. In een schriftelijke overeenkomst wordt in ieder geval vastgelegd:
 - a. het doel van de werkstage, en
 - b. de wijze waarop de begeleiding plaatsvindt.]

[Artikel 5. Sociale activering

1. Het college kan een persoon die behoort tot de doelgroep activiteiten aanbieden in het kader van sociale activering voor zover de mogelijkheid bestaat dat hij op enig moment algemeen geaccepteerde arbeid kan verkrijgen waarbij geen gebruik wordt gemaakt van een voorziening.
2. Het college stemt de duur van de in het eerste lid bedoelde activiteiten af op de mogelijkheden en capaciteiten van die persoon.]

[Artikel 6. Detacheringsbaan

1. Het college kan zorgen voor toeleiding van een persoon die behoort tot de doelgroep naar een dienstverband met een werkgever, gericht op arbeidsinschakeling.
2. De werknemer wordt voor het verrichten van arbeid gedetacheerd bij een onderneming. De detachering wordt vastgelegd in een schriftelijke overeenkomst tussen zowel de werkgever en inlenende organisatie als tussen de werknemer en inlenende organisatie.

3. Een werknemer wordt uitsluitend geplaatst als hierdoor de concurrentieverhoudingen niet onverantwoord worden beïnvloed en er geen verdringing op de arbeidsmarkt plaatsvindt.]

Artikel 7. Scholing

1. Het college kan een persoon die behoort tot de doelgroep een scholingstraject aanbieden.

2. Een scholingstraject voldoet in ieder geval aan de volgende eisen:

a. [...], en

b. [...].

[3. Het eerste lid is niet van toepassing op personen als bedoeld in artikel 7, derde lid, onderdeel a, van de wet.]

Artikel 8. Participatieplaats

[1. Het college kan een persoon van 27 jaar of ouder met recht op algemene bijstand overeenkomstig artikel 10a van de wet onbeloonde additionele werkzaamheden laten verrichten.

2. Het college zorgt ervoor dat de te verrichten additionele werkzaamheden worden vastgelegd in een schriftelijke overeenkomst die wordt ondertekend door het college, de werkgever en de persoon die de additionele werkzaamheden gaat verrichten.]

3. De premie, bedoeld in artikel 10a, zesde lid, van de wet bedraagt **[bedrag (bijvoorbeeld € 100)]** per zes maanden, mits in die zes maanden voldoende is meegewerkt aan het vergroten van de kans op inschakeling in het arbeidsproces.

Artikel 9. Participatievoorziening beschut werk

1. Het college kan de voorziening beschut werk aanbieden aan een persoon uit de doelgroep die door een lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking een zodanige mate van begeleiding op en aanpassingen van de werkplek nodig heeft dat van een reguliere werkgever redelijkerwijs niet kan worden verwacht dat hij deze persoon in dienst neemt.

2. Het college maakt uit de personen uit de doelgroep een voorselectie en wint bij het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen advies in voor de beoordeling of zij uitsluitend in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben. Het college selecteert voor deze beoordeling uitsluitend personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.

3. Om de in artikel 10b, eerste lid, van de Participatiewet, bedoelde werkzaamheden mogelijk te maken zet het college de volgende ondersteunende voorzieningen in: fysieke aanpassingen van de werkplek of de werkomgeving, uitsplitsing van taken of aanpassingen in de wijze van werkbegeleiding, werktempo of arbeidsduur.

4. Het college bepaalt de omvang van het aanbod beschut werk en legt vast hoeveel plekken voor beschut werk de gemeente beschikbaar stelt. In verband hiermee overlegt het college met het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen, aan de gemeente gelieerde bedrijven en andere reguliere werkgevers.

[Artikel 10. Ondersteuning bij leer-werktraject

Het college kan ondersteuning aanbieden aan een persoon uit de doelgroep ten aanzien van wie het college van oordeel is dat een leer-werktraject nodig is, voor zover deze ondersteuning nodig is voor het volgen van een leer-werktraject en het personen betreft:

a. van zestien of zeventien jaar van wie de leerplicht of de kwalificatieplicht, bedoeld in de Leerplichtwet 1969, nog niet is geëindigd, of

b. van achttien tot 27 jaar die nog geen startkwalificatie hebben behaald.]

[Artikel 11. Persoonlijke ondersteuning

Aan een persoon die behoort tot de doelgroep kan het college persoonlijke ondersteuning bij het verrichten van de aan die persoon opgedragen taken aanbieden in de vorm van structurele

begeleiding als hij zonder persoonlijke ondersteuning niet in staat is de aan hem opgedragen taken te verrichten.]

Artikel 12. No-riskpolis

Variant 1

1. Het college kan werkgevers de kosten van een no-riskpolis vergoeden als:
 - a. de werkgever voor ten minste de duur van **[periode (bijvoorbeeld zes maanden)]** een arbeidsovereenkomst aangaat met een werknemer;
 - b. de werknemer voorafgaande aan de aanvang van de arbeid behoort tot de doelgroep;
 - c. de werknemer een structurele functionele of andere beperking heeft of de werkgever ten behoeve van de werknemer een loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 10d van de wet ontvangt;
 - d. artikel 29b van de Ziektewet niet van toepassing is, en
 - e. de werknemer zijn woonplaats heeft binnen de gemeente.
2. Voor vergoeding komt uitsluitend in aanmerking een no-riskpolis die ten hoogste vergoedt:
 - a. het loon van de werknemer tot **[percentage (bijvoorbeeld 120 procent)]** van het minimumloon, en
 - b. **[percentage (bijvoorbeeld 15 procent)]** boven de dekking voor extra werkgeverslasten.
3. Het college vergoedt de no-riskpolis tot en met **[periode (bijvoorbeeld 12 maanden)]** na indiensttreding van de werknemer bij de werkgever.

Variant 2

1. Een werkgever komt in aanmerking voor een no-riskpolis als:
 - a. de werkgever voor ten minste de duur van **[periode (bijvoorbeeld zes maanden)]** een arbeidsovereenkomst aangaat met een werknemer;
 - b. de werknemer voorafgaande aan de aanvang van de arbeid behoort tot de doelgroep;
 - c. de werknemer een structurele functionele of andere beperking heeft of de werkgever ten behoeve van de werknemer een loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 10d van de wet ontvangt;
 - d. artikel 29b van de Ziektewet niet van toepassing is, en
 - e. de werknemer zijn woonplaats heeft binnen de gemeente.
2. De no-riskpolis vergoedt:
 - a. het loon van de werknemer tot **[percentage (bijvoorbeeld 120 procent)]** van het minimumloon, en
 - b. **[percentage (bijvoorbeeld 15 procent)]** boven de dekking voor extra werkgeverslasten.
3. Om de werkgever een no-riskpolis te kunnen verstrekken, sluit de gemeente een verzekering af met **[verzekeraar]** en treedt op als verzekeringnemer. De begunstigde is de werkgever.
4. Het college verstrekt de no-riskpolis tot en met **[periode (bijvoorbeeld 12 maanden)]** na indiensttreding van de werknemer bij de werkgever.

[Artikel 13. Loonkostensubsidie

1. Het college kan een loonkostensubsidie verstrekken aan werkgevers die met een kwetsbare, uiterst kwetsbare of gehandicapte werknemer een arbeidsovereenkomst sluiten.
2. De loonkostensubsidie bedraagt ten hoogste **[percentage (bijvoorbeeld 50 procent)]** van de loonkosten gedurende maximaal **[periode (bijvoorbeeld 12 maanden)]** respectievelijk **[periode (bijvoorbeeld 24 maanden)]** ten behoeve van de kwetsbare respectievelijk de uiterst kwetsbare werknemer. Voor de gehandicapte werknemer bedraagt deze ten hoogste **[percentage (bijvoorbeeld 75 procent)]** van de loonkosten gedurende de gehele arbeidsperiode.
3. Onder kwetsbare werknemer wordt verstaan de persoon die:
 - a. voorafgaand aan de indienstneming gedurende **[periode (bijvoorbeeld 6 maanden)]** geen reguliere betaalde betrekking heeft gevonden;
 - b. geen startkwalificatie bezit;

- c. ouder is dan **[leeftijd (bijvoorbeeld 50 jaar)]**, of
- d. alleenstaande ouder is.

- 4. Onder uiterst kwetsbare werknemer wordt verstaan de persoon die onmiddellijk voorafgaand aan de indiensttreding ten minste **[periode (bijvoorbeeld 24 maanden)]** werkloos is geweest.
- 5. De subsidie wordt uitsluitend verstrekt als hierdoor de concurrentieverhoudingen niet onverantwoord worden beïnvloed en geen verdringing plaatsvindt.
- 6. De loonkostensubsidie wordt niet verstrekt als de werkgever op grond van een andere regeling aanspraak maakt op financiële tegemoetkomingen in verband met de indiensttreding van de werknemer.]

[Artikel 14. Uitstroompremie

- 1. Het college kan eenmalig een uitstroompremie toekennen aan een langdurig werkloze die duurzaam uitstroomt naar algemeen geaccepteerde arbeid en daardoor niet langer recht heeft op algemene bijstand.
- 2. Een langdurig werkloze in de zin van het eerste lid is een persoon die gedurende een aaneengesloten periode van twaalf maanden of langer op een uitkering aangewezen is of is geweest.
- 3. De premie kan worden aangevraagd vanaf **[periode (bijvoorbeeld de zevende maand)]** na de indiensttreding.]

Hoofdstuk 4. Slotbepalingen

Artikel 15. Intrekken oude verordening [en overgangsrecht]

- 1. De **[citeertitel 'oude' re-integratieverordening]** wordt ingetrokken.
- [2. Een persoon die gebruik maakt van een toegekende voorziening op grond van de **[citeertitel 'oude' re-integratieverordening]**, die moet worden beëindigd op grond van deze verordening, behoudt deze voorziening voor zover wordt voldaan aan de voorwaarden uit de **[citeertitel 'oude' re-integratieverordening]** voor de duur:
 - a. van **[periode (bijvoorbeeld 12 maanden)]**, gerekend vanaf de inwerkingtreding van deze verordening, of
 - b. dat deze is verstrekt, als dat korter is dan de periode als bedoeld in het eerste lid, onderdeel a.
- 3. Het college kan na afloop van de in het eerste lid, onderdeel a, bedoelde periode, besluiten of een voorziening wordt voortgezet.
- 4. De **[citeertitel 'oude' re-integratieverordening]** blijft van toepassing ten aanzien van een voortgezette voorziening als bedoeld in het eerste lid.]

Artikel 16. Inwerkingtreding en citeertitel

- 1. Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2015.
- 2. Deze verordening wordt aangehaald als: Re-integratieverordening Participatiewet **[naam gemeente en eventueel jaartal]**.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van **[datum]**.

De voorzitter,
De griffier,

Toelichting

Algemeen

Er is gekozen voor een algemene, globale verordening. Dit heeft te maken met de aard van de opdracht die de raad heeft gekregen, te weten het bij verordening regels stellen waarin het beleid van de gemeente ten aanzien van haar re-integratietaken wordt neergelegd. Hieruit moet onder andere aandacht blijken voor de in de Participatiewet onderscheiden doelgroepen en de daarbinnen te onderscheiden subgroepen. Dit leent zich niet tot het formuleren van gedetailleerde regels die op iedere situatie van toepassing zijn. Immers, re-integratie is maatwerk. Het is helemaal afhankelijk van iemands mogelijkheden en beperkingen wat in het concrete geval een passend re-integratietraject is. Daarom wordt aan het college de bevoegdheid gegeven om op een aantal punten eigen afwegingen te maken. Artikel 10 van de Participatiewet bepaalt dat personen uit de doelgroep aanspraak hebben op ondersteuning bij de arbeidsinschakeling en de door het college noodzakelijk geachte voorziening binnen de kaders van de re-integratieverordening. Daarom is ervoor gekozen in de verordening de voorzieningen vast te leggen die het college in ieder geval kan aanbieden.

Met betrekking tot de volgende voorzieningen is de gemeenteraad verplicht om regels op te nemen in deze verordening:

- scholing of opleiding, bedoeld in artikel 10a, vijfde lid, van de Participatiewet (artikelen 8a, eerste lid, onderdeel c, en tweede lid, onderdeel c, van de Participatiewet);
- de premie, bedoeld in artikel 10a, zesde lid, Participatiewet (artikelen 8a, eerste lid, onderdeel d, en tweede lid, onderdeel c, van de Participatiewet);
- participatievoorziening beschut werk, bedoeld in artikel 10b van de Participatiewet (artikelen 8a, eerste lid, onderdeel e, en 10b, vierde lid, van de Participatiewet), en
- no riskpolis (artikel 8a, tweede lid, onderdeel b, van de Participatiewet).

Artikelsgewijze toelichting

Enkel die bepalingen die verdere toelichting behoeven worden hieronder behandeld.

Artikel 1. Begrippen

Begrippen die al zijn omschreven in de Participatiewet, Algemene wet bestuursrecht of de Gemeentewet worden niet afzonderlijk gedefinieerd in deze verordening. Deze zijn vanzelfsprekend van toepassing op deze verordening.

Doelgroep

De doelgroep wordt gevormd door personen zoals bedoeld in artikel 7, eerste lid, onder a, van de Participatiewet. Het betreft:

- die algemene bijstand ontvangen;
- als bedoeld in artikel 34a, vijfde lid onderdelen b en c, van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (hierna: WIA), artikel 35, vierde lid, onderdelen b en c, van de WIA en artikel 36, derde lid, onderdelen b en c, van de WIA tot het moment dat het inkomen uit arbeid in dienstbetrekking gedurende twee aaneengesloten jaren ten minste het minimumloon bedraagt en ten behoeve van die persoon in die twee jaren geen loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 10d van de Participatiewet is verleend;
- personen als bedoeld in artikel 10, tweede lid, van de Participatiewet;
- personen met een nabestaanden- of wezenuitkering op grond van de Algemene nabestaandenwet (hierna: ANW);
- personen met een uitkering ingevolge de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (hierna: IOAW);
- personen met een uitkering ingevolge de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk

arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (hierna: IOAZ);
-personen zonder uitkering;
en, die voor de arbeidsinschakeling zijn aangewezen op een door het college aangeboden
voorziening.

Korte afstand tot de arbeidsmarkt

Onder een korte afstand tot de arbeidsmarkt wordt verstaan dat een persoon redelijkerwijs binnen één jaar geschikt is voor deelname aan de arbeidsmarkt. Zie verder de toelichting bij artikel 2 van deze verordening.

Grote afstand tot de arbeidsmarkt

Onder een grote afstand tot de arbeidsmarkt wordt verstaan dat een persoon redelijkerwijs niet binnen één jaar geschikt is voor deelname aan de arbeidsmarkt. Zie verder de toelichting bij artikel 2 van deze verordening.

Artikel 2. Evenwichtige verdeling en financiering

Op grond van artikel 8a, tweede lid, onderdeel a, van de Participatiewet moet de gemeenteraad in de verordening de verdeling van de voorzieningen over personen, waarbij rekening wordt gehouden met de omstandigheden en de functionele beperkingen van die personen. Hierin ligt besloten dat de gemeenteraad ook rekening houdt met de omstandigheden en functionele beperkingen van personen met een handicap. Dit is in overeenstemming met het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap. De doelstelling van dit verdrag is het bevorderen, beschermen en waarborgen van het volledige genot door alle personen met een handicap van alle mensenrechten en fundamentele vrijheden op voet van gelijkheid en het bevorderen van de eerbiediging van hun inherente waardigheid. In dit artikel is aan het voorgaande uitvoering gegeven.

Grote afstand tot arbeidsmarkt

Het college biedt voorzieningen als bedoeld in de artikelen 4 (voorzieningen werkstages), 5 (sociale activering) en 8 (participatieplaats) aan personen aan die behoren tot de doelgroep met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. De doelgroep is gedefinieerd in artikel 1.

Korte afstand tot arbeidsmarkt

Het college biedt de voorziening zoals bedoeld in artikel 6 (detacheringsbaan) aan, aan personen die behoren tot de doelgroep met een korte afstand tot de arbeidsmarkt. De doelgroep is gedefinieerd in artikel 1.

Overige voorzieningen

Voor de overige voorzieningen, volgt al uit de doelgroepomschrijving aan wie het college deze voorzieningen kan aanbieden. Het gaat om: scholing (artikel 7), beschut werk (artikel 9), ondersteuning bij leer-werktrajecten (artikel 10), persoonlijke ondersteuning (artikel 11), no-riskpolis (artikel 12), loonkostensubsidie (artikel 13) en uitstroompremies (artikel 14).

Rekening houden met omstandigheden en beperkingen

Het college moet bij de inzet van de voorzieningen rekening houden met de omstandigheden en functionele beperkingen van een persoon. In artikel 2, derde lid, is opgenomen waarmee het college in ieder geval rekening moet houden.

Verslag doeltreffendheid

Het college zendt [...] een verslag over de doeltreffendheid van het re-integratiebeleid. Dit verslag moet het oordeel van de cliëntenraad bevatten. Dit is geregeld in artikel 2, vierde lid.

Artikel 3. Algemene bepalingen over voorzieningen

De Participatiewet schrijft niet uitputtend voor welke voorzieningen het college aan moet bieden. Het enige criterium is dat de voorziening gericht moet zijn op de arbeidsinschakeling en moet bijdragen aan het (op termijn) mogelijk maken van reguliere arbeid door een persoon. Al naar gelang de afstand van een persoon tot de arbeidsmarkt kan een voorziening gericht zijn op bijvoorbeeld sociale activering en het voorkomen van een isolement (zoals het doen van vrijwilligerswerk met behoud van uitkering), het leren van vaardigheden of kennis, of het opdoen van werkervaring (bijvoorbeeld via gesubsidieerd werk). Ook is het mogelijk dat een gemeente in individuele gevallen een persoonsgebonden re-integratiebudget ter beschikking stelt.

Beëindigingsgronden

Het tweede lid geeft aan dat het college een voorziening kan beëindigen en in welke gevallen het dat kan doen. Onder beëindigen wordt hierbij ook verstaan het stopzetten van de subsidie aan een werkgever of het opzeggen van de arbeidsovereenkomst bij een detachingsbaan. Bij deze laatste wijze van beëindigen dienen vanzelfsprekend de toepasselijke bepalingen uit het arbeidsrecht en de eventueel aanwezige rechtspositieregeling in acht te worden genomen.

Het college kan een voorziening beëindigen in de gevallen zoals opgenomen in artikel 3, tweede lid, van deze verordening. Een voorziening wordt bijvoorbeeld beëindigd als een persoon algemeen geaccepteerde arbeid aanvaardt. Voor de persoon zoals bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a onder 2, van de Participatiewet wordt op dit punt een uitzondering gemaakt. Het gaat om de persoon zoals bedoeld in artikel 34a, vijfde lid, onderdelen b en c, 35, vierde lid, onderdelen b en c en 36, derde lid, onderdelen b en c, van de WIA. Voor deze doelgroep geldt dat het college ondersteuning bij de arbeidsinschakeling moet bieden gedurende twee aaneengesloten jaren ten minste het minimumloon bedraagt en ten behoeve van die persoon in die twee jaren geen loonkostensubsidie is verstrekt.

De Participatiewet voorziet niet in een terugvorderingsgrond van re-integratiekosten die onnodig zijn gemaakt. Noch van een bijstandsgerechtigde, noch van een niet bijstandsgerechtigde kunnen die kosten worden teruggevorderd.¹ Terugvordering dient te geschieden op grond van het Burgerlijk Wetboek.

[Artikel 4. Werkstage

Een werkstage onderscheidt zich van een gewone arbeidsovereenkomst. Bij een beoordeling of er al dan niet sprake is van een arbeidsovereenkomst toetst de rechter aan de drie criteria voor het bestaan van een arbeidsovereenkomst: persoonlijk verrichten van arbeid, loon en gezagsverhouding. Daarbij wordt gekeken naar een aantal aspecten zoals de bedoeling van de partijen en wat al dan niet schriftelijk is overeengekomen. De rechter besteedt vooral aandacht aan de feitelijke invulling van de overeenkomst.

Werkstage is gericht op uitbreiden kennis en ervaring

De Hoge Raad heeft bepaald dat er bij werkstages weliswaar sprake is van het persoonlijk verrichten van arbeid, maar dat dit overwegend gericht is op het uitbreiden van de kennis en ervaring van de werknemer. Daarnaast is bij een werkstage in de regel geen sprake van beloning. Terughoudend zijn met het verstrekken van een gerichte stagevergoeding ligt daarom voor de hand. Er kan wel een onkostenvergoeding worden gegeven, mits er daadwerkelijk sprake is van een vergoeding van gemaakte kosten.

Doelgroep aanbieden werkstage

Het college kan een persoon die behoort tot de doelgroep een werkstage aanbieden voor zover hij een afstand tot de arbeidsmarkt heeft. Verder is vereist dat een persoon nog niet actief is geweest op de

¹ Rechtbank Arnhem 14-09-2006, nr. AWB 06/999, ECLI:NL:RBARN:2006:AZ3540

arbeidsmarkt of een afstand tot de arbeidsmarkt heeft door langdurige werkloosheid (artikel 4, eerste lid, onderdeel b, van deze verordening). Van langdurige werkloosheid is sprake als een persoon gedurende twaalf aaneengesloten maanden of langer is aangewezen geweest op een uitkering. In een dergelijk geval kan sprake zijn van een afstand tot de arbeidsmarkt, maar dit hoeft niet altijd het geval te zijn. Heeft een persoon gedurende vijf jaren geen inkomsten uit arbeid verworven, dan kan worden aangenomen dat hij een afstand tot de arbeidsmarkt heeft. In dat geval is het college bevoegd hem een werkstage aan te bieden.

Doel van de werkstage

Het tweede lid geeft nog eens specifiek aan wat het doel is van de werkstage, om het verschil met een normale arbeidsverhouding aan te geven. Dit is vooral van belang om te voorkomen dat een persoon claimt dat sprake is van een arbeidsovereenkomst en bij de rechter loonbetaling afdwingt.

De werkstage kan twee doelen hebben. Op de eerste plaats kan het gaan om het opdoen van specifieke werkervaring. Dit is vergelijkbaar met de zogenaamde 'snuffelstage', waarbij een persoon de gelegenheid krijgt om te bezien of het soort werk als passend kan worden beschouwd. Op de tweede plaats kan het gaan om het leren werken in een arbeidsrelatie. In de werkstage kan een persoon wennen aan aspecten als gezag, op tijd komen, werkritme en samenwerken met collega's.

Opstellen schriftelijke overeenkomst

In het vierde is bepaald dat voor de werkstage een schriftelijke overeenkomst wordt opgesteld. Hierin kan expliciet het doel van de stage worden opgenomen, evenals de wijze van begeleiding. Door deze schriftelijke overeenkomst kan nog eens worden gewaarborgd dat het bij een werkstage niet gaat om een reguliere arbeidsverhouding.

Geen verdringing

In het derde lid is bepaald dat de werkstage uitsluitend wordt verstrekt als er geen verdringing van de arbeidsmarkt plaatsvindt. Het opvullen van een vacature is alleen toegestaan als de vacature niet is ontstaan door afvloeiing, maar door ontslag op grond van een van de volgende redenen:

- eigen initiatief van de werknemer;
- handicap;
- ouderdomspensioen;
- vermindering van werktijd op initiatief van de werknemer, of
- gewettigd ontslag om dringende redenen.]

[Artikel 5. Sociale activering

Volgens de Participatiewet dient ook sociale activering uiteindelijk gericht te zijn op arbeidsinschakeling. Voor bepaalde doelgroepen is arbeidsinschakeling echter een te hoog gegrepen doel. Voor deze personen staat dan ook niet re-integratie, maar participatie voorop.

Begrip sociale activering

Onder 'sociale activering' wordt verstaan: het verrichten van onbeloonde maatschappelijk zinvolle activiteiten gericht op arbeidsinschakeling of, als arbeidsinschakeling nog niet mogelijk is, op zelfstandige maatschappelijke participatie (artikel 6, eerste lid, onderdeel c, Participatiewet). Bij activiteiten in het kader van sociale activering kan worden gedacht aan het zelfstandig, zonder externe begeleiding, verrichten van vrijwilligerswerk of deelnemen aan activiteiten in de wijk of buurt.²

Doelgroep sociale activering

Het college kan aan een persoon die behoort tot de doelgroep activiteiten aanbieden in het kader van sociale activering voor zover de mogelijkheid bestaat dat hij op enig moment algemeen

² Kamerstukken II 2002/03 28870, nr. 3, blz. 35.

geaccepteerde arbeid kan verkrijgen waarbij geen gebruik wordt gemaakt van een voorziening (artikel 5, eerste lid).

Voor de verplichting op grond van artikel 9, eerste lid, onderdeel b, van de Participatiewet gebruik te maken van een voorziening gericht op sociale activering is vereist dat de mogelijkheid bestaat dat een persoon op enig moment algemeen geaccepteerde arbeid kan verkrijgen waarbij geen gebruik wordt gemaakt van een voorziening. Bestaat die mogelijkheid niet, dan kan een persoon niet worden verplicht gebruik te maken van een dergelijke voorziening. Sociale activering heeft tot doel personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt terug te leiden naar de arbeidsmarkt, of als dit nog niet mogelijk is, als tussendoel te bevorderen dat personen zelfstandig kunnen deelnemen aan het maatschappelijk leven. Hieruit volgt dat als het einddoel, arbeidsinschakeling, niet kan worden bereikt, er geen grond is die persoon te verplichten om gebruik te maken van een voorziening gericht op sociale activering.³

College stemt duur activiteiten af op de persoon

Het tweede lid geeft het college de mogelijkheid om de duur van activiteiten in het kader van sociale activering nader te bepalen. Het college moet de duur afstemmen op de mogelijkheden en capaciteiten van een persoon. Gezien de mogelijk sterk verschillende behoeften op dit gebied, zal een al te rigide termijn moeilijk zijn.

Geen verdringing

Zie wat hierover is opgemerkt bij artikel 4.]

[Artikel 6. Detacheringsbaan

De Participatiewet biedt de mogelijkheid personen uit de doelgroep een dienstverband aan te bieden om op detacheringsbasis werkervaring op te doen. In de verordening zijn de randvoorwaarden vastgelegd waarbinnen de banen vormgegeven worden.

Het eerste lid biedt de mogelijkheid tot het aangaan van het dienstverband. Het college zorgt ervoor dat een persoon een dienstverband krijgt aangeboden door een derde, de werkgever. Die derde kan bijvoorbeeld een detacheringsbureau zijn. In het tweede lid wordt bepaald dat het gaat om detachering. Daarbij worden op twee vlakken afspraken gemaakt. Ten eerste tussen het inlenende bedrijf en de werkgever. Hierin worden zaken geregeld als de verhouding tot de werkgever, de hoogte van de inleenvergoeding en de wijze waarop de begeleiding wordt vormgegeven. In de overeenkomst tussen werknemer en inlener worden afspraken gemaakt over werktijden, verlof en de inhoud van het werk.

Voor derde lid wordt verwezen naar de toelichting bij het artikel over werkstages.]

Artikel 7. Scholing

Startkwalificatie

Onder startkwalificatie wordt verstaan een havo of VWO-diploma of een diploma van het middelbaar beroepsonderwijs (mbo), niveau twee. Scholing kan worden aangeboden aan personen met of zonder een dergelijke startkwalificatie. Vooral voor personen zonder startkwalificatie kan scholing noodzakelijk zijn voor de re-integratie.

Jongeren

Personen jonger dan 27 jaar die nog mogelijkheden hebben binnen het uit 's Rijks kas bekostigde onderwijs kunnen sinds 1 juli 2012 geen voorziening ontvangen die hen ondersteunt bij de arbeidsinschakeling (artikel 7, derde lid, onderdeel a, van de Participatiewet). [Dit is voor de

³ CrvB 24-04-2012, nr. 11/2062 WWB, ECLI:NL:CRVB:2012:BW4400.

volledigheid opgenomen in het derde lid.]

Scholing in combinatie met participatieplaats

Wanneer een persoon die in aanmerking is gebracht voor een participatieplaats niet over een startkwalificatie beschikt, dient het college aan deze persoon scholing of opleiding aan te bieden. Dit geldt vanaf zes maanden na aanvang van de werkzaamheden op de participatieplaats. De scholing of opleiding moet zijn gericht zijn vergroting van de kansen op de arbeidsmarkt. Het college hoeft aan een persoon alleen geen scholing of opleiding aan te bieden als dergelijke scholing of opleiding naar zijn oordeel de krachten of bekwaamheden van de persoon te boven gaan of als naar zijn oordeel scholing of opleiding niet bijdraagt aan vergroting van de kans op inschakeling in het arbeidsproces van de persoon. Dit volgt uit artikel 10a, vijfde lid, van de Participatiewet.

Zie artikel 8 van deze verordening over de voorziening participatieplaatsen.

Artikel 8. Participatieplaats

Een participatieplaats is bedoeld voor personen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Voor personen jonger dan 27 jaar is ondersteuning in de vorm van een participatieplaats niet mogelijk (artikel 7, achtste lid, van de Participatiewet [*en het eerste lid van artikel 8 van deze verordening*]). Het college kan dan ook enkel aan personen van 27 jaar of ouder met recht op algemene bijstand een participatieplaats aanbieden.

Additionele werkzaamheden

Op een participatieplaats worden additionele werkzaamheden verricht. Niet de te verrichten werkzaamheden staan centraal maar het leren werken of het (opnieuw) wennen aan werken. Aspecten als omgaan met gezag, op tijd komen, werkritme en samenwerking met collega's zijn allemaal zaken waaraan in een participatieplaats gewerkt kan worden. Ook kan hiermee worden beoordeeld of het werkterrein past bij de capaciteiten van de uitkeringsgerechtigde, zodat een persoon bijvoorbeeld een opleiding op het betreffende terrein kan gaan volgen en daarmee voor zichzelf een duurzaam perspectief op arbeid kan realiseren. De duur van de participatieplaats is wettelijk beperkt tot maximaal vier jaar (artikel 10a van de Participatiewet). Na negen maanden wordt beoordeeld door het college of de participatieplaats de kans op arbeidsinschakeling heeft vergroot (artikel 10a, achtste lid, van de Participatiewet). Zo niet dan wordt de participatieplaats beëindigd. Uiterlijk 24 maanden na aanvang van de participatieplaats wordt opnieuw beoordeeld of de participatieplaats wordt voortgezet. Als de gemeente concludeert dat voortzetting van de participatieplaats met het oog op in de persoon gelegen factoren aanmerkelijk bijdraagt tot de arbeidsinschakeling, dan kan de participatieplaats nog één jaar verlengd worden. Echter in dat geval dient een andere werkomgeving geboden te worden (artikel 10a, negende lid, van de Participatiewet). Na 36 maanden vindt opnieuw een dergelijke beoordeling plaats (artikel 10a, tiende lid, van de Participatiewet).

Premie

De persoon die werkzaamheden verricht op een participatieplaats heeft recht op een premie voor het eerst na zes maanden en vervolgens iedere zes maanden na aanvang van de additionele werkzaamheden (artikel 10a, zesde lid, van de Participatiewet). Voorwaarde is dat de persoon naar het oordeel van het college voldoende heeft meegewerkt aan het vergroten van zijn kansen op de arbeidsmarkt. De hoogte van de premie moet in de verordening vastgelegd worden (artikel 8a, eerste lid, onderdeel d, van de Participatiewet). De premie wordt vrijgelaten op grond van artikel 31, tweede lid, onderdeel j, van de Participatiewet. In verband hiermee is de hoogte van de premie begrensd door het in de vrijlatingsbepaling genoemde bedrag. Daarnaast moet bij het bepalen van de hoogte van de premie ook de risico's van de armoedeval worden betrokken.⁴ Er is gekozen voor

⁴ Kamerstukken II 2007/08 31 577, nr. 3, blz. 12.

een premie van telkens [bedrag] per zes maanden.

Artikel 9. Participatievoorziening beschut werk

Het college kan de voorziening beschut werk aanbieden aan een persoon uit de doelgroep die door een lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking een zodanige mate van begeleiding op en aanpassingen van de werkplek nodig heeft dat niet van een reguliere werkgever redelijkerwijs niet kan worden verwacht dat hij deze in dienst neemt (eerste lid).

Stap 1: voorselectie

Ten behoeve van de participatievoorziening beschut werk voert de gemeente een voorselectie uit. Tijdens de voorselectie bepaalt het college welke mensen in aanmerking kunnen komen voor beschut werk, en op welk moment. In de verordening moet vastgelegd worden hoe zij deze voorselectie uitvoeren.⁵ Daarom is in het tweede lid bepaald dat het college uitsluitend personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt selecteert voor de beoordeling of zij uitsluitend in een beschutte omgeving mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben. Voor dit criterium is gekozen omdat personen met een korte afstand tot de arbeidsmarkt veelal niet uitsluitend in een beschutte omgeving mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben. Onder de personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt is het aannemelijk dat daartoe personen behoren die uitsluitend in een beschutte omgeving kunnen werken.

Het college kan ambtshalve vaststellen of een persoon uitsluitend in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft (artikel 10b, eerste lid, van de Participatiewet). Hiervoor is dus geen aanvraag van een persoon nodig. Het college maakt uit de personen uit de doelgroep een voorselectie. Het college moet bij het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen advies inwinnen voor de beoordeling of de geselecteerde personen uitsluitend in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben.

Stap 2: advies Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen

Het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen adviseert het college met betrekking tot het oordeel of een persoon tot de doelgroep beschut werk behoort. Het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen voert op basis van landelijke criteria een beoordeling uit (artikel 10b, tweede lid, van de Participatiewet).

Stap 3: besluit gemeente

Op basis van het advies van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen beslist de gemeente of iemand tot de doelgroep 'beschut werk' behoort. Alleen als sprake is van een onzorgvuldige totstandkoming van het advies van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen, kan de gemeente besluiten het advies niet te volgen.⁶

Stap 4: dienstbetrekking 'beschut werk'

Nadat is vastgesteld dat iemand tot de doelgroep 'beschut werk' behoort, zorgt de gemeente ervoor dat deze persoon in een dienstbetrekking onder beschutte omstandigheden aan de slag gaat (artikel 10b, derde lid, van de Participatiewet). Het kan dan gaan om een privaatrechtelijke of een publiekrechtelijke dienstbetrekking (artikel 6, eerste lid, onderdeel f, van de Participatiewet). Hoe de dienstbetrekking wordt georganiseerd, behoort tot de beleidsvrijheid van gemeenten. Een dienstbetrekking kan bijvoorbeeld worden georganiseerd via een gemeentelijke dienst, NV, BV of stichting. Ook kunnen personen (via detachering) in een beschutte omgeving bij reguliere werkgevers

⁵ Kamerstukken II 2013/14, 33 161, nr. 113, blz. 3.

⁶ Kamerstukken II 2013/14, 33 161, nr. 113.

werken.⁷

Naast het bepalen van wie in aanmerking kan komen voor beschut zijn in deze verordening vastgelegd welke voorzieningen voor arbeidsinschakeling ingezet worden om deze dienstbetrekking mogelijk te maken (derde lid). Tevens is in deze verordening vastgelegd op welke wijze de gemeente de omvang van het aanbod van beschut werk, het aantal beschikbare plekken, vaststelt. Gemeenten kunnen het werk zelf organiseren via bijvoorbeeld een aan de gemeente gelieerd bedrijf zoals een SW-bedrijf. Ook kunnen zij afspraken maken met andere reguliere werkgevers over de voorwaarden waarop zij deze mensen een dergelijke dienstbetrekking aanbieden.⁸

Omvang beschut werk

Het college bepaalt de omvang van het aanbod beschut werk en legt vast hoeveel plekken voor beschut werk de gemeente beschikbaar stelt. Het aanbod is mede afhankelijk van het aantal geschikte en beschikbare plaatsen bij werkgevers. Daarom moet het college overleg voeren met partners om de omvang van het aanbod te kunnen bepalen (vierde lid).

[Artikel 10. Ondersteuning bij leer-werktraject

Personen uit de doelgroep kunnen in aanmerking komen voor de voorziening ondersteuning bij leer-werktrajecten. Het college moet dan wel van oordeel zijn dat een leer-werktraject nodig is en de ondersteuning nodig moet zijn voor het volgen van dat leer-werktraject. Dit is geregeld in artikel 10 en volgt uit artikel 10f van de Participatiewet.

Artikel 10f van de Participatiewet bepaalt voorts dat het college uitsluitend ondersteuning bij een leer-werktraject kan aanbieden aan personen:

- van zestien of zeventien jaar van wie de leerplicht of de kwalificatieplicht, bedoeld in de Leerplichtwet 1969, nog niet is geëindigd, of*
- van achttien tot 27 jaar die nog geen startkwalificatie hebben behaald.*

De voorziening ondersteuning bij leer-werktrajecten is inzetbaar voor jongeren van zestien of zeventien jaar oud die dreigen uit te vallen uit school, maar middels een leer/werktraject alsnog een startkwalificatie kunnen behalen. Om te voorkomen dat jongeren onnodig uitvallen, wordt de mogelijkheid geboden extra ondersteuning te bieden. Deze voorziening kan ook worden ingezet ter voorkoming van schooluitval bij jongeren van achttien tot 27 jaar die door een leer-werktraject alsnog een startkwalificatie kunnen behalen.

Bijstandsgerechtigden jonger dan 27 jaar die uit 's Rijks kas bekostigd onderwijs kunnen volgen, zijn uitgesloten van ondersteuning op grond van artikel 7, derde lid, onder a, van de Participatiewet. Voor de conclusie dat een jongere uit 's Rijks kas bekostigd onderwijs kan volgen is vereist dat de jongere uit 's Rijks kas bekostigd onderwijs volgt of daarvoor in aanmerking komt.⁹ In het kader van artikel 7, derde lid, onder a, van de Participatiewet betekent dit dat het college vanaf het moment dat de jongere uit 's Rijks kas bekostigd onderwijs volgt of kan volgen geen ondersteuning bij de arbeidsinschakeling kan bieden.

In artikel 10f van de Participatiewet is bepaald dat het college onder omstandigheden ondersteuning kan bieden aan personen jonger dan achttien jaar en aan personen van achttien tot 27 jaar die nog geen startkwalificatie hebben behaald en voor wie een leer-werktraject nodig is. Er wordt vanuit gegaan dat het mogelijk is een leer-werktraject aan te bieden aan personen die voldoen aan het bepaalde in de artikelen 10 en 10f van de Participatiewet, in afwijking van artikel 7, derde lid, onder

⁷ Kamerstukken II 2013/14, 33 161, nr. 107, blz. 66.

⁸ Kamerstukken II 2013/14, 33 161, nr. 107, blz. 115-116.

⁹ Kamerstukken II 2010/11, 32 815, nr. 3, blz. 49.

a, van de Participatiewet.]

[Artikel 11. Persoonlijke ondersteuning

In artikel 11 wordt de voorziening persoonlijke ondersteuning nader gedefinieerd. Het gaat dan om een voorziening zoals een jobcoach, die op vaste tijden en gedurende een langere periode de werknemer met beperkingen bij het verrichten van zijn taken ondersteunt. Het moet dan ook gaan om een systematische ondersteuning. Daarnaast moet de ondersteuning noodzakelijk zijn in die zin, dat de werknemer zonder die ondersteuning in redelijkheid niet zijn werkzaamheden zou kunnen verrichten. Persoonlijke ondersteuning heeft tot doel dat een werknemer wordt begeleid naar een situatie dat hij uiteindelijk zonder begeleiding via een dergelijke voorziening bij een reguliere werkgever werkzaam kan zijn.^{10]}

Artikel 12. No-riskpolis

Toelichting als voor variant 1 wordt gekozen

De no-riskpolis kan worden ingezet als ondersteuning bij de arbeidsinschakeling (artikel 8a, tweede lid, onderdeel b, van de Participatiewet). Het college kan de kosten van de no-riskpolis voor werkgevers vergoeden (eerste lid). De no-riskpolis is een belangrijk instrument om aarzelingen bij werkgevers weg te nemen om mensen met arbeidsbeperkingen in dienst te nemen. De no-riskpolis zorgt ervoor dat de werkgever compensatie ontvangt voor de loonkosten, wanneer een werknemer met arbeidsbeperkingen ziek wordt. Een werkgever komt niet in aanmerking voor een no-risk polis als artikel 29b van de Ziektewet van toepassing is (artikel 8a, tweede lid, onderdeel b, van de Participatiewet).

De no-riskpolis is een verzekering waarbij de werkgever bij ziekte van de werknemer die een structurele functionele of andere beperking heeft of ten behoeve van wie die werkgever een loonkostensubsidie in aanmerking komt voor de no-riskpolis.

Voorwaarden

In het eerste lid is opgenomen wanneer een werkgever in aanmerking komt voor een no-risk polis. Er is voor gekozen om de mogelijkheid tot inzet van een no-riskpolis te beperken voor arbeidsovereenkomsten die minimaal [periode] duren.

Voorts is voor inzet van de no-risk polis vereist dat de werknemer behoort tot de doelgroep (zie artikel 1 van deze verordening) en hij een structurele functionele of andere beperking heeft of ten behoeve van hem de werkgever een loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 10d van de Participatiewet ontvangt. Ook ligt voor de hand dat de werknemer zijn woonplaats moet hebben binnen de gemeente.

Hoogte vergoeding

Het college kan de kosten van de no-riskpolis vergoeden voor werkgevers. Niet elke verzekering komt voor vergoeding in aanmerking. Hiervoor zijn regels gesteld in het tweede lid. Voor vergoeding komt uitsluitend een no-riskpolis in aanmerking die ten hoogste vergoedt:

- het loon van de werknemer tot [percentage] van het minimumloon;
- [percentage] boven de dekking voor extra werkgeverslasten.

Het college zal voor toekenning van de vergoeding moeten toetsen of de door de werkgever gekozen verzekering voldoet aan deze voorwaarden.

Werkgever sluit verzekering af

De werkgever moet ten behoeve van het verstrekken van een no-riskpolis een verzekering afsluiten. De werkgever treedt op als verzekeringnemer. Het college vergoedt uitsluitend de kosten van de no-

¹⁰ Kamerstukken II 2013-2014, 33 161, nr. 107, blz. 115.

riskpolis.

Duur vergoeding no-riskpolis

Het college vergoedt de no-riskpolis tot **[periode]** na indiensttreding van de werknemer bij de werkgever (derde lid).

Na twee jaar is het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen verantwoordelijk

De no-riskpolis kan maximaal voor de duur van twee jaar worden ingezet. Nadat betrokkene twee jaar zelfstandig het minimumloon heeft verdiend, dus zonder loonkostensubsidie, gaat de verantwoordelijkheid voor de no-riskpolis over naar Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen en kan artikel 29b van de Ziektewet van toepassing zijn.

Toelichting als voor variant 2 wordt gekozen

De no-riskpolis kan worden ingezet als ondersteuning bij de arbeidsinschakeling (artikel 8a, tweede lid, onderdeel b, van de Participatiewet). De no-riskpolis is een belangrijk instrument om aarzelingen bij werkgevers weg te nemen om mensen met arbeidsbeperkingen in dienst te nemen. De no-riskpolis zorgt ervoor dat de werkgever compensatie ontvangt voor de loonkosten, wanneer een werknemer met arbeidsbeperkingen ziek wordt. Een werkgever komt niet in aanmerking voor een no-risk polis als artikel 29b van de Ziektewet van toepassing is (artikel 8a, tweede lid, onderdeel b Participatiewet).

De no-riskpolis is een verzekering waarbij de werkgever bij ziekte van de werknemer die een structurele functionele of andere beperking heeft of ten behoeve van wie die werkgever een loonkostensubsidie in aanmerking komt voor de no-riskpolis.

Voorwaarden

In het eerste lid is opgenomen wanneer een werkgever in aanmerking komt voor een no-riskpolis. Er is voor gekozen om de mogelijkheid tot inzet van een no-riskpolis te beperken voor arbeidsovereenkomsten die minimaal **[periode]** duren.

Voorts is voor inzet van de no-riskpolis vereist dat de werknemer behoort tot de doelgroep (zie artikel 1 van deze verordening) en hij een structurele functionele of andere beperking heeft of ten behoeve van hem de werkgever een loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 10d van de Participatiewet ontvangt. Ook ligt voor de hand dat de werknemer zijn woonplaats moet hebben binnen de gemeente.

Hoogte vergoeding

De no-riskpolis vergoedt:

- het loon van de werknemer tot **[percentage]** van het minimumloon;
- **[percentage]** boven de dekking voor extra werkgeverslasten.

Contract met verzekeraar

De gemeente moet ten behoeve van het verstrekken van een no-riskpolis een verzekering afsluiten met **[verzekeraar]**. De gemeente treedt op als verzekeringsnemer. De werkgever is de begunstigde (derde lid).

Duur no-riskpolis

Het college vergoedt de no-riskpolis tot **[periode]** na indiensttreding van de werknemer bij de werkgever.

Na twee jaar is het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen verantwoordelijk

De no-riskpolis kan maximaal voor de duur van twee jaar worden ingezet. Nadat betrokkene twee jaar zelfstandig het minimumloon heeft verdiend, dus zonder loonkostensubsidie, gaat de

verantwoordelijkheid voor de no-riskpolis over naar Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen en kan artikel 29b van de Ziektewet van toepassing zijn.

[Artikel 13. Loonkostensubsidie

Gesubsidieerde arbeid kan als één van de voorzieningen worden ingezet om de arbeidsinschakeling te bevorderen. In de Participatiewet is geregeld dat alle voorzieningen moeten dienen om een persoon uiteindelijk aan regulier werk te helpen.

Compensatie

Het doel van de loonkostensubsidie is het bieden van compensatie voor het feit dat voor een persoon ten minste het wettelijk minimumloon moet worden betaald, terwijl de werkgever een persoon (nog) niet ten volle kan inzetten. Zo kan het college een loonkostensubsidie aan de werkgever verstrekken om tijdelijk het verschil in arbeidsproductiviteit te compenseren en zo de re-integratie van de bijstandsgerechtigde te bewerkstelligen.¹¹ In het eerste lid is de doelgroep opgenomen en in het tweede lid de maximaal toe te kennen loonkostensubsidie opgenomen. Een nadere uitwerking van de doelgroep is opgenomen in het derde en vierde lid.

Geen verdringing

Zie wat hierover is opgemerkt bij artikel 4.

De in artikel 13 van deze verordening geregelde loonkostensubsidie moet worden onderscheiden van de loonkostensubsidie zoals bedoeld in de artikelen 10c en 10d van de Participatiewet. De laatstgenoemde loonkostensubsidie is geïntroduceerd in de Participatiewet door de Invoeringswet Participatiewet en is specifiek bedoeld voor personen met een arbeidsbeperking. De in artikel 13 opgenomen loonkostensubsidie is niet noodzakelijk gericht op personen met een arbeidsbeperking, maar ondersteunt personen die kwetsbaar of uiterst kwetsbaar zijn.

Het gaat in hier dus niet om de loonkostensubsidie die verstrekt kan worden aan personen als bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a, van de Participatiewet van wie is vastgesteld dat zij met voltijdse arbeid niet in staat zijn tot het verdienen van een wettelijk minimumloon, doch wel mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben (artikel 6, eerste lid, onderdeel e, van de Participatiewet).]

[Artikel 14. Uitstroompremie

Het verstrekken van een uitstroompremie is alleen mogelijk als een persoon die algemene bijstand ontving, uitstroomt. De premie kan worden aangevraagd vanaf [periode] na indiensttreding. Onder langdurig werkloze wordt verstaan een persoon die gedurende een aaneengesloten periode van twaalf maanden of langer aangewezen is (geweest) op een uitkering. In de Participatiewet is geregeld dat jaarlijks een eenmalige premie kan worden verstrekt (artikel 31, tweede lid, onderdeel j, van de Participatiewet). Voor personen jonger dan 27 jaar is deze premie vrijgelaten (artikel 31, zevende lid, van de Participatiewet).]

[Artikel 15. Intrekken oude verordening en overgangsrecht

In artikel 15 is onder andere het overgangsrecht neergelegd. Het kan voorkomen dat personen een voorziening toegekend hebben gekregen op grond van de oude re-integratieverordening, die niet meer voldoet aan de voorwaarden uit deze verordening. Hierbij kan worden gedacht aan de situatie waarin de oude re-integratieverordening voorzieningen bevat die na inwerkingtreding van deze verordening niet meer worden verstrekt. Ook is het denkbaar dat een persoon op grond van de oude re-integratieverordening wel in aanmerking zou komen voor een voorziening, maar door inwerkingtreding van deze verordening niet meer. De toegekende voorziening zou dan op grond van artikel 3, tweede lid, van deze verordening moeten worden beëindigd. Om dit te voorkomen is in

¹¹ Kamerstukken II 2004/05, 28 870, nr. 125.

artikel 15, tweede lid, geregeld dat dergelijke voorzieningen worden behouden voor een bepaalde duur. Een dergelijke voorzieningen wordt behouden voor ten hoogste de duur van [periode] of - als dit eerder is - voor de duur dat deze is verstrekt. Dit uiteraard voor zover wordt voldaan aan de voorwaarden uit de [citeertitel 'oude' re-integratieverordening]. Wordt niet meer aan die voorwaarden voldaan, dan moet de voorziening worden beëindigd, bijvoorbeeld als een belanghebbende geen aanspraak meer heeft op ondersteuning bij de arbeidsinschakeling. De periode van [periode] begint te lopen vanaf het moment van inwerkingtreding van deze verordening.

Voortzetten toegekende voorzieningen

Toegekende voorzieningen op grond van de [citeertitel 'oude' re-integratieverordening] worden dus in beginsel behouden tot [periode] na inwerkingtreding van deze verordening. Na afloop van die periode kan het college besluiten of een voorziening wordt voortgezet (artikel 15, derde lid). Hierbij kan het college rekening houden met al gesloten overeenkomsten. Voortzetting van een voorziening ligt bijvoorbeeld voor de hand als het college is gehouden de kosten van een dergelijke voorziening te voldoen, ongeacht of een persoon nog gebruik maakt van de voorziening. Lopende re-integratievoorzieningen kunnen in beginsel ná inwerkingtreding van deze verordening worden afgerond conform de overeenkomst.

Voortzetting is niet mogelijk

Voortzetting van een toegekende voorziening na [periode] is niet mogelijk als de voorziening binnen die periode is beëindigd wegens het niet meer voldoen aan de voorwaarden voor die voorziening op grond van de [citeertitel 'oude' re-integratieverordening] of als de voorziening is toegekend voor een kortere duur dan [periode] na inwerkingtreding van de verordening. Een voorziening dient immers niet langer te worden voortgezet dan de duur van de oorspronkelijke toekenning.

Ten aanzien van die voorziening blijft de [citeertitel 'oude' re-integratieverordening] van toepassing (artikel 15, vierde lid, van deze verordening).]

Modelverordening cliëntenparticipatie Participatiewet

Leeswijzer modelbepalingen

- [...] of [iets] = door gemeente in te vullen, zie bijvoorbeeld artikel 2, derde lid.
- [iets] = facultatief, zie bijvoorbeeld artikel 4, derde lid, en artikel 9.
- [iets **OF** iets] = door gemeente te kiezen, zie bijvoorbeeld artikel 6, vierde lid.
- Ook zijn er combinaties mogelijk. Zie bijvoorbeeld de considerans voor een facultatief onderdeel waarbij, als ervoor wordt gekozen het over te nemen, ook nog iets ingevuld dient te worden.
- Ook wordt er gewerkt met varianten waaruit gekozen kan worden. Zie bijvoorbeeld artikel 2, vierde lid, en artikel 5.

Nadere uitleg is opgenomen in de implementatiehandleiding, onderdeel van de bij deze modelverordening behorende ledenbrief.

De raad van de gemeente [naam gemeente];
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van [datum en nummer];
gelet op artikel 47 van de Participatiewet;
gezien het advies van [naam commissie];
[overwegende dat [...]];
besluit vast te stellen de Verordening cliëntenparticipatie Participatiewet [naam gemeente en eventueel jaartal].

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Cliëntenraad

1. De personen bedoeld in artikel 7, eerste lid, van de Participatiewet worden bij de uitvoering van deze wet betrokken door een cliëntenraad. De leden van de cliëntenraad worden benoemd door het college. [...] **(bijvoorbeeld de cliëntenraad, (nader te benoemen) belangenorganisaties en/of het college)** [kan **OF** kunnen] kandidaten voordragen.
2. De cliëntenraad is, voor zover redelijkerwijs mogelijk, zodanig samengesteld dat deze een afspiegeling is van de bij de uitvoering van de Participatiewet betrokken personen.
3. De cliëntenraad bestaat uit ten minste [aantal **(bijvoorbeeld zeven)**] en ten hoogste [aantal **(bijvoorbeeld elf)**] personen.
4. De cliëntenraad benoemt [uit zijn midden een voorzitter **OF** een onafhankelijke voorzitter] voor een termijn van [termijn **(bijvoorbeeld twee jaar)**].
5. De cliëntenraad komt ten minste [aantal **(bijvoorbeeld twaalf)**] maal per kalenderjaar in vergadering bij elkaar.

Artikel 2. Ambtelijk secretaris

Het college stelt een ambtenaar van de gemeente aan als ambtelijk secretaris om te waarborgen dat de cliëntenraad in staat is zijn taken naar behoren te vervullen.

Hoofdstuk 2. Taken en bevoegdheden van de gemeente, het college, de cliëntenraad en de ambtelijk secretaris

Artikel 3. Taken van gemeentebestuur

1. Het gemeentebestuur vraagt over beleidsvoornemens van de gemeenteraad en het college via de ambtelijk secretaris advies aan de cliëntenraad op een dusdanig tijdstip dat dit advies van wezenlijke invloed kan zijn op het te nemen besluit.

2. Van een tijdstip als bedoeld in het eerste lid is sprake als de adviesaanvraag aan de cliëntenraad wordt toegezonden uiterlijk **[periode (bijvoorbeeld vier weken)]** voorafgaand aan de datum waarop het college of de gemeenteraad voornemens is het beleid vast te stellen.

[3. Het gemeentebestuur zorgt ervoor dat de cliëntenraad wordt betrokken bij de beleidsontwikkeling.]

Artikel 4. Ondersteuning cliëntenraad

Het college zorgt voor adequate ondersteuning van de cliëntenraad. *[Hiertoe:*

- a. stelt het een vergaderruimte ter beschikking;*
- b. geeft het de leden van de cliëntenraad toegang tot kantoormiddelen zoals een kopieermachine en een printer;*
- c. zorgt het ervoor, met inachtneming van artikel 4, tweede lid, dat adviesaanvragen en conceptbeleid de ambtelijk secretaris tijdig bereiken;*
- d. stelt het ambtenaren van de gemeente in de gelegenheid een vergadering bij te wonen voor het geven van toelichting of uitleg, als daarom door de cliëntenraad is verzocht;*
- e. zorgt het ervoor dat aan de cliëntenraad de nodige informatie wordt verstrekt voor zover dat nodig is voor het naar behoren functioneren van de cliëntenraad*
- f. verstrekt het de informatie, bedoeld onder e, op een zodanig tijdstip dat daadwerkelijk invloed mogelijk is op de beleidsvorming en besluitvorming, en*
- g. indien van toepassing, ziet het erop toe dat de cliëntenraad wordt geïnformeerd over de redenen van afwijking van het door de cliëntenraad gevraagd of ongevraagd gegeven advies.]*

Artikel 5. Taken en bevoegdheden van de cliëntenraad

1. De cliëntenraad brengt gevraagd en ongevraagd advies uit in verband met door het college of de gemeenteraad voorgenomen beleid.
2. Het advies als bedoeld in het eerste lid wordt uiterlijk **[aantal (bijvoorbeeld tien)]** werkdagen voordat het college of de gemeenteraad voornemens is het beleid vast te stellen uitgebracht door toezending aan de betreffende beleidsafdeling.
3. De cliëntenraad heeft geen bevoegdheden in zaken betreffende individuele klachten, bezwaarschriften, andere zaken met betrekking tot een individuele persoon en in zaken betreffende de uitvoering van het beleid.
4. Ieder lid is bevoegd agendapunten aan te dragen. Dit dient te geschieden uiterlijk **[aantal (bijvoorbeeld vijf)]** werkdagen voorafgaand aan de vergadering door toezending aan de [ambtelijk secretaris **OF** voorzitter].

Artikel 6. Taken van de ambtelijk secretaris

De ambtelijk secretaris:

- a. draagt in overleg met de cliëntenraad zorg voor een vergaderreglement en ziet toe op de naleving ervan;
- b. stelt voor aanvang van het kalenderjaar in overleg met de voorzitter van de cliëntenraad een vergaderkalender samen;
- c. stelt in overleg met de voorzitter van de cliëntenraad voorafgaand aan iedere vergadering de agenda samen;
- d. verzendt de uitnodigingen en, indien van toepassing, conceptbeleid en adviesverzoeken, met inachtneming van artikel 3, tweede lid, uiterlijk **[aantal (bijvoorbeeld tien)]** werkdagen voordat de vergadering plaatsvindt aan de leden;
- e. ziet erop toe dat adviesvragen en conceptbeleid de leden op een zodanig tijdstip bereiken dat zij hun rol effectief kunnen vervullen. Indien nodig last hij een tussentijds extra overleg in, en
- f. maakt een verslag van de vergaderingen en zendt deze gelijktijdig met de uitnodiging van de volgende vergadering aan de leden.

Artikel 7. Budget cliëntenraad

1. Ten behoeve van de cliëntenraad wordt jaarlijks een budget beschikbaar gesteld.
2. Ten laste hiervan kunnen, ter beoordeling van het college, onder meer kosten worden gebracht die verband houden met deskundigheidsbevordering, het inwinnen van advies, achterbanraadpleging en organisatiekosten.
3. Jaarlijks voor 1 april brengt de cliëntenraad aan het college verslag uit van de activiteiten en bevindingen over het voorgaande jaar. Daarbij wordt in een financieel verslag tevens verantwoording afgelegd over de besteding van een eventueel beschikbaar gesteld budget.

[Artikel 8. Vergoeding aan de leden

De leden van de cliëntenraad ontvangen per [periode] een bedrag van [bedrag] als onkostenvergoeding en vergoeding voor deelname aan de vergaderingen.]

Hoofdstuk 3. Slotbepalingen

[Artikel 9. Evaluatie

Jaarlijks wordt tussen de cliëntenraad en [algemeen directeur van de gemeente OF gemeentesecretaris] geëvalueerd of de gekozen opzet van de cliëntenparticipatie voldoet. De cliëntenraad brengt verslag uit van deze evaluatie aan de gemeenteraad.]

Artikel 10. Intrekken oude verordening

De [citeertitel 'oude' verordening cliëntenparticipatie] wordt ingetrokken.

Artikel 11. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2015.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening cliëntenparticipatie Participatiewet [naam gemeente en eventueel jaartal].

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van [datum].

De voorzitter,

De griffier,

Toelichting

Algemeen

Met deze verordening wordt uitvoering gegeven aan artikel 47 van de Participatiewet. Dit artikel draagt de gemeenteraad op bij verordening regels vast te stellen over de wijze waarop personen als bedoeld in artikel 7, eerste lid, van de Participatiewet of hun vertegenwoordigers betrokken worden bij de ontwikkeling van het gemeentelijke beleid. Personen als bedoeld in artikel 7, eerste lid, van de Participatiewet zijn personen:

- die algemene bijstand ontvangen;
 - als bedoeld in artikel 34a, vijfde lid onderdelen b en c, van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (hierna: WIA), artikel 35, vierde lid, onderdelen b en c, van de WIA en artikel 36, derde lid, onderdelen b en c, van de WIA tot het moment dat het inkomen uit arbeid in dienstbetrekking gedurende twee aaneengesloten jaren ten minste het minimumloon bedraagt en ten behoeve van die persoon in die twee jaren geen loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 10d van de Participatiewet is verleend;
 - personen als bedoeld in artikel 10, tweede lid, van de Participatiewet;
 - personen met een nabestaanden- of wezenuitkering op grond van de Algemene nabestaandenwet;
 - personen met een uitkering ingevolge de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers;
 - personen met een uitkering ingevolge de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;
 - personen zonder uitkering;
- en, die voor de arbeidsinschakeling zijn aangewezen op een door het college aangeboden voorziening.

Om een goede werking van de cliëntenraad te waarborgen worden de leden van de cliëntenraad worden ondersteund en gefaciliteerd door de gemeente. De regering hecht sterk aan actieve betrokkenheid van burgers die met de Participatiewet te maken krijgen.

Artikelsgewijze toelichting

Enkel die bepalingen die nadere toelichting behoeven worden hier behandeld.

Artikel 1. Cliëntenraad

Dit artikel bepaalt hoe de cliëntenparticipatie concreet wordt vorm gegeven.

Eerste lid

Omdat het niet mogelijk is om alle personen persoonlijk te betrekken bij het beleid ligt het voor de hand een cliëntenraad samen te stellen die bestaat uit vertegenwoordigers van de doelgroepen zelf of vertegenwoordigers uit belangenorganisaties. De leden van de cliëntenraad worden benoemd door het college. [...] [kan **OF** kunnen] kandidaten voordragen voor lidmaatschap van de cliëntenraad (eerste lid). Het college zal een afgewezen voordracht moeten motiveren.

Tweede lid

Om de actieve betrokkenheid van alle personen goed tot zijn recht te kunnen laten komen, is het van belang dat de cliëntenraad een afspiegeling is van alle in artikel 7, eerste lid, onderdeel a, van de Participatiewet genoemde doelgroepen. Een evenredige vertegenwoordiging van bovengenoemde groepen in de cliëntenraad is daarom het uitgangspunt van deze verordening. Dit voor zover dat redelijkerwijs mogelijk is. Dit uitgangspunt is in overeenstemming met het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap. De doelstelling van dit verdrag is het bevorderen, beschermen en waarborgen van het volledige genot door alle personen met een handicap van alle

mensenrechten en fundamentele vrijheden op voet van gelijkheid en het bevorderen van de eerbiediging van hun inherente waardigheid (zie het Tractatenblad van het Koninkrijk der Nederlanden, 2007, nummer 169).

Nader toelichting als in het vierde lid gekozen wordt dat de voorzitter uit de cliëntenraad komt
Vierde lid

Er is uitdrukkelijk voor gekozen om de cliëntenraad uit zijn midden de voorzitter te benoemen. Daarmee wordt gewaarborgd dat ook de voorzitter voor en namens de benoemde doelgroep handelt. Om te voorkomen dat de belangen die worden vertegenwoordigd door de voorzitter te prominent in beeld komen, is in de functie van een ambtelijk secretaris voorzien (zie artikel 2). De ambtelijk secretaris verzorgt met de voorzitter de agendering. De voorzitter wordt benoemd voor een termijn van [termijn].

Artikel 2. Ambtelijk secretaris

Op grond van artikel 47, onderdeel b, van de Participatiewet moet worden voorzien in ondersteuning om de cliëntenraad zijn rol effectief te kunnen laten vervullen. Om hierin te kunnen voorzien wordt een ambtelijk secretaris aan de cliëntenraad toegevoegd. Deze kan de communicatie tussen college en gemeenteraad enerzijds en de cliëntenraad anderzijds stroomlijnen.

Artikel 3. Taken van het gemeentebestuur

Het gemeentebestuur zal over beleidsvoornemens van de gemeenteraad en het college via de ambtelijk secretaris advies vragen aan de cliëntenraad op een dusdanig tijdstip dat dit advies van wezenlijke invloed kan zijn op het te nemen besluit. Als de adviesaanvraag uiterlijk [periode,] voorafgaand aan de datum waarop het college of de gemeenteraad voornemens is het beleid vast te stellen, wordt toegezonden aan de cliëntenraad, dan kan het advies van de cliëntenraad van wezenlijke invloed zijn op het door de gemeenteraad of het college te nemen besluit.

Nadere toelichting als het derde lid overgenomen wordt

Het wordt belangrijk geacht dat de cliëntenraad tijdig wordt betrokken bij de totstandkoming van beleid zodat het uitvoeren van invloed op het beleid op die wijze mogelijk is. Daarom is in het derde lid bepaald dat het college ervoor zorgt dat de cliëntenraad wordt betrokken bij de beleidsontwikkeling.

Artikel 4. Ondersteuning cliëntenraad

Om zijn taken effectief te kunnen vervullen is het van belang dat de cliëntenraad wordt gefaciliteerd. Niet alleen vergaderruimte is van belang, maar ook de toegang tot kantoormiddelen. Het college zorgt voor adequate ondersteuning van de cliëntenraad.

Artikel 5. Taken en bevoegdheden van de cliëntenraad

De cliëntenraad is bevoegd gevraagd en ongevraagd advies te geven over het te ontwikkelen beleid. Het advies wordt uiterlijk [aantal] werkdagen voordat het college of de gemeenteraad voornemens is het beleid vast te stellen uitgebracht door toezending aan de betreffende beleidsafdeling.

Dit artikel regelt tevens uitdrukkelijk dat de cliëntenraad geen bevoegdheid heeft in individuele- en uitvoeringsvraagstukken.

Ieder lid van de cliëntenraad is bevoegd agendapunten aan te dragen. Dit moet uiterlijk [aantal] werkdagen voorafgaand aan de vergadering gebeuren. De agendapunten moeten worden gezonden aan [ambtelijk secretaris of voorzitter].

Artikel 6. Taken van de ambtelijk secretaris

De ambtelijk secretaris vormt de ambtelijke schakel tussen de gemeenteraad en het college en de cliëntenraad. Hij zal erop moeten toezien dat alle partijen informatie tijdig ontvangen of verstrekken, zodat alle partijen hun taak effectief kunnen vervullen. Doordat de ambtelijk secretaris (mede) is

belast met de agendering en verslaglegging kan hij ervoor waken dat alle partijen naar evenredigheid aan bod komen. De ambtelijk secretaris verzendt de uitnodigingen aan de leden uiterlijk [aantal] werkdagen voordat de vergadering plaatsvindt.

Artikel 7. Budget cliëntenraad

Het budget is ter vrije besteding van de cliëntenraad. Ten laste hiervan kunnen onder meer kosten worden gebracht die verband houden met deskundigheidsbevordering, het inwinnen van advies, achterbanraadpleging en organisatiekosten (tweede lid). Deze kosten kunnen uitsluitend ten laste van het budget worden gebracht indien deze zijn beoordeeld en goedgekeurd door het college. Het ligt voor de hand dat het college dit beoordeelt voordat de kosten worden gemaakt. De cliëntenraad zal daarom vooraf om goedkeuring moeten vragen.

De cliëntenraad moet jaarlijks voor 1 september een begroting ter goedkeuring indienen. Ook moet de cliëntenraad jaarlijks achteraf verantwoording afleggen over de besteding van de middelen, zoals vastgelegd in het derde lid.

Modelverordening individuele inkomenstoelage

Leeswijzer modelbepalingen

- [...] of [iets] = door gemeente in te vullen, zie bijvoorbeeld artikel 4, eerste lid.
- [iets] = facultatief, zie de considerans.
- [(iets)] = een voorbeeld ter illustratie of uitleg voor gemeente, zie bijvoorbeeld artikel 4, eerste lid.
- [iets OF iets] = door gemeente te kiezen, zie bijvoorbeeld artikel 1, bij referentieperiode.
- Ook zijn er combinaties mogelijk. Zie bijvoorbeeld de considerans voor een facultatief onderdeel waarbij, als ervoor wordt gekozen het over te nemen, ook nog iets ingevuld dient te worden.

Nadere uitleg is opgenomen in de implementatiehandleiding, onderdeel van de bij deze modelverordening behorende ledenbrief.

De raad van de gemeente [naam gemeente];
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van [datum en nummer];
gelet op artikel 8, eerste lid, aanhef en onderdeel b, en tweede lid, van de Participatiewet;
gezien het advies van [naam commissie];
[overwegende dat [...]];
besluit vast te stellen de Modelverordening individuele inkomenstoelage [naam gemeente en eventueel jaartal].

Artikel 1. Begrippen

In deze verordening wordt verstaan onder:

- inkomen: totaal van het inkomen, bedoeld in artikel 32 van de Participatiewet, en de algemene bijstand;
- peildatum: datum waartegen een persoon individuele inkomenstoelage aanvraagt;
- referentieperiode: periode van [drie OF vijf] jaar voorafgaand aan de peildatum.

Artikel 2. Indienen verzoek

Een verzoek als bedoeld in artikel 36, eerste lid, van de Participatiewet, wordt ingediend middels een door het college vastgesteld formulier.

Artikel 3. Langdurig laag inkomen

Een persoon heeft een langdurig laag inkomen als bedoeld in artikel 36, eerste lid, van de Participatiewet als gedurende de referentieperiode het in aanmerking te nemen inkomen niet hoger is dan [percentage (bijvoorbeeld 110 procent)] van de toepasselijke bijstandsnorm.

Artikel 4. Hoogte individuele inkomenstoelage

1. Een individuele inkomenstoelage bedraagt per kalenderjaar:
 - a. [bedrag (bijvoorbeeld € 500)] voor een alleenstaande;
 - b. [bedrag (bijvoorbeeld € 600)] voor een alleenstaande ouder;
 - c. [bedrag (bijvoorbeeld € 700)] voor gehuwden.
2. Als één van de gehuwden is uitgesloten van het recht op individuele inkomenstoelage ingevolge de artikelen 11 of 13, eerste lid, van de Participatiewet, komt de rechthebbende echtgenoot in aanmerking voor een individuele inkomenstoelage naar de hoogte die voor hem als alleenstaande of alleenstaande ouder zou gelden.
3. Voor toepassing van het eerste en tweede lid is de situatie op de peildatum bepalend.
4. De bedragen genoemd in het eerste lid worden jaarlijks geïndexeerd overeenkomstig de ontwikkelingen van de consumentenprijsindex volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek. De bedragen worden naar boven afgerond op hele euro's.

Artikel 5. Intrekken oude verordening

De [citeertitel 'oude' verordening langdurigheidstoelage] wordt ingetrokken.

Artikel 6. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2015.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening individuele inkomensloosheid [naam gemeente en eventueel jaartal].

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van [datum].

De voorzitter,
De griffier,

Toelichting

Algemeen

Aan de bijstand ligt het uitgangspunt ten grondslag dat het normbedrag, bedoeld ter voorziening in de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan met inbegrip van een component reservering, in beginsel toereikend is. Toch kan de financiële positie van mensen die langdurig op een minimuminkomen zijn aangewezen onder druk komen te staan als er na verloop van tijd geen enkel perspectief lijkt te zijn om door inkomen uit arbeid het inkomen te verhogen. Om die reden is bij de invoering van de Wet werk en bijstand (hierna: WWB) in 2004 de langdurigheidstoelage in het leven geroepen. Sinds 1 januari 2009 is de langdurigheidstoelage gedecentraliseerd. Ook is de langdurigheidstoelage sinds die datum een bijzondere vorm van (categoriale) bijzondere bijstand. Per 1 januari 2015 vervangt de individuele inkomensvoorziening de langdurigheidstoelage. Sindsdien is het verlenen van de toelage geen gebonden bevoegdheid meer, maar een discretionaire bevoegdheid. Dit betekent dat het college een individuele inkomensvoorziening kan verlenen als een persoon voldoet aan de voorwaarden daarvoor. Het college kan in beleidsregels aangeven welke groepen niet in aanmerking komen voor individuele inkomensvoorziening en in welke gevallen personen uitzicht hebben op inkomensverbetering. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan personen aan wie in de referentieperiode een maatregel is opgelegd wegens een schending van een arbeidsverplichting of een re-integratieverplichting of aan personen die uit 's Rijks kas bekostigd onderwijs volgen.

Vast te leggen regels in verordening

De individuele inkomensvoorziening is niet gerelateerd aan bepaalde kosten. Het is een inkomensondersteunende maatregel voor bepaalde personen die langdurig een laag inkomen hebben en daarbij, gelet op de omstandigheden van die persoon, geen uitzicht hebben op inkomensverbetering (artikel 36, eerste lid, van de Participatiewet). Bij verordening moeten regels vastgesteld worden over het verlenen van een individuele inkomensvoorziening als bedoeld in artikel 36 van de Participatiewet. Deze regels moeten in ieder geval betrekking hebben op de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de begrippen 'langdurig' en 'laag inkomen'. Op grond van deze verordening is geen sprake van een laag inkomen bij een inkomen hoger dan [percentage] van de toepasselijke bijstandsnorm. Daarnaast moet bij verordening de hoogte van de individuele inkomensvoorziening bepaald worden. Het college kan in (wetsinterpreterende) beleidsregels aangeven wanneer sprake is van 'geen uitzicht op inkomensverbetering'. Gelet op de tekst van artikel 8, tweede lid, van de Participatiewet hoeft dit criterium niet te worden vastgelegd in de verordening. Bij de beoordeling van het criterium 'geen uitzicht op inkomensverbetering' moet het college rekening houden met de omstandigheden van de persoon. In artikel 36, tweede lid, van de Participatiewet is bepaald dat tot die omstandigheden in ieder geval worden gerekend:

- de krachten en bekwaamheden van de persoon, en
- de inspanningen die de persoon heeft verricht om tot inkomensverbetering te komen.

Overgangsrecht

Per 1 januari 2015 vervangt de individuele inkomensvoorziening de langdurigheidstoelage. Het is niet nodig om in deze verordening overgangsrecht op te nemen met betrekking tot eerder verstrekte langdurigheidstoelagen, omdat artikel 78z van de Participatiewet voorziet in algemeen overgangsrecht met betrekking tot de wijzigingen in de Participatiewet als gevolg van de inwerkingtreding van de Invoeringswet Participatiewet en de Wet maatregelen WWB op 1 januari 2015. De individuele inkomensvoorziening en voorheen de langdurigheidstoelage worden immers toegekend tegen een peildatum. Zaken die na de peildatum gebeuren hebben geen betekenis voor het recht op een dergelijke toelage. Wie op een datum gelegen vóór 1 januari 2015 op basis van de toepasselijke verordening recht had op langdurigheidstoelage, behoudt dat onverkort, ongeacht of hij voldoet aan de voorwaarden die per 1 januari 2015 zijn gesteld in artikel 36 van de Participatiewet

en deze verordening. Toekenning van het recht op individuele inkomenstoelage tegen een datum gelegen op of ná 1 januari 2015 is uitsluitend mogelijk als wordt voldaan aan de in artikel 36 van de Participatiewet en deze verordening opgenomen voorwaarden.

Wijziging leefvorm

De leefvorm (alleenstaande, alleenstaande ouder of gehuwd) van een persoon kan wijzigen binnen de referteperiode. Dit is bijvoorbeeld het geval indien gehuwden individuele inkomenstoelage aanvragen, maar zij over een gedeelte van de referteperiode als alleenstaande moeten worden aangemerkt. Personen moeten dan ook over dat deel van de referteperiode aan de voorwaarden voldoen om voor individuele inkomenstoelage in aanmerking te komen. Gehuwden moeten immers zowel gezamenlijk als afzonderlijk aan de voorwaarden voldoen.

Artikelsgewijze toelichting

Enkel die bepalingen die nadere toelichting behoeven worden hier behandeld.

Artikel 1. Begrippen

Begrippen die al zijn omschreven in de Participatiewet, Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) of de Gemeentewet worden niet afzonderlijk gedefinieerd in deze verordening. Deze zijn vanzelfsprekend van toepassing op deze verordening.

Inkomen

Met inkomen wordt bedoeld het inkomen zoals bedoeld in artikel 32 van de Participatiewet. In afwijking hiervan wordt algemene bijstand voor de beoordeling van het recht op individuele inkomenstoelage ook in aanmerking genomen als inkomen. Bijzondere bijstand kan niet als inkomen in aanmerking worden genomen. Aangezien individuele inkomenstoelage een vorm van bijzondere bijstand is, is het niet nodig expliciet te bepalen dat een eerder verstrekte individuele inkomenstoelage buiten beschouwing moet worden gelaten bij de vaststelling van het inkomen. Het wordt niet wenselijk geacht een eerder verstrekte individuele inkomenstoelage in aanmerking te nemen als inkomen, omdat dit het ongewenst effect kan hebben dat een persoon geen recht op een individuele inkomenstoelage heeft omdat hij een te hoog inkomen heeft gehad in de referteperiode vanwege een eerder verstrekte toeslag. Wat voor een eerder verstrekte individuele inkomenstoelage geldt, dat geldt ook voor een eerder verstrekte langdurigheidstoelage op grond van de WWB zoals die luidde vóór 1 januari 2015.

Peildatum

De peildatum is de datum waartegen een persoon individuele inkomenstoelage aanvraagt (artikel 1 van deze verordening). Het gaat om de datum waarop een persoon langdurig een laag inkomen heeft, geen in aanmerking te nemen vermogen heeft als bedoeld in artikel 34 van de Participatiewet en, gelet op de omstandigheden van die persoon, geen uitzicht op inkomensverbetering heeft. De peildatum komt meestal overeen met de meldingsdatum. De peildatum kan in beginsel niet liggen vóór de dag waarop een persoon zich heeft gemeld om individuele inkomenstoelage aan te vragen, tenzij sprake is van bijzondere omstandigheden. Dit volgt uit artikel 44, eerste lid, van de Participatiewet en de jurisprudentie rondom artikel 44 van de Participatiewet.

Referteperiode

Verder is bepaald wat onder de referteperiode moet worden verstaan: een periode van [aantal] maanden voorafgaand aan de peildatum. Zie ook de toelichting bij artikel 3 onder 'Langdurig'.

Artikel 2. Indienen verzoek

De Wet maatregelen WWB heeft artikel 36, eerste lid, van de Participatiewet dusdanig gewijzigd dat een persoon een verzoek tot verlening van individuele inkomenstoelage kan indienen. Voorheen was de langdurigheidstoelage alleen op aanvraag verkrijgbaar. Onder aanvraag wordt verstaan: een

verzoek van een persoon, een besluit te nemen (artikel 1:3, derde lid, van de Awb). Een aanvraag dient in beginsel schriftelijk te worden ingediend (artikel 4:1 Awb).

Om onduidelijkheid te voorkomen over de wijze waarop het verzoek moet worden ingediend, bepaalt artikel 2 van deze verordening dat het verzoek moet worden gedaan middels een door het college vastgesteld formulier. Een verzoek wordt dan gezien als een aanvraag zoals bedoeld in afdeling 4.1.1 van de Awb. Het gaat dan om een schriftelijke aanvraag (artikel 4:1 van de Awb) die wordt ondertekend door de aanvrager en ten minste de naam en het adres van de aanvrager bevat, de dagtekening en een aanduiding van de beschikking die wordt gevraagd (artikel 4:2, eerste lid, van de Awb). De aanvrager verschaft ook de gegevens en bescheiden die voor de beslissing op de aanvraag nodig zijn en waarover hij redelijkerwijs de beschikking kan krijgen (artikel 4:2, tweede lid, van de Awb). Een mondeling verzoek kan hiermee dus niet worden aangemerkt als een verzoek om individuele inkomensvoorslag zoals bedoeld in artikel 36 van de Participatiewet.

Artikel 3. Langdurig laag inkomen

Van belang bij het bepalen wat een langdurig laag inkomen is, is wat onder 'langdurig' en onder 'laag' wordt verstaan.

Langdurig

De door de gemeenteraad vastgestelde langdurige periode voorafgaand aan de peildatum, wordt aangeduid als referteperiode. De referteperiode is vastgesteld in artikel 1 van deze verordening.

Laag inkomen

Een inkomen is laag als het niet hoger is dan [percentage] van de toepasselijke bijstandsnorm.

De vraag of het inkomen van een persoon gedurende de referteperiode niet hoger is dan het langdurig lage inkomen van [percentage] van de toepasselijke bijstandsnorm, zal niet al te rigide mogen worden beoordeeld. Een marginale overschrijding van dit lage inkomen moet worden genegeerd.¹ Gaat het inkomen van een persoon gedurende (een deel van) de referteperiode de toepasselijke bijstandsnorm maandelijks met ongeveer € 5 of meer te boven, dan is geen sprake meer van een marginale overschrijding van de bijstandsnorm die niet aan toekenning van een individuele inkomensvoorslag in de weg staat. Er is immers geen sprake van een incidentele geringe overschrijding van de bijstandsnorm of van te verwaarlozen bedragen van enkele eurocenten.²

Artikel 4. Hoogte individuele inkomensvoorslag

Bij de hoogte van de individuele inkomensvoorslag wordt onderscheid gemaakt tussen een alleenstaande, een alleenstaande ouder en gehuwden.

Gehuwden

Bij gehuwden moet in het oog worden gehouden dat het recht op individuele inkomensvoorslag de gehuwden gezamenlijk toekomt. Worden personen op de peildatum als gehuwden aangemerkt, dan moeten beide gehuwden voldoen aan de voorwaarden van artikel 36, eerste lid, van de Participatiewet. Voldoet één van hen niet aan deze voorwaarden, dan bestaat voor beiden geen recht op individuele inkomensvoorslag.³

Is één van de echtgenoten uitgesloten van het recht op individuele inkomensvoorslag, anders dan vanwege het niet voldoen aan de voorwaarden van artikel 36, eerste lid, van de Participatiewet, dan

¹ CRvB 19-08-2008, nrs. 06/1163 WWB e.a., ECLI:NL:CRVB:2008:BE8918 en CRvB 15-02-2011, nr. 08/5141 WWB, ECLI:NL:CRVB:2011:BP5532.

² (CRvB 27-03-2012, nr. 10/2488 WWB, ECLI:NL:CRVB:2012:BW0068 en CRvB 31-07-2012, nr. 12/1825 WWB, ECLI:NL:CRVB:2012:BX7178.

³ CRvB 13-07-2010, nr. 08/2345 WWB, ECLI:NL:CRVB:2010:BN2529.

komt de rechthebbende partner wel in aanmerking voor een individuele inkomenstoelage. Het gaat hier om een partner die op een van de in artikelen 11 of 13, eerste lid, van de Participatiewet genoemde gronden geen recht heeft op bijstand. Als slechts één partner recht heeft op individuele inkomenstoelage, komt deze rechthebbende partner in aanmerking voor een individuele inkomenstoelage naar de hoogte die voor hem als alleenstaande of alleenstaande ouder zou gelden. Dat is geregeld in het tweede lid.

Indexering

In het vierde lid is een indexeringsbepaling opgenomen. Deze bepaling voorkomt dat de verordening telkens opnieuw moet worden vastgesteld, enkel voor indexatie van de bedragen. Het is van belang de nieuwe bedragen (na indexatie) duidelijk te communiceren.

Modelverordening loonkostensubsidie Participatiewet

Leeswijzer modelbepalingen

- [...] of [iets] = door gemeente in te vullen, zie bijvoorbeeld artikel 1, derde lid.
- [iets] = facultatief, zie bijvoorbeeld artikel 1, derde lid.
- [(iets)] = een voorbeeld ter illustratie of uitleg voor gemeente, zie bijvoorbeeld artikel 1, derde lid.
- Ook zijn er combinaties mogelijk. Zie bijvoorbeeld artikel 1, derde lid, voor een facultatief artikellid waarbij, als ervoor wordt gekozen het over te nemen, ook nog iets ingevuld dient te worden.
- Ook wordt er gewerkt met varianten waaruit gekozen kan worden. Zie de bijlage bij artikel 2, waarvoor twee varianten zijn uitgewerkt (en een derde 'lege' variant voor gemeenten die iets anders willen).

Nadere uitleg is opgenomen in de implementatiehandleiding, onderdeel van de bij deze modelverordening behorende ledenbrief.

De raad van de gemeente [naam gemeente];
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van [datum en nummer];
gelet op artikel 6, tweede lid, van de Participatiewet;
gezien het advies van [naam commissie];
[overwegende dat [...]];
besluit vast te stellen de Verordening loonkostensubsidie Participatiewet [naam gemeente en eventueel jaartal].

Artikel 1. Vaststelling wie tot doelgroep loonkostensubsidie behoort

1. Het college stelt vast of een persoon behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie.
 2. Hierbij neemt het college de volgende criteria in acht:
 - a. een persoon moet behoren tot de doelgroep zoals omschreven in artikel 7, eerste lid, onderdeel a, van de Participatiewet;
 - b. die persoon is niet in staat met voltijdse arbeid het wettelijk minimumloon te verdienen, en
 - c. die persoon heeft mogelijkheden tot arbeidsparticipatie.
- [3. De [externe organisatie (bijvoorbeeld het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen)] adviseert het college met betrekking tot het oordeel of een persoon behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie. De [externe organisatie] neemt daarbij de in het tweede lid neergelegde criteria in acht.]

Artikel 2. Vaststelling loonwaarde

1. Het college gebruikt de in de bijlage omschreven wijze om de loonwaarde van een persoon vast te stellen.
- [2. De [externe organisatie (bijvoorbeeld het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen)] adviseert het college met betrekking tot de vaststelling van de loonwaarde van een persoon. De [externe organisatie] neemt daarbij de in de bijlage omschreven methode in acht.]

Artikel 3. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2015.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening loonkostensubsidie Participatiewet [naam gemeente en eventueel jaartal].

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van [datum].

De voorzitter,
De griffier,

Bijlage bij artikel 2 - wijze waarop loonwaarde wordt vastgesteld

Het college maakt gebruik van [naam loonwaardemethodiek] om de loonwaarde van een persoon te bepalen. Hierna wordt de werkwijze van deze methode omschreven.

[korte uitleg van de methodiek]

Toelichting

Algemeen

Deze verordening geeft uitvoering aan artikel 6, tweede lid, van de Participatiewet. Overeenkomstig deze bepaling dient de gemeenteraad bij verordening regels vast te stellen over de doelgroep loonkostensubsidie en de loonwaarde. De regels dienen in ieder geval te bepalen:

- de wijze waarop wordt vastgesteld wie tot de doelgroep loonkostensubsidie behoort, en
- de wijze waarop de loonwaarde wordt vastgesteld.

Het college kan op verzoek of ambtshalve vaststellen wie tot de doelgroep loonkostensubsidie behoort (artikel 10c van de Participatiewet). Personen zoals bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a, van de Participatiewet die mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben en van wie is vastgesteld dat zij met voltijdse arbeid niet in staat zijn tot het verdienen van het wettelijk minimumloon, behoren tot de doelgroep loonkostensubsidie (artikel 6, eerste lid, onderdeel e, van de Participatiewet).

Heeft het college vastgesteld dat een persoon behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie en is een werkgever voornemens met die persoon een dienstbetrekking aan te gaan, dan stelt het college in beginsel de loonwaarde van die persoon vast (artikel 10d, eerste lid, van de Participatiewet). Hiervoor is geen aanvraag vereist. De vastgestelde loonwaarde legt het college vast in een beschikking waartegen zowel de betrokken persoon als diens (potentiële) werkgever bezwaar en beroep kunnen instellen.

De loonwaarde is een vastgesteld percentage van het rechtens geldende loon voor de door een persoon - die behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie - verrichte arbeid in een functie naar evenredigheid van de arbeidsprestatie in die functie van een gemiddelde werknemer met een soortgelijke opleiding en ervaring, die niet tot de doelgroep loonkostensubsidie behoort (artikel 6, eerste lid, onderdeel g, van de Participatiewet).

*[In deze verordening gaat het om een andere vorm van loonkostensubsidie dan de vorm van loonkostensubsidie zoals omschreven in de **[citeertitel re-integratieverordening]**.] De loonkostensubsidie zoals beschreven in deze verordening kan uitsluitend worden ingezet als de persoon in kwestie behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie, als bedoeld in artikel 6, eerste lid, onderdeel e, van de Participatiewet: mensen met een arbeidsbeperking. Deze nieuwe vorm van loonkostensubsidie is niet per definitie tijdelijk, maar kan indien nodig voor een langere periode worden ingezet. Met dit instrument compenseert de gemeente werkgevers voor de verminderde productiviteit van de werknemer (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 161, nr. 107, blz. 60).*

Begrippen die al zijn omschreven in de Participatiewet, Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) of de Gemeentewet zijn vanzelfsprekend ook van toepassing op deze verordening. Hiervan zijn in deze verordening daarom geen begripsomschrijvingen opgenomen. Voor de duidelijkheid zijn een aantal belangrijke wettelijke definities hieronder weergegeven.

- doelgroep loonkostensubsidie (artikel 6, eerste lid, onderdeel e, Participatiewet): personen als bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a, van wie is vastgesteld dat zij met voltijdse arbeid niet in staat zijn tot het verdienen van het wettelijk minimumloon, doch wel mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben;
- loonwaarde (artikel 6, eerste lid, onderdeel g, Participatiewet): vastgesteld percentage van het rechtens geldende loon voor de door een persoon, die tot de doelgroep loonkostensubsidie behoort, verrichte arbeid in een functie naar evenredigheid van de arbeidsprestatie in die functie van een gemiddelde werknemer met een soortgelijke opleiding en ervaring, die niet tot de doelgroep loonkostensubsidie behoort;

- dienstbetrekking (artikel 6, eerste lid, onderdeel f Participatiewet): een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke dienstbetrekking.

Artikelsgewijze toelichting

Enkel die bepalingen die verdere toelichting behoeven worden hieronder behandeld.

Artikel 1. Vaststelling wie tot doelgroep loonkostensubsidie behoort

In artikel 10c van de Participatiewet is geregeld wanneer wordt vastgesteld of een persoon tot de doelgroep loonkostensubsidie behoort: op schriftelijke aanvraag of ambtshalve. Ambtshalve vaststelling is alleen mogelijk bij:

- personen die algemene bijstand ontvangen;
- personen als bedoeld in artikel 34a, vijfde lid, onderdelen b en c, van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (hierna: WIA), artikel 35, vierde lid onderdelen b en c, van de WIA en artikel 36, derde lid, onderdelen b en c, van de WIA tot het moment dat het inkomen uit arbeid in dienstbetrekking gedurende twee aaneengesloten jaren ten minste het minimumloon bedraagt en ten behoeve van die persoon in die twee jaren geen loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 10d van de Participatiewet is verleend;
- personen als bedoeld in artikel 10, tweede lid, van de Participatiewet;
- personen met een uitkering op grond van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers, en
- personen met een uitkering op grond van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen.

In artikel 10c van de Participatiewet is ook bepaald dat het aan college is om vast te stellen of een persoon tot de doelgroep loonkostensubsidie behoort. Binnen de kaders van de wet is het aan de gemeente om vast te stellen op welke wijze zij bepalen of mensen tot de doelgroep loonkostensubsidie behoren en of loonkostensubsidie voor hen wordt ingezet (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 161, nr. 107, blz. 62). In artikel 1, tweede lid, is vastgelegd welke criteria daarbij in acht genomen worden. Deze cumulatieve criteria zijn ontleend aan artikel 6, eerste lid, onderdeel e, van de Participatiewet. Daarin is immers wettelijk de doelgroep loonkostensubsidie vastgelegd.

[Bij de vaststelling op iemand behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie laat het college zich adviseren door de [externe organisatie]. Het college draagt personen voor die zouden kunnen behoren tot de doelgroep loonkostensubsidie, de [externe organisatie] adviseert en neemt daarbij eveneens de in het tweede lid neergelegde criteria in acht. Op basis van het advies beslist het college of iemand tot de doelgroep loonkostensubsidie behoort. Alleen als sprake is van een onzorgvuldige totstandkoming van het advies, kan besloten worden het advies niet te volgen.]

Artikel 2. Vaststelling loonwaarde

In artikel 10d, eerste lid, van de Participatiewet is bepaald dat als een persoon behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie en een werkgever voornemens is een dienstbetrekking aan te gaan met die persoon, het college de loonwaarde van die persoon vaststelt. Hiervoor is geen aanvraag vereist. *[De [externe organisatie] adviseert het college met betrekking tot de vaststelling van de loonwaarde van een persoon (artikel 2, tweede lid, van deze verordening).]* De vastgestelde loonwaarde legt het college vast in een beschikking waartegen zowel de betrokken persoon als diens (potentiële) werkgever bezwaar en beroep kunnen instellen.

In de bijlage bij artikel 2 wordt de methode die het college gebruikt om de loonwaarde van die persoon te bepalen omschreven.

NB Individuele gemeenten kunnen uiteindelijk naar aanleiding van de gekozen invulling deze toelichting zelf aanvullen.

Als een dienstbetrekking tot stand komt, verleent het college loonkostensubsidie aan de werkgever met inachtneming van artikel 10d van de Participatiewet.